A
MEDICINA

Digitized by Google

LIBRERIA
ANTIQUARIA INTERNAZIONALE
DOTT. LIBERO MERLINO
ROMA

Digitized by Google

UNIVERSITÀ DI ROMA
ISTITUTO DI
STORIA DELLA MEDICINA
BIBLIOTECA
COLLEZIONI
F. 3/20
N. DI INVENTARIO
1350

Digitized by Google

FORTVNII LICETI

GENVENSIS PHILOS. MEDICI

Olim Piſis, nunc in Patauino Lyceo

Philoſophiam prima hora veſpertina primo loco docentis

De Monſtrorum Cauſſis, Natura, & Differentijs

LIBRI DVO,

In quibus ex rei natura in Peripato Monſtrorum hiſtoriæ, cauſſæ, generationes, & differentiæ omnes; ſcilicet longe plures, longeq; aliæ, ac illæ ſint, quæ paſſim a Sapientibus afferri conſueuere; cum generatim & in plantarum, & in belluarum genere; tum etiam præſertim in humana ſpecie conſiderantur.

Multis illuſtrium autorum locis difficilimis explanatis

De Maſculo parturiente, de feminis in viros mutatis, de Hermaphroditorum natura, de diſſimilium ſpecierum venere prolifica, de caſtratorum fecunditate, de puero lapideſcente, de animantis aurea parte, alijſq; admirabilibus.

Ad Sereniſſimum Genuenſium Ducem

BERNARDVM CLAVARITIAM

Principem vere Magnanimum

PATAVII, Apud Gaſparem Criuellarium. M. DC. XVI.

Annuentibus Superioribus.

Digitized by Google

196
0278
MFN

Digitized by Google

SERENISSIMO
Genuenſium Duci
BERNARDO
CLAVARITIÆ
Principi vere magnanimo

FORTVNIVS LICETVS

S. P. D.

INclyta, eademque princeps, ac propriæ Libertatis Domina, Sereniſſima Genuenſium Reſpublica, ſubditos ſibi populos aurea in virga placidiſſime regens, penes quam ſæpe fuit ſuam libertatem ſingulari exemplo ad libitum exuere, ac iterum induere, originem habens incompertam in antiquitatis maieſtate deliteſcentem, quamplurimos omni æuo graues aluit, for-

teſqueciues, & in ipſa principatu digniſſimos; quippe qui maximas res, & maximi animi vbiq; gerentes præclariſſimas vrbes, latiſſimas regiones, potentiſſimas claſſes, ingentes exercitus, & integra regnorum pondera rectiſſime ſunt moderati. Sed inter magnanimos Heroas, quorum ſpectata virtus omnia ſupergreditur laudationum genera, Te nuper (Sereniſſime Dux) eadem Reſpublica ſapienter elegit, quo in turbulentis hiſce Italiæ temporibus apte gubernaretur; & in quo ad ſuæ dignitatis conſeruationem nato, conſilijs prudentiſſimo, autoritate verendo, & omni virtutum genere cumulatiſſimo maxime inniteretur. Nec ſanę ipſius vnquám Tu vota, conſiliaque feſelliſti, magnanime vir; quum enim Te olim ciuem ſplendidiſſimum, Legatum ad ſummos Principes honorificentiſſimum, Senatorem amplisſimum, auguſtioribus dignitatibus egregie functum, & in rebus omnibus magnum, & eximium experta fuerit præclara Patria; in ea Tu recens ſupremi electus arbiter imperij talem Te geſsiſti, ſub cuius auſpicijs Reſpublica vndique vicinorum omnium fere Principum inter ſe atroci marte belligerantium armis circundata in tuto tranquillæ pacis ocio conſeruata eſt, proprijſque viribus a furenti, ſæuientique alienigenarũ militum incurſu merifice protecta. Nil ergo mirum ſi Te colunt boni, metuunt improbi, laudant exteri, venerantur ciues, admirantur omnes: Nihilque mirum ſi ego, qui a Philoſophia didici poſt Deum nos omnia Reipublicæ debere; quum eam non

ina-

Digitized by Google

inanimem in mutis ſuperbæ molis ædificijs, ſed viuam, & vegetam in ciuibus, præſertimque in dominantibus conſiſtere ſemper exiſtimauerim; nihil antiquius habui, quam Tui ſimiles Genuenſium Proceres, ac Duces, Teque inter alios (Dux Ducum optime) ſumme reuereri. Ne vero hæc mea erga Te obſeruantia diutius in me lateat occulta, primum hi ſunto publicum ipſius ſignum *De Monſtrorum cauſſis, natura, & differentijs* libri duo. Accipe hos Tu hilari vultu; atque in ipſis meam Tibi deditiſſimam voluntatem inſpice. Vale diu Reipublicæ, Tibi, & probis omnibus; meque tui obſeruantiſſimum ſemper ſingulari tuo fauore protege. Patauij. Calendis Auguſti. M. DC. XVI.

IO.

Digitized by Google

IO. BAPTISTÆ
BALIANO
Doctiſſimo viro, & Nobiliſſimo Patricio Genuenſi
FORTVNIVS LICETVS
S. P. D.

EXcelſum, & numeris omnibus venerationis auguſtum Ducis Sereniſſimi Thronum recens hic mentis meæ partus aditurus, dum ad eximium aliquem proxenetam, qui tanto Principi charus litterarum momenta cognoſceret, orandum, exorandumque me acrius impellebat; vnus inter omnes Tu mihi protinus occurriſti patronus, litteratiſſime BALIANE; Te namq; Duci Sereniſſimo non tam arcto affinitatis vinculo, quam ob egregias animi tui dotes, quibus omnes ad te vnice amandum allicis, ſummo dilectionis affectu coniunctiſſimum nouimus: quem iidem & diſciplinarum omnium, præſertimque Mathematicarum callentiſſimum, Phyſiologiæque ſtudioſiſſimum; & litteratorum omnium fautorem mirificum ſuſpicimus. In tua igitur ſumma confiſus benignitate, quam ſemper illi parem colui, qua maxima olim & Pater tuus Iuriſperitiſſimus, & frater religioſiſſimus mihi ſpectatiſſimi fuere, ad Te nunc accedo enixe rogans vt hanc fæturam meam patronus, & pater alter vlnis fauoris tui humaniter amplexam ante pedes inclyti Principis molliter inclinatam ſummæ illius clementiæ ſuſcipiendam, fouendamque commendes. Vale Muſarum decus; Tibique perſuade me tuarum virtutum eſſe obſeruatiſſimum. Patauij. Calendis Auguſti. M. DC. XVI.

INDEX

INDEX CAPITVM

IN HOC VOLVMINE

CONTENTORVM.

PRÆFATIO APERIENS PROPOSITVM, vtilitatem, ac diuiſionem totius operis. pagina 1.

Libri primi Capita tredecim.

Monſtri varia ſignificatio; quæ propria eſt, ac noſtri inſtituti detegitur. Cap.I. pag.3.

Monſtri etymologia vulgaris, quaſi res euenturas monſtret, confutatur; vera, & propria proponitur. Cap.II. pag.4.

De monſtrorum humanorum reali exiſtentia. Cap.III. pag.6.

Realis exiſtentia monſtrorũ irrationaliũ naturam non egredientium pateſit. Cap.IV. 9.

Oſtenditur in ſtirpibus etiam reuera monſtra contingere. Cap.V. 11.

De monſtrorum cauſſis generatim, quot, quæque ſint. Cap.VI. 13.

Monſtrorum cauſſa finalis generatim quotuplex, quæque ſit. Cap. VII. pag.14.

De monſtrorum cauſſa formali generatim, quotuplex, quæque ſit. Cap.VIII. pag.16.

De monſtrorum cauſſa materiali generatim, quotuplex, quæque ſit. Cap.IX. pag.18.

De

Digitized by Google

De monſtrorum cauſſa effectrice generatim, quotuplex, quæque ſit. Cap.X. pag.21.

Propria monſtri generatim accepti definitio inueſtigatur. Cap.XI. 22.

Inuenta monſtri definitio explicatur. Cap. XII. 24.

Monſtri diuiſio in ſuas ſpecies ſupremas multiplex affertur, ſed aptior eligitur. Cap.XIII. 27.

PRÆFATIO ATTEXENS DICTIS dicenda, & dicendorum ordinem promulgans. pag. 31.

Libri ſecundi Capita nonagintaduo.

ORigo, & cauſſa monſtrorum humanorum communis quæ, & quotuplex eſſe valeat. Cap.I. pag.32.

Monſtrorum in humana ſpecie mutilorum realis exiſtentia ex hiſtoricis elicitur. Cap.II. 34.

Origo, & prima cauſſa monſtri vniformis mutili educitur ex propriæ materiæ defectu. Cap.III. 37.

Secunda cauſſa, & origo monſtri mutili oſtenditur eſſe ex debilitate, ac defectu virtutis formatricis. Cap.IV. 39.

Tertia cauſſa, & origo monſtri mutili ſtatuitur in anguſtia vteri, ac loci fætum continentis. Cap.V. 41.

Quarta mutili monſtri cauſſa, & origo ad materiæ ineptitudinem redigitur. Cap.VI. 42.

Quinta monſtri mutili cauſſa, & origo eſt ex parente itidem trunco. Cap.VII. 42.

Sexta cauſſa, & origo monſtri mutili ad morbum fætus attinere dicitur. Cap.VIII. 44.

Monſtra mutila ex imaginationis parentum vi exoriri non poſſe. Cap.IX. 45.

Monſtri vniformis excedentis realis exiſtentia ex hiſtorijs item comprobatur. Cap.X. 45.

Monſtri excedentis natura, & cauſſa prima elicitur ex parentum phantaſia. Cap.XI. 52.

Secunda cauſſa, & origo monſtri excedentis in materiæ nimio exceſſu eſſe perhibetur. Cap.XII. 54.

Non

Non omnia monſtra excedentia ex materiæ redundantia exoriri, ſed aliqua excedentium ſui cauſſam tertio loco in vna materiæ penuria obtinere. Cap XIII. 54.

Quarta cauſſa, & origo monſtri excedentis in ſuperfœtatione collocatur. Cap. XIV. 55.

Quinta cauſſa, & origo monſtri excedentis reſoluitur in iteratam effuſionem materni ſeminis in vterum citra ſuperfœtationem. Cap. XV. pag. 57.

Sexta cauſſa, & origo monſtri excedentis pertinet ad anguſtiam vteri. Cap. XVI. 57.

Septima cauſa, & origo monſtri excedentis ex parentibus monſtroſis elicitur. Cap. XVII. 58.

Octaua origo, & cauſſa monſtri excedentis in vitio nutricationis conſiſtere perhibetur. Cap. XVIII. 59.

Nona ratio, & cauſſa monſtri excedentis mõſtratur in animi paſſionibus parentes efficiẽtibus. Exercitatio cum Cardano, & Paræo. C. XIX. 60

Decima cauſſa, & origo monſtri excedentis in violenta materni corporis concuſſione reponitur. Cap. XX. 63.

Vndecima cauſſa, & origo monſtri excedentis refertur ad morbum fœtus. Cap. XXI. 64.

Monſtrorum ancipitis naturæ ſubſiſtentia realis demonſtratur. Cap. XXII. 65.

Monſtri ancipitis origo, & cauſſa communis inſinuatur; eruiturque prima ex materiei diuerſæ defectu, ac exceſſu. Cap. XXIII. 65.

Secunda monſtri ancipitis origo, & cauſſa ex vteri anguſtia, & defectu virtutis formatricis explicatur. Cap. XXIV. 66.

Tertia monſtri ancipitis origo, & cauſſa in morbo fœtus, & ſuperfœtatione detegitur. Cap XXV. 67.

Quarta monſtri ancipitis origo, & cauſſa refertur in materiæ ineptitudinem, ac iteratam materni ſeminis, & ſanguinis effluxionem ad vterum citra ſuperfœtationem. Cap. XXVI. 68.

Quinta monſtri ancipitis origo, & cauſſa depromitur ex parentum corpore monſtroſo. Cap. XXVII. 68.

Sexta monſtri ancipitis origo, & cauſſa ex vehementi parentum imaginatione, & vitio nutricationis in fœtu enucleatur. Cap. XXVIII. 69.

Monſtri ancipitis origo, & cauſſa ſeptima reponitur in arte peccata naturæ imitante, ac non ſine auxilio naturæ operante. Cap. XXIX. 69.

Monſtri difformis exiſtentia ex hiſtoricis promulgatur. Cap. XXX. pag. 71.

De monſtri difformis natura, & cauſſis; primaque illius origo reſoluitur in malam vteri conformationem. Cap. XXXI. 72.
Secunda monſtri difformis origo, & cauſſa ſpectat ad malum ſitum placentæ nuncupatæ; cuius vſus explicatur. Cap. XXXII. 73.
Tertia difformis monſtri cauſſa, & origo ex mola depromitur. Cap. XXXIII. 73.
Quarta monſtri difformis origo, & cauſſa oſtenditur ex motu. Cap. XXXIV. 74.
Quinta monſtri difformis origo, & cauſſa ſtatuitur imbecillitas facultatis diſcretricis. Cap. XXXV. 74.
Sexta monſtra difformis origo, & cauſſa ad nimiam materiæ viſciditatem redigitur. Cap. XXXVI. 75.
Monſtra informia debitam membrorum figuram non retinentia reipſa inueniri. Cap. XXXVII. 76.
De monſtrorum informium origine, & cauſſa; quæ primum deducitur ex imbecillitate facultatis formatricis. Cap. XXXVIII. 77.
Secunda monſtri informis origo, & cauſſa ex anguſtia vteri colligitur. Cap. XXXIX. 77.
Tertia informium monſtrorum cauſſa, & origo in motu inordinato reponitur. Cap. XL. 78.
Quarta informis monſtri origo, & cauſſa depromitur ex mola, & placenta, tumoreque vteri, concurrente virtutis formatricis imbecillitate, ac materiæ ineptitudine. Cap. XLI. 78.
Quinta informis monſtri origo, & cauſſa ex imaginatione parentum vehementi explicatur. Cap. XLII. 79.
Sexta monſtri informis origo, & cauſſa in monſtroſo parente detegitur. Cap. XLIII. 79
Septima informis monſtri origo, & cauſſa refertur ad menſtruorum fluxum tempore conceptus. Cap. XLIV. 80.
Monſtri enormis exiſtentia patefit. Cap. XLV. 80.
Monſtra enormia, & omnino monſtra non eſſe infantes candidos ex parentibus æthiopibus ortos; nec viciſſim æthiopum more nigros ex candidis: & de colore Andromedæ. Cap. XLVI. 83.
Monſtri enormis origo, & cauſſa prima eſſe in imaginatione parentum perhibetur; & multa de aureo crure Pythagoræ conſiderantur. Cap. XLVII. 86.
Secunda monſtri enormis aureo femore cauſſa, & origo reponitur in exhalationem igneam de corpore viuentis effluentem. Cap. XLVIII. pag. 87.

Tertia

Tertia monſtri enormis aureo femore cauſſa, & origo reſoluitur in morbum regium. Cap. XLIX. 89.
Quarta monſtri enormiter piloſi cauſſa, & origo ex craſſitie, copiaque fuliginum extruditur: vbi plura de corde piloſo. Cap. L. 89.
Quinta monſtri enormiter piloſi origo, & cauſſa ex parente pariter piloſo petenda eſt. Cap. LI. 91.
Sexta monſtri enormiter lapideſcentis origo, & cauſſa ex intemperie, ac materiæ ineptitudine deducitur. Cap. LII. 91.
Monſtri multiformis in eadem ſpecie ſubſiſtentia pateſit; vbi de capite virili mulieris corpori affixo; & de Hermaphroditis mira quædam explanantur. Cap. LIII. 93.
Monſtri multiformis in eadem ſpecie, mulieris nempe virile caput habentis origo, & cauſſa prima ex heterogenea ſeminis natura educitur: & de feminis vulgo in maſculos mutatis. Cap. LIV. 96.
Secunda cauſſa eiuſdem monſtri multiformis, & origo excutitur ex defectu ſeminis maſculei. Cap. LV. 97.
Tertia monſtri multiformis in eadem ſpecie origo, & cauſſa refertur ad parentum imaginationem. Cap. LVI. 97.
Quarta origo, & cauſſa monſtri multiformis in eadem ſpecie ad parentis conſimilem naturam attinet. Cap. LVII. 98.
Monſtra multiformia diuerſas animalium ſpecies in eodem genere proximo referentia non eſſe figmenta, ſed in rerum natura reperiri. Cap. LVIII. 98.
Monſtri multiformis diuerſas animalium ſpecies referentis in eodem genere proximo cauſſa, & origo primum depromitur ex apparentia. Cap. LIX. 102.
Secunda cauſſa, & origo monſtri multiplicis ſpeciei animalia referentis ex imbecillitate generantis pendere demonſtratur. Cap. LX. 103.
Tertia cauſſa, & origo monſtri multiformi animalium ſpecie elicitur ex degenerata ſeminis anima in naturam alienam. Cap. LXI. 105.
Quarta monſtri multiformis varias animalium ſpecies referentis origo, & cauſſa eruitur ex materiali fætus principio. Cap. LXII. 107.
Quinta monſtri humani brutalem effigiem habentis origo, & cauſſa ex virtutis alentis vitio elicitur. Cap. LXIII. 109.
Sexta hominis monſtroſe ferinas partes habentis origo, & cauſſa in alimentaris materiæ vitio reperitur. Cap. LXIV. 109.
Septima cauſſa, & origo monſtri humani ferinam effigiem habentis ex morbo elicitur. Cap. LXV. 111.
Octaua cauſſa, & origo monſtri humani brutorum effigiem in membris

habentis ex imaginatione parentum deſumitur. Cap. LXVI. 112.
Nona cauſſa, & origo monſtri varias animalium effigies habentis agnoſcitur ex parentibus monſtroſis. Cap. LXVII. 114.
Decima cauſſa, & origo monſtri partes habentis brutorum membra, & humana referentes explicatur ex ſeminum miſtione, ac nefaria venere. Cap. LXVIII. 114.
Dubitationes propoſitam theoriam vrgentes diluuntur; & primum educta ex Ariſtotele alicubi negante monſtrum fieri ex animalibus diuerſæ ſpeciei. Cap. LXIX. 120.
Altera dubitatio Maniliana, & Lucretiana diluitur negans quid eſſe nobis commune cum feris, & plantis ad inuicem. Cap. LXX. 121.
Tertia dubitatio viri eximij negantis ex varijs ſpeciebus poſſe quid vni tantum parenti congeneum naſci. exercitatio cum acutiſſimo Delrio. Cap. LXXI. 122.
Diſtincte magis explicatur origo humani monſtri ex fera naſcentis. Cap. LXXII. 124.
Vndecima cauſſa, & origo monſtri variæ ſpeciei animalium partes habentis ex cacodæmonis opera elicitur. ac de multiplici modo, quo dæmones operantur. Cap. LXXIII. 127.
Monſtra multiformia fuiſſe conſtructa ex partibus referentibus animantia diuerſi generis. Cap. LXXIV. 128.
Monſtri humani membra viliorum animalium habentis origo, & cauſſa prima in apparentiam refertur. Cap. LXXV. 130.
Secunda monſtri diuerſi generis origo, & cauſſa ex imbecillitate virtutis generantis colligitur. Cap. LXXVI. 130.
Tertia monſtri diuerſigenei origo, & cauſa in debilitate formatricis reponitur. Cap. LXXVII. 131.
Quarta cauſa, & origo monſtri multigenei ex imbecillitate virtutis ſeparatricis deducitur. Cap. LXXVIII. 132.
Quinta cauſſa, & origo monſtri multigenei refertur ad ſeminis degenerationem. Cap. LXXIX. 132.
Sexta cauſſa monſtri poligenij materiæ ineptitudo eſſe oſtenditur. Cap. LXXX. 133.
Septima cauſa, & origo monſtri multigenei deſumitur ex debilitate virtutis alentis fœtum. Cap. LXXXI. 133.
Octaua cauſa, & origo monſtri diuerſigenij ex inepto partium alimento educitur. Cap. LXXXII. 134.
Nona cauſa, & origo monſtri multigenij ex morbo fœtus adducitur. Cap. LXXXIII. 134

Decima cauſſa, & origo monſtri multigenij ex parentum imaginatione hauritur. Cap. LXXXIV. 135.

Vndecima cauſſa, & origo monſtri diuerſi generis ad parentes monſtroſos refertur. Cap. LXXXV. 136.

Duodecima cauſſa, & origo monſtri poligenij habetur in ſeminum permiſtione. Cap. LXXXVI. 136.

Decima tertia cauſſa originis meduſæi capitis in ouo gallinæ. Cap. LXXXVII. 138.

Decimaquarta cauſſa,& origo monſtri multigenij ad vim mali Dæmonis refertur. Cap. LXXXVIII. 139.

Monſtri cacodæmonis effigiem referentis exiſtentia patefit. C. LXXXIX. pag. 140.

Monſtri cacodæmonis effigiem habentis origo, & cauſſa prima deſumitur ex parentum imaginatione. Cap. XC. 141.

Monſtri Dæmoniformis altera cauſſa,& origo explicatur ex cauſſis prius adductis. Cap. XCI. 142.

Peroratio. Cap. XCII. 143.

FORTVNII LICETI PARÆNESIS

Ad Studioſum Lectorem.

EA eſt Monſtrorum ad perfectas animantes habitudo, quæ priuationis ad habitum, obliqui ad rectum, ac omnino læſi cuiuſuis operis ad abſolutum. Quemadmodum igitur, Ariſtotelis obſeruatione, priuationis natura intime dignoſci nequit niſi per habitum, cui opponi dicitur; & rectum obliqui ſcitiſſime index conſtituitur; omneſque norunt oblæſiones, atque operum peccata nõ niſi ab ijs plene cognoſci, qui abſolutorum eſſentiam, & attributa prius non ignorauerint: ita plane quæcunque a nobis in hoc opere *De Monſtro-*

3 de an. t. 25.

1. de an. t. 85.

rum

rum cauſſis, natura, & differentijs exarata ſunt, non exacte, nec facile ab ijs intelligi valebunt, qui prius librum *De perfecta conſtitutione hominis in vtero* nuperrime a nobis inuulgatum non lectitauerint; in eo enim plurima iacta ſunt fundamenta, & explicata principia dicendorum in præſenti volumine. Hoc te admonuiſſe volui, Studioſe Lector, vt in hac ſumme ardua contemplatione, quammaxime fieri poteſt, iter tibi expedirem: Quod meum erga te ſtudium æqui, boniquè conſulas velim. Bene vale, a ſummo Deo bonorum omnium elargitore vera felicitate auctus.

Digitized by Google

FORTVNII LICETI
In ſuos Libros
DE MONSTRORVM CAVSSIS, NATVRA, ET DIFFERENTIIS
Præfatio.

EA eſt admirabilium noſtratis huius orbis euentuum conditio, vt hominem, rerum indifferenter omnium ſcientiam connato impulſu, internoque affectu numquam nō deſiderantem, peculiari quadam ui ab alijs quibuſque ſcibilibus ad ſui ipſorum meditationem alliciant nōn ſolum, verum etiam attrahant, rapiantque: Quum igitur inter vniuerſa ſub cœlo degentia monſtroſæ animantes maxima raritate ſummam ſui admirationem pariant in mortaliū animis; non ab re communi iam cupiditate flagrant vbique homines monſtrorum eſsentiam internoſcere. Sed eorum, quicunq; ad hæc vſque tempora De Monſtris contemplationem mundo inuulgarunt, plurimi nudas Monſtrorum hiſtorias texere ſat habuerunt; alij ſubtiliores quidem, ſed admodum pauci eorundem aliquot differentias, & leuiores cauſſas ieiune nimium

Digitized by Google

tetigerunt; a nemine adhuc Monſtrorum attributis omnibus exacte declaratis; vt propterea eximia hæc Phyſiologiæ ſeges etiamnum inculta, & fere deſerta nos ad ſui culturam accuratiorem acrioribus dudum ſtimulis excitauerit. Qua quidem in ſpeculatione licet omnia Monſtrorum attributa perſequi decreuerimus; quia tamen ex rei natura præcipue cauſſas, originem, & differentias eorum explicare inſtituimus, primum quidem generatim monſtrorum omnium communem naturam conſiderantes, deinde vero ſpeciatim eadem attributa in homine monſtroſo, velut in ceterarnm ſpecierum regula, manifeſtaturi; proinde vniuerſam meditationem De Monſtrorum cauſſis, natura, & differentijs inſcriptam in duos libros partiri operæ pretium duximus, eorumque primum communi monſtrorum generi, alterum vero monſtris humanis ſpeciatim dicare voluimus, in hac theoria vnam rei naturam iugiter intuentes, & Ariſtoteli magiſtro ſemper adhærentes, Platone, Hippocrate, Galeno, atque Auicenna nequaquam neglectis. Difficilem ſcio me nunc ſubire prouinciam; ſed Tu Diuinæ ſapientiæ Mater admirabilis, cuius hodiæ læta mirificam Natiuitatem ſacroſancta celebrat Eccleſia, in hac ardua cõtemplatione mihi ſcientiam veritatis a ſummo Deo impetra obſecro Virgo Dei genetrix incomparabilis. Rem igitur in tuo nomine alacer aggredior.

FORTVNII LICETI GENVENSIS

DE MONSTRORVM CAVSSIS, Natura, & Differentijs,

Liber Primus,

In quo agitur De Monſtris generatim.

Monſtri varia ſignificatio, quæ propria eſt, ac noſtri inſtituti detegitur. Caput primum.

QVęcunque raro contingentia communem rerum ſui generis ordinem, ac legem magno exceſſu cum ſumma hominum admiratione tranſgrediũtur; ea, ſiue in bonorum, ſiue in malorum ſerie contineantur, publico ſapientum conſenſu Monſtra nuncupari conſueuere: ſic viri virtutibus heroicis mire præſtantes, quaſi humanam ſupergreſſi naturam prope ad Diuinam acceſſerint; ſic ex aduerſo ferinis vitijs homines turpiſſime fædati, quaſi belluarum conditionem induentes humanam penitus exuerint; ſic mulieres eximia corporis aut pulchritudine admirabiles, aut enormi deformitate abhominabiles Monſtrorum nomine paſſim à Scriptoribus appellantur. Sed cetera metaphorice, atque communiter; phyſice vero, ac proprie monſtra dicuntur quę in ſubcæleſtium animantium genere nõ ſponte genita membrorum conſtitutionem perfectæ progenitorum ſtructuræ turpiter diſſimilem, ac eorum naturæ minime cõſentaneam ſortita fuere; vt puellus expes, puella biceps, cinocephalus, centaurus, & alia id generis: Quæ ſiquidem enormia in re-

Monſtra metaphorice.

Monſtra proprie dicta.

Portenta, prodigia, & oſtẽta, non monſtra.

bus inanimis raro contingunt ſuarum cauſſarum naturam non referentia, ſed alieni generis eſſentias mire præſeferentia; vt militum digladiantium, ac leonum imagines in nubibus aliquando apparentes; ea potius portenta, prodigia, & oſtenta, quam vere monſtra nuncupauero. Quæ autem animantes vnius naturæ in ſuo genere perfectam cõſtitutionem habentes ex femina diuerſæ admodum ſpeciei enaſcuntur, vt rana, vel ſerpens ex mulieris vtero exiens, puellus albus ex æthiope genitus, ac viciſſim ex parentibus albis puella nigra, & ſimilia his vere monſtra non ſunt, ſed quaſi monſtra; vt docuit nos egregie Plato in Cratylo; ſiquidem originem mõſtroſam habere poſſunt, non autem ſubſtantiam; quippe ſimpliciter viſa intuentium mentes in admirationem non rapiunt. Quæ item diſſimilium ſpecierum membra obtinere videntur viuentia ex parentibus ſibi conſimilibus orta, vt qui viuere dicuntur in Africa homines monoculi, vnipedes, & acephali, vere monſtra non ſunt, etſi veris monſtris ſimilia ſint, ac vulgo monſtra nuncupentur: ſed vulgi errorem arguit non rara, nec parentibus diſſimilibus, at ex conſimilibus, & quotidiana eorum ibi generatio citra vllam incolarum admirationem. Quæ demum paruo exceſſu a natura parentũ viuentia degenerant, vt gibbi homines, claudi, macrocephali, & id generis, monſtra mihi non ſunt, cui nec raro fiunt, nec admirationem vllam incutiunt. Reliquum eſt igitur vt Monſtra, quorum contemplationem hoc opere aggredimur, proprijſſime dicta ſint animantia, ſpeciatim humani aliquid habentia, inuſitatæ ſtructuræ, ſuis genitoribus valde diſſimilia, & raro contingentia, vt homo trimanus, equæ pullus humano capite, natus ex muliere ſemicanis, & id generis alia plurima; quorum differentias infra promulgabimus. cap. 13.

Quaſi mõſtra non monſtra quæ ſint.

Vulgi mõſtra

Vere monſtra quæ.

Monſtri etymologia vulgaris, quaſi res euenturas monſtrent, confutatur: vera, & propria proponitur.

Cap. II.

DIcuntur autem hæc proprie Monſtra, non quia ſint talia vt hominibus moſtrent res euenturas; quod cum vulgo ſibi perſuaſiſſe videtur M. Tullius; ſiquidem in primis pleraque horum vidimus, ad quę in ijs regionibus vbi l. de Diu.

nata.

nata,& alta fuere, nihil inſuetum, aut inſigne bonum, aut malum eſt conſequutum, quod ab illis vnquam præmonſtrari potuerit. Deinde vero monſtra quum ſint Ariſtoteli, relu-ctante nemine, peccata, & læſiones naturæ non recte operantis; profecto ſi phyſice quid portendere poſſunt, ea non niſi malorum ſigna eſſe valebunt: At vero nos agnouimus genitores antea vitam in ſumma inopia duriter agentes, e nato ſibi monſtro, nullam perpeſſa regione noxam, egeſtatis malum fugaſſe pecunia non modica in filio monſtrando a vidētibus vndique ſibi comparata. Deinceps autem naturalia ſigna quæcunque neceſſario ſunt eorum, quæ ab ipſis monſtrari dicuntur, vel cauſſæ, vel effectus: ceterum monſtra non indicant futura quia ſint eorum effectus; quippe nulla cauſſa eſt ſecundum tempus ſuo effectu poſterior, vna excepta finali; euenta vero potiſſimum mala, quæ a monſtris ſignificari dicuntur, non poſſunt conſtitui monſtrorum fines; quia finis eſſentia conſiſtit in bono. Quin & abſolute quæ monſtrorum exortum ſequuntur, eorum fines eſſe non valent; quoniam finis perficit ea omnia, quæ ad finem diriguntur; monſtra vero euentis non perficiuntur, quia ſæpe intereunt monſtra prius quam illa eueniant, quæ ab ipſis monſtrata creduntur; plerique enim monſtroſi partus exorti ſtatim, vel paullo poſt emoriūtur: & profecto Ariſtoteles Empedocli negans in prima viuentium conſtitutione multa genita fuiſſe monſtra, temere in vnum concurrentibus variorum animantium partibus; illi non inficiatur, ſi quæ monſtra exoriantur ex diuerſi generis membris male conſarcinata, ea ſtatim emori, nec diu in vita ſeruari. Neque vero monſtra cenſeri debent futurorum nuntia veluti ſuorum effectuum; ſiquidem nullam actiuitatem, cauſſæue rationem obtinent monſtra in res futuras, quas indicare putantur, tum quia plerumque corrumpuntur monſtra multo prius quam ea naſcantur, quorum indicia eſſe ſtatuuntur; tum quia monſtra procul abeſſe poſſunt ab ijs, quorum ſigna, & cauſſæ dicuntur eſſe; quū omnis actio phyſica per naturalem contactum obeatur; tum demum quia nihil in ſe habent monſtra, quo futurorum cauſſæ ſtatui poſſint: quid enim ruſtici puellus biceps mox exortum in Republica diſſidium efficiendo præmonſtret? Denique vero ſi monſtra ſigna ſunt, quum phyſica ſigna futurorum eſſe nequeant;

Marginalia (left): 2.phyſ.t. 82. & 4. de gen. an. ca. 4. — 2.phyſ. t.23. — 2.phyſ. t.76. — 1.de gen. t.44.& 45.

Marginalia (right): Monſtra nil monſtrant futurum. — Monſtra errata naturæ. — Monſtra non niſi malorum ſigna eſſe valere. — Signa phyſica duum generum. — Monſtra non indicant futura quia ſint futurorum effectus. — Cauſſa quę tēpore poſterior ſuis effectibus. — Futura mala cur non ſint fines mōſtrorū. — Finis perficit. — Monſtra non perficiuntur euentis. — Monſtra non eſſe cauſſas futurorum. — Actio phyſica tactu fit.

queant;

queant; erunt Diuina: & certe plerique inſignes viri opinātur a Deo ſummo procreari monſtra, vt homines moneat futuræ calamitatis: Ego quidem vt credo poſſe Deum optimum & omnia monſtrorum genera mirabiliter procreare, & ijs creatis vti ad monendos homines de futuris, ac imminentibus ærumnis; ita non arbitramur, quæ reipſa hucuſque nata ſunt monſtra, ab vno Deo in hunc finem prodijſſe, tum quia in Africæ ſolitudinibus multa ex brutis exoriuntur monſtra, vbi nulli degunt homines, quibus euentura miſeria vlla præſignificetur: tum quia frequentia ſunt monſtrorum exempla apud infideles, qui prodigijs a vero Deo, quem non agnoſcunt, neque colunt, non retrahuntur a malis imminentibus: tum quia in ſacris litteris nullum a Deo monſtrum procreatum legimus in hoc genere, licet multa olim prodigia fecerit: tum demum quia pleraque monſtra ex nefaria venere originem ducunt, cuius miniſterio piaculum ſit aſſerere Deum optimum vti ad monendos homines. Monſtra igitur appellantur, non quia ſint ſigna hominibus vllo pacto monſtrantia res euenturas; Sed quia viciſſim eiuſmodi ſunt, quæ ob ſui nouitatem, ac enormitatem quam primum viſa cum admiratione, atque ſtupore ab vnoquoque vnicuique alteri monſtrantur: ea eſt enim hominum conditio peculiaris inter ceteras, vt vbi quis aliquid inſigniter enorme conſpexerit, ſtatim cuiuis obuio, aut propinquo illud mirabundus oſtendat; Et abſente homine, cui illud monſtrare queat, miris modis animo excrucietur donec alterum inueniat, cui monſtrum commonſtret: adeo geſtit natura hominis quod rarum nouit alteri monſtrare.

A ſolo Deo poſſe fieri omnia monſtra.

Nō a Deo reipſa fieri proxime mōſtra.

Monſtri vera etymologia.

De Monſtrorum Humanorum reali exiſtentia.

Cap. III.

Monſtra in rerum natura vere conſiſtere, nec eſſe pura hominum figmenta, non aliunde quam ex hiſtorijs, Clariſſimorum virorum teſtimonijs, & experimentis comprobari poteſt. Multa quidem ficta ſub monſtrorum nomine circumferri nouimus

Rerum exiſtētia vt comprobetur.

mus; at omnia monſtra eſſe Poetarum commenta, aliorumue hominum mendacia putandum eſt nemini; ſiquidem Polydorus Virgilius puerum vnimanum ortum eſſe ſcribit; & puellam genitam altera manu carentem. Realdus autem Columbus illuſtris anatomicus Alios, inquit, ſecui, quibus brachia ab ortu deerant: alios, quibus deerant crura. Præterea corpus integrum intuitus ſum, cui dimidium alterius cohærebat. Auriculas inſtar brutorum in hominibus. Et nonnullis interpoſitis ſubdit, Monſtrum mihi oblatum eſt Pataui dißecandum, erat infans ſemeſtris mas, vt alij mares ſunt, cui alius imperfectus infantulus in anteriore parte incumbebat, cruribus, brachijs, dorſo, abdominis parte, pene, medioque collo: videbatur autem caput huius imperfecti puelli in thoracem perfectioris intruſum. Hoc monſtrum vixit aliquandiu. Si quis imperfectam illam appendicem, & pondus inutile attigiſſet, ille, quem integrum omnium membrorum diximus, ſtatim perſentiſcere animaduertebatur. Hoc itaque monſtrum, vbi diem ſuam obijt, ego rei nouitate allectus libenter ſecui: quæ autem obſeruaui, hæc ferme ſunt: In imperfecto nonnulla inteſtina aderant, ex quorum vnius portione tum veſica, tum anus conſtruebantur. nullum ibi aderat iecur, neque cor, neque cerebrum: ſed ren permagnus, quem ego hepatis pene munere fungi ſum opinatus: nam ab extremo iecore perfecti infantis craſſa vena, duraque ad inſta arteriæ deducebatur ad renem illum inſignem; atque inde venæ aliæ complures paſſim diſtribuebantur. at ab arteria dextra axillari perfecti puelli arteria ortum ducebat, quæ poſtmodum per vniuerſam partem monſtri imperfectioris deducebatur. Item a neruis dextri brachij exibant, qui per reliquum corpus imperfecti homunculi diſſeminabantur. atque hactenus de monſtro Patauino vir egregius. Phlegontis autē Tralliani, Cæſaris Liberti, eiuſdemque ſcriptoris antiqui teſtimonio, Ad Neronem allatus eſt infans quadriceps, reſpondentibus proportione etiam ceteris membris, Athenis præfecto Thraſyllo. Natus eſt & alius caput habens e ſiniſtro enatum humero. Cornelij Gallicani vxor Romę infantem partu edidit capite Anubidis. Romę quædā bicipitem abortu edidit fętum, qui Aruſpicum iuſſu in Tiberim amnem eſt abiectus.

lib. 3. de Prodig.

lib. 15. de re anat.

lib. de mirab. & longæu.

Monſtrorum hiſtoriæ.

Diui

Diui Auguſtini teſtimonio poſt Babilonici ædificij diſſipatio 16. de ci.
nẽ diuerſi generis hominũ monſtra producta ſunt. Apud Io- Dei. c. 8.
Anno Mundi. annem Gualtherium Belgam ex Rubeaquenſe habemus pue- tom. 2.
3772. ros ingenuos Arimini ſine oculis, & abſque naſo genitos. In Chron.
Piceno infantem manibus ab ortu, pedibuſque carentem. Ar- chr. pol.
3774. retij puerum natum eſſe vnimanum. Sinueſſæ alium a nati-
3792. uitate altera caruiſſe manu. Priuerni quoque puellam ſine
3803. manu enatam. Romæ itidem ancillam puerum vna orba-
3872. tum manu peperiſſe. Alia natum habuit ſine foramine natu-
3873. ræ, quo humor emittitur. In Veienti puerum natum eſſe
3792. bicipitem. Theani Sidicini alium quatuor manibus, totidẽ-
3800. que pedibus ortum refert etiam Iulius Obſequens. Eidem cap. 71.
3803. Chroniſtæ Terracinæ pueri trigemini editi ſunt. Ceræ qua-
3823. drupedes, & quadrumanes infantes orti. Amiterni puellus
3830. tres pedes ab ortu habuit. Puerum ancilla peperit quatuor
pedes, manus, oculos, aureſque totidem habentem cum dupli
ci obſcæno; qui Aruſpicum iuſſu crematus eſt, cinere mox in
mare deiecto. Puella etiam quatuor pedes ab vtero matris
3832. eduxit. Fruſinone ancilla puero bicipiti mater extitit. Puer
3838. trimanus, ac tripes ortus eſt alibi. Puella biceps, quatuor pe-
3870. des habens, totidemque manus, & duplicatum feminæ ſe-
3871. xum, ex aluo materna ſine vita exiuit. Amiterni etiam Iulio cap. 79.
3819. Obſequenti puer tribus pedibus, & vna manu exortus eſt.
Nurſiæ gemini ex muliere nati, puella integris membris om-
nibus; pueri vero podice ad anteriorem regionem tranpoſi-
to; nempe a parte priore aluo ita hiante, vt nudum inteſtinũ
conſpiceretur; idem poſteriore parte ſolidus natus; qui voce
miſſa diem obijt. Idem Gualtherius ex Aeliano, Volaterra- 9. var. hi
no, & Rubeaquenſe memorat Matem Italiæ accolam pube- ſto. ca. 16.
tenus hominem, reliqua equum retuliſſe; licet Aelianus arbi- 17. Antro
tretur primum equitem fuiſſe, non vere centaurum. Tarqui- polog.
nijs genitum eſſe porcum ore, & capite humano. Conſimile
monſtrum poſtea Sinueſſæ ortum non ſemel. Ceræ autem
ſuem humanas manus, & pedes habuiſſe. Plutarchus refert ſe In conui.
vidiſſe centaurum ex equa natũ, ſuperne ad ceruices vſque, ſep. ſap.
& manus humana forma, reliquas partes equinas habentem. Parallel.
Aſinæque filiam aſinina crura, ceteras partes humanas, eaſ- 29.
demque pulcherrimas obtinuiſſe. Ariſtoteles ipſe puerum 4. de gen.
non diffitetur iam ortum capite arietis, aut bouis; vitulum an. cap. 4
capite

capite pueri. Quin & aperte confitetur pueris etiam quibuſdam genitalis poſtremum, & meatum qua excrementum veſicæ tranſit, non eodem tetendiſſe; ſed infra meatum illum tranſegiſſe; quamobrem eos demiſſis clunibus mingere, qui teſtibus paullo in partem ſuperiorem retractis, videntur a lõge ſimul & maris habere genitale, & feminæ. Iacobus Rueffus infantem ſe vidiſſe aſſerit ortum ſine manibus, aliumque pedibus carentem. Ioan. Baptiſta Porta confitetur multos ſe vidiſſe quadrimanos, & quadrupedes, varijſque formis: ſed Neapoli ſpeciatim viuũ puerum, ex cuius pectore alius puer foras exibat integer, retento ſolum in pectore prioris capite; qui cohærebant ſimul in ventre. Raby Moyſes teſtatur quodam anno mulieres in Sicilia peperiſſe pueros deformes, ac plurimos bicipites. Pauſanias item refert mulieres ætate ſua partu edidiſſe monſtra minotauro longe horribiliora. Sunt itaque monſtroſæ ſpecies plurimæ in humano genere.

5. lib. de concept. cap. 3.
2. mag. cap. 17.
Aphoriſ. 25.

Realis exiſtentia monſtrorum irrationalium naturam non egredientium patefit. *Cap. IV.*

SEd & in brutorum animantium ſerie monſtrorum eaſdem propemodum contigiſſe differentias litterarum monumẽtis prodidere ſcriptores varij; Polydori enim Virgilij obſeruatione ſues nati ſunt aliquando ſine auribus. Mulus tripes genitus. Magno Alberto hircus ortus eſt pedes tantum anteriores habens, ijſque gradiens, poſteriore parte corporis ſolum non verrens. Ariſtoteles non negat ouem natam eſſe capite bouis: ſed confitetur animalia orta multis capitibus, & pluribus pedibus quam eorum ſpeciem deceret: ac ſpeciatim ouiparorum gallinas, & columbas peperiſſe pullos monſtrificos corpore, & capite vno, cruribus quaternis, alis totidem. Viſumque iam eſſe ſerpentem duobus capitibus. Conſpectamque fuiſſe capram cornu in crure gerentem. Meatum etiam alimenti ſicci coaluiſſe quibuſdã beſtijs, ſcilicet ouibus, & nonnullis alijs; nam & vaccam fuiſſe Perinthi accepit, cui cibi excrementum extenuatũ per veſicam tranſmittebatur, diſſectuſq; anus denuo propere coleſcebat, nec reſecando euincere vitium poterant. Subtili Scaligero canis bipes ortus eſt; & anaticulà vno crure nixa. Rueffo in

3. de Prodigijs.
18. de animal. tr. 1. cap. 6.
4. de gen. an. ca. 4.
ini. de plant. Ariſt. com.

B. Helue-

Heluetijs equa a tauro ſubacta pullum peperit equinis tātum 5. de con
pedibus, forma vero, crinibus, & cauda boui ſimilem. In cep. c.3.
Gallia vero equa a ceruo ſubacta pullum edidit poſteriori par
te equæ ſimilem, quem nullus alius equus curſu æquare po-
tuit; ipſumque Ludouicus Rex a poſſeſſore dono accepit.
Ælianus bouem quinque pedibus præditum vidit. Rhaſes tri-
cipitem canem aſpexit. Gualtherij relatu agnus Tuſculi na-
Anno Mundi. tus eſt cum vbere lactanti. Equuleus Reate quinque pedibus
3755. ortus. Alium ſimilem poſtea in Lucanis genitum aſſeuerat,
3763. & alium in Brutijs. Pulli gallinacei nati cum ternis pedi-
3766. bus. Sueſſæ Liuio etiam natus eſt agnus biceps. Aculo agnus
3767. biceps cum quinque pedibus. Mulus tripes Reate natus. An-
3769. guis quadrupes viſus. Calatiæ natus eſt aſinus tripes. Gal-
3789. lus gallinaceus quinque pedibus inuentus. Saturæ vitulus
3838. biceps natus. Alter in Gallia. In Lucanis duo agni equinis
3841. pedibus nati, alter ſiminino capite. Pullus gallinaceus qua-
3861. dripes. Bos recens natus initio belli Romani contra Perſas
3873. conſpectus eſt, ex cuius ceruice duo capita eminebant. Ex
Anno Mundi ouo prouenit anſer monſtroſus, quem ſe vidiſſe refert Alber-
573. tus cum duplici collo, quaternis pedibus & alis, dorſo vno, vt
1268. videretur anſer vnus alium deferens; ſed non diu vixit. Ca-
1269. liſſæ natus eſt vitulus cum duobus caninis capitibus, atque
dentibus, & ſeptem pedibus vitulinis; capitum autem maius
1433. quidem in loco ſuo; minus vero ad caudam ſitum erat. Vvy-
1456. le in Turgauiæ opido vitulus biceps natus eſt. Alter poſtea
1490. in Sabinis. Pontanus teſtem citat, qui affirmauit allatum ſibi
arietem exenteratum, qui præcordia, & inteſtina geminata
1496. obtinuerit. In Suntgoiæ pago Lanſer natus eſt porcus vno
capite, quatuor auribus, duabus linguis, octo pedibus, corpo-
re a capite ad vmbilicum vno, ad poſteriores partes gemino.
In pago Argentinenſi Sugenheim anſer in ouo inuentus du-
plici capite, collo vno, quaternis pedibus, quorum duo erant
in alarum loco; podex geminus. Ibidem ſus ortus anſerinis
1499. pedibus. Cracouiæ Vitulus biceps natus. In Heluetiorum
1533. opido Tella in aluo leporis inuentus lepuſculus quatuor au-
riculis, & octo pedibus, quorum quatuor in dorſo eminebāt,
1541. alij ſuo loco ſtabant. In Sardinia, qua nocte Carolus Quin-
1551. tus in Africam ſoluturus venerat, natus eſt vitulus biceps. A-
lius poſtea ortus prope Fribergum. In Thuringia vitulus na-

tus

tus eſt ſextipes maſſam carnis e latere dependentem geſtans. Bernæ, & Baſileæ viſus equuleus quinis pedibus. Apud Rauracos circulator bouem quinque pedes habentem circumducebat. In Gallia gallinæ pulli comperti ſunt quatuor alis,
li. 24. c. 2 totidē pedibus; aſt vno capite prædıti. Paræi teſtimonio. Metis in Lotharingia, in hoſpitio, cui Sancti Spiritus imago pro 1572.
inſigni eſt, ſus nephrendem peperit octonis cruribus, quaternis auribus, & capite canino præditum: poſteriora corporum a ventre deorſum tanquam gemellorum diſtincta erant; anteriora ſurſum vnita; duas in ore linguas habebat cum dentibus quaternis in ſuperioris maxillæ, totidemque in inferioris lateribus: Haud ſatis expreſſa erat ſexus diſtinctio, ita vt maſne, an femina id monſtrum eſſet dignoſcere nemo poſſet: vnica enim ſub cauda rima: ſingula quæque corporum poſteriora fiſſa, & aperta erant. Eodem autore in eodem pa- 1577.
lib. 24. go Blandio Meloduni ortus eſt agnus triceps; medium caput
cap. 12. reliquis craſſius erat; balante vno reliqua pariter balabant capita. Id monſtrum ſibi viſum affirmauit Ioannes Bellangerius. Ita ergo certiſſimum eſt in brutorum animalium ſerie multa reperiri monſtra.

Oſtenditur in Stirpibus etiam reuera monſtra contingere.
Cap. V.

QVum inter homines, & inter animantia ratione carentia liquido iam cōſtet Naturam multorum generū monſtra procreare mira facie, membriſque,

Lucret. lib. 5.

Orba pedum partim, manuum viduata viciſſim,
Multa ſine ore etiam, ſine voltu cæca reperta,
Vinctaque membrorum per totum corpus adhæſu;

in ſtirpium genere quoque conſimilia peccata, lapſuſque na-
2. de ana. t. 6. turæ contingere apertiſſime videntur; licet multo rarius; & hoc, quia plantæ ſimpliciorem naturā ſortitæ, minoraque, & rudiora inſtrumenta corporis, in ſui conſtitutione generanti naturæ magnam peccandi occaſionē adimunt; facilius enim eſt errare in pangendis operibus variarū partium magno artificio inuicem connexarū, uti ſunt animaliū membra; ſed paucas plantarū partes recte componere non eſt ita difficile; quocirca in plantis multo pauciora quam in animalibus monſtra

Cur in plantis mōſtra rariora quam in animalibus.

Facilius cur ſit naturā errare in plātis formādis quā animalibus.

contingunt: aliqua tamen in ijs etiam exoriuntur: In primis etenim doctore Ariſtotele habemus in ſtirpibus perinde atque in animalibus monſtra neceſſario contingere, dum aduerſum veteres ait ſi ab initio temere concurrentibus rerum principijs fiebant bouigena viriprora in animalibus, oportuiſſe in plantis etiam conſimilia monſtra fieri vitigena oleoprora. Sed apertius reipſa fieri alibi docet monſtra in plantarum fructibus, vt in animalibus inquiens, *Monſtra multimembria raro admodum fiunt in ijs, quæ ſingulos pariunt, ſed crebrius in ijs, quorum partus eſt numeroſus, & præcipue in auium genere, earumque potiſſimum in gallinis; ijs enim partus numeroſus, non modo quod ſæpe pariant, vt columbæ; verum etiam, quod multos ſimul conceptus intra ſe continent, & temporibus coeunt; hinc gemina etiam pariunt plura; cohærent enim conceptus, quoniam in propinquo alter alteri eſt; quomodo interdum fructus arborum complures.* Ac reuera in ficubus, in perſicis, in prunis talia nonnumquam vidimus monſtrorum genera; vidimus & in limonibus. Petrus Bertellius bibliopola mihi familiaris in pepone monſtrum huiuſmodi conſpexiſſe ſe confitetur. Proſper Alpinus eximius plantarum naturæ perſcrutator hæc de monſtrorum natura conſcribenti mihi teſtatus eſt obſeruaſſe ſe in fructu cucumeris mire monſtroſam deformitatem; & in folijs trachelij vulgaris, virgæ aureæ, ac vlmi; & in folijs, floribusque roſarum; & in floribus bliti rubri, & amaranthi: miſitque diebus elapſis ex horto medicinali ſpicam indici frumenti, cui a latere adnati viſebantur veluti cæparum cortices albi, craſſi, viſcidam ſubſtantiam habentes, nigra capillamenta, furuamque fuliginem intra ſe continentes. Gualtherius ex Rubeaquenſe Sigibertum autorem affert, cui arboris, quæ dicitur Sambucus, flores, grana, & fructus in flores, grana, & fructus vitis transformantur; præclarum ſane monſtrum ſambuci vuas ferentis. Ferrantes Imperatus in ſuo Muſæo Carduum monſtroſum ſe habuiſſe ſcribit, qui mirifice cornucopiæ imaginem præſeferebat. In fungis etiam, quos infimum vegetalium gradum obtinuiſſe cenſeo, monſtra interdum naſci autor eſt Porta in ſua Villa ſcribens afferri Neapolim ex Veſuuio monte lapides fungiferos, & Surrentum ex Fageto, & Abellini ex Parthenio, & in Apulia ex Gargano; qui lapides

terra

[Margin notes: 2.phyſ. t.83. — 4.de gen. an. ca.4. — Columbas ſæpe parere. — Varia ſtirpiũ monſtra recẽſentur. — 28.li.na. hiſt.c.1. — lib. 10. cap. 70.]

terra dodrante operti fungos reſtibili fecunditate gignunt, qui ſeptem diebus perficiunt, & ſexies anno demetiuntur; naſcunturque fungi ex his petris aliquando non pileati, ſed turiones, vt aſparagi, & in ramos diuiſi. Theophraſtus Terebinthum memorat in olea natum. Laurus item aliquando genita eſt in platano, quercu, & ceraſo; ficus, & platanus, & palma in lauro; iuglans, & ceraſus in ſalice; vt cum Plinio, ac Theophraſto Scaliger, & Porta teſtantur. Pauſaniæ in Arcadicis ex vna, & eadem radice ilex, & olea enatæ ſunt. Plutarchus in opuſculo de Pythiæ oraculis ait ſub Sicilienſem Athenienſium calamitatem aureas glandes de palma defluxiſſe. Non carent igitur monſtrorum differentijs plantarum genera.

2. de cauſ. plãt. c. 23

lib. 5. ca. 17. & lib. 17. c. 14. & 25.

2. de hiſt. plant. c. 3 & 5. de cauſ. plã. c. 3. & 4.

De Monſtrorum cauſſis generatim quot, quæque ſint.

Cap. VI.

HAbent profecto monſtra, vt quiuis alius effectus naturæ, quatuor ſumma cauſſarum genera; materiam, formam, effectricem cauſſam, atque finalem: materiam quidem, quia naturaliter ex nihilo nihil fieri poteſt; & quicquid natura molitur, ſiue id ſubſtantia fuerit, ſiue accidens, non niſi ex præexiſtente ſubiecto, vt ex materiali principio efficit, Ariſtotele autore. Habent etiam monſtra, cetera que omnia naturæ opera cauſſam formalem, quia eorum a natura conſtitutio, quæ generatio eſt, Ariſtoteleo monitu idcirco natura nuncupatur, quia eſt via in naturam præcipuam, quæ forma eſſe conſtituitur ab eodem Philoſopho: habuit autem hoc rerum naturalium generatio ad differentiam conſtitutionis rerum artificioſarum, quia operatio artis non ſemper eam formam aſſequitur, ad cuius adeptionem ab artifice dirigitur; quocirca denominationem ab ea forma non habet; ſed ab artifice ſolo denominatur, a quo numquam non prouenit: ſic plane operatio Medici non ſanatio, ſed medicatio nuncupatur; non enim ſemper ſanat medicus operans, ſemper autem medetur. At generatio rerum naturalium, quia

1. phyſ. t. 62. & 63.

2. phyſ. t. 14.

2. phyſ. t. 12. & 5. meta. t. 5.

Monſtra quatuor habere cauſſas.

Natura omnia efficit ex materia.

Naturę operã omnia formã habent.

Generatio cur natura dicatur.

Natura præcipua forma eſt.

Ars non ſemper aſſeqtur intentam formam.

Artis operatio vnde denominetur.

Natura ſemper formam conſequitur. quia eſt via in formam, quam ſemper quoquopacto conſequitur; quæque natura eſt præcipua rei generandæ; propterea natura nuncupatur: Quæcunque igitur a natura fiunt, omnia ſuam obtinent formalem cauſſam; monſtra ergo formalis cauſſæ non ſunt expertia, quum a natura gignantur. Immo vero & effectricem neceſſario cauſſam habere oportet quæcunque quouiſmodo producuntur; ſiquidem nihil fit vſpiam, quod ab aliquo efficiente non procreetur; nullusque reperitur effectus abſque agente cauſa: Quum etenim effectio cuiuſque rei mutatio ſit; mutatio vero nulla ſit Ariſtoteli ſine motore, quod abſolute definitum eſt eſſe principium primum vnde motus quilibet proficiſcitur; propterea effectus omnes ab aliqua effectrice cauſſa pendere neceſſe eſt. Sed quorum natura eſt autor, ea finalem cauſſam etiam obtinere illud manifeſtum cuique reddit, quod natura ex Ariſtotelis decreto nihil agit fruſtra, ſed omnia, quæcunque producit, propter determinatum procreat finem. Monſtra igitur, quũ ſint effectus naturæ, omnia obtinuere cauſſarum genera, materialem, formalem, efficientem, atque finalem. De quibus ſingillatim agendum eſt nobis, & primum quidem generatim, deinde vero etiam ſpeciatim, Ariſtoteleam methodum ſectantibus, quæ a communibus, & confuſis ad ſpecialia, & diſtincta progredi conſueuit.

Nullum factũ caret cauſſa effectrice. Effectio rerũ mutatio eſt. Mutatio nulla ſine motore. Motor quid. Natura ſemper agit propter finem. Nihil fruſtra.

8. phyſ. t. 4. 2. phyſ. t. 29. 1. cœl. t. 32. 2 phyſ. t. 49. 75. & ſeq. 1. phyſ. t. 2. 3. 57.

Monſtrorum cauſſa finalis generatim quotuplex, quæque ſit.
Cap. VII.

Monſtra ſunt effectus naturæ.

ALma rerum noſtratium Natura parens, cuius effectus monſtra ſunt omnia, decreto Ariſtoteleo, quum ſemper alicuius finis gratia præſtet quodcunque operatur; quippe quæ nihil vſquam fruſtra efficit: quemadmodum in procreatione ſubcæleſtium animantium nullum ſibi finem alium conſequendum proponit, niſi perennem conſeruationem ſpeciei eorum, quæ ob materiæ participationem in indiuiduo perpetua eſſe nequeunt: quo fine potitur generans vnumquodque procreando aliud ſibi ſimile in ſpecie aut eſſentiali, & accidentali ſimul, quæ figura dicitur: conſiſtitque in proportione partium corporis, quod notauit Porphyrius: aut ſaltem in eſſentiali: & in hac aut ſpecia-

Naturæ finis in generatione viuentium qui. Species a generante intẽta quotuplex, quæque ſit.

2. phyſ. t. 82. 49. 75 & ſeq. 1. de part. cap. 5. 1. cœl. t. 32. 2. de an. t. 35. 2. de gen. an. cap. 1. cap. de ſpecie.

cialiſſima, aut ſubalterna, quæ genus etiam nuncupatur: Ita plane quum Monſtra ſpecies ſint viuentium noſtratium, nullum alium in ſui procreatione finem obtinere debent niſi ſpeciei generantium æternitatem: attributa enim cuiuſque generis eſſentialia ſingulis aptantur ſpeciebus Ariſtotele doctore. Sed iſte finis totius generis animatorum mortalium, vt communis eſt tum perfectis, tum etiam viuentibus monſtroſis, monſtrorum finis proximus, ac proprius eſſe non poteſt; erit igitur communis, atque remotus. At vero finis proprius, ac proximus, quo a perfectis animantibus monſtra diſcernuntur, alius eſt; nempe animantium perfectorum finis proprius eſt procreare ſibi ſimilia in ſpecie tum ſecundum formam, quæ animam reſpicit; tum etiam ſecundum materiam, quæ in figura, & in membrorum corporis conſtitutione, atque organizatione conſiſtit: organizatio enim quum ſit diſpoſitio corpus apparans ad animam, quæ propterea definitur actus primus corporis naturalis organici, ad materiam viuentium refertur. Quum autem monſtra ſint errata naturæ in operatione ſua impeditæ ne poſſit finem hunc totum integre conſequi: non valens efficere quod uellet, natura eadem vult, ac efficit quod valet, procreatque in eadem ſpecie ſubſtantiali ſibi ſimile animatum, ſed in membrorum conſtitutione ſibi diſſimile. Quare finis proprius in generatione monſtrorum, ac proximus eſt cõſeruare perpetuitatem vnius ſpeciei eſſentialis generantium in indiuiduis diſſimilis conformationis; quum finis perfectorum animantium ſit conſeruare perennitatem ſpeciei & ſecundum formam, & ſecundum materiam, ſiue ſpeciei eſſentialis ſimul, & accidentalis: In eo enim ſolo monſtrorum finis a fine perfectorum animantium diſſidet; quod monſtrorum finis eſt portio finis perfectorum animatorum; ſi quidem peccatum naturæ mõſtra generantis eſt quia non integrum finem conſequitur ſibi propoſitum, & a ſe deſideratum; ſed alteram illius partem; perfectiorem quidem, ac magis eſſentialem, nimirum formam ſpecificam, & animã, & in ea ſpeciei ſubſtantialis æternitatem; non adepta euidẽtiori parte, quæ conſtituta eſt in ſimili conformatione corporis. Vt ex his appareat non eſſe cum vulgo ſimpliciter aſſerendum Naturam in monſtrorum procreatione ſuo fine fruſtrari; totali quidem fine fruſtrari videtur quoquo pacto, quia

[Left margin:] 2. top. ca. 2. loc. 1. ãte p. c. 3. 1. de plãt. cap. 1.
[Right margin:] Generis eſſẽtialia ſingulæ ſpeciei adsũt. Monſtri finis remotus, & communis.
[Right margin:] Finis animantiũ perfectorum proprius
[Left margin:] 2. de an. t. 7.
[Right margin:] Organizatio diſponit corpus ad animã.
[Right margin:] Monſtrorum finis ꝓprius.
[Right margin:] Peccatum naturæ monſtra generantis, in quo cõſiſtat.
[Right margin:] Naturã in mõſtri procreatione vt ſuo fine fruſtretur.

quia vnam illius partem non aſſequitur, quæ ſenſui eſt euidentior; quod vulgo impoſuit; at reuera non fruſtratur ſuo fine, quia illius partem eſſentialem, ac potiorem aſſequitur Natura monſtra progignens. Ita ergo finis monſtrorum eſt conſeruare ſpeciem eſſentialem ſuorum genitorum in materia diſſimiliter organizata.

De Monſtrorum cauſſa formali generatim, quotuplex, quæque ſit. Cap. VIII.

Forma cum fine coincidit.

VIſa finali monſtrorum cauſſa, par eſt vt ad contemplationem formalis accedamus; quum hæ cauſſæ plerumque in vnum coincidant Ariſtoteli: Quo factum eſt vt, quemadmodũ de fine dudum oſtenſum eſt, monſtra etiam obtineant duplicem cauſſam formalem; remotam, & proximam. Eſt autem remota monſtrorum forma communis & alijs in eodem genere degentibus; quum enim ab Ariſtotele inter cauſſas remotas, & proximas diſcrimen illud eſſentiale poſitum ſit, quod omnis cauſſa proxima eſt propria ſolius eius effectus cauſſa, cui proxima dicitur; at remota eſt communis etiam alijs effectibus in eodem genere cõtentis; quumque id vnicuique cauſſarum generi aptetur; propterea quando monſtra ſunt peccata naturæ in genere viuentium, monſtrorum forma remota communis erit forma cunctis animantibus, atq; adeo forma proxima viuentium quatenus viuentia ſunt: ea vero ad aures Ariſtotelis eſt in genere ſubſtantiæ ſita, & omnino anima, quæ definita eſt eſſe actus primus corporis naturalis organici. Forma igitur monſtrorum remota eſt anima, quæ communis eſt viuentibus etiam perfectis, quæ ſpeciem conſtituunt monſtro congeneam: diuiditur enim animatum ſubcæleſte in monſtroſum, & bene conformatum. Sed animam eſſe monſtrorum formam remotam illud etiam aperte demonſtrat, quod anima definitur eſſe actus corporis naturalis organici, quo ſitam eſſe materiam mõſtrorum remotam mox oſtendemus; adeo enim ſe ſe mutuo reſpiciunt materia & forma, vt materiam remotam perficiens actus nequeat eſſe niſi forma remota. Ceterum ſpecifica, & proxima monſtrorum forma, viuentia noſtratiã in eſſe monſtri cõſtituens, nulla eſt alia, quam

mala

Margin notes (left): Monſtrorum forma duplex. — Diſcrimẽ cauſſæ proximę a remota. — Cauſſa proxima quid habeat eſſentiale. — Mõſtra i quo genere ſint. — Forma monſtrorũ remota quæ. — Mõſtri forma ſpecifica.

Margin notes (right): 2. phyſ. t. 70. & 81. — 1. poſt. t. 5. & 30. — 2. de an. t. 2. 4. — cap. 9. 2. phyſ. t. 26.

mala corporis conſtitutio, deformiſque membrorum organizatio, & omnino vitiata partium conformatio; quandoquidem Ariſtoteli monſtra formaliter ſunt peccata, & errata naturæ generantis: Modo natura generans monſtra errare, ac peccare nequit in forma monſtri remota: quum etenim ea ſit anima; & anima ſit natura vna, & ſimilaris, ſiue ſimplex; ſimplicia vero, & vna vel aſſequantur omnino, vel penitus non aſſequantur cauſſæ productrices; nec ea partim aſſequi valeant, partim non aſſequi: ſi natura generans in conſtitutione viuentis animam cōſequatur, iam viuens procreat nullo errore in animæ productione: ſin autem animam procreare nequeat, plane haud gignet viuentem ſubſtantiam; quare nec monſtroſam. Quum igitur natura monſtrum procreans conſtituat viuens, cuius forma eſt anima, quæ viſa eſt eſſe monſtri forma remota; iam conſtat naturam in monſtri exortu non errare circa formam eius remotam. Sed error naturæ in monſtri procreatione conſiſtit poſt animationem materiæ in eius organizatione; ſiquidem natura generans animantia noſtratia in ſubditam ſibi materiam, præter animam, quæ ſubſtantialis forma nuncupatur, miram accidentalem conſtruit formam, quæ multiplicem membrorum variorum ſtructuram, nexum, figuram, molemque complectitur: in qua conformatione varijs modis poteſt natura peccare aliter efficiens ac efficere deberet admirabilem hanc animati corporis fabricam, ſiue numerum, aut molem partium diminuendo, adaugendoue; ſiue membra tranſponendo e naturali ſede; ſiue ijs debitam figuram, aut connexionem non attribuendo; ſiue partium ſubſtantiam in alienam commutando: de quibus erroribus poſtea ſigillatim fuſius commodiori loco agemus. Quum itaque natura generans animantia noſtratia in nulla re alia peccare valeat non recte operans, præterquam in partium organizatione; quumque monſtra ſint formaliter naturæ peccata; iam euidens eſt formam propriam, & ſpecificam monſtrorum nihil eſſe aliud quam vitiatam membrorum corporis ſubcælo viuentis conformationem.

2. phyſ. t. 82. & 4. de gen. an. cap. 4

Natura non peccat in forma monſtri remota.

Error naturæ monſtrum generantis, in quo ſit.

Varij errores naturæ in mōſtri origine.

cap. 13. & toto 2. lib.

Monſtrorum forma ſpecifica quid ſit.

De Monſtrorum cauſſa materiali generatim, quotuplex, quæque ſit. *Cap. IX.*

Materia ſubcæleſtium duplex.

A Monſtrorum forma tranſeundum nunc nobis eſt ad eorum cauſſam materialem. Porro materialis monſtrorum cauſſa generatim, vt aliarum rerum omnium corporearum ſub cœlo degentium, Ariſtotele autore, duplex eſt; altera remota, & communis; altera vero proxima, & propria: Quod vel ex eo elicere poſſumus, quia quum materia eſſentialem reſpectum habeat ad formã, Ariſtotelis decreto; eidemque viro quot modis vnum relatiuorum dicitur, totidem dicatur & alterum: quando nuper viſum eſt monſtrorum formam duplicem extare, aliam quidem remotam, aliam vero proximam; geminam quoque materiam monſtrorum eſſe neceſſe eſt, remotam pariter, & proximam: Inter huiuſmodi vero cauſſas, vt dudum vidimus, poſitum illud eſt eſſentiale diſcrimen ab Ariſtotele, quod cauſſa proxima eſt propria ſolius eius effectus cauſſa, cui proxima dicitur; aſt remota eſt communis etiam alijs in eodem genere poſitis: quum igitur monſtra ſint peccata naturæ in genere animatorum contingentia; idcirco materia monſtrorum remota communis erit materia cunctis animantibus ſubcæleſtibus, atque adeo materia proxima viuentium noſtratium quatenus viuentia ſunt in genere ſubſtantiæ; Vnde, vt verbis Ariſtoteleis vtar, corpus naturale organicum conſtitui debet monſtrorum materia remota; materia namque proxima generis euadit materia remota ſpeciei. Materia vero monſtrorum proxima eſt ipſum corpus animatum, ſeu viuens ſubcæleſte; id enim nullius alterius rei præterquam monſtrorum materia eſt; vt cuiuis inductione per omnia materialia cõpertum fieri poteſt: quare monſtri cauſſa materialis propria, & proxima generatim eſt corpus viuẽs ſubcæleſte. Quod inde quoque demonſtratur aperte, quia quum monſtri ratio in mala conformatione conſiſtere viſa ſit; organizatio vero a natura fiat operante in conceptum iam factum: quum Ariſtotele doctore conceptus ſit corpus viuens; quippe quod fit vbi excrementum feminæ receperit a ſemine maris principium, quo animatum eſt: quod principium

Marginalia (left): Relatiua paria. — Cauſſa remota quid habeat eſſentiale. — Materia monſtri remota quæ. — Materia proxima generis eſt remota ſpeciei. — Materia proxima monſtri quæ. — Organizatio fit poſt conceptionem. — Cõceptus quid, & quomodo fiat.

Marginalia (right): 8. meta. t. 12. — 2. phyſ. t. 26. cap. de Ad aliqd. — cap. 5. 1. poſt. t. 5. & 30. — 2. de an. t. 6. & 7. — 2. de gen. an. ca. 3.

2. de an. t.36.37. pium nil niſi anima eſſe poteſt, quæ vitæ principium eſt Ariſtoteli: profecto materia vitiatæ organizationis ſuſceptiua, & proinde materia monſtrorum proxima neceſſario eſt corpus viuens ſubcæleſte: Subcæleſte inquam, quia monſtra ſunt ortui, & interitui obnoxia; cuiuſmodi non eſt cælum: corpus viuens, quia in ſolis viuentibus proprie monſtra contingunt; quum in ceteris inanimis prodigia, & oſtenta, portentaque contingere valeant in pleriſque monſtris ſimilia, ſed non vere monſtra: viuens inquam abſolute, quia quum organizatio corporis humani fiat non ſolum in vtero, & primis diebus, 2. de gen. an. cap. 3. quando Ariſtoteli conceptus viuens vitam ſtirpis vnicam habet animam vegetalem; & procedente tempore; quando inſuper ſuſcepit ſentientem, qua poſtea fit animal; verum etiam extra vterum dum rationalem habens animam homo alitur; ſiquidem alimentum conuertitur in partium ſubſtantiam, & earum configurationem recipit: quumque natura errans in conformatione membrorum ſemper monſtrum conſtituat, ſiue peccet in organizatione prima dum fætus ſolam habet animam vegetalem; ſiue in media, dum etiam ſenſitricem obtinens animal eſt; ſiue in vltima, dum homo natus 4. de gen. an. cap. 3. li. 2. c. 18. eſt; vt nos docuit etiam Ariſtoteles; quod infra latius apparebit: Propterea monſtri materia proxima generatim non eſt vegetans ſolum, non animal tantum, non homo; ſed corpus viuens ſubcæleſte vniuerſe ſumptum. Idipſum ex eo item clare demonſtratur, quia non ſolum in humana natura monſtra contingunt, verum etiam in brutis, & in ſtirpibus: quod cap. 5. ſupra latius apparuit. Sic ergo monſtrorum materia proxi- 1. phyſ. t. 69. ma eſt corpus ſubcæleſte viuens generatim. Inſuper autem 1. phyſ. quum materia proprie a Phyſiologo non niſi per formam co- t. 82. & 2. gnoſci valeat; namque potentia non niſi per habitum cogno- de an. t. 2 ſcitur; materia enim potentia eſt Ariſtoteli; cui actus eſt ab- 9. meta. ſolute ratio cognoſcendi, & intelligendi: ſi materia monſtro- t. 20. rum proxima nihil aliud eſt, quam id, in quo ineſt eorundem 2. phyſ. t. 4. & 2. de an. t. 4. forma; quod monuit Ariſtoteles aſſerens materiam ſimpliciter vniuſcuiuſque id eſſe, in quo velut in ſubiecto inſidet forma, ceu natura potior in viliori: profecto quum forma propria monſtri dudum uiſa ſit nihil aliud eſſe quam deformis organizatio, malaque membrorum corporis conformatio: quumque organizatio, conformatioque deformis forma ſit

Anima vitæ cauſſa.

Monſtra in ſolis viuētibus.

Organizatio fit etiam in adulto viuente extra matris aluum.

Mōſtra in brutis, & ſtirpib.

Materia vt a phyſico noſcatur ꝑprie.

Potentia noſcitur habitu.

Materia eſt potentia.

Actus eſt ratio cognoſcēdi.

Forma vt in materia ſit.

Organizatio in quo ſubiecto ſit.

ineXiſtens, non quidem in anima viuentis; non in corpore vt eſt quid ab anima contra diſtinctū; quia oculus, aut pes animam non habens æquiuoce oculus, aut pes eſt Ariſtoteli perinde ac lapideus, vel pictus; ſed mala organizatio quum ſit in toto compoſito ex anima, & corpore organico; conſtare liquido iam poteſt materiam monſtrorum proximam nihil eſſe aliud quam corpus ſubcæleſte viuens. Ceterum quia corpus ſubcæleſte viuens trifariam conſiderari poteſt, primo quidem vt animatum eſt, atque omnino ratione animæ; deinde vero vt corporeum quid eſt, ſeu ratione corporis; deinceps autem vt tertium quid eſt ex anima, & corpore æque conſtitutum. Materia monſtri proxima Phyſiologo non eſt viuens quoad animam; nam corpus viuens ratione animæ male conformatum monſtrum eſt metaphorice, ac poeticum; illi enim vitioſos homines ab Hercule interemptos mōſtra ab eo edomita concinunt: Nos autem hic agimus de Monſtris naturæ ad Phyſicum attinentibus. Neque vero materia monſtrorum proxima eſt totum viuens vt tertium quid ex anima & corpore æque conſtitutum; quia id monſtrum eſt integrum, non autem monſtri pars materialis, ſi monſtri formam obtinuerit; ſin minus, iam nihil habet monſtri, & eſt viuens perfectum. Reliquum eſt igitur vt monſtri materiam proximam dicamus eſſe viuens ſubcæleſte quoad ſuum corpus animæ ſubiectum, ac potius corpus viuentis ſubcæleſtis, quam corpus viuens ſubcæleſte. Cuius ea ratio eſt, antea tacta, quia in hoc ſolo proprie ineſt monſtri forma eſſentialis proxima; quum enim forma hæc monſtrorum eſſentialis, eademque proxima ſit mala membrorum conformatio; membraque ſint partes corporis viuentis, Ariſtotele doctore; propterea monſtrorum materia proxima nil niſi corpus animati ſubcæleſtis eſſe dicenda eſt. Addo iterum monſtrorum alia oriri ab initio in aluo materna ſimul cum organizatione fætus, alia fieri extra vterum adultis iam animalibus ob malam organizationem alimento inditam in monſtri naturam degenerantibus, obſeruatione Ariſtotelis; quum autem adultum animal monſtroſam formam non induat niſi in ſuis membris quatenus ſunt partes corporeæ ſubiacentes animæ; atque in aluo matris non orga-

Margin notes: 2. de an. t. 9. — 4. de gen. an. ca. 1. — Viuentis triplex conſideratio. — Monſtra Herculi domita quid fuerint. — Monſtri materia proxima quæ. — 2. de gen. an. ca. 1. — Monſtra quæ fiāt extra vterum, quæ in vtero. — vide inf. cap. 18. — 4. de gen. an. ca. 3

organizetur niſi conceptus; in quo ineſt anima vt forma, quæ ſibi præparat, & architectatur corpus, formatque idoneum ad operationes vitæ recte obeundas; vt alibi fuſe demonſtrauimus; plane manifeſto iam conſtat materiam monſtrorum proximam non eſſe animam viuentis, non illius corpus vt ab anima contradiſtinctum, non ipſum viuens totum vt æque ex anima & corpore conſtitutum, non idem viuens vt animatum; ſed viuens idem ſubcæleſte vt corporeum quid, ſiue animans mortale quoad corpus, ſiue clarius corpus animantis mortalis animam in ſe habens.

li de ort. an. hum. & lib. De Vita.

De Monſtrorum cauſſa effectrice generatim, quotuplex, quæque ſit.

Cap. X.

SVpereſt, poſt aliarum explicationem, nunc manifeſtanda monſtrorum cauſſa efficiens generatim. Sunt autem in effectrice monſtrorum cauſſa eædem agentis proximi, & remoti differentiæ; ſed præterea nonnullæ aliæ; quia proximum efficiens ſubdiuiditur in primarium, coadiuuans, ſecundarium, & inſtrumentale. Porro cauſſæ monſtrorum effectrices remotæ duæ ſunt; prima quidem eſt Deus Optimus eminenter cum agentibus omnibus naturalibus ad eorum effectus omnes producendos, functioneſque obeundas nunquam non concurrens; a quo propterea rebus omnibus pendere eſſe, & viuere, his quidem clarius, his autem obſcurius, pro vniuſcuiuſque capacitate, docet Ariſtoteles. Secunda vero monſtrorum cauſſa effectrix remota eſt cæleſte corpus, quod motu ſuo perenni, & luminis opera phyſice gubernat omnia efficientia noſtratia; quod nouit, monuitque nos idem Ariſtoteles alicubi ſtatuens neceſſarium fuiſſe mundum hunc inferiorem contiguum extare ſupernis lationibus, vt omnis huius virtus gubernetur inde. Proximum vero efficiens inſtrumentale monſtrorum generationi deſeruiens eſt calor maternorum viſcerum. Secundarium vero monſtrorum efficiens eſt matris vterus. Coadiuuans monſtrorum efficiens, quod in eorum generatione primario agenti cooperatur, eſt matris anima. Primarium vero monſtrorum efficiens adhuc ſubdiuiditur in principium

Monſtrorũ efficientis differentiæ.

Proximũ efficiẽs eiuſdem rei multiplex.

Monſtri cauſſæ effectrices remotæ quæ.

1. cœl. t. 100.

Cœlum vt ſit noſtratium, ac monſtrorũ cauſſa.

1. meteo. cap. 2.

Monſtrorum inſtrumentale efficiens.

Secundarium efficiens.

Coadiuuans cauſſa.

Primaria duplex.

pium quod agit, in Scholis adæquatum dicitur, & eſt ſeminis
Fecũditas vn de ſemini. portio magis ſpirituoſa; vnde ſpermati fecunditas ineſt, Ariſtoteleo dogmate; atque in principium quo primo adæquatum efficiens agit, & eſt anima ſeminis, illi a parentibus indita, quatenus eſt facultas organorum corporis viuentis conſtitutiua, non quidem abſolute, ſed impedita ne finem ſibi propoſitum integre conſequatur: ſecus enim vis organizatrix non impedita ſemper animantis membra ſine vllo errore conſtituit; at errat in eorum conformatione ſolum, quando aliqua ex cauſſa impeditur quo minus valeat munus ſuum recte obire, ac propoſito ſibi fine integre potiri. Sic ergo efficiẽs proximũ Monſtrorum generatim eſt virtus formatiua, conſtitutiuaque, ſiue organizatiua partium corporis viuentis reſidens vt anima, & forma in parte ſpirituoſa ſeminis, illi a parentibus indita in ſuom unere obeundo impedita; quæ virtus in animãte etiam adulto remanet nutrimento membrorum conformationem communicatura; vt alibi fuſe a nobis eſt demonſtratum. Impedimenta verò huic virtuti membrorum viuentis corporis conformatrici multa, multifariamque adueniunt a multis cauſſis; quas infra commodiori loco agentes de ſpeciali cuiuſque differentiæ monſtrorum cauſſa effectrice, ac origine late conſiderabimus.

2. de gen. an. cap. 3. — Efficiens mon ſtrorũ immediatũ, & principale. — Efficiens proximũ mõſtri. — *li. de ort. an. hum.* — *lib. 2.*

Propria Monſtri generatim accepti definitio inueſtigatur.
Cap. XI.

EX hactenus allatis monſtrorum cauſſis nunc nobis proximæ omnes ſunt ſeligendæ, quibus aptam Monſtri generatim accepti definitionem contexere valeamus, intimam eius eſſentiam prius quam ad ſpecierum contemplationem deſcendamus, introſpecturi: ſeligendæ ſunt autem cauſſæ monſtrorum propriæ, quia communes, & remotæ procul abſunt a definitione; quæ definitum a quocunque alio diſterminare debet, Ariſtoteleo præcepto. Quum autem eodem autore definitio quæuis ex genere proximo rei definiendæ, ac tot differentijs eſſentialibus contexi debeat, quarum ſi vnaquæque ſeorſum ſit re definienda communior, omnes tamen ſimul coniunctæ illi æquipolleant; quumque Ariſtoteli etiam ad inueſtiganda rerum attributa latentia, quæ-

Cauſſæ cões nõ ſunt in definitione ponendæ. — Definitionis officium. — Definitio ex qbus texatur. — *2. poſt. t. 20.* — *1. phyſ. t. 5.* — *3. met. t. 10.* — *7. meta. t. 43.* — *2. poſt. t. 17.*

2.poſt. t. 4. & 21. 7.meta. t.43. quæcunque in definitionibus aſſumenda ſunt, mirifice conferat vna Diuiſio; neceſſarium nobis profecto fuerit abditiorem Monſtri definitionem Diuiſionis auxilio indagare. Porro monſtra vel in accidentium genere aliquo, vel inter ſubſtantias collocanda ſunt: ea vero non eſſe accidentia id apertum facit, quod corpora ſunt vitam habentia, & animata; quę omnia in genere ſubſtantiæ ab Ariſtotele reponuntur. At vero ſubſtantiarum corporearum, quæ omnes Ariſtoteli ex materia & forma conſtituuntur, aliæ ſunt ſubſtantiæ non ſolum ex parte materiæ, verum etiam ex parte formæ, vt homo, leo, & id generis alia; quæ propterea pure ſubſtantiæ, ac maxime ſubſtantiæ recte dicuntur: aliæ vero ſubſtantiæ ſunt ſolum ex parte materiæ, non item ex parte formæ; vt domus, nauis, ſtatua, quæ conſtituuntur in eſſe per figuram, quam eſſe accidentalem qualitatem nemo non nouit ex Ariſtotele; cui talia fieri ſimpliciter, & eſſe ſubſtantiàs aperte decretum eſt; licet minus ſubſtantias eſſe alibi confiteatur. Quum itaque Monſtra conſtituantur in eſſe per miram deformitatem, quæ item ad qualitatem quartæ ſpeciei redigi conſueuit; nō pure, ac maxime ſubſtantiæ, ſed erunt ſubſtantiæ ratione materiæ ſolius, vt nauis, domus, & ſtatua, formam acccidentalem obtinentia; quam eſſe miram, & abhominabilem deformitatem in membrorum conſtitutione antea nouimus. Quoniam vero huiuſcemodi viuentia inſigniter enormia poſſunt vel frequenter, ſeu etiam ſemper; vel raro exoriri: monſtra ex eorum genere non ſunt, quæ ſemper, & frequenter eueniunt, ſed raro admodum contingunt: quod & Ariſtoteles perſpicue nos docuit, & ratio conuincit; quæ ſiquidem frequenter, aut ſemper accidunt, nullam videntibus incutiunt admirationem, quæ neceſſario vbique prouenit ex monſtrorum inſpectione; illa itaque raro naſcuntur. Quia vero raro contingentium alia fiunt ex primario naturæ inſtituto; alia non: certum cuiuis eſſe oportet monſtra non fieri ex primario naturæ inſtituto, quia natura primario bonum, pulchrum, & perfectum, ſibique omnino conſimile procreare intendit non ſolum in ſpecie ſubſtantiali, ſed etiam accidentali; quum ex aduerſo monſtra ſint naturæ parentum ſingulorum diſſimilia, imperfecta, & mire deformia. Sed quæ non fiunt ex primario naturæ inſtituto, adhuc in duplici differentia verſantur,

Left margin notes: 2. de an. t. 3. & 4. 2. de an. t. 2. — In Prędi. qualit. 1. phyſ. t. 62. & 63. 2. de an. t. 3. — cap. 6. — 4. de gen. an. ca. 4. — 1. phyſ. t. 81. 2. de ani. t. 34 35. 1. magn. mor. c. 10

Right margin notes: Diuiſio vt definitioni conferat. — Monſtri definitio vt indaganda. — Monſtra non eſſe accidentia. — Viuentia omnia ſubſtantię ſunt. — Subſtãtiæ corporeæ omnes compoſitæ. — Pure ſubſtantiæ quæ. — Subſtantiæ ſolum ex parte materiæ, non ex parte formæ quæ. — Monſtra quo in eſſe conſtituantur. — Monſtra ſubſtãtiæ ſunt nō rõne formæ. — Raro contingunt. — Frequẽtia nō mira, ſed rara. — Monſtra non ex primario naturæ inſtituto.

ſantur; nam alia fiunt omnino præternaturam; alia vero ex ſecundario naturæ inſtituto: Quæ præter naturam fiunt, ea ſunt quæcunque proueniunt ab efficiente violentiam naturę inferente; vel ab eo, quod naturæ quomodocunque copulatum fuerit, nulli horum in actionibus natura cooperāte: Quæ autem fiunt ex ſecundario naturæ inſtituto, a natura fiunt impedita ne poſſit optatum finem omni ex parte conſequi: vbi enim natura efficere nequit opus perfectiſſimum, quod vellet; efficit imperfectum, quod poteſt: Immo vero & hoc naturę commune cum arte video, vt non potens facere quod vellet, efficiat vtraque quod poteſt. Scio pleroſque cum Philopono monſtra ſimpliciter aſſerere præter naturam; quibus non eſſe aſſentiendum ex eo patet, quoniam a natura fiunt, eaque non ſolum vniuerſali, vt exiſtimauit Ioannes Grammaticus, ſed etiam a particulari ſuorum genitorum, licet impedita ne poſſit opus in ſuo genere perfectiſſimum, ac ſibi ſimillimum procreare. Quare conſtituendum eſt monſtra fieri ex ſecundario naturæ inſtituto propter aliquod impedimētum, ob quod quum nequeat illa perfectum, & pulchrum viuens conſtituere, potius quam nihil efficere, vult deforme monſtrum procreare, ſi non in membrorum conformatione, ſaltem in eſſentia, & forma ſubſtantiali ſibi conſimile. Monſtri ergo definitionem eſſentialem iam ex his texere poſſumus aſſerentes Monſtrum eſſe ſubcæleſte viuens membrorum enormi conſtitutione videntibus horrorem cum admiratione incutiens, raro admodum naſcens, ex ſecundario naturæ inſtituto genitum propter aliquod impedimentum in principijs ſuæ conformationis.

Quæ fiunt p̄ter naturam quotuplicia, quæque ſint. Quæ fiant ex ſecūdario naturæ inſtituto.

Non potens facere, quod vellet, natura & ars efficit quod poteſt.

2. phyſ. t. 75. pag. 47. col. 3. 2. phyſ. pag. 32. col. 1.

Monſtra non eſſe pręter naturam.

Sed ex ſecundario naturæ inſtituto.

Monſtri definitio.

Inuenta Monſtri definitio explicatur.

Cap. XII.

AD exactam vero eſſentiæ Monſtroſæ dignotionem operæ pretium eſt allatam definitionem particulatim magis ex Ariſtotelea doctrina manifeſtare. Monſtri ſane genus proximum, quod Porphyrio in definitione ſubſtantiæ definiti materiam propriam explicare debet, nihil aliud eſt quam ſubcæleſte viuens; a quo genere tum cæleſtia corpora, in quibus nulla deformitas, nullaque ineſt

Genus in definitione ſubſtantiæ quid explicet.

Cap. de Diff.

Mōſtri genus proximum.

Cœlo nulla deformitas.

ineſt partium mala conformatio; tum inanimata omnia excluduntur, in quibus etſi monſtrorum imagines aliquando reperiantur, vt in nubibus centauri; vera tamen monſtra vnquam fieri non poſſunt. Includitur autem in hoc genere monſtri non ſolum humana ſpecies, brutorumque animalium genus, verum etiam ſtirpium vniuerſa natura; quæ tres numerantur viuentis ſubcæleſtis ſupremæ ſpecies: In plantis autem perinde atque in animalibus monſtra contingere aperte colligas ex ſuperioribus. Eſt itaque monſtrum generatim Subcæleſte viuens. Cui quidem generi ſtatim adiecta eſt in definitione differentia eſſentialis a ſpecifica monſtri forma deſumpta: materia enim proxima quum eſſentialem, & immediatam habeat habitudinem ad formam, immediate illam ſibi vniri poſtulat; conſiſtit autem monſtri forma ſpecifica in membrorum corporis enormi conformatione horrorem, & admirationem, ob rei nouitatem, videntibus incutiente: Qua differentia procul arcentur a monſtrorum numero tum gibbi homines, & claudi, & ſedigiti naſcentes, qui frequenter oriuntur; non minus quam nigra vua exorta ex vite capneo album ferre ſolita ex Ariſtotele; quique ſine horrore, aut admiratione viſuntur: tum quoque porcus, rana, ſerpens, elephas, quibus mulieres fuere matres, & lepus ab equa editus, & puella candida ex æthiopibus parentibus orta, & viciſſim nigra ex candidis; quia in horum viuentium corporibus nulla deformitas extitit, malaue conformatio, nullaue configuratio videntibus horrorem, aut admirationem afferens; quamuis horum origo ex parentibus adeo diſſimilis naturæ monſtroſa fuerit: quare Plato ſcitiſſime non abſolute monſtra, ſed quaſi monſtra, & veluti monſtra nuncupauit Vitulum ab equo genitum, & equum a boue ortum. Idipſum cenſeas de leone ab oue genito, cuius hiſtoriam retulit Cælius in antiquis ſuis lectionibus. Ceterum nos hic monſtra propijſſime dicta definimus, nō autem res quomodocunque monſtroſas. Eſt itaque Monſtrum viuens ſubcæleſte membrorum vitiata conſtitutione videntes in horrorem, & admirationem illico rapiens, raro admodum enaſcens. At vero quia definitionis perfectæ munus eſt Ariſtotelis præſcripto diſtinguere in ſingula, nempe tum ſingula definiti attributa eſſentialia diſtincte explicare; tum rem definitam a ſingulis alijs diſterminare;

Inanimata nō ſunt vere mōſtra.

Amplitudo generis monſtrorum.

cap.5.

Differentia monſtri ſpecifica a forma deducta.

Materia quæ immediate ſibi vniri formā poſtulat.

Monſtra quæ non ſint licet male conſtructa; & parentibus diſſimilia in eſſentia.

4. de gen. an. cap.4.

Origo monſtroſa eorum quæ monſtra non ſunt.

In Craty lo.

lib.13. cap.14.

Definitionis perfectæ munus.

Locus Ariſt. illuſtratus.

1. phyſ. t.5.

D propte-

propterea in monſtri definitione haud ſatis eſt genere proximo materiam propriam, & differentia priori formam illius expreſſiſſe; verum vlterius oportet formali differentiæ duas alias adiungere, quarum altera exprimat monſtrorum cauſſam finalem, altera effectricem; quo poſſit integra monſtrorum eſſentia comprehendi. Ac ſane finalis cauſſa monſtri generatim per id inſinuatur, quod monſtrum fieri dicitur ex ſecundario naturę inſtituto; quum enim ex Ariſtotelis obſeruatione haud vno in loco agentia cuncta naturalia, & ſpeciatim viuentia noſtratia omnes operationes ſuas in eum finem dirigant, vt pro ſuæ cuiuſque naturæ captu æternitatem aſſequantur, cuius participatione Deo ſummo ſimilia quoquopacto fiunt; peculiari tamen ratione viuentia caduca nequeuntia ſe ſe in indiuiduo perpetuare, per generationem ſobolis ſibi ſimilis omni ſtudent ingenio æternitatem in ſpecie conſequi, eaque ſibi & in eſſentiali, & in accidentali forma conſimillima; quod eſt primarium agentis inſtitutum in generatione ſobolis: vbi autem nequeat, quod primario intendit, ſempiternitatem ſpeciei ſpecialiſſimæ per conſimilis omnino indiuidui generationem adipiſci; ſecundario quodam inſtituto efficiens quod efficere poteſt, ſe ſe vergit ad conſeruationem aut generis propinquioris, aut etiam ſuæ ſpeciei quomodocunque in indiuiduo, ſi in conformatione corporis diſſimili; ſaltem in identitate ſpeciei ſecundum ſubſtantialem formam non vario. Cauſſa denique monſtrorum effectrix, quæ impediuit ne agens ſubcęleſte generans prolem ſibi conſimilem ad amuſſim procrearet, ſed coactum fuerit vitiata membrorum conſtitutione monſtrum generare, vitium eſt in aliquo principio eorum, quæ animantis conformationi ſunt neceſſaria; ſiue id ſit materiæ inopia, ſiue copia, ſiue praua diſpoſitio, ſiue inſtrumentorum ineptitudo, ſiue primarij agentis imbecillitas, ſiue cooperantis affectio vehementior, ſiue quid aliud; atque ideo ſcite Ariſtoteles monſtra ſanxit alicubi eſſe oblæſiones quaſdam, ſiue præuaricationes, & excurſus naturæ, ac omnino peccata eius efficientis, quod propter aliquid agit. Et ſane per has duas differentias poſtremas monſtra proprie dicta diſtinguuntur ab ijs, quæ vulgo monſtra exiſtimantur; quum habentia monſtrorum imaginem, vere tamen monſtra non exiſtant; atque huiuſmodi ſunt, ſi qui

Marginal notes (left): Agentiũ cunctorum naturalium finis. — Mortalia vt æternitatem aſſequantur. — Naturę inſtitutum in procreatione mõſtri. — Vulgi mõſtra per allatã definitionẽ excluduntur a monſtrorũ cetu.

Marginal notes (right): 2. de an. t. 34. 35. 2. de gen. an. ca. 1. — 2. de gen. an. cap. 4 2. phyſ. t. 82.

qui ſunt Pygmei, Ciclopes, Gigantes, Monopodes, Tritones, Syrenæ, Satyri; Cinocephali, Acephali faciem in pectore obtinentes (de quibus D. Auguſtinum, Plinium, Iodocum Hondium, Leuinum Hulſium, & Gualterum Ralegh teſtimonium perhibuiſſe nos dudum obſeruauimus in opere noſtro *De Vita*) & alia multa ſiue in mari, ſiue in terra viuentia, ex parentibus eandem ſpeciem, & membrorum conſtitutionem naturaliter habentibus in Africa, in Aſia, & ſpeciatim apud Indos originem ducentia; nullam etenim hæc vulgi monſtra obtinent monſtri conditionem, vna excepta membrorum ſtructura monſtrorum conſtitutionem æmulante; nam & in ſuis regionibus frequentiſſime, immo vero quotidie naſcuntur, vt apud nos homines perfecti; nullamque incolis admirationem, nullumq; inferunt horrorem; ac fiunt ex primario naturæ inſtituto, vt parentes in ſpecie per omnia conſimili perpetuentur; nec in eorum conformatione vllum reperitur vitium impediens organizantia principia. Ita ergo tota veri monſtri generatim accepti eſſentia quoad ſingulas ſui partes, & cauſſas ea definitione mirifice comprehenditur, qua conſtitutum eſt Monſtrum eſſe viuens ſubcæleſte membrorum vitiata conſtitutione videntibus horrorem cum admiratione afferens, raro admodum naſcens, genitum ex ſecundario naturæ inſtituto propter aliquod impedimentum in cauſſis ſuæ originis.

16. de ciuita. Dei cap. 7. lib. 7 c 2 Deſcrip. Reg. Guian. li. 1. c. 18.

Monſtri diuiſio in ſuas ſpecies ſupremas multiplex affertur, ſed aptior eligitur. *Cap.* XIII.

HActenus de Monſtrorum cauſſis generatim: comminus aggredi nunc oportet ad ſingulas eorum differentias, ſeu ſpecies; hæ autem Diuiſionis opera ſunt primum inueniendæ; mox ſigillatim explicandæ, atque in ſuas quæque cauſſas referendæ. Tria vero quum ſint in monſtro, penes quæ in varias ſpecies partiri poteſt, materia proxima, tempus originis, & forma eſſentialis: Quando materia monſtri proxima dudum viſa eſt eſſe ſubcæleſte viuens, ſiue corpus viuentis noſtratis; penes eam duplex diuiſio monſtri fieri poteſt: prima quidem Monſtri diuiſio eſt in tria ſuprema genera, quæ ſunt Monſtrum vegetatiuum,

Monſtrorum theoria ſpecialis. E tribus fontibus monſtri diuiſio in ſpecies. A materia monſtri duplex diuiſio. Prima.

ſenſitiuum, & intellectiuum; ſi quidem totidem ſunt ſubcæleſtium viuentium ſupremæ ſpecies, planta, brutum animal, & homo. Verum quoniam homo ita eſt rerum omnium menſura, vt in eius origine theoria noſtratium viuentium reliquorum apte contineatur; & quia in analogis ſat eſt ſcientifico notitiam habere de præcipuo, in quo cetera omnia virtute dignoſcuntur: propterea quum in monſtrorum genere humana principem ſibi locum vendicent, De humanis Monſtris ſpeciatim agere volentes, parum ab allata diuiſione adiumenti haurire valemus: alias itaque monſtri diuiſiones conſulamus. Altera vero diuiſio monſtri a materiali principio petita erit pro varietate membrorum corporis, in quibus conformatio vitiari poteſt; penes quam licet ſolius humanæ naturæ omnia monſtra recenſeri valeant, vt homines monſtroſo capite, pectore, brachijs, ventre, cruribus, & id generis; minus tamen apta eſt methodo ſcientificæ, quia quum plures partes eandem ſpeciem malæ conformationis habere poſſint, cogeremur inutiliter eaſdem monſtrorum origines, & cauſſas in varijs partibus repetere. Quare nobis vſui non ſunt Monſtri diuiſiones a materia petitæ; ad alias ergo accedamus. Porro tempus originis monſtrorum duplex obſeruatur ab Ariſtotele; quippe aliqua monſtra fiunt a natura extra vterum maternum; ſic Athletas quoſdam prius bene formatos in monſtra degeneraſſe teſtatur Præceptor eximius; alioſque item faciem humanam in vultum diuerſi animalis commutaſſe; qua de re latius infra cum Ariſtotele tractabimus: ſic expoſitum infantem factum quadrupedem iudicat Cardanus, educatumque in ſyluis ferarum indulgentia ferinos cum lacte induiſſe mores, vultus, vngues, & caudam emiſiſſe; taleque monſtrum in Miſnia captum; & eiuſcemodi etiam Magni Alberti æuo duos maſculum, & feminam homines quadrupedes in Germaniæ nemore captos multo antea, ſubiungit Cardanus: cui tamen aſſentiri nequeo, quia Magni etiam Alberti teſtimonio hæc feræ fuere de Simiarum genere in multis partibus humanam figuram referentium; nam homini caudam e ſylueſtri victu enaſci probabile non eſt. Nec ſimiliter verum putamus, quod in propoſito affertur ex Platone de Glauco marino, eum ſcilicet fuiſſe hominem piſcatorem, cuius poſteriora

Left margin notes:
Exploditur.
Quia ſat eſt nouiſſe cauſſas mõſtri humani.
In primo analogato cetera virtute noſci.
Monſtri diuiſio ſecunda.
Exploditur.
Quia repetitionis inutilis origo eſt in theoria.
Monſtri diuiſio tertia.
Monſtra extra matris vterũ facta.
Infans expoſitus in feram degenerauit Cardano.
refellitur Cardanus.
Glauci marini monſtroſa forma.

Right margin notes:
4. de gen. an. cap. 3 & 4.
cap. 18.
lib. 18. de ſubtil.
22. de animal tr. 2. cap. 1.
10. de Republ.

ſteriora membra in piſcem mutata ſunt, veteribus corporis partibus partim fractis, partim contritis, & a fluctibus penitus obtruncatis, vt cuiuis magis beſtiæ ſimilis ſit, quam qualis natura erat: nam mera eſt fabula hæc, non hiſtoria Glauci; nouimus enim Platoni apologos eſſe vſitatores.

Purum figmentum.

Dan. c. 4.

Verum tamen habemus e ſacra pagina Nabuchodonoſor Regem ab hominibus eiectum ſeptem annis nemora cum beſtijs habitaſſe, fænum bouis inſtar comediſſe; capillos eius in ſimilitudinem aquilarum creuiſſe, & vngues illius quaſi auium: ſed hoc ſupra naturæ metas dici poteſt fuiſſe miraculum:

Nabuchodonoſor feram vt induerit.

4. degen. an. c. 3.

adeo vt Athletæ ſoli, & alij homines ab Ariſtotele commemorati extra vterum degentes ex perfectis viuentibus in monſtra degenerauerint nulla dubitatione puris naturæ viribus; quum certo conſtet longe plurima in vtero matris monſtra procreari. Ceterum hæ duæ monſtrorum ſpecies nimis confuſam, & communem eorundem theoriam nobis exhibent; quum exquiſitam propoſiti argumenti deſideremus in hoc opere.

Reijcitur tertia mõſtri diuiſio.

Quia nimis cõfuſam theoriam faceret.

A formæ igitur eſſentialis varietate monſtrorum ſpecies omnes præcipuas hauriamus; ſic etenim ſcientifica magis diuiſio fuerit; ſiquidem actus eſt, qui ſeparat, & diſtinguit, apud Ariſtotelem; potiſſimumque actus eſſentialis ſpecificas differentias conſtituit.

Quarta monſtrorum diuiſio recipitur a varietate formæ.

7. meta. t. 49.

Quum autem eſſentialis monſtrorum forma ſit vitiata, inſueta, & mira membrorum corporis compoſitio; penes eam primo diuiditur monſtrum in vniforme, ac Multiforme:

Actus diſtinguit, qui, & quomodo.

Monſtrum vniforme illud eſt, quod habet partes referentes membra viuentis vnius ſpeciei;

Monſtrũ vniforme quod ſit.

Monſtrum vero multiforme conſtat ex partibus membra viuentium diuerſæ ſpeciei æmulantibus.

Multiforme quod.

Subdiuiditur autem hoc vtrumque genus monſtri proprie dicti varias in ſpecies; nam monſtrum vniforme aut eſt mutilum, vt infans abſque cruribus ortus, abſque brachijs; aut eſt excedens, vt puella biceps; aut eſt monſtrum ancipitis naturæ, vt infans duplici capite ſine pedibus; aut eſt monſtrum difforme, vt infans habens membra tranſpoſita, oculos in pectore, manum in collo, teſticulos intra ventrem reconditos; aut eſt monſtrum informe, vt infans rotundus Hippocratis; aut eſt monſtrum enorme, vt infans ſemilapideus. Monſtrum vero

Mõſtrum mutilum.

Excedens.

Anceps.

Difforme.

Informe.

Enorme.

:. ſect. pid. 2.

vero multiforme ſubdiuiditur in illud, quod conſtat ex partibus variorum indiuiduorum in eadem ſpecie, vt mulier virili capite; atque in illud, quod coagmentatur ex partibus membra viuentium diuerſæ ſpeciei in eodem genere propinquo referentibus, vt infans ſemicanis, centaurus, minotaurus; & in id, quod conſtat ex partibus membra viuentium diuerſi generis propinqui æmulantibus, vt puer anſerinis pedibus, & alatus, & faciem habens ranalem, ex humanis membris & auium, imperfectiorumue animantium partibus conſtitutus: ac denique monſtrum multiforme conſtare poterit ex membris referentibus partes viuentium in vario genere penitus; vt homo ſemidæmon ex muliere natus. Dæmon enim aſſumpto corpore viuens eſt æquiuoce, vt fuſe demonſtrauimus in libris *De Vita*. Decem itaque ſunt supremæ monſtrorum ſpecies, ex formæ illorum ſpecificæ varietate deductæ, nimirum Monſtrum vniforme truncum, excedens, ancipitis naturæ, difforme, informe, enorme, Multiforme conſtans ex partibus diuerſa viuētium in eadem ſpecie indiuiduorum membra referentibus, conſtitutum ex partibus diuerſas viuentium in eodem genere proximo ſpecies æmulantibus, conſarcinatum ex partibus præſeferentibus membra viuentium diuerſi generis proximi, & coagmentatum ex partibus diuerſi generis omnino naturam æmulantibus, Atque hæc de Monſtrorum Cauſſis, natura, & differentijs generatim dicta ſint ſatis.

Multiforme in eadem ſpecie.

Multiforme in diuerſa ſpecie.

Multigeneris

Semidæmon.

li. 1. c. 51.

Monſtrorum ſpecies oēs ad decem redactæ.

Finis primi Libri.

FOR-

FORTVNII LICETI
DE MONSTRORVM
CAVSSIS, NATVRA, ET DIFFERENTIIS,
Liber Secundus,

Jn quo ſpeciatim agitur de Monſtris humanis.

PRÆFATIO
Attexens dictis dicenda, & dicendorum ordinem promulgans.

EXplicatis in *ſuperiori contemplatione cauſſis, natura, & differentijs Monſtrorum generatim, ordo naturæ poſtulat vt ad eadem attributa in ſingulis monſtrorum generibus aperienda nunc aggrediamur. Verum quoniam quæcunque in plantarum, & brutorum animalium monſtris conſiderari poſſunt, eadem illuſtriora de propoſito, & locupletiora ſunt in Monſtris humanis; propterea operæ pretium fore arbitramur, ſi ex profeſſo, primarioque inſtituto de his ſpeciatim agamus originem Hominis monſtroſi, & cauſſam communem in primis adeuntes, illius differentias mox ſigillatim patefa-*

cientes

Digitized by Google

cientes, ac vnamquamque demum in ſuas cauſſas immediatas ex rei natura reſoluentes ea methodo, vt vnicuiuſque ſpeciei ſeorſum primo exiſtentiam du- 1.lib.c.3
dum leuiter tactam ex hiſtoricis fuſius comprobemus, deinde vero generationem propriam ex ſuis cauſſis proximis deducamus rei naturam ſemper conſulentes, & propoſitum antea ordinem in ijs differentijs lib.1.c.13
inueſtigandis obſeruantes.

Origo, & cauſſa monſtrorum humanorum communis quæ, & quotuplex eſſe valeat.
Cap. I.

QVum tot, taliaque ſint principia ad humani corporis fabricam ędificandam concurrentia, quot, qualiaque vidimus in opere *De perfecta hominis conſtitutione in Vtero*, ſemina parentum, eorundem animæ, imaginationes, maternus ſanguis, Vterus, Intelligentię, Cælum, Deus Optimus, vt certum eſt vnicuique vbi ea omni labe caruerint, hominem perfectum conſtituere; ita vbi eorum aliquod, vel plura quomodocunque vitiata fuerint, humanum genus in varias monſtrorum ſpecies plane deformãt. At de monſtrorum generatione ſpeciatim acturos, illud in primis, quotuplex, quæque ſit eorum communis origo, & cauſſa, explicare oportet. Qua quidem in re triplicem abſolute putamus fieri poſſe monſtrorum procreationem, vnam quidem ſupranaturalem a ſummo Deo in pœnam perpetrati ſceleris homines deformante; quod legimus in ſacra pagina Nabuchodonoſor Regi contigiſſe: alteram vero infra naturam, a Dæmone malo illudente ſenſus humanos, vt accidit maleficio transformatis; tertiam autem mere phyſicam ob aliquod vitium, ac impedimentum in principijs naturalibus humanorum corporum conformationi deſtinatis. Noſtri muneris non eſt neque miraculoſam, neque illuſione a malo dæmone

Monſtrorũ generatio triplex abſolute.

Supra naturalis.

Infra naturã.

Phyſica.

Eligitur explicanda poſtrema.

Dan.c.4.

dæmone fictam monſtrorum originē perſcrutari; agemus autem ſolum de naturali. Monſtra vero quum in ſua phyſica generatione quatuor obtineant cauſſarum genera, vna tantummodo cauſſa efficiens reperitur, quę eadem numero monſtris omnibus communis eſſe poteſt: Quum etenim monſtri forma eſſentialis vna ſit corporis figura, & conformatio; certū cuiuis eſt non vnam communem monſtris omnibus eſſe figurā, & conformationem; quando alia ſunt quadrupedia, ſine pedibus alia; alia brachiorum expertia, duplici alia capite, alia bicorpora, & alia conformationum aliarum. Materia vero monſtri communis vna eſt ſubcæleſte viuens, quæ nō indiuidui, ſed generis habet vnitatē: monſtri vero humani materia omnes monſtrorū ſpecies recipiens nec ipſa eſt vna numero, nec ſpecie, ſed genere ſolum; nam pleraque monſtra humanorum homines ſunt; alia ex congreſſu hominis nefario cum belluis orta quapiam ex parte humanam effigiem referentia beſtię ſunt; alia ſemibeſtiales homines; vt infra patebit. Cauſſa item monſtri finalis non eſt vna ſpecie, ſed genere tantum; immo vero duplex, conſeruatio alias ſolius ſpeciei eſſentialis, alias vnius generis; & vitæ operatio. Vna cauſſa efficiens Monſtris omnibus communis eſt tum Deus Optimus, tum Intelligentia motrix, tum etiam cœlum. At vero Deus Optimus cauſſa eſt remotiſſima, & communiſſima ſupernaturalis & ſupernaturaliter, ac eminenter concurrens cum omnibus agentibus infra ſe poſitis ad quorumlibet effectuum productionem, vt monuit aliquando Ariſtoteles aſſerens à Numine ſupra extimam lationem, vbi neque tempus, neq; motus, neque locus, neque corpus, neque vacuum eſt, beatiſſimam, & ſibi ſufficientiſſimam vitam viuente rebus omnibus alijs pendere eſſe, & viuere, his quidem clarius, his autem obſcurius: cum ceteris autem agentibus Deum ſummum non phyſice, ſed eminenter concurrere diximus, quia ſine motu cōcurrit; omnis autem actio phyſica vel motus eſt Ariſtoteli, vel non ſine motu. Intelligentia verò infra Deū motrix cauſſa eſt item poſt Deum maxime communis, & remotiſſima omnium effectuum corporeorum; a qua veluti a principio & cœlum Ariſtoteli, & tota natura dependet phyſice, quia per motum a ſe in cœleſti corpore factum cuncta corpora conſeruat,

[Margin notes, right:] Monſtrorum quatuor cauſſarū genera. — Cauſſa efficiēs vna communis eſſe poteſt omnibus mōſtris. — Monſtra non omnia vniformia. — Materia non vna omnium monſtrorū. — Cauſſa finalis monſtrorum omnium non vna. — Deus vt monſtrorū cauſſa. — Deus vbi Ariſtoteli. — Actio phyſica eſt cū motu. — Intelligētia vt ſit monſtrorū cauſſa.

[Margin notes, left:] Cap. 58. — 1. Cœl. t. 100. — Gilb. porr. ca. de Actione 9. meta. t. 7. 2. Eudemior. c. 5 12. meta. t. 38. 2. phyſic. t. 26.

Cœlum vt ſit monſtrorum cauſſa.

uat,& moderatur, generabilia vero etiam producit. Cœlum item eſt cauſſa tertio loco remota, & communis omnium euentuum ſubcæleſtium phyſica,& phyſice agens; quia & corpus eſt mobile,& non ſine motu operatur; quod alibi docuit idem Ariſtoteles inquiens neceſſarium fuiſſe mundum hunc inferiorem contiguum extare ſupernis lationibus, vt omnis huius mundi virtus gubernetur inde. Verum quoniam decreto Ariſtotelis cauſſæ communes, atque remotæ non pariunt exquiſitam propoſiti ſcientiam; propterea his omiſſis ad propinquas monſtrorum ſingulorum cauſſas accedamus, a quibus illorum differentiæ ſingulæ proueniunt.

1. Cœl t. 5. & ſeq. t. meteo. cap. 2. 8. meta. t. 12. 1. poſt. t. 19. 20. 23 24. 2. phyſ. t. 38.

Cœlum non agit ſine motu.

Cauſſæ quæ non pariant ſcientiam.

Monſtrorum in humana ſpecie mutilorum realis exiſtentia ex hiſtoricis elicitur. Cap. II.

NE quis autem arbitretur inuentas in præcedenti libro Monſtrorum differentias eſſe quidem intellectu excogitabiles, at reuera nunquam omnes in rerum natura fuiſſe, ac præſertim nunquam in humano genere compertas eſſe, aut inueniri poſſe; licet olim pleraque illorum exempla ex hiſtoricis attulerimus; operæ pretium, immo verius neceſſarium duximus nunc diſtinctè magis ſingularum ſpecierum monſtroſæ figuræ in hominibus realem exiſtentiam comprobare ex monſtris ortis poſt aduentum Chriſti Domini; nam ſuperiorum plurima genita ſunt ante Diuini Verbi Incarnationem. Sic ergo a monſtris mutilis exordio ſumpto ſpecialem hanc theoriam aggrediamur. Porro in Monſtrorum mutilorum genere Ioannes Gualtherius diligens Chroniſta ex Rubeaquenſe multa recenſuit inquiens, In pago Dirliſtorf natus eſt puellus corpore quidem bene compacto, cui tamen brachia, pedeſque ob naturæ defectum nõ conueniebant; dextra enim manus quum omnino deeſſet; eo loco, quo pollex eſſe ſolet, carnoſus tumor inſtar verticuli, aut nucis paruæ eminebat; ſiniſtræ autem manus pars dimidia in tres tantum digitos, ſed plane cõiunctos, vt pedes quoque in totidem digitos deſinebant. Educatus autem non tantum cibum, potumque monſtroſis manibus capere; ſed numerare pecuniam, ſubducere rationes, eaſdemq; elegantiſſimis litterarum characteribus rationum

cap. 13.

1. lib. c. 3

tom. 2. Chron. Chroni. polit.

Anno Dñi. 1492.

libro

libro aſſignare potuit; quemadmodum alia omnia, quæ alias manuum auxilio ab hominibus fieri ſolent. Vixit vltra ſexaginta annos viuidus, ac obeſo corpore ſenex. Infans
etiam in Haſſia ceteris bene diſtinctis membris natus eſt, au- 1503.
ribus tamen, oculis, ac naribus omnino carens, ſolumque
oris hiatum obtinens in facie. Alius Vuittembergæ ſine ca- 1525.
pite ortus. Puellus alibi poſtea exoritur, qui brachijs penitus 1528.
orbatus reliqua corporis forma rectiſſima fruebatur; pedibus, quum ad vigeſimum ætatis annum perueniſſet, vice manuum mire vtebatur accipiendo, ſecando, ori inſerendo, nec non etiam alea, & chartis colludendo. Hunc ſe Lute-
lib.23. tiæ vidiſſe Paræus confitetur quadragenarium, quadrato cor-
cap.6. pore, omnia quæ manibus perfici ſolent munia obeuntem; humeri enim trunco, & capite, colloque vibrato ſecurim in palum oppoſitum tam certo, & valido ictu, quam manu quiuis alius vir eiaculabatur; aurigæ flagellum tanta vi diſtringebat, vt aere validius percuſſo reſonaret; ceterum pedibus edebat, bibebat, chartis luſorijs, & talis colludebat. Tandem latro, & ſicarius deprehenſus ex furca ſtrangulatus rotæ affixus eſt. Infelici natura benigna parens brachia, manuſque tradere noluerat, ne furta, & cedes patraret; in quæ tamen vitia ſeu ſiderum, temperamentiue inclinatione, ſeu potius mala educatione turpiter collapſus meritas infami vitæ penas capite luit. In eadem ſpecie monſtri mulier eiuſdem agilitatis Paræo, & alijs viſa eſt, quæ manibus omnino carens arrepta pede pluma litteras non tantum elegantiſſime pingere; ſed tractare colum, nere, numerare pecuniam, ac
ſubtiliſſima quæque pedum digitis conficere potuit. Augu- 1531.
Diſg. mag. to. 1 lib. 2. q. 14. lib. de mira. ſtæ Vindelicorum Delrij quoque teſtimonio mulier primo peperit caput humanum membranis inuolutum; mox bipedem ſerpentem, cui Lucij piſcis caput, corpus ranæ, pedes & cauda lacertæ; tertio porcellum. In villa Nepritz non
procul ab oppido Vurtzenſi ad Moldam ſito natus eſt infans 1536.
ſine pedibus Iobi etiam Fincelij teſtimonio. Myſenæ ortus 1550.
eſt infans diuiſo in fronte craneo, vnico crure, ſine labijs, oris loco exiguum habens foramen, reliquo truncatus corpore. In ditione Principis Palatini Electoris, in pago Horcshan, in valle Zellina infans muliebri ſexu ortum habuit monſtroſo aſpectu, ſine oculis, carens auribus, aperto, & lato ore,

Digitized by Google

corpore vbique lacero, ac in pleriſque membris excoriato ſimili. Anno Dñi. 1522. Vuidensbachi, quod parum a Schleuſinga diſtat, Fincelij quoque relatu monſtrum natum eſt ex muliere, quod infantem abſque pedibus referebat, eorum loco habens demiſſam cuſpidem; a femoribus etiam cuſpides prominentes obtinens. 1553. Romæ anno Domini M D LXXXV. viſus eſt vir trigeſimum ſecundum natus annum coxis, & cruribus, pedibusque infantis nuper nati partes conſimiles magnitudine non æquantibus, ſupernis membris debitam ętati molem obtinentibus. 1554. In Miſnia infans natus eſt abſque capite, oculorum effigie in pectore expreſſa, Fincelij relatu. 1556. Baſileæ infans natus eſt maſculus, carens auribus, earum loco habens duo tantum foramina, ſic tamen clauſa, vt nihil inde audire potuerit: vixit octo menſes. 1557. Ibidem poſtea infans etiam natus corpore ſatis quidem bene compacto, ſed ſine collo, monſtroſa plane facie, oculis inſolitæ magnitudinis, quaſi in fronte ſitis; ſuperior capitis pars illi omnino deerat: in occipitio foramen erat ſatis amplum, ex quo ſanguinis aliquantulum fluebat; ſtatim ab ortu occidit. Paræo referente, qui ſe id monſtrum Lutetiæ vidiſſe teſtatur, puer nouem annos natus 1564. in Parpauilla pago, ſex a Guiſio oppido miliaribus, Petro Renardo, & Matre Marqueta genitus eſt, cui duo tantum digiti in dextra manu erant; brachium haud inuenuſte a ſummo humero ad cubitum vſque deformatum; ſed inde ad extremos duos digitos valde deforme viſebatur: cruribus carebat; quamquam a nate dextra pedis imperfecta quædam velut figura quatuor tanquam digitis diſtincta proferre ſe videbatur: a ſiniſtræ vero natis medio duo digiti proſiliebant; quorum vnus genitali virili haud erat abſimilis. Romæ anno M D LXXXV. viſa eſt octennis puella decora facie, ceteris membris belliſſime formata, cui ab origine deerant crura, & coxarum partes inferiores. Reuera igitur ſunt monſtra mutila.

Origo

Origo, & prima cauſſa monſtri vniformis mutili educitur ex propria materiæ defectu. *Cap. III.*

MOnſtra in humano genere vniformia mutila non ſunt pumiliones, quos vulgo nuncupant Pygmęos, tum quia hi frequentes ſunt, & ex puſillis parentibus orti naturam non referunt ſuo fine vlla ex parte fruſtratam; tum quia nullam deformitatem habent, nec vitium in cauſſis ſuis: ſed monſtra mutila ſunt, quibus cum turpitudine inſigni aliqua pars deeſt, vel adeſt imminuta: Horum originem referunt omnes in purum materiæ defectum; nec vlterius afferunt viri ſapientes cuius materiei defectu, & quomodo talis defectus contingat in materia, cōfuſam nimium, ac rudem propoſiti doctrinam exhibentes: quum effectum non reſoluant in cauſſam primam; quod negocium iniunxit naturali Philoſopho Ariſtoteles; quærere namque poſſumus quæ, quomodo, & cur deficiat materia in conſtitutione fętus aliqua determinata parte mutili. Nos hic diſtinguendum putamus; aliud enim eſt monſtrum mutilū, cui deeſt magna pars corporis, vt exos ille fœtus Hippocraticus, expes puella, vir ſine brachijs, & caput membranis inuolutum partu editū ab Auguſtana muliere; aliud eſt monſtrū, cui deficit non ita magna portio corporis, vt monoculus infans, vnimanus, auribus, naſove ab origine carens: Profecto monſtrum magno truncatum membro naſcitur ſemper ex defectu materiæ, non quidem cuiuſcunque, ſed illius determinatæ, quæ illarum partium conſtitutioni præciſe dicata eſt a natura primam ſui originem habens ex eo, quod ſuperabundauit partibus eiuſdem ordinis in corpore parentum; ſcilicet infans exos in ſui conſtitutione non habuit in ſemine parentum eam portionem craſſam, quæ ortum ducere ſolet ex alimento redundante nutricatui paternorum, ac maternorum oſſium: defecit autem ea portio ſeminis parentum, vel quia nutricationi ſuorum oſſium ob aliquod vitium nihil ſuperabundauerit; vel quia ſuperabundans materia inepta fuerit ob ſui craſſitudinem, quæ in venas arctiſſimas regrederetur, per quas ad vltimam ſeminis prolifici officinā peruēnire poſſet; vel quoniā ad teſtes delata in ſemen perfectū commutari

Marginal notes:
- Pygmæi cur non ſint monſtra.
- Monſtra mutila quæ ſint.
- Effectus in quā cauſſam ſint reſoluendi.
- 1. phyſic. t. 27. & 38.
- 6. ſect. 2. epid. 2.
- Monſtri mutili diuiſio.
- Monſtra mutila quæ ſint ex defectu materiæ, & cuius.
- Infans exos cur genitus.
- Deficere cur poſſit determinata portio ſeminis.

tari nequiuerit, ſeu ſua, ſeu teſtium culpa; vel quoniam ab aliquo ſeu calore vteri nimiò diſſipata, ſeu frigore ambientis concreta; vel quia in alium vſum conſumpta fuerit, reliqua ſeminis, & ſanguinis ſubſtantia bene ſe habente. Conſimiliter ſine coxis, & cruribus illa fere ſemipuella genita fuit ex defectu partis craſſioris genituræ parentum, menſtruique ſanguinis, quæ ortum habere debuit ex alimento ſuperabundante nutricatui crurium, & coxarum genitorum. Idem iudicium eſto de viro, & de puella ſine brachijs; mutili enim ortus eſt ex defectu materiæ illius particularis, quæ a partibus eiuſdem generis in corpore parentum effluere debebat ortum ducens ex alimento earum nutricatui ſuperabundante: ſecus enim natura, quæ de poſſibilibus efficit quod melius eſt, non monſtrum, ſed hominem perfectæ conformationis generare debuiſſet minoris quantitatis cum omnium membrorum apta proportione. Caput autem illud membranis inuolutum, quod ab Auguſtana muliere partu editum aſſirmatur, mihi purum caput non eſt; quia caput ſine corde, ac hepate phyſice viuere non poteſt multum temporis, nec in vtero; pars autem omnis formata eſt viuens Ariſtoteli: ſed in ea mole cor, & hepar etiam fuere, aliaque principalia viſcera; licet facies totam materiam extrinſecus in formam capitis occuparet; reliquæ autem partes deerant in monſtro, deficiente materia ſpermatica, & ſanguinea, ex qua determinate generari debebant, vt pote originē trahens ab eo, quod redundare conſueuit nutricatui earundem partium in corpore parentum: defecit autem, quia conſumpta eſt in ortum ſpontaneum ſerpentis, quem mulier illa poſt capitis monſtrum peperiſſe dicitur; & in conſtitutionem animalis alterius bruti, quod poſt ſerpentem edidit: Abire autem parentum ſemina ex mala ſiue ſua, ſiue vteri qualitate in materiā, ex qua ſerpentes in vtero ſponte naſcantur, nouum non eſt, eo experimento comprobatum, quod Paræus a Leuino recepit in hanc ſententiam ſcribente, Superioribus annis me vſa eſt medico mulier quædam inſularis, quæ ex congreſſu cum nauta quum concepiſſet, celeriter illi adeo aluus intumuit, vt ad præſcriptum a natura vſque terminum geſtando oneri nō videretur ſuffectura: nono menſe exacto obſtetricem accerſit, moxque poſt validos conatus, & enixus, excluſit primo informem

Infans carens cruribus vnde ortum habeat.

Infantis abſq; brachijs cauſſa originaria.

Natura ſemper efficit qđ melius eſt, de poſſibilibus.

de an. in ceſ. c. 10 1. polit. cap. 5.

Caput membranis inuolutū quam naturā habuerit.

Caput ſine buſto, nec in vtero diu viuit.

de gen. an. c. 1.

Ex ſemine in vtero mulieris ſerpentes gigni quomodo poſſint.

li. 19. c. 3. de oc. na. mir. c. 8.

informem

formem carnis concretionem, duabus vtrinque anſis in brachiorum longitudinem, & modum exporrectis præditam, & a vitali quodam principio ſe ſpongiarum, & vrticarum more motilantem, ac palpitantem; poſt modum delapſus ab vtero ſerpens eſt roſtro adunco, longo, teretique collo, oculis vibrantibus, cauda acuminata, eximiaque pedum agilitate; qui ortus fremitu, ſibilisque totum cubiculum impleuit in omnem ſe partem proripiens vt latebram nanciſceretur; ſed ipſum mox vnanimi impetu facto quæ aderant mulieres puluinis coniectis ſuffocarunt: tandem miſella multo labore fracta fętum maſculum peperit adeò male multatum, & excarnificatum ab eo ſerpente, vt ſtatim baptizatus interierit. Monſtrum autem vniforme minori portione truncum, vt puer vnimanus, ſemipes, monoculus, naſindigus, auricaptus, & id generis, oritur ex defectu materiæ, quæ ſuam originem traxit a reſiduo alimenti ſuperabundante nutricatui conſimilium partium in corpore parentum; ſecus enim ſi materia menſtrui, vel ſeminis, vndecunque a parentis corpore prodiret, apta eſſet ex qua in vtero virtute ſeminis vnaquæque fætus particula conſtitueretur, nunquam ex defectu materiæ monſtrum mutilum oriretur, potiſſime truncum parte puſilla, vt manu, auribus, naſo; nam poterat fætus a natura vbique de poſſibilibus efficiente quod melius eſt, paullo minor conſtitui corpore toto, ex alijs partibus deſumpta portiuncula materiæ in deficientis membri conſtitutionem.

Mola miræ formæ.

Non ex quacunque portione ſeminis aut menſtrui fieri quãcunque partem fætus.

Secunda cauſſa, & origo monſtri mutili oſtenditur eſſe ex debilitate, ac defectu virtutis formatricis. *Cap. IIII.*

MOnſtrum idem vniforme aliquo membro mutilum, vt puer vnimanus, vnipes, monoculus, naſicarens, aurindigens, præter materię illarum partium propriæ defectum ab aliqua ex propoſitis cauſſis prouenientem, fieri etiam poteſt ob imbecillitatem virtutis formatricis eorundem membrorum: ſi etenim pars illa ſeminis parentum ſpirituoſa, cui vim conſtitutiuam fætus ineſſe vidimus, imbecilla fuerit, reliquas partes efformare poterit, præter eas, quæ monſtro deſunt: determinate vero

potius

Vt monſtrum deficiēs oriatur ex defectu virtutis formatricis.

potius has quam alias efformare deſinit ob imbecillitatē multiplici de cauſſa: vna quidem eſt, quia portio ſeminis parentum ſpirituoſa, cui præciſe talium membrorum efformatio demandata eſt, quum habeat originis ſuæ materiam a conſimilibus generantium membris, ſi quapiam ex allatis cauſſis in tota ſeminis maſſa fœtum cōſtituente non reperiatur, vim ea maſſa non habebit eas partes in fœtu generandi; vt pote carens temperamento ſimili, quo earum partium naturam conſtituat: Quæ cauſſa belle ad efficientis defectum redigitur, vt prior ad inopiam materiæ. Altera vero eſt, quia in maſſa ſpirituoſa ſeminis ea portio, ad quā eiuſcemodi membrorum efformatio pertinet, ſit vel nimio calore vteri diſſoluta, & eneruata; vel nimio ambientis frigore proprio calore priuata,

Semen vnde fecunditatem habeat.

a quo fecunditatem habebat Ariſtoteli; alijs partibus ſeminis intactis; vel etiam quia non vltimum ſeminis complemētum in teſtibus habuerit; vel demum quia olim a partibus conſimilibus in parente, quarum nutricatui ſuperabundauit, vi tertię coctionis non adepta fuerit exactum illarum partium temperamentum, quo ad conſimiles in fœtu procreandas indiget ceu neceſſario penitus inſtrumēto. Id autem vitium ſimul ineſſe debet cum paterni, tum etiam materni ſeminis illi portiunculæ, quæ a conſimilibus parentum membris materialem originem ducentes, conſimilium membrorum fœtus conſtitutioni a natura deſtinantur: 2. de gen. an. cap. 3

Vnius parentis ſemen alterius vitiū corrigere poſſe.

Quod quia raro admodum contingit, ideo frequenter monſtra non oriuntur, paterno ſemine materni vitia ſæpenumero corrigente, atque non raro viciſſim materno ſpermate paternæ genituræ defectū ſupplente. Tertiam cauſſam refert Ariſtoteles in caloris, quo ſemen pollet, exceſſum, aut defectum inquiens, *Ineſt hic calor in excremento ſeminali, tantam, talemque habens motionem, & actiōnem, quanta modice ad quamuis corporis partem accommodetur. Quod ſi vel deficit, vel excedit, rem, quæ fit, aut deteriorem efficit, aut læſam, & mancam.* Atque hac ſane ratione ortum reor monſtroſum puerum, quem anno Domini M D LXXIII. Paræus Lutetiæ vidit nouem annos natum, in Parpauilla pago, ſex a Guiſio miliaribus, Petro Renardo, & matre Marqueta genitum; cui tantum duo digiti in dextra manu erant; brachium haud inuenuſte a ſummo humero ad cubitum vſque deformatum; at inde ad extremos duos digitos deforme valde viſebatur:

2. de gen. an. cap. 4

lib. 24. cap. 6.

ſcebatur:cruribus carebat;quamquam a nate dextra pedis imperfecta quædam veluti figura quatuor tanquam digitis diſtincta proferre ſe videbatur:a ſiniſtræ vero natis medio duo digiti proſiliebant, quorum vnus genitali virili haud erat abſimilis.

Tertia cauſſa, & origo monſtri mutili ſtatuitur in anguſtia vteri, ac loci fœtum continentis. Cap. V.

SEd trunca etiam hominum corpora quibuſdam partibus oriuntur nullo materiæ defectu, nullaque virtutis agentis imbecillitate, ob ſolam vteri, membranæve fętum ambientis anguſtiam in ea regione, quę conſtituendæ partis in conceptu locus eſſe deberet: ſi namq; vterus quapiam in parte ſui nimis coarctetur aut ob aliquem tumorem ſcyrrhoſum, ſiue in ſua ſubſtantia natum, ſiue in tunicis intra eum ſitis, & embrio circumpoſitis; ſiue in viſceribus extra vterum degentibus, ſed illi propinquis exortum, a quo comprimatur: aut ob nimis arctam ventris adſtrictionem ſtudioſe a muliere factam, ſeu conceptus occultandi cauſſa, ſeu quauis alia ratione: aut ob placentæ nuncupatæ, aut molæ cum fœtu coniunctæ immodicum incremẽtum: aut quia duo ſint fœtus magni, pluresve duobus in vtero; nequeunte materia in ijs anguſtijs locum habere, in quo determinata pars illa fœtus generetur, vel conſumitur in halitus, vel in humores diffluit, vel in membranas fœtum ambientes, ſiue placentam, ſiue in alias partes conſimilis naturæ alio loco ampliori genitas commutatur; vel demum intra vicinarum partium cauitates, ac laxiorem ſubſtantiam introducitur; fętu a natura mutilo ijs membris, quibus in amplo loco conſtituendis ea materia deſtinata fuerat: Et hac ſane ratione fœtus expes, auricaptus, abſque brachijs, naſindigus conſtrui poteſt; ac tunc maxime, quum duo, vel plures conceptus iuſtæ molis fuerint in vtero.

Cauſſæ vteri anguſtantes.

Quarta mutili monſtri cauſſa, & origo ad materiæ ineptitudinem redigitur. Cap. VI.

SI quando autem vtero exiſtente ſatis amplo, & expedito; virtuteque formatrice valida, & integra; quin & materia debitæ quantitatis; aliqua tamẽ materiæ portio inepta fuerit, quę animetur, & in ſubſtantiam viuentem conuertatur; aut quæ animata determinati membri figuram induatur, ſiue quia vltimas diſpoſitiones, ac temperamentum neceſſarium ad animam, vitamque, aut membri figuram ſubeundam non habuerit: ſiue quia tales diſpoſitiones, ac huiuſmodi temperamentum, ob aliquam intemperiem ſibi quomodocunque ab ambiente corpore impactam, amiſerit: quando actus actiuorum Ariſtoteleo decreto non fiunt niſi in patiente diſpoſito, & in propria vniuſcuiuſque materia, quæ non niſi per vltimas diſpoſitiones determinatur ad vnũquodque, ex ſe indeterminata exiſtens ad omnia; proinde ceteris materiæ portionibus bene ſe habentibus, monſtrũ in vtero conſtituitur ſine illo membro, cui conſtituendo pars illa materiæ inepta ſecundum naturam ideo deſtinata erat, quoniam ab eiuſdem generis membro parentis ſuam originem, & per eam conſimile temperamentum temperaturæ partis gignẽdæ habens, in eo vltimam ad eius naturam induendam propenſionem obtinere debebat. Hac de cauſſa vnoculus infans oriri poterit ſine alterius veſtigio, vnipes, vnimanus; immo vero etiam carens inſigni mole corporis, vt captus brachijs, & cruribus, coxiſque.

> Ineptitudinis materię fętus cauſſæ variæ.
>
> Actus actiuorum in patiente diſpoſito fieri.
>
> Materia ex ſe indeterminata, vt determinetur.
>
> Materiæ ineptitudo vt ſit monſtrórum cauſſa.
>
> 2. de an. t. 24. 26.

Quinta monſtri mutili cauſſa, & origo eſt ex parente itidem trunco. Cap. VII.

POrro ſi parentes ambo truncati fuerint eadem aliqua ſuorũ corporũ parte ab origine; atq; adeo in genere monſtri contineantur; neceſſario prolem monſtroſam ſuſcipient eadem parte carentem; quippe conceptui nec a patre proueniet pars illa efficiens ſpiritoſa ſeminis, cui dicata eſt eiuſmodi membri conformatio; nec a matre materia eidem parti conſtituendæ neceſſaria: Quocirca ex duobus

> Cur, & quando ex monſtroſis parentibus monſtroſi filij naſcãtur.

duobus vnoculis, aut vnimanis, aut cruricaptis, brachijsue carentibus partus omnes enaſcentur neceſſario monſtroſi, monoculi, vnimani, crurindigi, brachijſue capti: ſi ergo carenti brachijs illi ſicario Lutetiæ ſtrangulato nupta fuiſſet li, 24. c. 6 mulier illa, quæ Parei teſtimonio viſa etiam Lutetiæ fuit non ita pridem ſine brachijs orta; ex tali coniugio non niſi proles brachiorum exors exoriri potuiſſet. Sin autem vtrique parentum eiuſdem membri mutilatio poſt ortum morbi alicuius ſæuitia contigerit, non erit neceſſarium ex illis monſtroſam pariter ſobolem procreari; poterit monſtroſa tamen ex illis itidem ſoboles prouenire ob cauſſam nuper allatam: At vero non erit hoc neceſſarium, quia fieri mutilatio potuit in parentum corpore quando iam ad eorum teſtes, & ad venas prope ventrem peruenerit materia ſeminalis cum ſanguinea, quæ ſuperabundauerat olim nutricatui earum partium, quibus poſtea parentes orbati fuere; tunc enim ex mutilis parentibus integra poteſt exoriri ſoboles; quo nomine Ariſtoteles alicubi vere dicere potuit taurum a caſtratione vaccam impleuiſſe; tunc enim vaſa eiaculantia inter teſtes, & penem media taurus ille ſemine plena obtinere potuit, quod vel exectis teſtibus in vterum feminæ iaculari valuit, & ex illa prolem integram ſuſcipere: Tale quid enim cani cuidam contigiſſe olim audiuimus a Papyrio Caballetto præclare indolis viro; canem ſcilicet Veneris oeſtro percitum dum femellam ſui generis ad coitum inſectaretur inuitis catellæ dominis, intra valuæ cuiuſdam anguſtias comprehenſum medium, ac vi detentum forcipe ſtatim ab hero catellæ teſticulos amputatum, & illico dimiſſum a caſtratione cum obuia ſibi cane venerem non detrectante corpus miſcuiſſe. Sin autem vni tantum ex parentibus membrum aliquod defuerit, ſi quidem femina ſit carens aliqua parte, præſertim non ſpermatica, vel ex vtroque genere partium conſtituta, neceſſario fætus enaſcetur monſtrum eadem parte truncum; quia materia illius membri conſtitutioni apta non niſi a matre integra ineſt ſummam originem ab eius parte conſimili obtinens: neque huic defectui conſulere poterit maſculi ſemen, quia id in materiam carnoſarum partium illi membro neceſſariarum concedere non valet. At vero ſi pater fuerit homo aliqua parte mutilus, is ex femina integra poterit qui-

Ex monſtroſis parẽtibus cur & quando filij non monſtroſiori ãtur.

1. de gen. an. ca. 4.

Taurus caſtratus quomodo vaccã potuerit grauidam efficere.

Canis caſtratus venerem exercuit.

Paternum ſemen quando ſupplere nequeat defectũ maternæ materiæ.

dem monſtrum æque truncum procreare; at non neceſſario mutilam prolem ſuſcipiet, quia vbi deficit ſpirituoſa pars paterni ſeminis illius membri formationi deſtinata, præſto eſſe poteſt a conſimili parte materni corporis materialem generationem habens feminei ſpermatis ſpirituoſa portio, quæ in eius membri conformatione ſuppleat defectum patris: qua ratione Ariſtoteles alibi monuit ex læſis parentibus interdum læſos, interdum non læſos filios prouenire. Ita ergo ex coitu cum monſtro mutilo monſtrum conſimile generatur.

Femina cur poſſit omnem maſculi defectũ ſupplere.

2. de gen. an. cap. 3

Sexta cauſſa, & origo monſtri mutili ad morbum fœtus attinere dicitur. Cap. VIII.

POſtremo loco monſtroſus partus ab integris parentibus edi poterit, nulla vel deficiente, vel inepta materia; nulla continentis vteri anguſtia; nullaque virtutis formatricis imbecillitate, vbi fætus integer efformatus in vtero aliquem morbum patiatur, quo integra illius aliquà pars abſumatur: Vt enim homines adulti luis Venereæ veneficio plerique nares amittunt, ac virile membrũ; vtque ſphacelismo integris brachijs aliquando, vel cruribus priuantur; vtque nimio frigore nonnulli pedibus truncãtur; vt alijs membris ferro amputantur, igneue cõſumuntur, qui omnes obducta vulneri, vlceriue cicatrice monſtra mutilata nobis apparent; ita ſane tenerrimum fætus corpuſculum in vtero aliqua parte detruncari valet, ſiue adurente inflammatione conſumpto pede, ſiue corrodente humore aliquo exeſa manu, ſiue a lue gallica parentum exectis naribus, auribusue; ſiue ſphacelismo abſumpta virga, ſiue quomodocunque aliter alia parte detracta; qui morbus a natura Hippocrati medicatrice mox qua qua ratione curatus, obducta corpori fœtus cicatrice, relinquitur puellus truncus, qui ſuo tempore naſcitur monſtrum eo membro deſtitutum. Raro autem contingit exoriri eiuſcemodi monſtrum, quia raro contingit fætum in vtero tenellum adeo graui morbo affici, & non interimi, ſed ab amiſſo vi morbi membro integro obducta corpori cicatrice conualeſcere. ſic igitur ex vi morbi oriuntur pleraque monſtra mutila.

Monſtrum vt vi morbi oriatur.

Monſtra

Monſtra mutila ex imaginationis parentum vi exoriri non poſſe.
Cap. IX.

NEque vero pleriſque alijs aſſentimur, quibus omnia cuiuſque ſpeciei monſtra, atque adeo mutila, vi vehementioris phantaſię parentũ naſcuntur: Quum enim phantaſia quantumuis intenſa vim non habeat detrahendi quidquam materiei generandi conceptus: nec virtuti generatrici: nec formatrici ſeminis: nec loci amplitudini, vterum nimis quam par ſit anguſtando: nec ſanitati fætus, morbum membrorum conſumptorem procreando: ſed ſolum valeat figuras, & colores partium variare vehemens imaginatio: liquido iam patet nullum ab ea monſtrum mutilum poſſe procreari: at omnia in eo genere fieri a cauſſis antea propoſitis cum ſeorſum acceptis, tum etiam multo magis ſi plures in vnum conuenerint, ſiue in eadem parte, ſiue in pluribus: ſiquidem trunci monſtroſe a natura homines ſunt ſimul pluribus membris carentes: quorum vno vteri anguſtia deſtitui poſſunt, altero vi morbi priuari, altero defectu materiæ orbari, altero imbecillitate agentis cauſſæ ſpoliari; & ita de alijs. Ita ergo ex tot cauſſis phyſice naſcuntur omnia monſtra mutila: quorum originem Clariſſimi viri indifferenter referunt in vnum materiei defectum. Monſtri vniformis.

Monſtri vniformis excedentis realis exiſtentia ex hiſtorijs item comprobatur. Cap. X.

AT in eodem genere monſtri vniformis ex aduerſo multa reipſa comperiri monſtra in aliqua parte aut ſecundum numerum, aut ſecundum molem mirabiliter excedentia, ijſdem hiſtoricis confirmari poteſt; namque apud eundem Ioannem Gualtherium Infans duplici capite ortus eſt. Anno Dñi 140. Quin etiam Theodoſio imperante, Arcadio, & Honorio Coſſ. in orientali plaga in caſtello Emaus Paleſtinæ natus eſt puer ab vmbilico deorſum vnum corpus 398. obtinens, ſurſum bicorporeus duo habens pectora, duo capita proprijs pollentia ſenſibus adeo diſcreta, vt altero comedente, ac bibente, alterum abſtineret monſtri caput; altero vigilante,

lante, alterum ſomnus oppreſſum detineret; licet nonnumquam ſimul dormirent, ſimul colluderent inuicem; ſed & inter ſe aliquando rixabantur, ſeque inuicem percutiebant. Vixit monſtrum fere biennium; & alter ſemipuer alteri mortuo
Anno Dñi. quatriduum ſuperuixit. Huius monſtri teſtimonium perhi- lib. 16. de
595. buit D. Auguſtinus luculentiſſimum. Conſtantinopoli puer Ciu. Dei
natus eſt quatuor pedes habens. Alter duos vertices a natiui- cap. 8.
601. tate obtinuit. In Thracia pariter natum infantem quatuor pedes habentem populi viderunt. Alterum ibidem duo capi-
1044. ta gerentem; quorum vterque ferro conciſus eſt. Henrico Tertio imperante in confinio Normanniæ, ac Britanniæ portentũ viſum eſt in vna, vel potius in duabus mulieribus; erant duo capita, & quatuor brachia, cetera gemina vſque ad vmbilicum: inferius ſingula omnia, comedebat, ridebat, loquebatur vna, dum altera interim abſtineret, fleret, atque taceret; ore gemino comedebatur, ſed vno meatu venter eijciebat; vni defunctæ ſuperuixit altera pene triennio mortuam portans, denique pondere molis, & nidore cadaueris occubuit. Hiſtoriam texuere quoq; Vincentius ex Guillerino, & Mat- lib. 26.
thæus Palmerius quamuis tempus natiuitatis varium reddãt. cap. 38.
Conſtantiæ ad lacum Acronium nati ſunt duo infantes, ma-
1063. ſculus, & femina, duobus capitibus, quatuor brachijs, totidẽque pedibus, membris omnibus abſolutis, ſed coniunctis cor-
1104. poribus imo ventre circa vmbilicum. Homines alibi poſtea
1112. nati bicipites. In Anglia ortus eſt puer geminus a clune vſque ad ſuperiores partes ita diuiſus vt duo haberet capita, duo corpora integra ad renes cum ſuis brachijs, qui triduũ ſuperui-
1118. xit. Monſtrum etiam Namuti exortum eſt infantem bicipitem referens tam ſexu duplicem, quam ceteris partibus, ſola
1310. corporis compage ſimplicem. In agro Florentino puer natus bicorpori effigie, geminis capitibus, quaternis manibus, circa genitales partes ita connexus, vt in duos tantummodo pedes terminaretur; a partu matris paucos dies vixiſſe perhi-
1316. betur. In pago Vallis Arni ſuperioris nomine Tertanio monſtrum exortum eſt duos puellos vno vmbilico ad inuicẽ iunctos habens, cui ab vno latere & genitalia erant membra, & bina quoque pendebant inualida crura; ab altero vero latere crus ſolum exibat imperfectum; fuitque monſtrum hephe-
1389. merum. Alibi natus eſt in Italia infans ſub vno capite qua-

tuor

li.24.c.4. de monſtr. Lut. cap. 8. tuor brachia, totidemque crura diuaricans; cui vita exiguo
tempore durauit; de quo & Ambroſius Paræus, & Ioannes Anno Dñi.
Riolanus Fil. teſtimonium perhibuere. Puella biceps in Bo-
ioaria Aquilonari inter Danubium, atque Alemannum flu- 1413.
uios in Sanderſdorf nata eſt in mola pagi, quæ & quaterna
brachia, bis geminas manus, & totidem pedes habuit. In agro 1456.
Piceno exortus eſt infans dentibus ſex, & facie inſolitæ ma-
gnitudinis. Bernæ puella orta eſt vno capite, duabus poſte- 1472.
rioribus corporis partibus, totidemq; pudendis. In Veronen- 1475.
ſi agro infantes feminæ duæ natæ ſunt binis genitalibus, du-
plici ventre, quaternis brachijs, ſed ſibi dorſo ab imis hume-
ris, vt inquit Paræus, ad nates vſque arctiſſime cohærentes;
quod monſtrum parentes diu multumque per Italiæ vrbes,
quæſtum inde ſibi comparantes, circumtulere. In pago Ror-
bachio non procul ab Heydelberga, Paræi etiam relatu, ge- 1486.
mini vtriuſque ſexus obuerſis tergoribus annexis orti ſunt. Bi- 1487.
ceps infans Patauij natus eſt, in quo præter naturæ luxuriem
nihil alioquin fuit fœdum aſpectu. Romæ gemini orti ſunt, 1493.
ſimulque vno corpore coniuncti, aduerſis inter ſe manibus,
ac facie; qui pauculos vixerunt dies. Berheldiæ in ditione
Principis Palatini Electoris nati ſunt gemini pectoribus ſibi 1494.
affixis, vnico vmbilici dependentis vinculo conſtricti. Ger-
maniæ in oppido ad ſyluam Hirciniam ſito infans duobus
capitibus, quatuor manibus, & duobus pedibus natus eſt. Pro-
pe Vuormatiam ad dextram Rheni partem in Villa Birſtad, 1495.
quæ ſita eſt inter Vuormatiam, & Benshaim, mulier quædam
enixa eſt duas puellas corporibus integras, ſed in vertice frõ-
te tenus inſeparabiliter connexas, & ſeſe mutuo inſpicientes;
lib. 3. p. 625. eas Munſterus Moguntiæ ſe in ſua Coſmographia ſcribit vi-
diſſe ſexennes; cogebantur ſimul incedere, ſimul cubare, ac
ſurgere; & quum vna procederet, altera retrocedebat: naſi
vtriuſq; ſe ſe fere cõtingebant: oculi vero nõ in directum, ſed
in latera tantum torqueri poterant. Vixerunt ad annum de-
cimũ; quo tempore quum vna defuncta reſecaretur a ſuper-
ſtite; viua hæc aut ex accepto in capite vulnere, aut potius
ex vulneris fœtore, & putrefactione corrupta in cerebro, paul
lo poſt etiam diem obijt extremum. In ditione Vuerdem- 1498.
berga monſtrum feminei ſexus ortum eſt duplici capite, qua
ternis brachijs, pectore, ac ventre vno, pedibus duobus. In

agri

Anno Dñi. agri Tigurini pago Goſſauu apud Heluetios mulier honeſta
1503. maſculos duos duobus capitibus, vno quidem corpore, um-
bilici uinculo coniunctos, quatuor manibus, & quaternis pe-
1514. dibus enixa eſt. Colmariæ Imperialis Alſatiæ oppidi ad Il-
lum fluuium ſiti natus eſt infans virili ſexu, ex cuius pectore
aliud integri hominis, eiuſdẽque ſexus corpus omnibus mem-
bris abſolutum ad genua uſque propendebat, ſolo capite in
1516. alio corpore infixo. In Germania uiſus eſt iuſtæ uir ætatis,
cui aliud caput ex vmbilico exertum prominebat; quod in
morem ſuperioris etiam cibũ aſſumebat: Huius meminerunt
1519. itidem Iacobus Rueffus, & Ambroſius Paræus. Ex Sabaudia lib. de ho
in Heluetiam migrauit quidam iuſta ætate, integra forma, mi. cõce.
membris bene compactis, ex cuius tamen ventriculo præte- lib. 24.
rea aliud hominis corpus ita propẽdebat, vt caput totum, at- cap. 2.
que brachia ſola deeſſent: circumtulit vir bonus hanc molem
magno hominum vndique confluentium ſpectaculo., & ad-
miratione, per regiones diuerſas ex corpore mirabili quæſtũ
1525. faciens. In Hircinię ſyluę quodam pago non procul a Knie-
bis infans monſtroſus natus eſt virili ſexu, in cuius corpuſcu-
lo circa pectus aliud pręterea corpus membris omnibus ab-
ſolutis propendebat ad genua vſque, ſolo capite in alio corpo
re tecto. Peruenit hoc monſtrum ad virilem ætatem pererr-
rans orbem. Prope Eſſelingam Neccari natus eſt infans vno
capite, quatuor aures, quaterna brachia, biſgemina crura; to-
1529. tidemque pedes obtinens; cuius & Iouianus Pontanus, & Pa- lib. 24.
ræus etiam meminiſſe videntur, non geminato aurium ordi- cap. 2.
ne. In Heluetiæ pago Goſſauu, prope Groningam ortus eſt
infans duobus capitibus, ternis brachijs, totidemq; pedibus.
1531. In oppido Seckingen, prope Baſileam ad Rheni ripam ſito,
1534. gemini nati ſunt coniunctis lateribus, qui propter matris gra
uiter parturientis anguſtias nimium compreſſi, fere oppreſſi
1535. non diu vixerunt. Bremopyrgi Marchiæ vrbe, notante Fin-
celio, natus eſt infans ita in corpore circumflua, & laxa car-
1536. nis mole, vt militari ſago Germanico indutus appareret. In
agro Tigurino natus eſt infans ei plane ſimilis, qui in Helue-
tijs etiam, in pago Goſſauu ante ſexcennium ortus eſt, vno
corpore ſcilicet, duobus capitibus, tribus manibus, totidem-
1538. que pedibus. Natus eſt homo, & ad perfectam viri ſtaturam
excreuit, capite, ac humeris tantummodo geminus, ita vt ca-

put

put alterum, ante, alterum retro proſpiceret, mira inter ſe ſimilitudine; barbis etiam, & oculis ſe ſe mutuo referentibus; idem erat vtriſque cibi appetitus, vox ſimillima; idem vxoris, quam monſtrum habebat, deſiderium; eadem excernendi cupiditas: annum excedebat trigeſimum. Simile monſtrum in Bauaria cōſpectum eſt; fuit mulier viginti ſex annorum, duobus capitibus, quorum vnum ſatis deforme erat; hæc dum mēdici habitu oſtiatim ſibi victum quæreret, ne grauidæ conſimilia monſtra id admirantes parerent, dato viatico iuſſa eſt e finibus abire. Fœtum natum vidit Haſſia geminis capitibus reflexis in dorſum; quorū ſe ſe facies obuerſæ inuicē minaci vultu conſpexerunt. Friburgi Myſorum editi gemelli toto tius thoracis anterioris cohæſu inuicem iuncti. Textoris vxor in Miſniç Friburgo in vico Frāciſcano gemellos peperit anterioribus corporis partibus in mutuo cōplexu coniunctos. In Ducatu Vuirtēbergenſi nati ſunt gemini coalitu pectoris ad vmbilicum vſque connexi. Schauffiæ Heluetiorum ortæ ſunt infantes duæ vno ſolido corpore a collo ad vmbilicum vſque, vmbilici ſubtus vinculo propendente; ceterum capitibus geminis, quaternis brachijs, totidemque pedibus monſtrum pollebat. In pago Rinach, nō procul a Baſilea Rauracorum, mulier geminos edidit concretis corporibus duobus ſupra vmbilicum, quaternis brachijs; quæ tamen corpora a lumbis in duos pedes coniuncta deſinebant: fuit monſtrum a Munſtero deſcriptū, & poſtea quoque a Stumpſio. Mediolani, referente Cardano, puella biceps orta eſt, reliquis membris vnū corpus referentibus; nam bina crura, bina brachia, vulua vna fuit: Sed quum Gabriel Cuneus Chirurgus mortuam diſſecuiſſet, primo quidem gulam interiorem (ſunt qui Meri vocant) & cum ea ventriculum inuenit duplicem; qui tamen in fundo coibant; ibi etenim pylorus vnus; nihilominus ex eo inteſtina gemina exoriebantur, vt illorum vterque ordo duplicatus eſſet, vno excepto recto, in quem vnum coibant oīa, qui ad vnum anū terminabatur: erant autem fœces in ambobus inteſtinorum paribus: Pulmones gemini viſebantur, atque hi nulla ex parte in vnum coibant; Cor paullo altius quā in alijs eſſe ſolet V litteram græcam referens, bifidum ſcilicet; ſed tamen in vna ſede; an vterque ventriculus ſuperior in eo eſſet, non explorauit. Iecur craſſum, valde oblongum,

Anno Dñi.

1540.

1541.

1542.

1543.

lib. 14. de rer. var. cap. 77.

G ſed

Anno Dñi. ſed abſque lobis: Spina dorſi duplicata; diſtabatque vna ab altera digiti magnitudine, vnaquæque ſuo ſubdita capiti; & vſque ad crus, quod ſibi in directo erat, ferebatur. Dentes inferiores anteriores quatuor, ſuperiores duos habuit, ſed magnos, & inferioribus duriores; qui tamen dentium duritiem non exquiſite præſeferebant. Renes erant duplicati; vreteres, & veſica minime. Orta eſt menſe nono & abſoluta, & corpulenta: verum in ipſo exortu ob errorem obtorto collo unius ab obſtetrice idem dies, eademque hora, fuit, qua tenebras mortis, & vitæ huius lucem experta eſt. Manifeſtum eſt igitur idem in his contingere, quod in fructibus: duas tentauit natura creare puellas; in ipſo exortu principalium mẽbrorum colliſa, atque conſtricta ſunt omnia, præter caput: omnia igitur principalia, præter cerebrum, in vnum coiuerunt; fuerunt tamen potentia duo; quæ autem poſterius creata ſunt, velut vterus, brachia, & extrema, ab vno tantum principio, & tanquam in vno fœtu ſunt abſoluta. Heydelbergę apud Neccarum flumen orti ſunt infantes duo coniuncti, &
1544. maſculi, duobus corporibus ventre conglutinatis, duobus capitibus, quatuor manibus, & pedibus quaternis; vixerunt ſeſquidiem: diſſecto monſtri cadauere, cor vnum extitiſſe viſum.
1546. In Achen oppido Saxoniæ ad Albim duo infantes femoribus laterotenus concreti viſi ſunt qua crura ſubnectuntur coxæ, eo ſitu, vt dexter ſiniſtra manu humero dextro alterius incumberet, ſiniſter dextram thoraci alterius tranſuerſim prętenderet. Louanij gemelli nati diſtinctis corporibus vni adhęrentibus capiti. Paræi obſeruatione mulier Luteti ę ſexto grauiditatis menſe fœtũ peperit geminũ caput, bina brachia, & quatuor habentem crura; in cuius mortui cadauere diſſecto cor vnicum repertum fuit. In ditione Abbatis Vrſinſ, pago lib.4. c.1
1550. Riedenſi, prope Kauffburen Sueuiæ oppidum, fabri vxor gemellas omnibus partibus abſolutas, ſed ventre ad collum vſque coniunctas peperit. Mildelſtoni in Anglia natus eſt infans duobus corporibus, atque capitibus, quatuor manibus;
1552. vnico ventre, vmbilico, & aluo ad eijcienda excrementa: ab vna parte corporis duobus pedibus iuſta proportione formatis: ab altera vnico pede tantum; ſed ex duobus conflato, ac nouem digitis munito. Ioannes Riolanus Fil. in tractatu de Cap.6. monſtro Lutetiano teſtatur in Anglia, non procul ab Oxonia natum

natum eſſe monſtrum biceps, quatuor manibus donatum, ſed ventre vnitum, & partibus inferioribus vnicum. Ex iſtis gemellis vno vigilante, alter dormiebat; dum hic lætam faciem oſtenderet, ille triſtis, & mæſtus apparebat; quindecim dies vixere; ſed alter vnico die alteri ſuperuixit. Memorabilis eſt, ſubiungit vir doctus, hiſtoria monſtri cuiuſdam in Northumbria orti, quod ventre cohærebat, gemino capite, quaternis manibus; ſed inferiores partes communes habebat. Id Rex diligenter & educandum, & erudiendum curauit, ac maxime in muſicis: qua in re mirabiliter profecit: quin & varias linguas edidicit: & varijs voluntatibus duo corpora ſecum diſcordia diſſentiebant, ac interim litigabant, quum aliud alteri placeret, interim velut in commune cōſultabant. Illud etiam in eo memorabile, quod quum inferne crura, lumbiue offenderentur, vtrumque corpus communiter dolorem ſentiret; quum vero ſuperne pungeretur, aut alioqui læderetur, ad alterum corpus tantum doloris ſenſus perueniret: quod diſcrimen in morte fuit magis perſpicuum: nam quum alterum corpus complures ante alterum dies extinctum fuiſſet: quod ſuperſtes fuit, dimidio ſui computreſcente, paullatim contabuit. Vixit id monſtrum annos viginti octo, ac deceſſit adminiſtrante rem Scoticam Ioanne prorege. In Haſſia Germaniæ Vuitzenhauſiæ infans maſculus biceps, collo duplici, corpore infero bene compacto exortus eſt. Herbeslebij in Thuringiæ pago gemellæ natæ ſunt ventre concreto, ac faſcia carnea in vnum quaſi colligatæ, medio corpore ſe mutuis amplexibus retinentes: quæ paucas poſt horas obierunt. In Miſniæ pago Ziebeſt, non longe a Pirnauu natus eſt infans duo habens capita. Apud Allobroges monſtrum ex muliere natum binas habuit facies, qualem Ianum pinxit antiquitas: & ſexum vtrumque, ad dexteram mare locato, ad læuam femina; diſcerptum crura in partu, ne mater dilaniaretur. Paræo autem autore Turonenſis mulier gemellos peperit vno capite coniunctos, & ſe mutuo cōplectentes: quorum ad ſe ſceleton miſiſſe ait Renatum Ciretum. Quin & Lutetiæ in vico Grauillierorum ex Petro Germano, & Mathea Petronilla natos eſſe ait duos infantes perineo ad nates coniunctos, communem vmbilicum in loco ſexus obtinentes: ſexum illis diſtinctum fuiſſe aſſerens.

Marginalia: Anno Dñi. — Hect. Boe. l. 2. hiſt. Sco. Georg. Buc. l. 13 hiſt. Sco. — 1553. — 1555. — li. 24. c. 2. 1569. — 1570.

 Addit

Anno Dñi.
1572. Addit in Viabani Parœcia,qua Carnutum Lutetia itur,in pa-
gulo Paruarum Bordarũ Cyprianam Girandam Iacobi Mer
catoris agricolæ vxorem peperiſſe gemellas ad nates iunctas:
quibus vnicum fuit commune femineum pudendum;vnicum
abdomen;& in eius medio vnicum vmbilicum:ceterum duo
pectora,quaterna brachia,ſed terna crura mõſtro fuiſſe;illud-
1579. que pauculos ſuperuixiſſe dies. In inſula obſcuri lacus,Fer-
rarienſi ditione,ortum eſt ex muliere monſtrum vno capite,
cui ad occipitium fruſtum grande carnis dependebat: in ore
duę linguæ,acuta latiori inſidebat: vno collo,duobus pecto-
ribus in vnũ iunctis:ex anteriori parte duas mammas exerens:
ex altera nullas: quaternis brachijs hinc inde pendentibus,
& quaternis coxis, cruribus, & pedibus: epigaſtrijs paullo
infra vmbilicum diſiunctis: ſexu fœmineo diſtincto vtrique
ventri a natura conceſſo. Doctiſſimus Riolanus filius diſer-
1605. tum edidit opuſculum De monſtro nato Lutetiæ, quod co-
agmentatum fuit ex duabus puellis amplexu mutuo, ſterno,
& ventre ad vmbilicum vſque coniunctis: in quibus diſſe-
ctis repertum eſt cor, & iecur vnum. Nouiſſime autem nos
Patauij puellum quadrimum vidimus circumferri capite ma-
1611. ximo nullam fere cum puſillo corpore proportionem haben-
te. Reperiuntur itaque in natura rerum Monſtra vniformia
excedentia tum in diſcreta, tum in continua membrorum
quantitate.

Monſtri excedentis natura, & cauſſa prima elicitur ex parentum phantaſia. Cap. XI.

Gigantes non eſſe monſtra & cur.

MOnſtra vero in humano genere uniformia excedentia non ſunt uaſtæ molis Gigantes proportionatam corporis,ac membrorum rectam conformationem habentes; quippe in eorum origine nullus adeſt error ullius cauſſæ naturalis; quum Ariſtotele doctore monſtra generatim ſint naturæ peccata, & oblæſiones ob uitium in aliquo principio ex ijs, quæ uiuentium generationem quomodocunque promouent. Sed monſtra excedentia uniformia ſunt homines multo plura, uel multo maiora quædam tantummodo membra obtinentes quam unius indiuidui perfecti natura poſtulet, & reliquarum corporis

Monſtra quid ſint.

2.phyſ. t.82.& 4.de gen. an. cap.3

Monſtra excedentia quæ ſint.

poris

poris partium proportio requirat; ſic monſtrum excedens
15.de va. cap.77. Cardani teſtimonio in Daphne urbe regionis Antiochiæ Conſtantij tempore natus eſt; infans fuit enim ore duplici, duobus dentibus, quaternis oculis, duabus exiguis auribus, barbaque præditus: ſic in Britannia eidem ortus eſt infans, cuius genitalia genitalibus inſerta erant, crura commiſta, ut in duo redirent; cetera duorum, caput, brachia, uenter, atque ex aduerſo pdſiti: ſic puer biceps, mulier bifrons: ſic omnes illi, quorum exempla quamplurima dudum retulimus: cap.10.
quibus ex D. Auguſtino, Paræi quoque obſeruatione, adijcimus ſuo tempore natum in Oriente infantem, qui a uentre ſurſum duplicia omnia membra obtinebat, deorſum uero ſimplicia: duo namque habuiſſe capita, quatuor oculos, pectus duplex, manus quatuor; cetera reliquorum infantium ſimilem extitiſſe, & aliquandiu uixiſſe. lib.24.
Quum autem huiuſmodi monſtrorum excedentium plures cauſſæ naturales eſſe ualeant, inter eas primum locum Phantaſiæ dabimus; quæ monſtris mutilis efficiendis inepta nuperrime uiſa eſt: Neque uero poteſt Phantaſia omnia excedentium monſtrorum genera procreare: ſed ea tantummodo, in quibus ſunt geminatæ partes, quæ tamen ſimul iunctæ membrum non efficiãt maius quam deceat proportionem ceterarum partium unius integri fœtus: ſiquidem phantaſia ut materiam imminuere, ſic neque illam poteſt adaugere: quum autem ualeat formam accidentalem partibus indere ad libitum: iam poterit cum virtute diſcretrice, ordinatrice, ac formatrice partium fœtus operans miniſterio ſpirituum bifrontem fœtum more Iani conſtituere; vt propterea ſcitiſſime feminam illam bifrontem Bauariæ Principes oſtiatim victum ſibi quæritantem dato viatico a finibus abire iuſſerint, ne illius conſpectu grauidæ mulieres conſimilia monſtra parerent. Poterit etiam biceps puella naſci diuiſa materia capiti conſtituendo apta in duas partes conſimili ſpectro a phantaſia indito alte ſpiritibus virtuti formatrici deſeruientibus; adeo geſtit omnis natura generans rem ſibi conſimilem conſtituere. 1. magn. mor. c.10

Monſtri excedentis cauſſæ plures. phantaſia quę monſtra parę re poſſit. cap.9.

Phantaſia nõ poteſt materiam minuere, nec augere.

Agens omne geſtit ſibi ſimile conſtituere.

Anno Dñi. 1572. Addit in Viabani Parœcia, qua Carnutum Lutetia itur, in pagulo Paruarum Bordarũ Cyprianam Girandam Iacobi Mercatoris agricolæ vxorem peperiſſe gemellas ad nates iunctas: quibus vnicum fuit commune femineum pudendum; vnicum abdomen; & in eius medio vnicum vmbilicum: ceterum duo pectora, quaterna brachia, ſed terna crura mõſtro fuiſſe; illudque pauculos ſuperuixiſſe dies.
1579. In inſula obſcuri lacus, Ferrarienſi ditione, ortum eſt ex muliere monſtrum vno capite, cui ad occipitium fruſtum grande carnis dependebat: in ore duę linguæ, acuta latiori inſidebat: vno collo, duobus pectoribus in vnũ iunctis: ex anteriori parte duas mammas exerens: ex altera nullas: quaternis brachijs hinc inde pendentibus, & quaternis coxis, cruribus, & pedibus: epigaſtrijs paullo infra vmbilicum disiunctis: ſexu femineo diſtincto vtrique ventri a natura conceſſo. Doctiſſimus Riolanus filius diſertum edidit opuſculum De monſtro nato Lutetiæ,
1605. quod coagmentatum fuit ex duabus puellis amplexu mutuo, ſterno, & ventre ad vmbilicum vſque coniunctis: in quibus diſſectis repertum eſt cor, & iecur vnum. Nouiſſime autem nos Patauij puellum quadrimum vidimus circumferri capite ma-
1611. ximo nullam fere cum puſillo corpore proportionem habente. Reperiuntur itaque in natura rerum Monſtra vniformia excedentia tum in diſcreta, tum in continua membrorum quantitate.

Monſtri excedentis natura, & cauſſa prima elicitur ex parentum phantaſia. Cap. XI.

Gigantes non eſſe monſtra & cur.

MOnſtra vero in humano genere uniformia excedentia non ſunt uaſtæ molis Gigantes proportionatam corporis, ac membrorum rectam conformationem habentes; quippe in eorum origine nullus adeſt error ullius cauſſæ naturalis; quum Ariſtotele doctore monſtra generatim ſint naturæ peccata, & oblæſiones ob uitium in aliquo principio ex ijs, quæ uiuentium generationem quomodocunque promouent. Sed monſtra excedentia uniformia ſunt homines multo plura, uel multo maiora quædam tantummodo membra obtinentes quam unius indiuidui perfecti natura poſtulet, & reliquarum cor-

Monſtra quid ſint.

2. phyſ. t. 82. & 4. de gen. an. cap. 3

Monſtra excedentia quæ ſint.

poris

poris partium proportio requirat; ſic monſtrum excedens
15.de va. Cardani teſtimonio in Daphne urbe regionis Antiochiæ
cap.77. Conſtantij tempore natus eſt; infans fuit enim ore duplici, duobus dentibus, quaternis oculis, duabus exiguis auribus, barbaque præditus: ſic in Britannia eidem ortus eſt infans, cuius genitalia genitalibus inſerta erant, crura commiſta, ut in duo redirent; cetera duorum, caput, brachia, uenter, atque ex aduerſo poſiti: ſic puer biceps, mulier bifrons: ſic omnes illi, quorum exempla quamplurima dudum retulimus:
cap.10. quibus ex D. Auguſtino, Paræi quoque obſeruatione, adijcimus ſuo tempore natum in Oriente infantem, qui a uentre
lib.24. ſurſum duplicia omnia membra obtinebat, deorſum uero ſimplicia: duo namque habuiſſe capita, quatuor oculos, pectus duplex, manus quatuor; cetera reliquorum infantium ſimilem extitiſſe, & aliquandiu uixiſſe. Quum autem huiuſmodi monſtrorum excedentium plures cauſſæ naturales eſſe ualeant, inter eas primum locum Phantaſiæ dabimus; quæ monſtris mutilis efficiendis inepta nuperrime uiſa eſt: Neque uero poteſt Phantaſia omnia excedentium monſtrorum genera procreare: ſed ea tantummodo, in quibus ſunt geminatæ partes, quæ tamen ſimul iunctæ membrum non efficiãt maius quam deceat proportionem ceterarum partium unius integri fætus: ſiquidem phantaſia ut materiam imminuere, ſic neque illam poteſt adaugere: quum autem ualeat formam accidentalem partibus indere ad libitum: iam poterit cum virtute diſcretrice, ordinatrice, ac formatrice partium fœtus operans miniſterio ſpirituum bifrontem fœtum more Iani conſtituere; vt propterea ſcitiſſime feminam illam bifrontem Bauariæ Principes oſtiatim victum ſibi quæritantem dato viatico a finibus abire iuſſerint, ne illius conſpectu grauidæ mulieres conſimilia monſtra parerent. Poterit etiam biceps puella naſci diuiſa materia capiti conſtituendo apta in duas partes conſimili ſpectro a phantaſia indito alte ſpiritibus virtuti formatrici deſeruientibus; adeo geſtit omnis natura generans rem ſibi conſimilem conſtituere.

cap.9. [margin]

Monſtri excedentis cauſſæ plures.

phantaſia quæ monſtra parere poſſit.

Phantaſia nõ poteſt materiam minuere, nec augere.

1. magn. mor. c. 10

Agens omne geſtit ſibi ſimile conſtituere.

Secunda cauſſa, & origo monſtri excedentis in materiæ nimio exceſſu eſſe perhibetur. Cap. XII.

Puella biceps cuius materiei exceſſu genita.

SEd longe communior excedentium monſtrorum cauſſa eſt materiei exceſſus, nulla diſtinctione ſolus in propoſito ab omnibus decantatus: Nos autem eum ita explicamus, quia puella biceps cauſſam obtinuit redundantiam illius materiæ determinatæ, cui ſoli demandata erat a natura capitis conſtitutio; hæc autem eſt portio illa craſſior vtriuſque ſeminis, & ſanguinis, quæ ortum habuit ex alimento ſuperabundante nutricationi capitis parentum; quæ materia ſi a diſcretrice virtute ſeminis, aut aliqua alia cauſſa diuidatur, ſeorſum induens formam capitis, bicipitem fœtum conſtituit; ſin autem in vnam maſſam coniuncta maneat; fœtui caput indet non numero geminato, ſed improportionata magnitudine monſtroſum. Sic puer trimanus, triaue geſtans crura conſtitutus eſt ex redundantia illius materię tum ſanguineæ, tum ſeminalis, quæ in parentibus ortum habuit ex alimento ſuperabundante nutricatui partium earundem. Secus enim ſi vndecunque a parentum corpore defluxa materia in vtero apta eſſet, ex qua ſingulæ partes embryonis progignerentur; iam numquam ob exceſſum materiæ fieret puellus trimanus, aut biceps; fieri enim deberet paullo maior infans toto corpore nullam monſtroſam obtinens turpitudinem, a natura de poſſibilibus ſemper quod melius eſt efficiente. Ita ergo monſtrum excedens ſiue in continua, ſiue in diſcreta membrorum quantitate, oritur ex abundantia materiæ defluxæ a partibus parentum eiuſdem ordinis cũ ijs, quæ in monſtro excedere conſpiciuntur.

de an. in ceſſ. c. 10 1. polit. cap. 5.

Materia monſtrũ excedens conſtituens quæ.

Non omnia monſtra excedentia ex materiæ redundantia exoriri; ſed aliqua excedentium ſui cauſſam tertio loco in vna materiæ penuria obtinere. Cap. XIII.

ORiri poſſe monſtrum excedens citra materiæ redundantiam pleriſque difficile videri poterit; ſed monſtra excedentia naſci ob vnam materiæ penuriam, cunctis fortaſſe falſum, ac primo aſpectu in Phyſiologia monſtrum apparebit: Vtrumque tamen verum eſſe

intime

intime rei naturam intuenti conſtabit aperte: Ac primum quidem ea ratione, quia monſtrum bicorporeum ſub vno capite adeo magnum vt duorum iuſtę molis capitum magnitudinem æquet; quin & Riolani monſtrum gemellarum vno corde, diaphragmate, ac iecore magno, quaſi ex duobus cōſtituto, pectore, ac imo ventre coniunctarum, ab exundantia materiæ non exorta fuiſſe ideo dicendum, quia gemellorum origo monſtroſa non eſt, neque in redundantis materiæ culpam referenda eſt: ſed materia nihil excedens ſi in duas, vel plures partes quauis de cauſſa in vtero ſcindatur, plures vno fœtus conſtituet; vt alibi demonſtratum eſt, dum *De Perfecta hominis conformatione* ageremus. Secundum vero ea ratio probat, quia materia duobus fœtibus conſtituendis inſufficiens vnum monſtroſe nimium excedentem conſtituere poteſt. Ac ſane aliquando inſtituens natura in vtero geminorum procreationem, eamq; aggreſſa, vbi formatis quibuſdam partibus, materiam poſtea ſufficientē non habeat pro duplici corpore conſtituendo, ſeu ea ſit in vtero conſumpta, ſeu ad ipſum aliqua ex cauſſa non peruenerit; quod vellet efficere non valens natura efficit quod valet, reſiduum materiæ in vnius corporis formam gemellorum partibus antea formatis adiungit, & monſtrum excedens conſtituit ob defectum materiæ neceſſariæ gemellorum generationi primario intentæ a natura, & dudum inchoatæ. Iurarem ita ortum fuiſſe monſtrum excedens & Mediolanenſe a Cuneo diſſectum; & in Northumbria ortum, & Anglicana duo, & Viabaneſe, & pleraque alia; quorum ſuperius hiſtorias adduximus nunc tibi relegendas. Ita ergo fiunt etiam monſtra excedentia ob vnius materiæ defectum.

Mōſtrum excedens vt ex materiæ penuria naſcatur.

cap. 6.

Quarta cauſſa, & origo monſtri excedentis in ſuperfœtatione collocatur. Cap. XIV.

RAro ſuperfætationem contingere experimento comprobatur; eam vero rari euentus illius, quod monſtrum dicimus, a Phyſiologo conſtitui poſſe, difficile non eſt ratione conuincere. Fieri enim poteſt ſuperfætatio primo geſtationis tempore; tunc autem virile ſemen ad priorem conceptum ſi applicetur, in eo nouam

Superfætatio rara.

Superfætatio quando, & quomodo fieri valeat.

Digitized by Google

uam partem conſtituere poteſt ea regione, qua contigerit præexiſtenti fœtui copulari; ſic exortus fuiſſe veriſimile eſt infans, è cuius ventre caput alterius hominis exerebatur.

Superfætatio vt monſtrum efficiat.

Fieri quoque ſuperfœtatio valet ſecundo, vel tertio menſe grauiditatis; tunc enim ſecundo fœtu iugiter creſcente, quũ in vtero pleno is locum non habeat ab alio grandiori conceptu vacuum, in quem adoleſcat; nec duriorem vteri ſubſtantiam perfodere queat, in tenerrimum gemelli corpus, ſenſim abdomine diſciſſo, aliqua ſui parte penetrat, illique in vnum monſtrum copulatur. Ita genitum fuiſſe hominem illum adultum, e cuius abdomine puellus pro ſtatura corporis longe minoris ætatis abdito capite collotenus prominebat, mihi probabile eſt; nam gemellorum vno, & eodem tempore conceptorum non eſt adeo diſpar magnitudo, vt dum vnus vigeſimum agit ætatis annum, alter vix decimum attingentis magnitudinem referat: gemellos autem omnes eodem congreſſu ſatos æquali, aut parum admodum inæquali magnitudine comperiri certum eſt vnicuique, ſiue diſcretos ab inuicem, ſiue coniunctos in monſtri formam conſiderauerit: vt apparet in monſtro Lutetiano Riolani, & alijs quamplurimis. Ceterum ſenioris fœtus maiorem molem adaugere potuit nutricationis modus: nam ſolus ille comedens appenſo ſibi non niſi reſiduum ſubminiſtrabat: quare hic alimenti penuria non tantum adaugeri valebat; vt in propoſito locum habeat tritum illud in vulgo prouerbium, qui aliena manu cibum porrigente comedit, raro nutrimenti copia ſuffocatur. Verum & alia longe faciliori ratione huiuſmodi monſtrum per ſuperfætationem, ſine hac violenta prioris puelli perforatione fieri potuit; nempe facta ſuperfętatione primis illis diebus poſt anteriorem conceptum; tunc enim facto illi priori conceptui ſuperinductus alter nullo negocio, propter vtriuſque materiæ mollitiem, ac viſciditatem conglutinatur, forteque contingit vt male ſita muliere, vel quomodocunq; aliter caput minoris, aut aliam quamuis partem cum alio mẽbro maioris puelli monſtroſe natura coniungere cogatur. Sic ergo vi ſuperfœtationis monſtrum excedens oritur coniunctio poſteriori cõceptu cũ priori, vel perforatione, vel adhęſu.

Quinta

Quinta cauſſa, & origo monſtri excedentis reſoluitur in iteratam effuſionem materni ſeminis in vterum citra ſuperfœtationem. Cap. XV.

QVando ſuperfętatio non fit niſi per nouam mulieris grauidæ cũ maſculo miſtionem, ac per cõceptum a primo penitus diſtinctum: licet ſecundus illi poſtea copulari valeat, quia tñ citra compreſſionem a mare factam poteſt mulier in ſeipſam ſemen effundere, vt in pollutione contingit, ſiue nocturna, ſiue diurna: profecto ſi grauida mulier paullo poſt conceptum iterum, ſiue dormiens, ſiue vigilans venereorum imaginatione intra vterum ſemen effuderit, menſtruumque ſanguinem; nullo negocio poteſt in hanc materiam extrinſecus adhærentem priori conceptui vis maſculei ſeminis in illo ſeruata iterum operari, & ſecundum conceptum conſtituere; qui priori adiunctus cum illo ſenſim adoleſcat in monſtrum excedens vniforme.

Superfętatio non ſine coitu iterato.

Mulier ſine coitu quomodo poſſit in ſeipſam ſemẽ effundere.

Secundus cõceptus vt ſine coitu iterato fiat.

Sexta cauſſa, & origo monſtri excedentis pertinet ad anguſtiam vteri. Cap. XVI.

AT Vero etiam prouenire monſtra excedentia ob vnam vteri anguſtiam rationi conſentaneum eſt: vbi ſcilicet natura gemellos incœperit conſtituere, habens ad eorum generationem idoneam, & ſufficientem materiam, citra vllum exceſſum, aut defectum, vireſque robuſtas: ſi locus, in quo talis materia continetur, anguſtus extiterit, ex duobus fit vnum corpus in imaginem monſtri excedentis: Anguſtia vero hęc vteri monſtrorum excedentium ortui occaſionem tribuens varijs de cauſſis exoriri poteſt: nam vel eſt vtero connaturalis, vel aduentitia ex tumore intra uterum eius cauitatem aliqua ex parte occupante; ſiue uteri ſubſtantiæ tumor adhæreat, ſiue membranæ fœtum inuoluenti, ſiue etiam placentæ fœtui ſubſtratæ: aut hic tumor eſt extra uterum in uicinis membris eius culpa uterum nimis comprimentibus: ſed & arcta uentris inferi conſtrictione faſcijs, aut ueſtium muliebrium ſtructura uterus nimium anguſtari poterit, & inde monſtrum exoriri. Hanc ſa-

Monſtrũ excedens vt ex vteri anguſtia ꝓueniat.

Anguſtia vteri ex quibus cauſſis pendeat.

ne ob cauſſam, præter alia plura, monſtrum Riolani genitum fuiſſe mihi uerìſimile eſt, quod duplicis puellę corpora in unũ a ſterno ad umbilicũ iuncta continebat, uno corde, uno diaphragmate, ac uno iecore quidem; ſed quorum ſingulum magnitudinem duorum iuſtæ molis adæquaret: quum ceteras partes omnes diſcretas habuerit æqualis, & proportionatæ inter ſe quantitatis.

Septima cauſſa, & origo monſtri excedentis ex partibus monſtroſis elicitur. Cap. XVII.

Adeo ſatagit noſtratium rerum quarumcunque natura ſemetipſam in ſpecie ſaltem perpetuare, ut hac ratione ſi qui parentes ambo fuerint in eadem ſpecie monſtri excedentis, nullo negocio iam poſſint ſobolem mõſtroſam pariter ortui dare: dummodo ex eo ſint monſtrorum genere, cui a natura interdicta non ſit procreandi functio: ſic profecto ex ambobus bicipitibus biceps enaſcetur: ſed tamen hoc neceſſarium non eſt, quia ex eorum capitibus omnibus adeo exigua materia ſemini communicari poteſt, ut uni cõſtituendo capiti puelli ſufficiat, duplici non ſufficiat: & hoc tum quia ex uno tantummodo capite ad teſtes ſeminaria materia tranſmitti ualet: tum maxime quia unus parentis uentriculus duobus capitibus non adeo uberem tanſmittit alimoniam, ut illorum nutricatui magna portio utilis alimẽti ſuperabundet, quę ad teſtes delata, & in ſemen abſolutum uerſa, indeque in uterum effuſa, ibi plurium capitum conſtitutioni ſufficere ualeat. Sin autem alteri ſoli ex parentibus contigerit natura monſtroſa excedens, rarius adhuc ex eorum congreſſu monſtrum eiuſdem generis, ob eaſdem cauſſas, enaſcetur. Ita ſane oriri poterit puellus trimanus, aut tripes, triceps ve a parentibus conſimilibus, vt ex ſedigitis ſedigitus enaſcitur, non tamen ſemper, ac neceſſario; quod obſeruaſſe monuimus Ariſtotelem alicubi dicentem ex læſis parentibus interdum læſos, interdum non læſos filios exoriri.

Monſtrũ excedens vt ex parente monſtroſo.

Ex læſis interdum læſos, interdum nõ læſos oriri.

1. de gen. c. 3.

Octaua

Octaua origo, & cauſſa monſtri excedentis in vitio nutricationis conſiſtere perhibetur. Cap. XVIII.

NVtricationis vnius culpa monſtroſam homines in excesſu induere naturam Ariſtoteles, experimentum, & ratio docet; Ariſtoteles quidem alicubi ſtatuens *Degenerare quod patitur, nec ſuperatur, aut defectu facultatis eius, quod coquit, & mouet; aut copia, frigiditateque eius, quod concoquitur, & diſtinguitur; quum enim partim ſuperet, partim non ſuperet; facit multiforme quod cōſtituitur, vt Athletarum nonnullis per vſum cibi nimium accidit; quum enim per copiā paſtus natura nequeat ſuperare, vt proportione augeat, formamque ſeruet eandem, diuerſæ efficiuntur partes, & adeo interdum, vt nihilo fere ſimiles primis euadant.* Experimentum autem oſtendit nobis in puero quadrimo, cuius caput ingens erat adeo, vt magnitudinem reliquarum partium moles nulla ferme proportione ſuperantem haberet adultorum hominum duo magna capita ſimul iuncta excedentem; teſtimonio namque patris, qui eum menſibus elapſis circumferebat videndum, ad ſtipem inde ſibi corradendam, audiuimus illum ab ortu natum capite paruo ceteris membris proportionato; ſed in dies puello caput mire creuiſſe corpore reliquo conſuetam in alijs augmenti celeritatem, ſeu verius tarditatem recipiente; nulla tamen ex tam celeri, ac magno capitis incremento febre, deſtillatione, ſenſuum læſione, aut alia vitæ offenſa moleſtatur infans; ſed ſanus ſolummodo iacere cogitur puſillo corpore adeo vaſtam capitis molem non ita facile ſuſtinere, ac regere valente: Quare nos arbitramur cum Ariſtotele ceteris partibus corporis debitam nutrimenti quantitatem in ſui ſubſtantiam conuertentibus, vnum caput nimiam alimenti copiam in ſui naturam commutare; quacunque ex cauſſa eo tanta pabuli tendat vbertas, ſiue a capite veluti a magna cucurbitula trahatur, ſiue in caput non ita validum a partibus infernis quod eis ſuperabundat tranſmittatur; quæ quidem alimentaris materies a propria capitis natura in ſui ſubſtantiam per nutricationem vertitur; vnde nulla ſymptomata, nullique morbi exoriuntur in puero; ſed tamen vitians proportionem capitis in magnitudine cum corpore

4. de gen. an. c. 3.

Monſtrum ſola nutricatio vt efficiat.

Monſtri Patauini natura.

Ad caput quo modo nimia materiæ copia tendat.

reliquo puerum monſtroſum conſtituit. Ratio demum nobis apertiſſime ſuadet, quod huic puero iã nato contigit; puellis in vtero matris adhuc exiſtentibus eodem plane modo cõtingere poſſe: ſic ergo quauis de cauſſa in vtero ad aliquam fœtus particulam, nullo parentum vitio, vbi maior alimenti vbertas peruenerit, alijs membris decenti mole nutrimenti fruentibus; eaque pars totam huiuſmodi pabuli maſſam in ſe conuerterit; proportionem ſuam cũ reſiduo corpore deſtruere poteſt ea pars in maximam adaucta quantitatem, ac monſtrum vniforme in exceſſu conſtituere: atque hac ratione oriri potuit puer maximo capite, ingenti manu, immani pede, naribus, vel auribus, vel oculis ſupra cuiuſcunque hominis adulti quantitatem monſtroſe grandibus, nullo penitus intercedente morbo.

Nona ratio, & cauſſa monſtri excedentis monſtratur in animi paſſionibus parentes afficientibus: exercitatio cum Cardano, & Paræo. *Cap.* XIX.

Animæ partes viliores in actionibus ſuis a nobilioribus gubernari. Vis in ſemine formatrix, vt operetur.

ANimi paſſiones vehementiores, ſeu ad ſenſitricem, ſeu etiam ad intellectricem animam attineant, potiſſimum in matre grauida poſſe monſtrorũ cauſſam exiſtere probabile ſatis eſt; quum enim animæ partes inferiores omnes a ſuperioribus in eodem viuente ad proprias operationes obeundas gubernentur; quod fuſe nobis explicatum eſt in opere *De Vita*; quumque in ſemine degens virtus formatrix conceptuum vtatur miniſterio caloris ſibi aſſidue a matre per ſpiritus communicati; profecto ſimulachra rerum quæcunque vehementia fuerint in animo, & ſpiritu materno (vtroque hoc ad fœtus organizationem cum paterni ſeminis virtute cooperante) poterunt in conceptu conſimiles imagines efformare, ob rationes alibi allatas in opere *De perfecta conſtitutione hominis in vtero*; ſed monſtrum excedens vniforme nunquam conſtituere valebunt, niſi vel geminatis membris, vt dudum oſtendimus; vel quum gemelli concepti fuerint, quos varie in vnum monſtrum copulent; nã ſola parentis cogitatio, ſolaque imago rei viſæ in ſpirituum ſubſtantia reſidens, vbi conceptus vnicus extiterit, ex eo monſtrum efficere non poteſt vniforme, neque excedens in mole, neque

Cap. 26.

Parentũ imaginatio vt mõſtra excedentia efficere valeat.

Cap. 11.

neque deficiens; quia talis imago in matris animo, aut ſpiritu ſubſtantiam fœtus nulla ex parte nec augere, nec diminuere poteſt; duos autem conceptus inuicem cohærentes in conſimilem imaginem efformare poteſt; atq; hac ſane ratione Moguntinum monſtrum effingi potuiſſe cenſemus cum ſolertiſſimo Cardano, qui alicubi hanc protulit hiſtoriam; in Mogũtio quoque noſtris temporibus accidiſſe conſtat vt duæ mulieres, quarum altera prægnans eſſet, inuicem colloquerentur; currens alia ſuperuenit, quæ loquentium capita inuicem colliſit; quæ grauida erat, dum pareret, ſigna timoris in infantibus expreſſit; ſiquidem duas puellas peperit a ſumma fronte vſque ad naſum iunctas a facie, ſic vt non niſi oblique ſpectare poſſent. Superuixit hoc monſtrum tamen vſque ad annum decimum: Altera mortua, atque ab alia viuente exciſa, quæ ſupererat & ipſa mortua eſt; ſeu timore, ſeu pudore, ſeu animi moleſtia; quam miſera, dum altera ægrotaret contabeſcens, ſuſceperat, incertum eſt (Paræus opinatur eam obijſſe propter inflictæ plagæ diuulſificæ malignitatem) Certius illud eſt, quod a multis quæſitum eſt ſæpius, prægnantum affectus fœtus, qui in vtero ſunt, poſſe vitiare; vnde tot maculæ in infantibus vini, ſuillæ cutis, punicorum malorum, ac taliũ: Nam quum mater harum puellarum concuſſa timore imaginem colliſi capitis retineret, capita puellarum in vnum coierunt: Neque enim id concuſſione ſola factum credibile, quãquam non parum ad hoc contulerit; quoniam ſæpius mulieres magis caſu collidunt ventrem, quam tunc, quum caput illa colliſit; nec tamen gemini vna coeunt: Nam ſi modo concuſſio cauſſa huius fuit, non iam capitis, ſed dum caput alliditur, dorſi, vel ventris: Hæc ad verbum Cardanus. In quibus pleraque habebat ſubtiliſſimus Scaliger exercitationis incitamenta; ſed negocium forte detrectauit: quia de propoſitis Cardano conſentiebat. Nos tamen illud in primis priori mortua ſuperſtitem ab ea exciſſam nec timore, nec pudore, nec animi moleſtia breui extinctam fuiſſe damus; quippe inde illas paſſiones adeo vehementes ipſi non contigerunt, vt eam neci tradere potuerint: Nec Paræo concedimus ipſam ſorori ſuæ nõ diu ſuperuixiſſe propter inflictæ plagæ diuulſificæ malignitatem; tum quia medici opera inflictæ plagæ malignæ non ſunt, vt hoſtiles a telo venenato; tum quia rationabile eſt a

perito

Marginalia: 12. de ſubtil. — Lib. 24. cap. 2. — Cardanus notatur. — Paræus notatur. — Plagæ quæ malignæ non ſunt.

perito medico talem ſectionem ad arcendum ſanguinis fluxum peractam fuiſſe candenti ferro, quo nulla inferri, ſed ſi quæ forte ſubeſſet a præciſa parte deberet malignitas, & poſſet omnis auferri. Arbitramur itaque per illam coniunctionem capitum, per quam mutuus erat præcipuorum membrorum vtriuſque puellæ conſenſus, ab ægrotantis corpore halitus, & ſpiritus morbificos in alterius mēbra præcipua transfuſos eſſe morbi cōſimilis in ſuperſtite procreatores; quę propterea eodem morbo mox interierit. Quin & ea de cauſſa interijſſe potuit, quia cum tali communicatione cauſſæ morbificæ, ſororis coniunctione deſtituta ſoror priuata erat auxilio, quo per mutuam conſpirationem alterutrum corpus ab alterutro gaudere conſueuerat; nouimus enim aſſuetorum adiumentorum priuationem morbos, & mortem inferre conſueuiſſe; quot ſupreſſis menſibus, quot aſſuetis hæmorrhoidū, narium, & fonticulorum fluxionibus delabuntur celeriter in morbos mortales? Mirum cur a Cardano Scaliger non poſtulauerit in tantæ ſubtilitatis occaſione, qua ratione, quove modo prægnantium imaginationes, & affectus animi conſimilium rerum imagines in corpore fœtus efforment: & cur ipſe ſuo e fecundo penu tantam ſubtilitatem lectoribus omnibus cupientiſſimis more ſuo non porrexerit: Nos de propoſito mentis noſtræ cogitata nuper tetigimus; ſed latius in libro *De conſtitutione fœtus* explicauimus. Illud præterea diſtinguendum erat Cardano ſubtili de tempore, quo contigit materni capitis colliſio, ſi enim ſtatim a conceptu, & ante organizationem gemellarum in vtero, anteque formationem capitum diſcretorum prægnans capite alliſa fuit; id certe fieri potuit vt poſtea matris anima, & ſpiritus cooperans virtuti ſeminis formatrici monſtrum effingeret, ac materiei gemellis conſtituendis ſufficienti ſimilem imaginem impertiretur. Id ipſum cenſeas ſi mater capitis colliſionē paſſa eſt in ipſo articulo conformationis capitum puellarum in vtero. At vero ſi contigerit vltimis grauiditatis temporibus, ac omnino iā efformatis puellis ab inuicem diſcretis caput maternū cum mulieris ſibi colloquentis capite collidi, iam pura imago in animo, ſpirituq; materno haud potis fuit diſiuncta gemellarum capita in vnum conglutinare. Sed hoc longe aliam habet rationem; quæ nobis ex rei natura nunc eſt indaganda.

Plagæ vt a medico infligi debeant.

Aſſuetorum adiumentorū priuatio morbos, & mortē inducit.

Cap. 26

Monſtri excedentis origo varia.

Parentū phantaſia quando nequeat gemellos cōglutinare.

Decima

Decima cauſſa, & origo monſtri excedentis in violenta materni corporis concuſſione reponitur.

Cap. XX.

VBi gemellis in vtero iam formatis, iiſque diſtincta omnino corpora obtinentibus, poſteriori geſtationis tempore capitibus, aut quauis alia parte corporis, ob matris percuſſionem copulari contigerit; hoc certè monſtrum haud aliam originem, & cauſſam habere poterit, niſi quia gemella capita in vtero e regione ſibi inuicem oppoſita, & prope ſita fuerint, quæ in magna illa materni corporis concuſſione ipſa quoque inuicem colliſa fuerint, & confricatione excoriata, ſanguiniſque glutine nudatę externa cute partes ſeſe contingentes, ac iugiter creſcentes facile coaluere; vidimus enim ſæpe, dum *Bononiæ* ſtudijs operam nauaremus, eximium præceptorem Taliacotium nares hominum præciſas refecturum prius excoriare cicatrices naſi, deinde brachij partem decorticatam naſo ad vnionem coaptare, ac ſuere ad pluſculos dies. Quin & arborum variarum partes decorticatæ, ac inuicem ligatæ coeunt in vnum corpus glutine ſucci alimentaris ad eas partes ab vtraque arbore defluentis. Nec tamen obeſt Cardani oppoſitio de mulieribus, quæ ſæpe caſu magis colliduntur, quam illa Moguntina, in quibus tamen gemini non vna coeunt; ſiquidem in primis haud probat vir egregius grauidas geminos vtero geſtantes vehementius colliſas geminos copulatos non peperiſſe. Deinde vero conſtituimus hoc ideo inter monſtra nobis connumerari, quia raro contingit; & quo rarius accidit, eo magis monſtri naturã obtinere: ſat nobis eſt cauſſam attuliſſe, a qua talis effectus proficiſci valeat: Immo vero cauſſam monſtrorum indeterminatam, & raram neceſſe eſt eſſe. Deinceps autem gemelli non ſemper eandem ſeruant in vtero poſitionem, vt ex concuſſu materni corporis conglutinari valeant in monſtrum. Denique negamus viro ſubtili cauſſam coniunctionis gemellorum in monſtroſam formam eſſe non poſſe ventris, & dorſi materni colliſionem, non autem capitis; nam ſimul cum capitis violenta, & vehementi colliſione totum corpus, & quæ in materno corpore continentur

Gemelli in vtero formati vt copulentur.

Nares præciſæ, & labia curta vt reficiantur.

Arbores variæ vt in vnũ cohæreant.

Monſtrorum cauſſa indeterminata, & rara.

Capitis materni violenta concuſſio cur mõſtrum efficiat magis quam dorſi, aut ventris.

nentur gemellorum corpuſcula inuicem valide concuti neceſſe eſt; ac magis in colliſione capitis, quam ventris, aut dorſi; quia capitis dura ſubſtantia minime cedens, ſed ictui reſiſtens violenter percuſſa retrocedit; ſecumque retrahit corpus vniuerſum; at venter, & dorſum ob mollitiẽ cedens ictui colliſionem perpeti poteſt etiam vehementem, corpore reliquo quieſcente, nec agitatis in vtero gemellis.

Vndecima cauſſa, & origo monſtri excedentis refertur ad morbum fœtus. Cap. XXI.

CEterum alia eidem monſtro, citra materni corporis colliſionem, percuſſionemve vllam, origo eſſe potuit; nempe ſi gemellorum corpora in vtero prius diſtincta vel ambo, vel eorum alterum fronte tenus, defluxa in eum locum, aut ibi genita, vt fit, materia quapiam erodente, exeſum fuerit; communicato corroſiuo humore vicino capiti alterius; nullo negocio tenella vtriuſque cutis conſumitur; capita vero propinqua, ſe ſeque contingentia excoriata facile conglutinantur: Quare conſumpto a natura Hippocrati morborum medicatrice illo humore noxio, inductaque partibus vndique cicatrice, gemellæ conglutinatæ in monſtrum ex vtero prodiere: cui origo vulgo relata eſt in materni capitis ad alterum alliſionem, quia forte contigerit matrem eas vtero gerentem capite collidi; quum tamen hac etiam de cauſſa citra vllam capitis colliſionem eiuſcemodi monſtrum illa parere potuerit. Ab hac itidem cauſſa in eodem genere pleraque alia monſtra excedentia exoriri potuerunt; ſiquidem gemellorum fætuum & pectora, & latera, & tergora, & brachia, & crura, & nates, aliaque membra ſic primum excoriari; ſuborta in ijs inflammatione, ac deinde vniri; ſedatoque morbo coniuncta monſtrum demum conſtituere; cuiuſmodi multas hiſtorias dudum recenſuimus. Sic igitur ex tot cauſſis phyſice generantur monſtra vniformia excedentia; quorum originem plerique omnes indifferenter in vnam referunt materiæ redundantiam.

Ex morbo fœtus vt fiat mõſtrũ excedẽs.

Natura morborum medicatrix.

6. Epid. ſect. 5.

Monſtrorum ancipitis naturæ ſubſiſtentia realis demonſtratur. *Cap. XXII.*

AT vero præter deficientia, & excedentia monſtra in vniformium genere nonnulla fuere alia naturæ cuiuſdam ancipitis; quæ ſcilicet in vna parte mutila, in alia excedentem ſortita ſunt quantitatem; quandoquidem Gualtherij Chroniſtæ animaduerſione in pago Freyuuerck, non procul ab Adorffio Voitlandiæ oppido natus eſt infans biceps, quaternis manibus, totidemque pedibus; ſed carens vtroque ſexu; in cuius loco vmbilicum habebat: mater illi fuit vxor fabriferrarij. Paræi quoque obſeruatione in ponte Sæo, ad Andes oppidulo, prodierunt in lucem gemellæ feminæ membris omnibus perfectæ, niſi quod alterutrius manus ſiniſtra quatuor tantum digitis diſtincta erat; cohærebant autem anterioribus partibus a mento vſque ad vmbilicum; qui vtriſque vnicus; vnicum item cor erat; hepar in lobos quatuor diuiſum: vixit monſtrum ſemihoram. Apud eundem autorem mõſtrum aliud inſpeximus ancipitis naturæ; infans erat duplici capite, ſed ſiniſtro carens brachio. Rueffo in Veiēti agro puer natus eſt vnimanus, & biceps. Venetijs mulier hebræa monſtrum peperiſſe fertur ex duobus infantibus ad nates copulatis, vtroque ſexu carentibus, & vnico vmbilico gaudentibus.

[Left margin: Chron. chron. polit. tom. 2 — Lib. 24. cap. 2. — Lib. 24. cap. 6. — lib. 5. c. 3]
[Right margin: Anno Dñi. 1555. — 1572. — 1575.]

Monſtri ancipitis origo, & cauſſa communis inſinuatur; eruiturque prima ex materiei diuerſæ defectu, ac exceſſu.
Cap. XXIII.

MOnſtrum ancipitem naturam obtinens, quod & excedẽtis, & deficientis in varijs ſui corporis partibus imaginem refert, plures agnoſcit originis ſuæ cauſſas; quas ex traditis aſſequi difficile non erit; ſimplicium etenim naturæ compoſitorum eſſentias manifeſtant: complicando igitur excedentis, ac deficientis monſtri primordia, & generationes, quæcunque ſe ſe inuicem cõpatiuntur, nullo negocio cauſſas monſtra naturæ ancipitis proxime conſtituentes habere poterimus: Et ſane prima talium

[Right margin: Monſtri ancipitis cauſſæ variæ. — Prima explicatur.]

lium origo eſſe poteſt ex abundantia materiæ deſtinatæ conſtitutioni vnius membri, & defectu materiæ a natura dicatæ origini alterius; ſic profectò exortus eſt puellus biceps altero carens brachio; cuius imaginem ſine hiſtoria nobis depinxit Paræus; cuiuſque imagini attexuit hiſtoriam Rueffus aſſerēs in Veienti agro puerum natum eſſe vnimanum, & bicipitem; ſi modo is ille idem fuerit, de quo Pareus: ſcilicet ſi parentum ſeminis, & ſanguinis ea portio, quæ ab alimento ſuperabundante nutricationi capitis originem traxit, vterum adierit ea vbertate, qua duobus capitibus in fœtu conſtituendis ſufficiat; ea vero portio, quæ a genitorum altero brachio ex vltimi alimenti ſuperabundantia oriri conſueuit, aptaq; eſſe conſtituendo conſimili brachio in conceptu, in vterum non irrepſerit; ſiue quia parentum illi brachio nihil ſuperabundauerit alimenti, ex quo tale ſemen, taliſque ſanguis effici potuerit, vnde brachium puelli conſtitueretur: ſiue illa materia obſtructis venis ad teſtes, ac vterum deferri nequiuerit: ſiue quia contracta intemperie aliqua diſpoſitionem amiſerit, qua in ſemen, & ſanguinem brachio puelli conſtituendo aptum nata erat commutari. ſiue quia calore partium conſumpta fuerit: tunc ſane conceptus expers fiet illius brachij, & biceps, ſi materia capiti conſtituendo apta in duas partes intra vterum quacunque de cauſſa diuidatur: ſecus enim vnam in maſſam cohærens vnicum efficiet caput maius quam par ſit pro ceterorum membrorum proportione: atque ita fiet monſtrum anceps, ſeu biceps abſque altero brachio, ſeu carens vno brachio ſub maximo capite.

Secunda monſtri ancipitis origo, & cauſſa ex vteri anguſtia, & defectu virtutis formatricis explicatur. Cap. XXIV.

AT vero monſtrum anceps exoriri etiam poteſt ob vteri anguſtiam, & defectum virtutis formatricis ſimul conuenientibus: quibus enim feminis vterus anguſtior aliqua ex antea relatis cauſſis contigerit, quam vt in eo commode gemelli contineantur, & augeantur: ſi portio ſeminis habituoſa ex aliqua parte parentum determinata materiam ſuæ originis trahens cum reliquo ſemine ad vterum non confluxerit: aut in parua nimis Cap. 5.

quantitate

quantitate confluxerit: aut labefactatis quomodocunque viribus confluxerit: inde ſane monſtrum ancipitis naturæ generabitur, vteri anguſtia copulante gemellos, & formatricis imbecillitate aliquorum membrorum conſtitutionem prætermittente. Sic profecto monſtrum in ponte Sæo ad
Cap. 22. Andes oppidulo dudum ex Paræo relatum exoriri potuit: nempe ſeminis vtriuſque pars craſſior, & materni ſanguinis portio tanta fuit, vt gemellorum conſtitutioni ſufficeret: ſed ſpirituoſa ſpermatis portio duplici cordi, & abſoluto digitorum numero conſtituendo pares vires nō habuit, ſeu ob alias cauſſas, ſeu quia portio illa ſeminis ſpirituoſior a digitis parentum priorem materiam ſuæ generationis hauriens in vterum quacunque occaſione non irrepſerit; quare concurrente vteri anguſtia gemellæ cohærentes vno corde, ac digito captæ in ſiniſtra manu originem facile habuere.

Tertia monſtri ancipitis origo, & cauſſa in morbo fœtus, & ſuperfœtatione detegitur. Cap. XXV.

IN eodem genere monſtri ancipitis pleraque oriri etiam poſſunt ex ſuperfœtatione, ac maxime prioris cōceptus ægritudine ſimul conuenientibus; vbi enim ſuperfœtationem grauida perpeti contigerit, & nouum conceptū priſtino quauis ratione cohærere; atque alterius embrij particulam aliquam vi morbi ſanabilis abſumi: tunc ſane monſtrum exorietur ancipitis naturæ, deficiens quidem aliqua particula vi morbi conſumpta, ſiue nimium emaciata nutricatu debitum ſibi ad vitæ munia obeunda, & ad aliarum partium proportionem incrementum habere nequiuerit: ſiue corrodentis alicuius humoris malignitate penitus exeſa fuerit: exūdans autem eudet idem mōſtrum ob ſuperfœtationem, qua poſterior conceptus priſtino copulatus, & coagmentatus viuentes duos vnit in monſtroſam figuram. Immo vero etiam ſola ſuperfœtatione citra vllum interuentum morbi monſtrum ancipitis naturæ generari poterit, ſi poſterior conceptus priori copulatus, vel prior, uel uterque ab origine ſua quopiam membro caruerit quacunque alia ex cauſſa.

Quarta monſtri ancipitis origo, & cauſſa refertur in materiæ ineptitudinem, ac iteratam materni ſeminis, & ſanguinis effluxionem ad vterum, citra ſuperfœtationem.
Cap. XXVI.

SIn autem grauida mulier citra veneris actum, ſolo imaginationis venereorum ſtimulo incenſa, vel etiam ob ſeminis abundantiam ſiue dormiens, ſiue vigilans iterum ſeminis portionem, ac mẽſtrui ſanguinis intra vterum effundat ea ratione, vt hæc materia præexiſtenti conceptui quomodocunque agglutinetur, atque cohæreat; iam poterit vi ſeminis paterni adhuc in primo conceptu exiſtentis ſpirituoſa pars feminei ſeminis adiuta nouelli fœtus partes animare, atque conſtituere aut omnes, aut aliquas, pro materiæ quantitate, ac aptitudine; ſi quidem omnes integri fœtus partes efformare poſſet; monſtro excedenti occaſionem daret; quod in ancipiti genere collocaret aliqua priſtini conceptus materiæ portio inepta, quæ alicuius membri naturam induere non potuerit: atque ita eo membro ſpolians conceptum, defectu exceſſui adiecto ancipitis naturæ monſtrum enaſci oporteret; ſin autem fœtus poſterior priori additus aliquo membro deſtitueretur, ſiue ob materiæ illius partis conſtitutioni a natura deſtinatæ ineptitudinem, ſiue ob eiuſdem materiæ abſentiam, monſtrum itidem ancipitis naturæ procrearet aliqua parte redundans, aliqua deficiens, vt puerũ tripedem vnimanum, vel vnicipitem infra bicorporeum altero crure carentem; & id generis.

Quinta monſtri ancipitis origo, & cauſſa depromitur ex parentum corpore monſtroſo. *Cap. XXVII.*

SI vero parentes ambo ancipitis naturæ monſtroſa corpora ſeu a natiuitate, ſeu ob ægritudinẽ habuerint adeo vt Venerem agere, ac ex actu venereo prolem ſuſcipere valeãt; proculdubio fœtus procreare poterunt ancipites cum in eadem, tum etiam in diuerſa monſtrorum ſpecie: in eadem ſane, ſi parentes in conſimili monſtri ſpecie cõtineantur: ſiquidem ex trimanis vnipedibus trimanus vnipes

oritur:

orietur: in diuerſa vero, ſi parentes ancipitem monſtri naturam diuerſæ ſpeciei obtinuerint: nam ex vnoculo, & tripede genitore, ac matre vnimana, & octodigita monſtrum enaſci poterit vnoculum, tripes, vnimanum, & octodigitos in manu habens: ſi ex omnibus parentum membris materia ſeminalis ad fœtus conſtitutionem concurrere contigerit: ſed fieri etiam poteſt vt varietur monſtri ſpecies in fœtu, quia ob aliquod impedimentum ex ijs, quæ ſupra enumerata ſunt, aut quæ partes in vno parente ſunt ſuppleant defectum earum, quæ in altero non exiſtunt, vberem ſeminarij principij copiam exhibentes: aut quæ partes in vtroque ſunt generante nihil tranſmittant ad vterum pro conſtitutione partium fœtus ſibi conſimilium.

Sexta monſtri ancipitis origo, & cauſa ex vehementi parentum imaginatione, & vitio nutricationis in fœtu enucleatur. Cap. XXVIII.

VEhemens quoque imaginatio parentum, ac ſpeciatim feminæ, ob rationes allatas in libro *De Humani conceptus conſtitutione*, monſtri ancipitis originem promouere poteſt; nimirum ſi mulier gemellis concipiendis materiam ſufficientem in vtero habuerit, virtutemque vtrique conceptui efformando idoneam; uehemens imaginatio gemellorum in vna quapiam parte corporis copulatorum, ſi adiunctam habuerit in fœtu alicuius membri atrophiam, facile iam tibi producere poterit ex geminis turpiter in vnum iunctis monſtrum anceps tabefactam obtinens particulam quampiam reliquarum magnitudini nullum proportionis ſignum obtinentem. Cap. 26.

Monſtri ancipitis origo, & cauſa ſeptima reponitur in arte peccata naturæ imitante, ac non ſine auxilio naturæ operante. Cap. XXIX.

ARtem etiam eſſe ancipitis monſtri conficiendi, mirum fortaſſe videbitur alicui, & ad noſtrum inſtitutum minime pertinens, qui Phyſiologiam tractamus in hoc opere. Verum quoniam Philoſophum naturalem decet omnia Phyſicũ quæ deceat contẽplari.

nia naturæ opera contemplari,ſeu ſolitarie operetur,ſeu alteri cuipiam efficienti cooperetur: quando ars,ſi aliqua eſt mõſtra effingere valens, hoc ipſum ſine opera naturæ præſtare nequeat: immo vero quum origo monſtrorum a natura præcipue pendeat: artis autem operatio ſit ſolum applicare actiua paſſiuis naturalibus: iam phyſici muneris eſt monſtra in viuentium genere artis miniſterio facta conſiderare. Porro artis beneficio,ſeu verius maleficio viuẽtia monſtra effingi poſſe primum obſeruamus in ſtirpibus: ſiquidem agricolæ variarum arborum inſitione,colligationeve, quo magis vnitæ ſtirpes ſpecie inuicem diſſideant, eo ex ijs coniunctis viuens monſtroſam mags naturam obtinebit. Deinde uero in mentem ſubit ſolertiſſimum præceptorem Taliacotium per inſitionem conſueuiſſe curtas aures, & nares, curtaque labia curare brachio primum partibus illis excoriatis coniuncto; quod poterat nullo negocio inducta cicatrice ijs partibus coniunctum relinquere in monſtroſam effigiem: ut apparet ex eius diſertiſſimo libello. Non diſſimili plane ratione factum eſt, ut Anno Domini quadringenteſimo ſexageſimo ſexto, referente Iordane, & Cuſpiniano, in Gallia duo iuuenes fulmine tacti aduſtione in unum concretis corporibus inuenti ſint. Sed & homines aduſtione pedum, manuumque, aut capitis male curatos monſtroſam effigiem præſeferentes plurimos conſpeximus. Non ergo mirum ſit ſi ambulones aliquot prouincias peragrantes monſtra mirifica oſtenſuri ad lucrum, ea prius ſibi confecerint puellorũ corpora miris modis aliqua ex parte, potiſſimum carnoſa, ut dorſo, natibus, & brachijs, decorticata, inuicemque colligata, & a natura per transfuſum ſanguinem, ac nutricationem in unum coagmentari permiſſa; alia quapiã parte amputata, adhorridiorẽ monſtri aſpectum. Auerruncet Deus, & ſeuere puniant Principes tales ſicophantas. Sed etiam ſine ullo ſcelere ob chirurgorum aliquorum imperitiam, atque aliquando ob ægrotantiũ negligentiam, membra corporis uulnerata, excoriata, e naturali loco dimota, ad priſtinum ſtatum haud probe reſtituta, monſtroſam hominis formam repreſentant. Hęc autem extra uterum monſtra gignuntur, quęunque artis miniſterio conſtituuntur. Tot igitur, ac tales ſunt, & his aliȩ conſimiles unicuique ex ſuperioribus deductu faciles origines, & cauſſȩ pro-

Ars monſtra non efficit ſine opera naturæ.

Ars vt monſtra efficiat.

Ars monſtra vt efficiat in ſtirpibus.

vt in hominibus.

Lib. annal. in cõſul.

prię monſtrorum humanorum ancipitis naturę. Iam ergo ad alias monſtrorum ſpecies in eodem genere patefaciendas accedamus.

Monſtri difformis exiſtentia ex hiſtoricis promulgatur. *Cap.* XXX.

MVlta in eadem vniformium ſerie fuere monſtra, Anno Dñi.
partes de naturali ſede tranſpoſitas turpiter ha-
bentia; quæ difformia nobis appellare libuit.
Namque Venetijs Petro Iuſtiniano hiſtorico in-
Hiſt.Venet.li.10 ſigni, Rubeaquenſe, Gualtherioque autoribus, puer editus
eſt pluriuariam ſciſſo; qui, præter multa fœdiora relatu, ge- 1487.
nitale membrum habuit vertici agnatum; atque ob eam rem
24.lect. ant.ca.3. non placuit in apertum referri. Cœlij Rhodigini teſtimonio
natum eſt in patrij ſoli vico, nomine Sarzano, magnitudinis
inuſitatæ monſtrum; infans fuit biceps; multa in eo mira; 1514.
quadrimeſtris magnitudo, membra omnia cum proceritate
reſponſum habentia, & amuſſitata; facies vtraque ſimilitu-
dinis prope indiſcretæ; in capitibus crines aliquanto longio-
res, ac nigricantes; inter vtrumque caput ex collimitio hu-
merorum tertia manus exerebatur, ſed quæ aures longitudi-
ne non excederet, nec integra viſebatur omnino: Quia vero
non ſolum ob exceſſum geminatorum capitum; ſed ob tran-
ſpoſitionem tertiæ manus inter colla, viſenda res erat, mitti
placuit ad Hiſpanorum ducem, qui in proximo vicaria Regis
fungebatur poteſtate: Id autem vt citra putredinis notā poſ-
ſet obiri; exenterare præmortuum neceſſe fuit: inibi ergo mi-
rum aliud; cor quidem ſimplex, vt aſſolet; at iecur duplex,
ſicuti & lien; nam in viſcere hoc viſam quandoque duplica-
4.degen. an.cap.4 tionem credimus Ariſtoteli; verum in hoc genus monſtris mi
ra quidem, ſed naturalis tamen a peritis rerum ratio afferri
ſolet. In Ploa Voitlandiæ oppido, Rubeaquenſis teſti mo- 1547.
nio, infans natus eſt, in quo neque dorſum, neque venter ap-
paruit; inteſtina circa pectus ex aperto corpore longe depen-
debant; caput verſus pedes inclinauit; vmbilicus fuit in mo-
la dextræ tibiæ; caput acuminatum fuit ad ſimilitudinem ci-
daris, aut tiaræ. Luneburgi ortus eſt infans ore diſtorto; vn- 1550.
de lingua fiſſa, quaſi duplex, exerebatur. Simile monſtrum
ibidem

1553. ibidem triennio poſt exortum eſt. Stetini, autore Fincelio, in
1554. ſuburbio monſtrũ enatum eſt, cui capitis loco maſſa informis erat, mobilis, vt exta ouilla; loco vnius auriculę brachium ſtabat; loco faciei cincinnus ſimilis pilis felinis; & lupi piſcis oua, per quæ inferius lucebant ocelli vitrei, & renidentes; os contractiſſimo erat foramine, ſine labijs; naſus quoque minutiſſimus erat; abſq; collo; alterũ brachiũ e latere prominebat: ſed neque pectoris, neque dorſi effigies aderat; lineola ſolum notabatur rachi; nullus erat omnino ſexus: brachia, & longa crura continuo rigebant oſſe ſine iuncturis, cubitis, & poplitibus: manus, & imi pedes erant molles, & penduli, tanquam bis fracti, ſimiles vnguibus curuis; & aduncis
1562. Lutræ: mortuum mater peperit, licet in vtero viueret. Ambroſius Paræus confitetur Villæ francæ in Vaſconia ortam eſſe puellam ſine capite, habentem aures in ſcapulis retro, naſum inter eas in ſpina, qui proboſcidem paruam referret; oculos in humeris retrorſum aſpicientes; & linguam ſurſum exertam, vnde collum prouenire debuiſſet; cuius mõſtri effigiem a Fontano Agenenſi Medico, qui ſe id vidiſſe ſancte affirmabat, acceptam Ioannes Altinus Doctor Medicus Paræo tradidit. Sed & teſtimonio Phlegontis Tralliani Cæſaris Liberti multo prius infans ortus eſt caput habens e ſiniſtro enatum humero. Sic ergo reipſa fuere monſtra partes tranſpoſitas habentia, quæ difformia nuncupauimus. lib. de mirab. & lõgæ.

De Monſtri difformis natura, & cauſſis; primaque illius origo reſoluitur in malam vteri conformationem.

Cap. XXXI.

MOnſtri difformis ob partium e naturali ſede tranſpoſitionem, ac ſpeciatim puelli caput exerentis ex humero ſiniſtro cauſſa, & origo eſt ex vteri mala conformatione: quia ſcilicet ea pars vteri, quæ capiti puelli naturalem locum præbere debebat, aliquo duriori tumore quomodocunque repleta, ſiue is in eius ſubſtantia inſideret, ſiue intra illam in contenta membrana fœtum ambiente, ſiue extra ipſam in aliqua parte abdominis interiori prope vterum ſita: nequeunte enim parte illa materiæ, quæ conſtituendo capiti dicata eſt a natura, reliquæ maſſæ conceptus in eo loco adiungi, quo deberet, eum alieno corpore

pore minime cedente repletum inueniens, cogitur in vicinas quantum poteſt ſedes decumbere: ibique propriam formam capitis a vi formatrice adipiſcens, importuno in loco collocato capite monſtrum difforme conſtituit.

Secunda monſtri difformis origo, & cauſſa ſpectat ad malum ſitum placentæ nuncupatæ: cuius vſus explicatur.
Cap. XXXII.

EIdem monſtrorum generi conſimiliter originem præbere poterit moles illa carnea placentæ referens imaginem, & vterini iecoris bellè vſum obtinens in grauidarum vtero ex menſtruo ſanguine ſenſim ab orificijs vaſorum effluente, & concreſcente genita; vteri fundo, & ſuperiori parti adnexa; in qua maternus ſanguis fætui nutriendo vlteriori elaboratione aptior efficitur; quod ſcitè primus omnium anatomicorum obſeruauit Arantius: nempe ſi placenta hæc maiorem in magnitudinem intumeſcat, maioremque duritiem contrahat, quam par ſit; & alienum a natura ſitum, quacunque ex cauſſa, ſortiatur; tunc locum occupans debitum alicui parti formandi conceptus, eam a naturali ſede pellens orientem, ac proinde ob ſummam mollitiem duriori corpori concedentem, membrorum naturalem ſitum vitiat, monſtrumque difforme conſtituit. Atque hac ratione ortum habere potuit monſtrum ore diſtorto, partibuſque turpiter nimium hiantibus, ac ſciſſis, tranſpoſitiſque; interpoſito nempe duriori placentæ corpore, ac molliores illas de ſibi debitis locis expellente; cuiuſmodi monſtra dudũ notauimus Nurſiæ, ac Stetini genita.

Placenta vteri iecur. Vt gignatur. Vbi ſita. Cuius finis gratia. Vt monſtrum difforme conſtituat.

Tertia difformis monſtri cauſſa, & origo ex mola depromitur.
Cap. XXXIII.

NOn diſſimilem conſimili monſtrorum ſpeciei cauſſam, & generationem tribuiſſe poterit & mola, carnea ſubſtantia nonnunquam in vtero mulieris ex vitiato ſemine genita; ſi contigerit eam ſiue per ſuperfætationem poſt conceptum, ſiue ante conceptum, ſiue ſimul etiam procreari; ipſa enim poteſt tum mole ſua nimia,

Mola quid, & vnde orta. Vt monſtrum difforme faciat.

tum duritie ſua pertinaci, tum motu ſuo incondito,& inordinato, tum pondere ſuo graui varias partium fœtus tranſpoſitiones efficere monſtroſas, nunc diſtorquendo membra eorum pulſu ad vicinas ſedes; nunc ſcindendo partes; nunc ad loca remotiora illas pellendo: nunc in alia membra velut intrudendo: & hac ſane ratione procreari potuit monſtrum ſine capite oculos habens in pectore a Paræo relatum; ſcilicet a magna,& dura mola comprimente pulſa,& intruſa materia capitis conſtitutioni deſtinata in regionem thoracis.

Quarta monſtri difformis origo,& cauſſa oſtenditur ex motu. *Cap.* XXXIV.

DIfformium monſtrorum origini cauſſam exhibere poterit etiam motus materiæ, quæ determinatarum partium fœtus conſtitutioni dicata eſt a natura; vbi etenim ſiue a flatibus in vtero genitis, ſiue a percuſſione ventris grauidarum, ſiue ab earum caſu, ſiue a vehementi aliquo alio earundem motu molliſſimi cõceptus aliqua portio de priſtino loco, ſituque naturali violẽte diuellatur,& in alienam ſedem transferatur; ibi non cognatis ſibi membris veluti per inſitionem adhæreſcens monſtrum membrorum turpi tranſpoſitione difforme in eſſe conſtituit. Sic plane dixerim olim enata fuiſſe monſtra quamplura,quorum ſupra memorauimus hiſtorias.

Motus vt mõſtrum difforme producat.

cap.30.

Quinta monſtri difformis origo, & cauſſa ſtatuitur imbecillitas facultatis diſcretricis. *Cap.* XXXV.

QVoniam partes omnes vtriuſque ſeminis, & materni ſanguinis ex quibuſque parentum membris materiam ſibi ab eorum nutricationis ſuperabundantijs haurientes, dum in vtero ad primam cõceptus conſtitutionem conueniunt, ſimul in vnum confunduntur, ac exactiſſime permiſcentur; neceſſe eſt in ſemine præter vim formatricem membrorum, adeſſe quoque aliam facultatem, quæ rudis, atque confuſæ illius maſſæ partes ſingulas diſcernat,& quaſque ſuis locis applicet, qui a natura debentur ijs membris, quorum conſtitutioni ſigillatim partes illæ inſeruire

Neceſſitas virtutis diſcretricis in ſemine.

uire debent: vti latius a nobis oſtenſum eſt in opere *De humani fœtus conſtitutione*: Si vero contigerit in ſemine vim quidem formatricem robuſtam eſſe, at facultatem ſeparatricem, diſcretricemque partium materiæ conceptus, ſiue ob ineptitudinem inſtrumenti proprij, ſiue ob vitium temperamenti, quo nititur, adeo imbecillam eſſe, vt nequeat proprium munus adimplere: tunc vis formatrix valida infirmam ſeparatricem habens adiunctam, & munere ſuo non functam, ocioſamque, in confuſis illis abſque ordine partibus varia membra effingit, quorum eæ naturali ſua propenſione capaces exiſtunt, non obtento eorum ſitu naturali: quocirca monſtrum partium conuenientem ſitum, & ordinem inter ſe non habentium difforme generatur: cuiuſmodi generationē inter cetera obtinere potuit Stetini monſtrum.

cap 7.8. & ſeq.

Facultas diſcretiua vt mōſtra difformia producat.

Sexta origo, & cauſſa monſtri difformis ad nimiam materiæ viſciditatem redigitur. Cap. XXXVI.

SIn autem cum formatrice facultate diſcretrix in ſemine virtus valida ſatis extiterit, quantum poſtulat naturalis, & ordinaria materiei, quam ſubigere debet, conſtitutio: at vero in maſſa conceptus aliqua particula, ſiue redundans, ſiue non redundans fuerit tenaci adeo lentore alicui particulæ diuerſo a ſibi conſentaneo loco ſitæ, vt inde nulla vi, neque a valida facultate reuelli, & in conuenientem ſibi regionem transferri valeat: tunc virtus formatrix membrum ex ea formans, ad quod illa materia determinatam, & naturalem habet propenſionem, difforme monſtrum effingere cogitur: virtus enim partium viuentis formatiua eſt agens mere naturale: agentia vero pure phyſica vbicunque locorum materiam diſpoſitam compererint, munere ſuo ex neceſſitate funguntur, illique materiei debitam formam conciliant: & profecto hac ratione ortum fuiſſe potuit Sarzani monſtrum tertiam manum inter duo colla retinens: & alia quoque in hoc genere plurima.

Materię viſciditas vt monſtrum difforme cōſtituat.

Agentia pure phyſica vt ex neceſſitate operentur.

Monſtra informia debitam membrorum figuram non retinentia re-ipſa inueniri. Cap. XXXVII.

INforme illud monſtrum appellamus, cuius vel toti corpori, vel alicui parti præcipuæ, conſpicuæque non ineſt figura naturalis, ſed alia ab ea longe diſſidens. Fuiſſe vero & in hoc genere monſtra humana conſtat apertiſſime apud Hippocratem, qui Antigenis vxorem peperiſſe fatetur carnoſum puerum, exoſſem totum, craſſum, & rotundum; qui membris, & præcipuis corporis partibus diſtinctus magnitudinem quatuor digitorum non excedebat. Multo poſt ex Rubeaquenſis, & Gualtherij Chroniſtæ relatu In Saxonia infans natus eſt horrendo aſpectu, contuſis, laceratis, atque laxatis membris omnibus: capite oblongo, & quaſi Turcico pileo inſignito. Tundorfij quoque figuli vxor monſtrũ peperit horrendum: erat autem a vertice ad hypochondria hominis figura, ore tamen prominente ad inſtar canis: facie torua: ab vmbilico vero deſtitutum reliquis partibus corporis humani, deſcendit in formam pyramidalem, in cuſpide referens ſimilitudinem caudæ ſuis inflexæ: in dorſi autem ſpina vmbilici alia imago prætenſa erat: erecta tamen inſtar caudæ: ſexus nullus omnino apparebat, non maſculi, non feminę, non androgyni. In agro Piceno Iacobi Rueffi teſtimonio natus eſt infans abſque brachijs, a genitalibus itidem deſinens in conum quaſi Pyramidis, nullis coxis, tibijs, aut pedibus: erat autem ſexu maſculino, ceteras partes integre formatas obtinens. Baſileæ vero Gualtherio infans adeo ſciſſis, & apertis naribus ortus eſt, vt inde illius cerebrum faciliме ſit conſpectum. Diuo Auguſtino apud Hipponem natus eſt homo quaſi lunatas habens plantas, & in eis binos tantummodo digitos, ſimiles & manus. Non ſunt itaque figmenta monſtra informia naturalem corporis totius, vel partium aliquarum conuenientem figuram non habentia.

[Margin notes: 2. de morbis vulg. ſect. 2. — Anno Dñi. 1544. — 1556. — 5. de concep. ca. 3 — 16. de ciuit. Dei. cap. 8.]

De Monſtrorum informium origine, & cauſſa; quæ primum deducitur ex imbecillitate facultatis formatricis. Cap. XXXVIII.

AT vero monſtrum informe, quod in eo totam ſui naturam conſtitutam habet, vt aliqua portio corporis figuram maxime alienam gerat a naturali, alias obtinuit ſuę genarationis cauſſas: quarum primam eſſe putamus virtutis formatricis imbecillitatem: quum enim ad hanc virtutem ſolam, & maxime pertineat effingere ſingularum partium figuras: vbi quæ in ſeminis ea portione reſidet, cui præciſe alicuius membri determinati conformatio deſtinata eſt a natura, ita debilis extiterit, ſiue ob caloris inopiam, ſiue ob ſpirituum, quibus innititur, intemperiem, ſiue ob aliam quamcunque cauſſam, tunc ſane parti ſibi efformandæ naturalem, ac debitam ſuæ ſpeciei figuram non imprimens monſtrum conficit informe. Et ſane de caloris exceſſu, & defectu in propoſito meminit Ariſtoteles alicubi ſcribens, *Ineſt hic calor in excremento ſeminali tantam, talemque habens motionem, quãta modice ad quamuis corporis partem accommodetur. Quod ſi vel deficit, vel excedit, rem, quæ fit, aut deteriorem efficit, aut læſam, & mancam.* Sic Hippocraticus ille puellus ex Antigenis vxore rotundus totus enatus eſt.

Cuius virtutis intereſt formare mẽbrorum figuras.

2. de gen. an. c. 4.

2. de morbis vulg. ſect. 2.

Secunda monſtri informis origo, & cauſſa ex anguſtia vteri colligitur. Cap. XXXIX.

HVic informi monſtrorum generi procreando ſatis dici non poteſt quantum vteri conferat anguſtia, vndecunque illa dependeat: ſiue a naturali matricis exilitate: ſiue a ventris affectata conſtrictione, compreſſioneve: ſiue a vicinarum partium, aut vteri duro tumore: ſiue a multitudine fœtuum ſimul conceptorum: quum etenim creſcens indies embryo locum amplum non habeat, in quo pro ratione ſui augmenti partes omnes corporis extendere commode valeat: prominentiores ob ſuæ ſubſtantiæ mollitiem anguſtiæ loci facile cedentes uarijs, mirisque modis in ſeipſas contorquentur, & ad continentis loci

Vteri anguſtia vnde pendere valeat.

Digitized by Google

loci figuram turpiter conformantur; quam informitatem diu in vtero ſuſtinentes, habitualem reddit cauſſa conſeruans illam multo tempore; vnde monſtra enaſcuntur turpi diſtorſione informia. Sic exortum dixeris puerum pedibus, manibuſque mire diſtortum a Paræo, & Rueſſo deſcriptum.

Lib.24. cap.2. 5.de concep.ca.3.

Tertia informium monſtrorum cauſſa, & origo in motu inordinato reponitur. Cap. XL.

OB materiæ fœtus in vtero degentis teneritudinem cum viſciditate coniunctam fieri quoque poteſt vt quacunque de cauſſa membrum aliquod infantis inordinato, ac vehementi motu cieatur, pars ea corporis mire in monſtroſam figuram diſtorqueatur; ſiue materna culpa enormes corporis agitationes fiant, vt in validioribus choreis, & ſaltationibus; ſiue ab externo aliquo motore grauida violente concutiatur; ſiue temere fœtus ipſemet in aluo ſponte moueatur: & eo ſane magis monſtro informi vehementior motns originē præbere poterit, ſi motū fieri contigerit in anguſto nimium vtero. Sic profecto genitum dixero infantem illum adeo ſciſſis, & apertis naribus, vt per eas cerebrum inſpicienti manifeſte pateret; intruſis nimirum intra nares puelli digitis, & poſt digitulos etiam manibus integris odorandi meatus mire ſenſim ſine ſenſu in monſtroſam informitatem diducentibus.

Quarta informis monſtri origo, & cauſſa depromitur ex mola, & placenta, tumoreque vteri, concurrente virtutis formatricis imbecillitate, ac materiæ ineptitudine. Cap. XLI.

SEd informitas illa maxima, quæ obſeruata fuit in puello habente partes ab vmbilico infra in pyramidalem figuram deſinentes, nullamque membrorum humanorum imaginem præſeferentes, plures habuit in vnum concurrentes cauſſas monſtrificas; nimirum virtute illarum partium formatrice debili ſuam functionem intermittente; rudique, ac inepta illa materia hinc a dura mola, illinc ab excreſcente placenta, & tertio ex latere a tumore vteri compreſſa in

Digitized by Google

ſa in conum pyramidis; cuius cuſpis acutior ab anguſtia loci in ſuillæ caudæ ſimilitudinem contorta eſſe potuit. Quæ quidem cauſſæ vt difficili negotio in vnum coeunt; ita monſtrorum origini adſcribi optime poſſunt; quorum natura eſt vt raro admodum proueniant.

Quinta informis monſtri origo, & cauſſa ex imaginatione parentum vehementi explicatur. Cap. XLII.

CEterum aliquas etiam monſtroſas informitates a vehementi parentum imaginatione, potiſſimumque matris, ſeu vigilantis, ſeu dormientis, embrij corpuſculo præſertim organizationis tempore imprimi poſſe, nihil eſt quod prohibeat ſatis; & eo minus, quo facilius eſt vigenti, vrgentique phantaſiæ ſpectro conceptus alicuius membri figuram diſtorquere, atque a naturali conſtitutione turpiter variare, quam partis alicuius aut magnitudinem adaugere, aut numerum geminare, aut ſitum permutare: At vero & alibi fuſe demonſtrauimus imaginationis generantium ſimulachra vehementiora facile poſſe in embrij ſubſtantiam alieniſſimarum rerum imagines, ac figuras inſculpere; quæ theoria inde huc nobis transferenda non eſt. Ita ergo fieri poteſt vt viſi monſtri conſimilis a parentibus, vel etiam per ſomnium, ſimulachro imaginationi eorum alte defixo; indeque ſpiritibus, ac virtuti formatiuæ impreſſo; conſimilis figura in membris embrij generetur.

De hum. fæt.cõſt. cap.16.

Sexta informis monſtri cauſſa, & origo in monſtroſo parente detegitur. Cap. XLIII.

SIn autem parentũ aliquis, aut ambo monſtroſam informitatem in corpore, ſiue ab ortu, ſiue poſt ortum a morbo contraxerint; næ ipſi filios ſibi conſimiles, atque adeo monſtroſos procreare poterunt; non quidem ſemper, quia vnius informitati parens alter conſulere poterit, ſi aut non ambo informes extiterint, aut non eadem corporis parte, aut non longe a concubitu vi morbi in talem informitatem inciderint; adeo vt ſeminis ante informitatem geniti aliquid habeant fætui conſtituendo ſufficiens. Sin minus,

nus, ex monſtroſis parentibus informes itidem filij procreabuntur: mire namque pertinax eſt cuiuſque natura viuentis in generanda ſobole ſibi quantum fieri poteſt quamſimillimæ: Quin & lapſam parentum eſſentiam in generatione filiorum errare non eſt difficile.

Septima informis monſtri origo, & cauſſa refertur ad menſtruorum fluxum tempore conceptus.
Cap. XLIV.

QVum autem parentes liberorum procreationi menſtruę purgationis tempore operam dare voluerint, monſtrorum generationi ſe ſe obnoxios reddunt, vel e ſacrarum litterarum teſtimonio; ſiquidem nobiſcũ & Paræus apud Eſdram Prophetam ſe legiſſe confitetur, Mulieres, quæ fluentibus menſibus, viro ſe miſcuerint, monſtra parituras: Solinus etiam in ſuo Polyhiſtorico ex Democrito Phyſico aſſerit mulieris profluuia menſtrualia non paruis ſpectata documentis inter monſtrifica merito numerari: cuius ea ratio eſt, quia tunc menſtruo primæ partium fætus conſtitutioni apto, vt puta ex reſiduo vltimi alimenti mẽbrorum omnium parentis exorto, commiſtum eſt menſtruum alimentare, nondum vi tertiæ coctionis vltimam diſpoſitionem adeptum ad induendum naturam cuiuſque membri determinate: quare ex illa menſtrui vtriuſque confuſione non niſi monſtrum informe poteſt exoriri. ſic ſane ortum dixero Rueffij monſtrum, & alia.

li.24.c.ſ. li.4.ca.5. cap.3.

Monſtri enormis exiſtentia patefit. *Cap. XLV.*

HVmana corpora, eorumue membra, quibus nihil deſit, nihilque ſuperſit; nec ſitus, aut figuræ vllum adſit erratum; ſed in ſola ſubſtantia ordinarium naturę curſum non ſeruantia, & videntibus admirationem parientia; ea nobis Enormia Monſtra cognominãtur; quorum tres tantum differentias videre licuit apud autores; Prioris exemplum eſt vetuſtiſſimum illud Pythagoræ, cui femur aureum extitiſſe credidit Antiquitas; Diogenes enim Laertius aſſerit famam eſſe nudatum Pythagoræ femur aliquan- lib.8.

cap.47. 48.49. aliquando aureum apparuiſſe: de cuius cauſſis ſuo loco latius. Alterius exempla recentiora ſunt; & primum a Cardano adducitur aſſeuerante Conſtantij tempore in vrbe Daphne regionis Antiochiæ natum infantem barbatum præter alia mõſtroſa. Secundum proponitur a Damaſceno, qui teſtatur viſam ſibi puellam corpore toto inſtar Vrſi villoſam in agri Piſani oppido Petraſancta genitam. Realdus item Columbus inſignis anatomicus ait ſe vidiſſe Hiſpanum quendam pilis refertiſſimum in omni corporis parte, præter quam in facie, & manuum parte. Vidiſſe ait etiam Veſtalem conſimiliter piloſam. Rubeaquenſi, & Gualtherio conſimiliter, Martino Quarto Pontifice, ex illuſtri quadam femina natus eſt puer villoſus, & in ſpeciem vrſi vnguiculis armatus; quo monſtrifico partu permoti matronæ neceſſarij omnes vrſorum imagines, quæ forte in eius domo fuerunt, deleri iuſſere; manifeſto argumento receptæ ab eà imaginationis in conceptu. Sueuam mulierem peperiſſe infantem ad inſtar vrſi piloſum teſtantur duo Magni Vpſalenſes Epiſcopi, conſentiente Delrio. Sed & in ſacra pagina legimus Eſau filium Iſaac hominem fuiſſe piloſum; quem vt æmularet Iacob materno impulſu pelliculas hedorum circumdedit manibus, & colli nudam protexit; & a patre tactu putatus eſt Eſau. Tertiæ differentię monſtri Enormis duo exempla recentiſſima proponuntur a Iacobo Auguſto Thuano in hanc ſententiam, Anno 1582. res incidit quo magis mira, eo minus fidei apud poſteros habitura, niſi certiſſimis veritatis teſtimonijs niteretur; quam quia pro comperto habemus, hoc loco, ne in dubium olim reuocetur, amplius afferi officij noſtri, & inſtituti eſſe duxi. Mulier quædam Agendici Senonum, quæ Celticæ noſtræ metropolis eſt Archiepiſcopali dignitate ornata, Columba Charria nomine Ludouico Caritati Sartori nupta, quum ad annum trigeſimum octauum valetudine integra perueniſſet, neque adhuc vterum geſtaſſet, certiſſima habuit concepti fætus indicia, menſtruis purgationibus non iam vt antea ſtatis temporibus erumpentibus, & frequenti vteri motu iam manifeſto, ac tumore lumborum & abdominis paullatim ſuccreſcente, mammiſque lacte turgentibus: Tandem decurſo ſtatæ geſtationis curriculo, graueis puerperij labores, & alui tormina experiri cæpit, vrina ad aliquot dies ſuppreſſa, quæ poſtea

L curren-

Marginal notes: 15. de variet. c. 77. Maiol. dier. canic. colloq. 3. — li. 13. c. 2. — 1282. — Geneſ. cap. 27. — l. 17. hiſt. par. 4. to. 2. to. 11. lib. 76. — Signa grauiditatis certiſſima.

currente veluti alueo magna vi erupit, profuſo illo ichore nõ tam ex veſicæ meatu, quam ex muliebribus loculis ſcaturiente, & tunica diſrupta vna cum ſeroſis recrementis ſanguinis coacti quaſi rhombus emerſit: ex eo mammæ concidere viſæ; & motus infantis aut ignauus, aut nullus, ac labores mulieris tolerabiliores fuere; quæ a ludibrio illius fœturæ totum triennium in lecto decubuit, ſemper de valetudine aduerſa, de duritie, de tumore, de torminibus alui, ac de inutili illo pondere, quod per ſe mobile pro vario geſtantis motu, modo in hanc, modo in illam partem procumbebat, quandiu vixit, conqueſta. Quum rideretur a vicinis, vt erat ſatis lepido ingenio, reſpondere ſolita erat, fore vt fœtus, quem vtero geſtabat, cum parentis exitio aliquando prodiret: Fato poſt vigeſimum octauum geſtationis illius annum functæ diſſecto abdomine, vterus rugoſus apparuit, & verſicolor, tactu durus, ac veluti teſtaceus; ſectoque rurſus eo vix tandem renitente ad nouaculæ aciem, portentoſa mole gypſea eductus fœtus, bene conformatis membris, ac eodem prorſus quo ceteri poſitu, de cetero pene lapideus; ita tamen vt oſſa capitis quaſi cornea interlucerent; partes autem internæ, viſcera, cor, cerebrum naturalem habitum ſeruabant; niſi quod vltra modum induruerant, non tamen vt externæ. Hodie adhuc corpuſculum illud Agendici a prætereuntibus miraculi inſtar viſitur, expers putredinis, & teredinis. De eo ſcripſere Ioannes Albosius Auguſtodonenſis, qui poſtea Henrici Quarti Archiatros fuit, & Simo Prouencherius Lingonenſis præſtantes Medici, cauſſas concretionis, & poſt extinctum fœtum duritiei contractæ, quum potius putrefieri debuiſſet, ex arte rimati; quas rerum naturalium peritis amplius diſcutiendas relinquit Hiſtoricus. Huius infantis ſemilapidei lapideſcentis teſtimonium etiam perhibuere Laurentius celebrati nominis anatomicus, Quercetanus Iatrochimicus inſignis, Bonamicus egregius Philoſophus, & nouiſſime omnium Riolanus Medicus eximius. Subiungit autem aliud in hoc genere monſtrum Thuanus inquiens, Tantum addam huic gemellum fere naturæ miraculum proximis annis Lutetiæ in illuſtriſſima femina viſum, ſed poſt quinquennium ſeu medicamentis, ſeu ferramentis fruſtillatim eductus fœtus fuit, eundem proculdubio exitum, ſi diutius in-

Fœtus lapideus in vtero.

Hiſt. anat. q. 36 Diſp. Polyhiſt. ſecti. 2. c. 4. 4. de ali. c. 42. diſp. de mõſtr. c. 4.

in vtero hæſiſſet, habiturus; quippe qui iam lapideſcere incipiebat.

Monſtra enormia, & omnino monſtra non eſſe infantes candidos ex parentibus æthiopibus ortos; nec viciſſim æthiopum more nigros ex candidis, & de colore Andromedæ. Cap. XLVI.

AD hoc genus monſtri ſunt, qui cenſeant redigendos eſſe fœtus albos ex genitoribus æthiopibus ortos, & viciſſim nigredinem æthiopicam habentes ex candidis parentibus natos; quam ſententiã tueri videtur doctiſſimus Paræus; nam de Monſtris agens vi parentum imaginationis conformatis Puellæ villoſæ a Damaſceno viſæ duo alia hæc attexit exempla inquiens, Proditum ab Heliodoro legimus Perſinam Aethiopiæ Reginam ex Hiduſte marito pariter æthiope filiam ſuſcepiſſe albo colore inſignem; quod quum in viri amplexibus, ex quibus grauida euaſit, eſſet, fixis oculis, intentoque animo in oppoſitam pulchræ Andromedæ imaginem ſe conuertiſſet, & paucis de puella piloſa interpoſitis ſubdit, Narrant Hippocratem hac cauſſarum explicatione principem quandam mulierem, quæ alba ex marito pariter albo prolem æthiopis inſtar nigram ob id ſuſceperat, quod concumbens oculis obuerſantem ęthiopis imaginem fortiter, & aſſidue animo comprehendiſſet, adulterij ſuſpicione explicuiſſe. Hæc vir inſignis: cui vt conſentio ſola vi phantaſiæ parentũ poſſe parentes albos nigram prolem ſuſcipere, ac viciſſim æthiopes albam; neque demus ex Platone huiuſmodi originem eſſe monſtroſam, & ſobolem veluti monſtrum; non tamen dabimus albam filiam licet ex æthiopibus ortam, aut nigram ex albis genitoribus eſſe monſtrum; quia videntes ſe non rapit in admirationem, nihilque in ſuo corpore abſolute conſiderato, ac non in relatione ad parentes, obtinet monſtroſi: monſtrum enim ſubſtantia eſt, & abſolutum quid, ac per ſe monſtrum, non per comparationẽ ad aliud: Neque vero ſola raritas originis eam puellam inter monſtra reponet; ſiquidem multa raro fiunt, quæ monſtra non ſunt; nec ſola raritas monſtrum conſtituit; vt dudum nouimus ex monſtri definitione. Deinde vero, vt recipimus

Lib. 24. cap. 7.

In cratylo.

c. 9. & 10

Filios albos ex æthiopib. ortos non eſſe monſtra. Nec æthiopes ex albis.

Monſtrũ non ſemper eſt, cuius origo mõſtroſa.

Monſtra ſunt abſoluta, non relatiua.

Sola raritas monſtrũ non conſtituit.

exemplum Hippocratis, ita exemplum Perſinæ, quæ ex Hidaſpe marito in æthiopia candidam filiam peperit ſolo Andromedæ intuitu, non belle duxit vir eximius in argumentum; ſi quidem Heliodori nomine hiſtoria inſcripta, reipſa mera eſt Poetæ fabula: quod vnicuique conſtabit illud opus totum legenti; etſi enim ſoluta oratione conſcriptum ſit, methodo tamen poetica res fingit, non factas narrat Heliodorus; vnde poeta, non hiſtoricus præcepto Ariſtoteleo dicendus eſt. Nec minus poeta fuit Achilles Statius, cui Andromeda item candida pingitur. Manilio etiam ex poetica libertate Andromeda

Heliodorus nō hiſtoricus, ſed poeta eſt.

Poet. c. 7 lib. 3. lib. 5. aſtrorum.

——————— niuea ceruice reclinis
Molliter ipſa ſuæ cuſtos eſt ſola figuræ.

Epiſt.

Multo veriſimilius apud Ouidium Sapho Phaoni ſuam nigredinem excuſans ſcribit,

Andromeda æthiops.

Candida non ſum placuit Cepheia Perſeo
Andromade patriæ fuſca colore ſuæ.

Vnde Petrarcha in Triumpho Amoris belle mutuatus lepidiſſime concinit,

Perſeo era l'uno; e volli ſaper come
Andromeda gli piacque in Etiopia
Vergine bruna i begli occhi, e le chiome.

Quæ ſententia pleriſque difficultatem parit, eo quod Perſeus Andromedam Ioppe, in maritima vrbe Paleſtinæ, non in Æthiopia ſcopulo deuinctam a ceto liberauerit: Vt teſtantur Solinus, Pomponius, Hieronymus, Plinius, & Boccatius: Nos apud autores duas eodem nomine Ioppe ciuitates maritimas legimus, alteram in Paleſtina omnium totius orbis vrbium antiquiſſimam; vt pote Solino, & Plinio ante diluuium vniuerſale conditam: cuius olim Contarenorum primus comes fuit, in extinctæ coniurationis præmium a vidua Cypri Regina titulo recepto, Georgius vir magni animi, ac Reginæ perneceſſarius, eius ſucceſſoribus natu maioribus in æternum eadem dignitate decorandis: inter quos nunc ampliſſimum Senatorem Venetum, & Equitem Io. Thomam, virum integritate, ac prudentia ſumme conſpicuum, veneramur: Alteram vero Ioppe in Æthiopia, relatu P. Ouidij Naſonis, cui

Petrarchæ locus difficilis.

Ioppe ciuitates duæ. Syriaca omniū antiquiſſima, diluuium præceſſit.

In collectan. 1. Coſmograph. De diſt. locor. lib. 9. c. 5. 11. de geneo. deo. cap. 25. in collec. lib. 5. cap. 13. Petr. Iuſtin. hiſt. venet. lib. 9. 1. de art. aman.

Perſeus Andromeden nigris portauit ab Indis.

Veteres enim Æthiopiam Indiæ nomine appellabant: & vtrobique

bique Andromedam ſcriptores alij marinæ belluę dicunt expoſitam, & a Perſeo liberatam. Si quidem Petrarcha Ouidio conſenſerit, nihil habet difficultatis eius aſſertio; cenſuit enim Andromedam in Æthiopici maris oppidi ſaxo alligatam Perſeo placuiſſe: ſin autem cum Solino, & alijs Andromedam in Syria expoſitam crediderit: bifariam eius carmina dubitatione liberantur; primo quidem ſi vertamus particulam *in* in particulam *di* legentes.

Andromeda gli piacque d'Etiopia.

Deinde vero ſeruata littera contextus aſſerentes poetam Æthiopiæ meminiſſe, non tanquam loci, vbi Perſeus Andromeden viderit, amauerit, à ceto liberauerit; ſed tanquã regionis, in qua nigerrima inter omnes accolas Andromeda videretur; licet oculos pulchros, non rubentibus venulis fœdatos, & capillos lungos, non breuiores, vt æthiopiæ feminæ habẽt, obtineret; qui ſenſus euidens in codice vulgato, euidentior fiet, ſi ſic interpungatur,

Petrarchæ locus difficilis elucidatur.

Perſeo era l'uno; e volli ſaper come
Andromeda gli piacque, in Etiopia
Vergine bruna i begli occhi, e le chiome.

Ac certe Andromeda orta ex Cepheo, & Caſſiope Regibus Æthiopiæ nigra Phyſiologo cenſebitur: Alioquin enim ſi ex nigris parentibus quauis de cauſſa candida extitiſſet; quum id aut priuilegium Regum Æthiopiæ natis datum eſſe oporteret (quod nonnullos opinatos memini; qui propterea Taſſo ſuccenſebant, quaſi rei huius ignarus miraculo, aut maternæ imaginationi Clorindæ Regibus Æthiopibus natæ candorem adſcripſerit) aut ſpectro albæ virginis parentis phantaſiæ alte defixo contigiſſe neceſſe eſſet: quorum neutrum latuiſſe Perſinam, & Hidaſpem probabile eſt; atque adeo ab illa candidam Charicliam expoſitam fuiſſe veriſimile non eſt. Quum autem Paleſtina ſit Æthiopiæ contermina; in ea facile potuit Cepheus ditionem oppidi habuiſſe; atque ibi vel vt in temperatiori loco feruidioribus anni diebus habitaſſe; vel ſacrificia ſtatis temporibus ad Aras, quas vetuſtiſſimas Cephei, & Phinei fuiſſe refert ex Pomponio Boccatius, peragendi cauſſa illuc aduenire, ac diutule cum tota Regia permanere conſueuiſſe. Eo loci Solinus, & Pomponius Saxum eſſe ſcribit Andromedæ, ſeruataque immania belluæ marinæ oſſa;

i. Coſmograph. 11. geneolog. deo. cap. 25.

quæ

quæ inde Romam tranſlata M. Scauro Ædili memorat Plinius. Sed hæc obiter. Sat nobis ſit ex æthiopibus ortam candidam puellam, & viciſſim ex candidis parentibus atram, de qua ex Galeno, Auicenna, & Magno Alberto Maiolus, licet monſtroſæ genitas, ac veluti monſtra, vere tamen monſtra non extitiſſe; ac proinde a nobis, qui de Monſtris proprie dictis agimus, non de quaſi monſtris, nec de ſola generatione monſtroſa, inter monſtra re ferri non debuiſſe. Conſimili plane ratione, vt admonet alicubi Ariſtoteles, *fieri poteſt vt quis licet iniuſte agat, iniuſtus tamen non ſit: nam concumbere cum muliere quis poſſet non ignarus qua cum rem habeat: non tamen ex electionis principio, ſed ex affectu id faceret: qui ſane iniuſte quidem agit: non tamen eſt iniuſtus: ſicut neque fur, licet furatus ſit: neque adulter, licet adulterium commiſerit. ſimili modo etiam de alijs.* Ex his itaque patet ad aures etiam Ariſtotelis monſtroſe fieri poſſe id, quod reipſa monſtrum non eſt: monſtroſamque generationẽ eſſe valere viuentis minime monſtroſi.

Lib. 9. cap. 5. l. 22. animal. tr. 1. ca. 3. colloqu. 3. 3. dier. canicular.

9. Ethic. cap. 6.

Monſtri enormis origo, & cauſſa prima eſſe in imaginatione parentum perhibetur; & multa de aureo crure Pythagoræ conſiderantur. *Cap. XLVII.*

Crus aureum Pythagoræ vel apologus eſt.

ENorme vero monſtrum præſertim, quod in Pythagora obſeruauit antiquitas, quem ferunt aliquando nudatum femur aureum habere viſum: ſi modo id inter apologos referendum non eſt, aut potius allegoricam, quam naturalem cauſſam habuiſſe dicendum non eſt; ſignificare ſiquidem volentes priſci ſapientes Pythagoram in via morum, & ſapientiæ nequicquam errare, ſed bene incedere, femur aureum illi ſcitiſſime attribuere: namque Platonem legimus aſſerentem *apud Scythas eos feliciſſimos, optimoſque viros eſse, qui in ſui capitis oſſibus aurum multum continent: quodque magis eſt mirum, ſuis ex capitibus deauratis bibunt: & hæc introſpiciunt, verticem, frontemque ſuam manibus attollentes.* Et alibi ex Heſiodo ſtatuentem hominum primum genus aureum dici non ex auro productum, ſed bonum, & pulchrum: coniectura hinc facta, quod idem nos, heu quam a priſcis illis degneres! ferreum genus eſſe dicit: aureos vero, & bonos ipſe ſolos ſapientes conſtituit, qualem Pythagoram maxime coluit antiquitas: quem propterea non inepte ſanxit aureo crure

Allegoria explicata.

In Eutidemo.

Scythę cur bibant ex caluarijs deauratis. Primi homines cur aurei dicti.

In Craty lo.

crure

Digitized by Google

crure incedere. Sed ſi huius cauſſam phyſicam aſſignare liceat, eam primo afferemus parentum imaginationẽ: ſi enim ſola phantaſiæ vi paſſim videmus in natorum vultibus, alijſque membris ſuillæ, vini rubri, nigri, aliarumque rerum imaginem depictam: quid ni matre Pythagoræ uel uini flaui aureum colorem referentis, uel aureæ alterius cuiuſque rei deſiderio flagrãte pueri ſui femur aureo colore pingere potuit? Eandem ſane cauſſam habuiſſe Damaſceno ſcribitur puella uilloſa, quam ex eo quod mater in ipſo excepti, conceptique ſeminis articulo in Diui Ioannis camelina puelle induti figuram ex lecti oppoſitis fulcris, ſeu uerius in Eccleſia pendentẽ, acrius eſſet intuita, ut aperte teſtatur ex Petr. Hip. Sylu. Maiolus. Et profecto eadem ratione ſola ui uehementioris parentum imaginationis aliquando ex æthiopibus parentibus fœtus albus enatus eſt, ac uiciſſim ex candidis æthiops.

Aurei femoris cauſſa prima naturalis vt ſit parentum imaginatio.

Part. 2. cap. 7. dier. canicul. colloq. 3.

Secunda monſtri enormis aureo femore cauſsa, & origo reponitur in exhalationem igneam de corpore viuentis effluentem. Cap. XLVIII.

ALia uero inſuper aurei femoris Pythagoræ, atque adeo monſtri enormis origo, & cauſſa naturalis conſtitui poteſt exhalatio ignea, & craſſa ex eo mẽbro, quum nudaretur, cõfricato emergens, ipſumque ambiens in auri ſpeciem, qualis eſt inter meteora Phyſicis relatus ignis ille fatuus non urens, qui aliquando ambulantes homines inſequitur: & ſane proſilire quandoque ignes huiuſmodi ex animantium corporibus non ſemel obſeruatum eſt: Cælius etenim Rhodiginus in ſuis antiquis lectionibus Tiberij equum notat eius extitiſſe naturæ ut ore flammigare videretur. Ioachinus etiam Fortius Ring elbergius cõfirmat ſæpenumero per nigri equi collum ſe manum ſurſum, ac dorſum in tenebris duxiſſe, & vndique ignium ſcintillas erũpere conſpexiſſe. Theodorici pater ex toto corpore quoque ſcintillas dicitur profudiſſe. Apuleius, & Valerius Maximus teſtantur Seruilio Tullio etiam tum puerulo dormienti flammam circa verticem emicuiſſe. Quin & ex Lucij Marij Ducis duorum exercituum capite concionantis flamma eluxit. Cardani etiam relatu quidem monchus Carmelita id

Ignes ex humano corpore mire proſilientes.

Lib. 5. cap. 5.

Lib. experimẽt.

Lib. de Deo Socrat. l. 1. cap. 6.

per

Pythagorę contigiſſe potuit vt dum nudaretur frictione femoris confertim ex apertis poris flammulenta exhalatio prodiens aureo colore membrum illud inficere videretur.

Tertia monſtri enormis aureo femore cauſa, & origo reſoluitur in morbum regium. *Cap.* *I L.*

POtuit etiam Pythagoræ femur aureum aſtantibus apparuiſſe, quia in eam partem quauis de cauſſa flauæ bilis portio decubuerit ictẽritiam, morbumq; regium particularem in eo membro procreans; nouimus etenim arquato illo morbo affectos aureo colore mirifice cutetenus infectos eſſe; ac citra vllam eryſipellatis præſentiam ſolummodo tingi: Quod autem ceteris paſſim toto corpore ab obſtructione fellei meatus flauus, aureuſque color innaſcitur, quid ni Pythagoræ ſoli femori contingere potuit? aureas vero illas glandes Plutarchi teſtimonio e palma defluxas, putauerim eſſe fructus palmæ ob nimiam maturitatẽ flaueſcentes in lapidoſam ſubſtantiam commutatos; fungos enim, & ſtirpium frondes, fructus, & ſtipites nonnumquam lapideſcere notum eſt viris mirabilium naturæ ſtudioſis; flauos autem palmarum fructus lapideſcentes in ſubſtantiam aureæ conſimilem permutari neminem latere cenſeo.

Opuſ. de Pyth. orac.

Aureæ glãdes vt e palma phyſice deſtuxerint.

Quarta monſtri enormiter piloſi cauſa, & origo ex craſſitie, & fuliginum copia extruditur; vbi plura de corde piloſo: *Cap.* *L.*

AT vero monſtri ob corporis villoſi, aut barbæ præcoris enormitatem origo, & cauſſa alia ex conditione materiæ deduci poterit; quum enim videamus infantes molliſſimis pilis cute tenus enaſci; ſed euidentiſſime in capite, ſupercilijs, & palpebris; quod obſeruat etiam Ariſtoteles; vbi materia illa fuliginoſa in materno ſanguine plurimum abundauerit, ex quo fœtui corpus conſtituitur; rationi conſonum eſt multo pluribus, & craſſioribus, longioribuſq; conſueto more totum corpuſculum infantis enaſcentis pilis conueſtiri: ſi enim homo intrinſecus monſtrum enorme fieri potuit piloſo corde; quum in eo viſcere

3. hiſtor. cap. 11.

Infantis piloſi origo.

nullus a natura pilus enaſci conſueuerit; profecto quum monſtroſa enormitate ob ſolam exuperantiam excrementoſæ fuliginis in humano corde pili multi aliquando generari potuerint; quid ni ab eadem cauſſa fœtus humanus, cuius cuti naturaliter pili, etſi ob tenuitatem, ac breuitatem cæcutientibus inſenſibiles, enaſcuntur; toto corpore piloſo, vel etiã vultu barbato, euidentibus ob craſſitiem, longitudinẽ, ac multitudinem velleribus, exoriri poterit? pilorum enim abundantiam, & hirſutiem prouenire ab excrementorum copia, quam vt effectus cauſſam ſuam indicat, monet Ariſtoteles. 4. de go. an. c. 6.

Homines corde piloſo qui. Sed pleroſque homines corde piloſo extitiſſe vel Bonamici obſeruatione monent clariſſimi ſcriptores; Cælio enim Rhodigino ſcribunt autores Græci Hermogenem, cuius de Rhetorica libri extant, cor habuiſſe hirſutie, ac magnitudine, extra mortalium reliquorum rationem inſigne. Id ipſum fere de Leonida in Parabellis aſſerit Plutarchus ex Ariſtidis Primo Perſicarum rerum; nempe quum Perſæ in Græciam adduxiſſent innumerabilem hominum exercitum, miſſus eſt Leonidas a Spartanis cum trecentis militibus. Is ingruente prandentibus barbarorum multitudine, ijs conſpectis, dixit ad ſuos; ſic prandete vt cænaturi apud inferos; factoque in barbaros impetu, multis confixus haſtis in ipſum Xerxem contendit, eique diadema auellit. Mortui cor barbarus ſecans, hirſutum reperit. Plinius item Ariſtomenem Meſſenium, qui tercentum occidit Lacedæmonios, memorat conuulneratum, & captum ſemel per cauernam Latomiarum euaſiſſe, anguſtos vulpium aditus ſecutum; iterum captum, ſopitis cuſtodibus ſomno, ad ignes aduolutum lora cum corpore exuſſiſſe: tertio capto Lacedæmonios pectus diſſecuiſſe, hirſutumque cor repertum fuiſſe. Si ergo enaſcuntur homines hirſuto corde ex fuliginoſo excremento non purgato, & lentore nimio cordi adhærente; quid ni fieri poſſit infans in vtero piloſus, atque etiam barbatus, fuliginum copia vel per vniuerſum corpus diſperſa, vel ad faciem delata?

4. de ali. cap. 43. Tib. 1. cap. 16. Paral. 4.

Leonidæ fortitudo.

Ariſtomenis fortitudo. Lib. 11. cap. 37.

Quinta

Digitized by Google

Quinta monſtri enormiter piloſi origo, & cauſſa ex parente pariter piloſo petenda eſt. Cap. LI.

EX piloſis parentibus vel vtriſque, vel vno filios hirſutos exoriri probabile ſatis eſt; quum ſemper natura ſtudeat effectus ſuis cauſſis conſimiles procreare; quã veritatem mirifice comprobat piloſus infans ex muliere glabra ab vrſo compreſſa editus; cuius hiſtoriam ex Delrio, Saxone Grammatico, Ioanne, & Olao Magno, vtroque Vpſalenſi Epiſcopo, licet alibi tactam, hic breuibus repetere neceſſarium duximus: nempe in Suetia puellam eximiæ pulchritudinis, ancillis comitatam, quum extra opidum ad recreandum animum exiuiſſet, ab vrſo miræ magnitudinis ancillis conſternatis, amplexam, raptamque, & molliter vnguibus receptam ad ſpecum in nemore abditum delatam fuiſſe; atque in ſummo timore ab vrſo amante ad concubitum expetitam; bruto commiſtam, a quo carnibus crudis quotidie venatu captis enutriebatur, vtero geſtaſſe, ac partu edidiſſe monſtrum piloſum membris humanis; quem infantem, a venatoribus interfecto vrſo, ad patriam delatum patris nomine vrſum appellauit: ille autem parentis necem inultam non paſſus eſt; adoleſcens enim venatores illos interemit: Poſtea vero ex accepta vxore filium genuit nomine Tregellum Spra chaleg, a quo Vlſo genitus eſt Suenonis Danorum Regis pater. Ita ergo ſatis conſtat ex piloſo parente hirſutum filium poſſe procreari.

Puella ab vrſo compreſſa piloſum infantem peperit.

Sexta monſtri enormiter lapideſcentis origo, & cauſſa ex intemperie, ac materiæ ineptitudine deducitur. Cap. LII.

MOnſtrum autẽ illud fœtus in vtero materno enormiter lapideſcentis aliam profecto nullam cauſſam habere potuit, quam eam, ex qua in humano corpore lapides procreantur, ſiue in renibus, ſiue in veſica, ſiue in iecore, ſiue in alio viſcere; huiuſmodi vero cauſſa gemina eſt, nempe materia craſſa, denſa, terrenarumque partium vbertate affluens; & calor, ſeu etiam frigiditas excedens; calor enim reſoluens tenuiores partes in halitus,

Pueri lapideſcentis origo.

Calor excedens vt lapides in corpore creet.

craſſiores in tophaceam ſubſtantiam indurat; ſic pleriſque a renum calore nimio creantur lapides; vt ex terræ luto ab igne in fornace lateres: frigus etiam nimium exprimens partes tenuiores, craſſas item cogit in lapidioſam duritiem; ſic noui Genuæ bis e genibus eductam tophaceam ſubſtantiam Catherinæ cuidam vetulæ, cuius hiſtoriam in Doctiſſimo ſuo *De Conſultatione Medica* libro attexuit ſolertiſſimus, idemque, dum viueret, mihi obſeruatiſſimus Bartholomæus Turrianus in hanc ſententiam, *Hoc anno M DC. Catherina noſtra ætatis ſuæ nonageſimo abſceſſus in vtroq; genu habet; quorum alter a Dominico Locella Chirurgo noſtro legitima occaſione ſectus, pro humore materiam non ſolum gypſeam, ſed fere lapideam in fruſtula diuiſam, marmoris rupti fragmenta referentem, protulit: quæ materia adeo tenaciter adhærebat, vt ope volſellæ fuerit paullatim ſeiungenda.* In qua ſane vetula, & in qua parte corporis non niſi ab intemperie impenſe frigida in craſſam, & viſcidam materiam agente huiuſmodi lapidea ſubſtãtia generari potuit. Sic plane ſemilapidei puelli, quorum ſuperius hiſtorias attexuimus, non aliunde ortum habuere quam ex materia ſeu ſeminaria, ſeu menſtruali, ſeu etiam vtraque nimium viſcida, & craſſa, terrenæque ſubſtantiæ participe; in quam vel impenſe calida vteri intemperies agens eius partes ſubtiliores diſſipauerit in halitus, craſſiores vero aduſſerit in tophum; vel frigidior ſiue vteri eiuſdem conſtitutio, ſiue aeris eo quomodocunque ingreſſi conſimiliter operans partes tenuiores expreſſerit, & craſſiores indurauerit in lapideam conſiſtentiam. Quod enim a Diſertiſſimo Bonamico affertur eorum fœtuum ita diſpoſitam fuiſſe materiam vt mortua femina, concreſceret, & exiens ex vtero lapideſceret, hiſtoriæ non reſpondet; nam alter Thuani fœtus e matre viua lapideſcens eductus eſt ope chirurgica, qui durus in vtero ſentiebatur: alter vero Aliboſij non modo lapideus ipſe fuit per viginti & octo annos a conceptu in vtero manens durus, & grauis; verum etiam vterus teſtaceus compertus eſt: indicium non ab aere ſolo, ſed ab intemperie vteri frigida ſaxeam duritiem fœtui communicatam fuiſſe. Nouimus pleraſque materias intra viſcera terræ molliorem ſubſtantiam nactas, quę ſecuri facile ſecantur; aeri expoſitas protinus in duriſſimos lapides commutari: concedimus item viro ſubtili pituitam gypſeam ex capite in dentẽ

extrinſecus

Frigore vt lapides fiant in humano corpore.

Lib. 4. c. 6 in fi.

Bonamicus notatus.

4. de ali. c. 42. in fi.

extrinſecus illapſam, tacto aere, ſtatim dentis duritiem accepiſſe; at confiteri non poſſumus ita repente a ſolo aere infantes illos monſtroſos lapidoſam duritiem contraxiſſe; quando experimento conſtat eos illam nondum aere tacto intra vterũ habuiſſe. Ceterum humana corpora ob ſolam ambientis aeris intemperiem lapideſcere autor eſt ab experimento doctus Ariſtoteles; *Ad Lydiæ metalla inquit apud Tergamum exiſtentia, quæ antea Crœſus confecerat, bello quodam exorto, opifices confugiſſe ferunt, qui obſtructo illius loci oſtio ſuffocati ſunt; poſteaq; longo temporis interuallo metallis adopertis, vaſa, quibus pro manibus abluendi oportunitate vtebantur, in lapides conuerſa inuenta fuiſſe; & amphoræ, & vaſa reliqua huiuſmodi, quocumque liquore plena fuerant, vna cum hominum cadaueribus præterea in lapides conuerſa vulgo produntur.*

de admirãd. c. 5 o.

Monſtri Multiformis in eadem ſpecie ſubſiſtentia patefit; vbi de capite virili mulieris corpori affixo; & de Hermaphroditis mira quædam explanantur.

Cap. LIII.

SVnt nihilominus in monſtrorum genere viuentia illa reponenda, quæ membris cõſtant diuerſæ naturæ cum deformitate raro contingentia; quæ propterea multiformia nuncupantur. In hoc autem cetu ea primum ſe ſe nobis offerunt, quæ membra obtinent in eadem ſpecie diuerſum ſexum referentia; quæ monſtra duas habent differentias; in prima quidem ſpecie mulieres ponendæ ſunt barbato capite; ſuperiori enim ætate huiuſmodi tulit, & aluit Germania monſtrum caput habens a femineo diſtantiſſimũ, viriſe prorſum, capillis craſſis, breuibus, & nigris; barba ſpiſſa, craſſa, nigra promiſſa; facie toroſa, vno verbo, tota & ſumme maſculea; ſed reliquo corpore femineo, molli ſcilicet, glabro, candido, mammis in pectore turgentibus, abdomine, coxiſq; magnitudine femineis; nullo membri, ſexusve maſculei veſtigio; pudendo vno femineo. In altera ſpecie monſtrorum plerique viri clariſſimi reponunt omnes Hermaphroditos. Nos non audemus omnes Hermaphroditos inter monſtra collocare tum ob eorum frequentiam, tum quia plerique nullum præſeferunt naturæ peccatum; in quo monſtri naturam

Hermaphroditos omnes mõſtra non eſſe.

ſupra

ſupra conſiſtere vidimus. Et certe ſi vtriuſque ſeminis paterni ſcilicet, ac materni vis ita vigeat, vt in organizatione conceptus vtrumque ſuum ſexum integre conſtituat; quomodo natura generans peccare dicenda eſt, ſi ſibi ſimile vtraque perfecte procreat? certe omnes vno iam concinunt ore Philoſophi generare ſibi ſimile eſſe perfectiſſimum opus naturæ; Ariſtotelesque vim generandi ſobolem ſibi conſimilem ſolis perfectis animantibus conceſſit: Quare inter monſtra non refero cunctos Hermaphroditos, aſſentiente Plinio, qui eos in prodigijs habitos, ſua vero tempeſtate in delicijs haberi monuit: ſpeciatimque illos Androgynos monſtra eſſe non dixero, quos in Africa ex Ariſtotele, admonet eſſe Plinius dextra mamma virili, ſiniſtra muliebri, vicibus inter ſe coeuntes. Et quæſo quæ deformitas eſt in corpore habente vtrumque ſexum, eumque completum, & naturali ſede? Quam notam imperfectionis, quodve peccatum admiſit natura, aut qua ratione impedita fuit dum procrearet Hermaphroditum illũ, qui teſtimonio Montui viro nupſerat ex eoque filios, & filias ſuſceperat: & ſuas ancillulas comprimere, ac in illis generare ſolebat? Peccauit non certe natura dum alteram Androgynam conſtituit, quæ anno Domini M CD LXI. in Scotia herili filiæ vterum impleuit: Peccauit certe Androgyna tum prior illicita ſibi ancillarum venere vtens: tum hæc poſterior ſuæ cuſtodiæ commiſſam heram conſtuprare auſa. Sed Androgynos illos monſtra exiſtimo, quibus neuter ſexus ob exilitatem perfectus eſt: aut quibus alter longe a naturali ſuo loco tranſpoſitus eſt: prioris generis illud monſtrum fuit, de quo hiſtoriam texuit Columbus illuſtris anatomicus inquiens, Femina erat æthiopica mulier, earum quas Cingaras vocant Longobardi: hæc neque agere, neque pati commode poterat: nam vterque ſexus imperfectus illi contigerat ſuo magno malo. penis namque minimi digiti longitudinem, craſſitudinemque non excedebat: vuluæ autem foramen adeo anguſtum erat, vt minimi digiti apicem vix intromitteret: optabat miſera vt hunc illi penem ferro euellerem: quippe quem ſibi impedimento eſſe diceret, dum cum viro coire exoptabat: optabat enim vt vuluæ foramen illi amplificarẽ; vt viro ferendo idonea eſſet: ego vero, qui horum vaſorum diſcrimen intueri ſæpius cupiebam, verbis detinui. Hæc ille.

cap. 5. & ſeq.

a. de an. t. 34.

Lib. 7. c. 3

Lib. 7. c. 2. in fi.

1. Theor. med. c. 6.

Lib. 15

Duo

Duo autem alia, quæ refert Androgynorum exempla, mihi ob rationes allatas proprie monſtra non ſunt. Sed poſterioris generis monſtrum Androgynum illud eſt, quod habet vteri foramen in podice: quemadmodum enim ſupra vidimus Nurſiæ natum fuiſſe puerum, cui podex nullus erat in poſtica parte: ſed apertus viſcebatur in anteriori corporis regione: Et quemadmodum ex Ariſtotele accepimus tum pueris quibuſdam genitalis poſtremum, & meatum qua excrementum veſicæ tranſit, non eodem tetendiſſe: aſt infra meatum illum tranſegiſſe; ac propterea illos demiſſis clunibus mingere, qui teſtibus paullo in ſuperiorem partem retractis, videntur longe diſtans ſimul & maris habere genitale, & feminæ: tum vaccam fuiſſe Perinthi, cui cibi excrementum extenuatum per veſicam tranſmittebatur: diſſectuſque anus propere coaleſcebat, nec reſecando euincere vitium poterant, ſcilicet recto inteſtino finiente a prima conſtitutione vaccini fœtus cum collo veſicæ in oſtium matricis: quid ni fieri poſſit hermaphroditus, cuius ſexus muliebris foramen habeat vel in podice, vel illi copulatum? Huiuſmodi certe fuiſſe duos illos oportuit, quorum hiſtorias texuit Phlegon Trallianus inquiens, *Dorotheus Medicus in commentarios ſuos retulit Alexandreæ in Aegypto Cinædum peperiſſe: fœtumque conditum miraculi cauſſa aſſeruari. In Germania quoque in exercitu Romano, quem T. Curtilius Mácias duxit, ſeruus militis peperit: Athenis Conone preſide, Romę Q. Voluſio Saturnino, & T. Cornelio Scipione Coſſ.* ſ. hi parere, & antea concipere potuerunt, qui hermaphroditi erant monſtroſe vteri meatum occultum in podice, vel potius cum podice coniunctum obtinentes ab ortu: Ab his parum ſane abfuit hermaphroditus ille, qui Columbi anatomici relatu foramen habebat vuluæ conſimilem, ſed non penetrantem, inter anum, & teſtes, vbi ſectio fieri conſueuit ad educendum veſicæ lapidem. Sunt itaque monſtra multiplicia in eadem ſpecie diuerſæ naturæ partes obtinentia.

Lib. 1. c. 3

4. de gen. an. cap. 4. in fi.

Lib. de mir. & lōgæ.

Androgynum mōſtrum quale ſit.

Cinædus qui parere potuerit.

Seruus militis vt parere potuerit.

Monſtri

Monſtri multiformis in eadem ſpecie, mulieris nempe virile caput habentis origo, & cauſſa prima ex heterogenea ſeminis natura educitur; & de feminis vulgo in maſculos ſmutatis. Cap. LIV.

MVltiforme illud monſtrum, quod in eadem ſpecie ſub virili, & mire barbato capite glabrum, molle, ac plane femineum corpus geſtabat, cum mămis, ſexu, & alijs partibus muliebribus, nullaque alia ſub capite maſculea; maxime oriri potuit eo quia virile ſemen, quod capiti conſtituendo, & efformando ex paterno capite materiam hauſit, pollens viribus paterno capiti ſimillimum probe ſuo munere functum in conceptu genuerit; at vero paterni ſeminis portio e corpore reliquo materiam adepta, & alijs infra collum partibus efformandis deſtinata vires languidiores obtinuerit (ſeu inopia, ſeu temperamenti diſcraſia) quam vt potuerit maſculeum buſtum conſtituere: atque adeo femineum truncum virili capiti attexuerit in monſtrum, in quo

Ceruicem capiti voluit Natura virili
Iungere femineam, geminaſque induere formas;

quia non potuerit maſculum integrum, ac incæptum perficere. Sed neque iurarem hoc monſtrum eſſe intrinſecus androgynum: cuiuſmodi puellæ, ac nuptæ illæ fuere plures, quæ virili membro emiſſo in maſculos vulgo commutatæ dicuntur: de quibus celeberrimi ſcriptores luculentiſſimum teſtimonium perhibent: non enim vulgo aſſentiri poſſum aſſerenti collum vteri foras in virgam proſilire, & teſtes abditos exeri: tum quia collum vteri nullam cum pene habet magnitudinis, aut figuræ proportionem: tum quia collum veſicæ prope vuluam in vteri collo implantatum non longe a præputio noui maſculi conſpiceretur: tum quia teſtes nullo ſcroto integerētur; quum extra vterum ſint, in corpore femineo, quod oculata fide nos docuit anatomes. Quare dicendum androgynos abditum ſexum maſculeum per vteri foramen exerentes illo occluſo ex feminis in viros vulgo commutari: at nobis occultum ſexum exerere, & priſtini foramen nouo implentes ferme obliterare.

Mulieres vt in viros mutari queat.

Pli. l. 7. c. 4. Agel. l. 9. c. 4. Perot. epig. 2. Fulg. l. 1. Eboréſis. Volater. li. 29. tit. de veſica Alb. M. 18. de animal. tr. 2. 1. 3. Maio. col loq. 3.

Secunda

Secunda cauſſa eiuſdem monſtri multiformis, & origo excutitur ex defectu ſeminis maſculei. *Cap. LV.*

IDem vero monſtrum in eadem ſpecie multiforme fieri quoque potuit ob defectum paterni ſeminis quoad illã partem, quæ a membris maſculeis infra caput exiſtentibus materiam, primamq; ſui originem ſumere conſueuit; & eiuſdem conditionis, ac naturæ membra in fœtu efformare; quippe ſemen a ſolo patris capite materiam, ortumque deducens viribus integris maſculeo capiti efformando in conceptu ſufficere potuit; ſed aliarum partium conſtitutionem, conformationemve feminei ſeminis parti ſpirituoſæ relinquens, licet eam in operando gubernet, vel neceſſario ei quomodocunque agenti cooperetur, ad maſculearum tamen partium procreationem attollere non poteſt; vnde monſtrum enaſcitur, in quo conſtruendo natura maſculeo capiti buſtum muliebre coniunxit, ac tumidas induxit mãmas, cunctis emollitis membris inferioribus; vt propterea deſierit in feminam maſculus barbatus ſuperne. Cõſimili plane ratione haud raro factus fuit oppoſito modo infans ſolo ſexu maſculus in corpore molli, ac plane femineo; quia ſemen maſculeum e paternis genitalibus primordialem materiam habens, ijſque formandis in fœtu deſtinatum viribus pollens conceptui ſexum maſculeum indidit; cui reliquum femineum corpus attexuit, ob imbecillitatem, ac penuriam reliquarũ partium ſeminis, quæ a reſiduo corpore patris primogeniam naturam obtinuere; in quam originem lepidiſſime Poeta luſit inquiens,

Dum dubitat Natura marem, faceret ne puellam,
Factus es o pulcher pene puella puer.

Tertia monſtri multiformis in eadem ſpecie origo, & cauſſa refertur ad parentum imaginationem. *Cap. LVI.*

VEhemens quoque parentum imaginatio multiplici huic in eadẽ ſpecie monſtro cauſſam originis exhibere poteſt, ſpectro nimirum monſtroſo eiuſdem ſortis phantaſiæ parentum alte impacto, & inde ſpiritibus impreſſo, quicunque in ſemine fœtum organizatu-

ro comperiuntur, atque animæ ſeminis, virtutique formatrici communicato; ſiquidem talis imago facile corpuſculo fœtus imprimi poterit, ac monſtrum multiforme in humana ſpecie conſtituere: ſi enim parentum phantaſia poteſt in humano cõceptu fructuum, brutorum animantium, vini, & aliorum inanimorum imagines procreare, quæ tantopere diſſident ab humana ſubſtantia; quid ni parentum imaginatio monſtroſæ figuræ formam in eadem ſpecie multiplicem, maſculeo capiti femineum corpus ſubijciens, efformare poterit?

Quarta origo, & cauſſa monſtri multiformis in eadem ſpecie ad parentis conſimilem naturam attinet. *Cap. LVII.*

SI quis autem parentum monſtroſam figuram habuerit in eadem ſpecie multiplicem, næ conſimile ſibi monſtrum, ſi ſobolem ſuſcipiat, generare valebit; adeo ſatagit omnium quarumcunque rerum natura conſimilem ſibi effectum procreare: ac certe ſi Germanicum illud monſtrum quiſpiam maritus ſubactum impleuiſſet, nullo negocio monſtrum ejuſdem naturæ filium ſuſcepiſſet; haud quidem neceſſario; quia ſi paternum ſemen validum fuiſſet, viribuſque maternum ſuperaſſet, maſculus perfectus inde genitus videretur; at monſtroſæ matris ſemine maſculeo ſemini præualente, inde nil niſi monſtrum pariter in eadem ſpecie multiforme oriri valeret. Ita ergo pluribus de cauſſis exoriuntur monſtra in eadem ſpecie multiformia. Reliquum eſt modo vt ad multiformi monſtri a diuerſas animalium ſpecies referentia deueniamus, ante omnia illorum realem exiſtentiam ex hiſtoricis haurientes.

Monſtra multiformia diuerſas animalium ſpecies in eodem genere proximo referentia non eſſe figmenta, ſed in rerum natura reperiri. *Cap. LVIII.*

MVlto ſane plura leguntur apud autores monſtra in humanorum ſerie conſtituta ex partibus mirifice referentibus diſſimilia, variaque nimium mẽbra viuentium diuerſæ ſpeciei, at eiuſdem generis proximi; genus autem idem proximum appellamus animal

mal terreſtre greſſibile perfectæ naturæ; ſiquidem ante omnia Maiolus Epiſcopus in opere ſuo dierum canicularium, & ante illum Fulgoſius ille olim Genuæ Dux aſſerit Fruſinone ortum fuiſſe agnum humano capite C. Aurelio, & P. Sulpitio Coſſ. Belluina capita hominibus fuiſſe confitetur idem Epiſcopus: ac ſpeciatim equino capite compertos homines teſtatur Arrianus apud Ramuſium. Narrat Petrus Damianus Archiepiſcopus Rauennas, & Cardinalis Robertum Gallorum Regem propinquam ſibi copulauiſſe in vxorem, ex eaque ſuſcepiſſe filium anſerinum per omnia collum & caput habentem. Vincentius aſſerit ætate ſua delatum eſſe Regi Franciæ Ludouico monſtrum, nempe hominem canino capite. Maiolus Epiſcopus Iulio Cæſari fuiſſe equum humanis anterioribus pedibus, neque allum in dorſo excepiſſe legit apud Suetonium, Plutarchum, Plinium, Solinum aſſerentes mira illum celeritate ex Italia in Belgas profectum. Gualtherio quoque chroniſtæ ex Rubeaquenſe circa finem imperij Lotharij Cęſaris, qui fuit Saxoniæ dux, mulier partum edidit ſpecie hominis, & canis corporibus integerrime coniunctis, dorſo connexis, ac dorſis ſpina ſolidiſſime conglutinatis. Porca enixa fetum edidit humana facie. Idem genus monſtri paucos poſt annos exortum. Henrico imperante ſus fęta porcum peperit humano capite. In Paroecia Legienſi matre ſue natus eſt porcellus habens faciem hominis. Paræi relatu in Eburonū quodam pago ſus nephrēdem edidit facie, pedibus, manibuſque humanis; reliquo autem corpore ſuem referentem. In Gallia conſimile monſtrum enatum. In Albania ignobilis muliercula monſtrum bis gemini corporis enixa eſt, auerſis vultibus, & corporibus ſibi cohærens, ante quidem effigies hominis integro corpore, retro vero facies canis corporis, & membrorum proprietate ſimiliter integre canem referens. In Rathſtadio oppido in alpibus Noricis, quas Taurum incolæ vocat, infans cornutus natus eſt. Monſtrum aliud in agro Veronenſi editum, Paræi etiam obſeruatione: fuit autem equæ partus quadrupes humano capite, ad cuius murmur, vagitum, & confuſum humanæ vocis ſonitum accurrens ruris illius accola, & nouo attonitus ſpectaculo, exectо ingenti gladio mōſtrum occidit: quam ob cauſſam ad iudicium tractus, & de monſtroſi partus origine, deque occidendi cauſſis interroga-

Colloqu. 7. lib. 1. colloq. 2. t. 1. lib. de mirac.

Spec. natu. li. 31. cap. 126. colloq. 7 li. 8. c. 42 cap. 46.

Anno Dñi. 854.

1011. 1018. 1055. 1109. 1110. 1118. 1126. 1233. 1254.

Lib. 24. cap. 12.

Vincent. Hiſt. l. 26 c. 46. Maiol. colloq. 4 Maio. colloq. 7. Fulgoſ. l. de pdig. l. 24. c. 1.

Anno Dñi. tus, horrore, atque abhominatione rei tantum ſe feciſſe reſpõdit: quo audito iudices ſuſpicionem omnem depoſuerunt.
1493. Romæ puella innupta filium ſemicanem peperit, qui ab vmbilico ſurſum verſus humanam, inde vero deorſum canis exquiſitam haberet effigiem: id monſtrum memorant Volaterranus, Cardanus, Paræus, & alij plures. Cracouiæ in ſuburbana villa, cui Nigræ nomen eſt, mulier puellum edidit collo, lib. 24. ti. de veſica 14. derer. variar. c. 64.
1444. & auribus leporinis: diducto rictu ſpirantem: vno grandiore inteſtino totum ventrem occupante: ceteris membris humanam figuram habentibus. Ad oppidum Bitterfeld vitulus in lib. 24. agro repertus eſt oculis naribus, & auribus humanis: vertice cap. 12. tonſo, & miniato; rictu, & pectore vitulino: cruribus anterioribus vitulinis, poſterioribus humanis, & breuibus admodũ: ſed vtriſque deſinentibus partim in vngulas vitulinas, partim in humanos digitos, qui vnguibus ſuberant, & ſeparatim propendebant. In Marchiæ villa Dammenuualde, prope Vviſtock,
1551. coloni cuiuſdã coniux monſtrũ edidit a Fincelio ita deſcriptum, infans toto corpore fuit ſpadiceo colore: capite cornuto: oculis craſſis, prominentibus: carens naſo: patulo ore, quod longitudine ſpitamæ diſtentum erat: in cuius medio lingua candida eminuit, & quadrata: colli expers; caput enim ſcapulis accreuerat: corpus totum inflatum, & rugoſum; brachia in lumbis hæſerunt; pedes longe tenuiſſimi: ab vmbilico autẽ ſpecies laxi inteſtini dependebat ad pedes. In
1554. villa Pomeraniæ Rekouu, vicina Rudo ad oſtiũ Viadri, equi pullus natus eſt capite horrẽdo, oculorum loco maculę fuere ſubrufæ; aures pendulæ quales ſunt canum ſagacium, infimis auriculis cuti accretis; os erat mõſtroſum labris inflexis, vt duę tudiculæ cõpoſitæ, vnde lactari non poterat: colliũ erat tortum, & ſinuoſum, diſtinctis coloribus veluti catenis variatum; iuba implexa, plena plegmatibus: eo hinniente putabatur hinnire magnus caballus: accedentibus nobilibus toto corpore mouebatur, terram pulſabat, velut in rabiem verſus, & quaſi impetum in ipſos facturus, erectus ſtabat hinnitu terribilis: ciues, aut colonos ferre poterat, iis acceſſum liberum permittens: cutis erat aſperior, & villoſa: in locum caudæ alta criſta erigebatur, etiam mortuo pullo: pes imus anterior vnus erat humanus; alter nullus erat, ſed tantum tibia manca: pedes poſteriores erãt equini: extinctus in triuio ſepultus. In Pomeraniæ

Digitized by Google

meraniæ villa Roſſauu, prope Paſſeluualck ſita, femina monſtrum edidit horrendum; corpus erat vitulinum; caput glabrum, ac rotundum inſtar globi, ad ſimiæ ſimilitudinem; mentum hirſutum; prominens lingua; pedes anteriores abſque vngulis, ſolis globulis rotundis; poſteriores bouilli; cauda ſine nodis, oſſea, & omnino immobilis. Baſileæ Rauracorum puellus natus eſt crudeli aſpectu; corpore quidem ſatis bene compacto, ſed capite hirſuto canem, aut cattum magis, vel ſimiam, quam hominem referente: vixit ſemihoram circiter. In pago Cleisdorf, nō procul a Pamberga, in prædio Viduæ nobilis, Fincelio autore, Vacca enixa eſt monſtrum pedibus quatuor vitulinis; capite humano, virili, atra barba; geminis auribus humanis; modicis capillis; pectore humano, & mammoſo. Paræi quoque teſtimonio Bruxellæ in ædibus Ioeſt Dictzpeert, Vico Vuarmoesbroectz ſus ſex peperit nephrendes, quorum primus monſtrum erat capite, facie, anterioribus pedibus, & omoplatis hominem referens, reliquo toto corpore nephrendem: nam & genitalia feminæ ſuis habebat; ceterorum more ſuilla vbera ſugebat: ſed ſecundo ſui ortus die a plebe monſtri diritate incitata cum matre confoſſus eſt. Alberti Magni temporibus in villa quadam vacca vitulum ſemihominem peperit; pagani concurſu facto paſtorem quaſi tanti ſceleris conſcium in iudicium rapuerūt mox cum vacca comburendum: ſed oportune adfuit Magnus Albertus; cui propter Aſtronomicæ artis multiplicem experientiā crediderunt non humano aliquo ſcelere, ſed ſtellarum certæ conſtitutionis efficacia id generis monſtrum editum fuiſſe. Plutarchus adoleſcentem paſtoralem memorat, qui ſibi monſtrauit equæ partū, ſuperne ad ceruices vſque, & manus humana forma; reliquas partes equinas habentem; in morem hominum recens natorum vagientem. Idem in Ariſtotelis Paradoxorum libro ſecundo, quem deſideramus, legit aſinam peperiſſe puellam formoſiſſimam, ſed aſininis cruribus præditam. Cælij Rhodigini obſeruatione apud Sybarim capella infantem peperit humana facie, caprinis cruribus, ac veluti ſatyrum. Ex Polydoro Virgilio legimus, ex Liuio, Fabio conſule, ex Valerio Maximo, & ex Rueffo puerum natum cum elephanti capite. In ditione Nouarienſi ex muliere vetula natum proditur monſtrum cruribus, & pedibus bouinis, reſiduo

Marginalia: Anno Dñi. 1555. — 1556. — Lib. 14. cap. 12. — 156. — In Sympoſio. — Parallel. 29. — Lib. 25. cap. 32. — 3. de Prodigijs de cad. 3. l. 7 lib. 1. c. 6 5. de concep. c. 3. — 1578.

reſiduo corpore humano; ſed ſeptem habens brachia, totidē-que capita vni buſto affixa; vno capitum auriculas hircinas, & oculum vnicum habente, illumque in medio frontis ad inſtar cyclopum. Conſtat igitur reuera fieri aliquando in natura partus membra obtinentes diuerſarum ſpecierum animalium perfectiorum partes repræſentantia.

Monſtri multiformis diuerſas animalium ſpecies in eodem genere proximo cauſſa, & origo primum depromitur ex apparentia. Cap. LIX.

AT vero monſtri multiformis diuerſæ ſpeciei animalium perfectorum membra referentis origo eſt e multiplici cauſſa; cæterum in primis illud obſeruatum volumus, non omnia, quæcunque in hoc genere monſtra videntur, vere monſtra exiſtere; ſiquidem vt, Ariſtotele doctore, ferarum partus nonnunquā caput habet, haud vere humanum, ſed tamen humano ſimile; ſic exiſtimādum eſt mulieres edere poſſe fętus, qui capite, aut alia quapiā corporis parte varia brutorum animalium membra referāt: Hinc plane Phyſiognomi varios hominum mores, & inclinationes coniectantur ijs affectibus, ac paſſionibus conſimiles, quibus eiuſmodi bruta obnoxia eſſe conſpiciuntur; quod apertiſſime conſtat ex ipſomet Ariſtotele in Phyſiognomicis. Verum ea ſimilitudo, quæ multitudini plerumque de identitate imponere cōſueuit, virorum doctorum iudicio, quorum intereſt rerum exiſtentiam, non apparentiam ſolum internoſcere, ab identitate ſeparari debet. Si qua ergo mulier fœtum ediderit, cuius caput canis, aut bouis referat imaginem, ille haud protinus inter monſtra reponendus eſt, nec puer dicendus vere cinocephalus, aut bouillo capite, ſed humano ad ferini effigiem inclinante. Idem prorſus eſto iudicium de pleriſque belluarum filijs, quorum capita humana, vel alterius ſpeciei eſſe videntur. Quod enim ſcribitur ab Ariſtotele vnumquodque generās ſubcæleſte in animantium ſerie viuens generare ſobolem ſibi conſimilem, huic ſententiæ minime refragatur; tum quia id aſſertum eſt de ſimilitudine, ſeu potius identitatē ſpeciei eſſentialis, & formæ interioris, quam ſubſtantialem nuncupant; non autem de ſimilitudine ſpeciei accidentalis,

Monſtra non omnia vulgo apparentia.

4. de gen. an. ca. 4.

Phyſiognomi vnde mores hominum cōiectentur.

Similitudo vulgo nō diſcernitur ab identitate.

Dubio.

2. de an. t. 34. & 35.

Solut.

cidentalis, exteriorisq; formæ, quam figuram dicimus, & imaginem; de qua nunc agimus: quod vtrumque legimus ex Ariſtotele; tum quia ibi ſolis viuentibus perfectis, ac non mutilis hoc attribuit Ariſtoteles, vt generent viuentia ſibi conſimilia; Ceterum quæ ſibi diſſimilia procreant, id habent ob aliquod impedimentũ, quo prohibentur ne poſſint ſuum finem integre conſequi; agentia vero impedita referenda ſunt ad imperfecta, & mutila; quippe illis deeſt virtutis robur, quo tale ſuperent impedimentum. Sic ergo pleraque monſtris conſimilia non bene vulgo inter vere monſtra collocantur.

2. de an. t. 34. 4. de gen. an. ca. 3.

Secunda cauſſa, & origo monſtri multiplicis ſpeciei animalia referentis ex imbecillitate generantis pendere demonſtratur.

Cap. L. X.

Altera vero cauſſa monſtroſi partus animalium varias ſpecies præſeferentis in parentibus compræhẽſa ex Ariſtotele pulchre haberi poteſt; cui virtus generantis aliquando robuſta eſt, aliquando autem imbecilla, & ſecundum varios imbecillitatis gradus differenter affecta: Quum itaque generans homo ſimul ſit viuens, animal, homo, maſculus (exempli gratia) Lucretius, & tali figura, conformationeque corporis conſtitutus; ab iſtis omnibus attributis, & formis eſſentialibus proprias ſigillatim vires obtinentibus in vnum iunctis conflatur vniuerſa vis generantis in ſe complectens omnium propoſitorum virtutes omnes; quorum vis etiam ſingula in actu generationis, alijs quacunque ex cauſſa ociantibus, operari poteſt. Quamobrem Lucretius ille, vbi virtute polleat, optime ſubigens materiam feminæ, ſeu fætus, ex ea generat viuens animal, & hominem maſculum ſibi etiam in exteriori figura conſimilem: vbi autem primum gradum imbecillitatis contraxerit in virtute configuratrice, atque adeo virtus indiuidui langueat (indiuiduum hic cum Porphyrio ſumo ex collectione omnium accidentium) non ita omnino materiei dominans hominem maſculum procreat, ſed tamen in figura non ſibi omnino conſimilem: vbi vero maiorem adhuc obtineat imbecillitatem, & cũ indiuidui virtute proſtratum ſit etiam robur ad ſexum attinens, tunc homo Lucretius nec ſibi ſimilem in figura, nec ma-

4. de gen. an. ca. 3.

Generantis virtus vt varia ſit.

cap. de ſpecie.

rem,

rem,ſed hominem feminā ſibi diſſimilem procreat: ſed vbi cum virtute ſexus imbecilla vis indiuidui valida cōiungitur, a Lucretio gignetur femina ſibi conſimilis in externa corporis,ac faciei figura: Verum ſpeciatim deiecta in Lucretiano ſemine virtute ſpeciei, fœtum conſtituet ille non homini,ſed animali conſimilem vel in parte aliqua,vel in toto etiam corpore:atque hinc oriuntur ex mulieribus a virtute maſculi hominis imbecilla monſtroſi partus variorum animalium naturam præſeferentes,modo viliorum,modo nobiliorum prout virtus generatrix maiorem, vel minorem contraxerit imbecillitatem; ac modo in vna parte corporis,modo in alia; modo in pluribus,modo in paucioribus,prout modo languet virtus in vna particula feminis determinatum membrum fœtus apta conſtituere,modo in alia;& modo in pluribus,modo in paucioribus; vndecunque illam imbecillitatem contraxerit, ſiue ante ortum ſeminis in ea parte determinata, ex cuius reſiduo alimento primordialem materiam habet; ſiue in teſtibus,dum ſemen efficitur: ſiue poſt ſeminis ortum in vtero mulieris. Inſuper autem ſi adhuc debilior extiterit virtus agentis,eo quod iaceat eneruata virtus indiuidui,ſexus,ſpeciei, ac proximi generis;ac ſpeciatim ſi langueat virtus animalis productiua;ab illo generante nec homo,nec animali ſimile, ſed viuens quoddam generabitur carnis fruſtum rude,nomine mola. Sin vlterius etiam Lucretij virtus generatrix indebilitate prouehitur,iam nihil omnino generat ille homo, ſed infecundum ſemen ſterilis effundit.Monſtra itaque varia generantur in humana ſpecie variorum brutorum effigiem habētia, ob generantis ſeminis imbecillitatem deiecta virtute ſpeciei,quæ infirma non poteſt partum parenti ſimilem effingere: quum illi adiuncta virtus animalis viuida conceptui figuram animalis imperfectioris indere valeat: ſiquidem omne agens Ariſtotele doctore agit quatenus eſt actu: agens autem imbecillum quum ſe habeat ad validum vt id quod potentia eſt ad id quod eſt actu; quippe robur omne agendi eſt ab actu; propterea debile agens robuſto cedit in operando. 3. Phyſi. t.17.

Robur omne agēdi ab actu eſt.

Propoſitam vero theoriam inſinuauit aperte nobis Ariſtoteles alicubi dicens monſtra exoriri a ſemine corrupto in vtero: corruptum autem ſemen alienam habere naturam a generante: ac proinde illius ſeminis opera non gigni ſimilia ei animanti, 4. ſectio. probl. 13 & 14.

manti,

manti,a quo effluxit: corruptum autem ſemen non intelligit putrefactum;ſed illud,in quo langueat virtus ſpeciei, vigeat ſola generica: licet ex corrupto per putrefactionem ſemine in vtero ſponte naſcantur aliquando ranæ,ac ſerpentes: quas a mulieribus partu editas monſtra vulgus appellat. Generans igitur homo ui ſui ſeminis quomodocunq;corrupti monſtroſos partus,eos non vt ſuam prolem agnoſcit: ſed vt alienam repudiat: quia genericam naturam:vt puta non ſibi propriã, ſed alijs communem animalibus,alienam ſibi opinatur. Ita ergo cauſſa monſtroſi partus plerunque vna eſt imbecillitas virtutis generantis in maſculeo ſemine reſidentis:quę quidem imbecillitas,vt frequentiſſime prouenit ab exilitate caloris naturalis in ſemine degentis: quam ſolam reſpexiſſe videtur ibi Ariſtoteles huiuſmodi ſemen, a quo monſtra producuntur, corruptum appellans,atque putreſcens: quum putredo, & miſti corruptio ſit extinctio caloris interni apud eundem autorem: ita pendere poteſt ab eiuſdem ſeminis quacunque intemperie: ſiquidem virium robur qualitas eſt naturale temperamentum conſequens; quam eo quomodocunque vitiato labefactari neceſſe eſt.

Ex corrupto ſemine quid enaſcatur.

4. Meteo. cap. 2.

Viriũ robur quid ſit.

Tertia cauſſa, & origo monſtri multiformi animalium ſpecie elicitur ex degenerata ſeminis anima in naturam alienam. Cap. LXI.

VBi autem ſeminis robur non ſolum remitti contigerit,ſed eſſentiam,ac formam variari,&in aliam ſpeciem vel ſecundum totum, vel ſecundum partes degenerare: hinc nullo negocio monſtroſi partus & varias animalium ſpecies referentia monſtra contingere valebunt. Ac ſane poſſe in alienam ſpeciem ſemina mutari apertiſſime conſtat in ſtirpibus: nam haud ſemel ſata frumẽta in lolium degenerarunt,& frequentiſſime in ſiliginem, ac viciſſim ſiligo in frumentum commutatur Columellæ, Plinio,ac Portæ: ſic lolium viciſſim ſatum vertitur in triticum: & linum in lolium: lolium itidem in ordeum Theophraſto autore,ac Portæ obſeruatione. Quod autem ſtirpium ſeminibus in terra contingit, id ipſum animalium ſpermatibus in vtero feminarum contingere poſſe probabile eſt; nam Ariſtoteleo decreto,&Platonico theoremate vtero,& matre ani

2. de re ruſt. c. 9. li. 18. c. 8. lib. 11. vill. c. 18 lib. 8. c. 8 lib. 11. vill. c. 17

mal vtitur, vt humo planta: quinimmo terra non mulierem conceptu, partuque: ſed terram mulier viciſſim imitatur vtpote natura priorem. Vbi ergo maſculi ſemen in vtero fœminæ quauis de cauſſa degenerauerit a priſtina natura, eius anima in aliam ſpeciem commutata: ſi quidem totum ſemen huiuſmodi mutationem perpeſſum fuerit, homo integrum animal diuerſæ ſpeciei, non monſtrum, ſed veluti monſtrum, vt ait Plato in Cratylo, monſtroſa generatione procreabit: ſic mulier illa ex legitimo concubitu ſimiū, ſic altera ſuem, ſic alia vrſum, ſic alia leporem parere potuit. Sin autem ſeminis aliqua portio tantum degenerauerit in viliorem naturam, ac omnino mutata fuerit in alienam ſpeciē: ſi quidem a reliquo ſpermate ſegregata fuerit, duo animalia diuerſæ ſpeciei ex eo fœmina pariet: ita mulier illa poſt humanum caput membranis inuolutum parere potuit ſerpentem, ac tertio ſuem: quanto enim propinquior eſt ſuilli corporis natura corporeę hominū ſubſtātię, tāto minus difficilis eſt huius in eam commutatio: ita etiam altera infantē parere quiuit, cuius dorſo inhærebat homicida ſerpens: ex Rubeaquenſe ſiquidem habemus anno Domini M C D X C I V. Cracouiæ mulierem quandam in platea, quæ a ſancto Spiritu nomen habet, infantem exanimem peperiſſe, cuius dorſo ſerpēs viuens inhærebat arrodens, ac depaſcens cadauer. At vero ſi ſeminis mutata portio in diſſimilem ſpeciem adhæſerit immutatæ, plane ab vtriſque vna iunctis monſtrum fieri valebit partes habens varia diuerſorū animaliū mēbra referentes: ſic mulier infantem parere quiuit canino, bouillo, ac elephantino capite: ſic mulier quæuis alia crimen nefariæ veneris mōſtrum varias animalium diuerſæ ſpeciei partes referens partu edere quiuit: Id ipſum aſſeras de monſtro ex ſeminis brutorum animalium orto, cui caput, aliaue pars aliqua diuerſę ſpeciei animalium membra æmularetur. Ceterum de hac viuentium degenerandi poteſtate in aliam ſpeciem fuſius a nobis agitur in opere *De ſpontanea viuentium generatione*; quod propediem Deo ſummo bene fauente in lucem edituri ſumus. Ita ergo monſtra multiformia ex partibus diuerſæ ſpeciei animalium membra referentibus conſtituta originis ſuæ cauſſam in paterno ſemine habere poſſunt, cuius aliqua, vel plures partes degenerauerint a natura priſtina, & in alienam

2. de gen. an. cap. 4. 2. meta. t. 30. In Menexeno.

ſpeciem

ſpeciem commutatæ fuerint; vndecunque illis aduenerit commutationis occaſio; partes inquam illæ ſeminis degenerāt determinatæ, quibus a conſimili parte parentis originalem materiam habentibus decreta erat a natura certarum illarum partium procreatio in fœtu, quæ monſtroſam naturam partui formaliter indunt. Non alia ſane ratione in artibus ob artificis imperitiam peccata, & monſtra fieri obſeruabat Ariſtoteles; quæ contingere nouimus etiā vitio inſtrumenti, quo artifex indiget, ac vtitur ad operādum: eſt autem artifex imperitus a perito artifice degenerans: degenerans eſt item inſtrumentum ineptum a propria inſtrumenti natura.

2. Phyſi. t.82.

Quarta monſtri multiformis varias animalium ſpecies referentis origo, & cauſſa eruitur ex materiali fœtus principio. Cap. LXII.

MOnſtroſi eiuſdem partus varias animaliū ſpecies diuerſis partibus referentis alia cauſſa itidē in parentibus ſine culpa exiſtens doctore Ariſtotele vna eſt materiei mala diſpoſitio, quam Auerroes materiæ inobediētiam appellauit: quum enim abſolute actus actiuorum non fiant perfecte niſi in patiente bene diſpoſito Ariſtotelis obſeruatione; quumque omne quod recipitur per modum recipientis recipiatur; proculdubio vbi agens validū, minimeque a natura priſtina degenerans materiam optime diſpoſitam ſortitum fuerit, ex illa effectum ſibi numeris omnibus quam ſimillimum efformabit ſecundum naturæ tum generice, tum ſpecificæ, tum etiam indiuidualis attributa omnia: ſin autem idem agens materiam ineptam aliqua ratione offenderit, ac ſpeciatim ſuſceptioni accidentium indiuidualium, nec eam omnino ſubigere valeat, ex ea generabit quid ſibi ſimile in eſſentia ſpecifica, non autem in figura exterioris indiuidui. Si vero maior adhuc extiterit materiæ ineptitudo, maſculus ex eo feminam conſtituet. Ex materia vero adhuc ineptiori non habente diſpoſitiones exactas ad attributa naturæ ſpecificæ; ſi quidem tota materiæ moles huiuſmodi fuerit, ea non apta recipere parentum imaginem ſpecificam, alienam induet; ſic femina ex maſculo eiuſdem ſpeciei monſtroſo partu edere poterit animal integrum diuerſę ſpeciei, vt

4. de gen. an. c.3. & 4.

2. de an. t.24. & 26.

mulier elephantum, ſerpentem, ſimium, & id generis: ſin autem aliqua tantum materiæ portio caruerit ea diſpoſitione, qua opus eſt ad formam hominis ſubeundam; habuerit autẽ eam, quæ ſufficit ad induendam ſpeciem animalis; prout maiorem, aut minorem eam diſpoſitionem nacta fuerit; eo vel perfectioris, vel imperfectioris animalis naturam, & ſpeciem induet illud membrum, quod ex ea portione materiæ determinate fiet; ſic homo capite anubidis, ſic infans ore leporino enaſci poterit. At ſi multiplices ſint in materia cõceptus portiones varijs membris conſtituendis a natura deſtinatæ, quæ non habeant diſpoſitionem proximam ad formam ſpeciei eiuſdem cum generante, ſed tantum remotam ad naturã animalis, eamque multiplicem; ex ea maſſa monſtrum exorietur multas partes habens variorum generum animalium mẽbra referentes; vnaquaque portione materiæ pro varia ſui diſpoſitione ab eodem agente varias formas in ſe recipiente: quod frequentiſſimum eſt in natura: nam ſimul ab eodem calore ſolis lutum induratur, cera liqueſcit; capilli dealbantur, & carnes mulierum denigrantur ob vnam materiæ variam diſpoſitionem Ariſtotele doctore. Ceterum ex materia, quæ maiorem quoque prædictis obtineat ineptitudinẽ ad ſubeundam parentum ſpeciem, ſemen viuidum molam efformabit, rude carnis fruſtum nullius animalis effigiem referens. Ex ineptiſſima denique materia efficiens cauſſa quantumuis robuſta nullum viuens procreare poterit; vnde ſterilis femina coniugium reddet infecundum; materia namque fœtui maxime a matre ineſt. Ineptitudo igitur materiei, quam agens haud poteſt ad libitum formare, cauſſa eſt etiam vt ab hominibus generentur infantes monſtroſi varias partes ferinis ſimiles habentes: Sic plane idem artifex in materiam diſpoſitam pulchre formam ſimillimam ei, quam mente gerit, procreabit; ſed ex materia contumaci, atque inepta, vt ex porphyrite, figuras rudes non effingere non poterit. Ad hanc ſane cauſſam retuliſſe monſtra videntur etiam ſacræ paginæ: quandoquidem vel Paræus nobiſcum apud Eſdram Prophetam legit mulieres, quæ fluentibus menſibus viro ſe commiſcuerint, monſtra parituras.

38. ſect. probl. 8. 10.

li. 24. c. 1
l. 4. c. 5.

Quinta

Quinta monſtri humani brutalem effigiem habentis origo, & cauſſa ex virtutis alentis vitio elicitur. Cap. LXIII.

DVdum propoſitæ monſtrorum humanorum ferinam imaginem habentium cauſſæ in aliquo parentum vitio conſiſtunt: ceterum aliam eorundem cauſſam ex vitio nutricationis in ipſis mõſtris exiſtente cognoſcimus; quæ potis eſt monſtrum conſtituere, non ſolum in vtero conceptum humanum deformans, verũ etiam iam natos homines antea perfectos in ferinam effigiem conformans. Si enim vis alens, cuius proprium eſt aſſimilare alimentum concoctum, & partibus humanis iam applicatum, ſuo munere hoc ſpeciali fungi non valeat, procul dubio membrorum humanam formam prius habentium conſtitutionem vitiabit inducta quomodocunque ferina effigie: quam theoriam docuit apertiſſime nos Ariſtoteles. Et reuera quæ ſuperius de vi formatrice conceptus ratio allata eſt, locum habet eundem in vi aſſimilatrice nutrimenti, ſeu conciliatrice nutrimento formam humanam; ſi enim ob debilitatem vis formatiua conceptus humanam effigiem in aliqua materiæ parte moliri non valens, alterius animalis figuram cogitur efficere; quid ni languida etiam vis in nutricatione aſſimilatrix alimenti, quæ figuram partis præexiſtentis nutrimento communicare deberet, ſuum munus perficere non valens, animalis alterius vilioris in aliquibus partibus hominis enutriti effingat, & hac ratione monſtrum humanum ferinas partes habens in eſſe conſtituat?

4. de gen. an. cap. 3.

Sexta hominis monſtroſe ferinas partes habentis origo, & cauſſa in alimentaris materiæ vitio reperitur. Cap. LXIV.

EIdem monſtrorum generi cauſſam, & originem præbet cum in vtero, tum etiam extra vterum materię alimentaris ineptitudo ad humanam formam alicuius partis recipiendam, nullo exiſtente vitio in facultate nutriente; quippe quum omnis forma recipi debeat in materia diſpoſita, & omne quod recipitur haud niſi per modum recipientis recipiatur; ſane ſi quædam portio alimenti iam ali-

2. de an. t. 24. & 26.

cui

cui parti humanæ agglutinata diſpoſitionem non habeat ad ſubeundam naturalem illius particulæ figuram; ab agente anima nutritiua caloris naturalis vſa miniſterio figuram animalis alterius, ad quam obtinuerit maiorem propenſionem, obtinebit; vnde fiet mõſtrum humanum ferina membra obtinens, in vtero quidem, ſi tale quid eueniat in nutricatu embryonis, extra vterum vero, ſi contigerit hoc homini adulto. Quæ duæ monſtrorum cauſſæ ſi quando concurrant in aliquo, tunc promptius monſtrum, quo de agimus, efficient. Ac ſane talium mõſtrorum originem retulit Ariſtoteles in duas cauſſas nouiſſime allatas, nempe in debilitatem virtutis nutrientis fœtum, quæ appoſitum alimentum nequeat ita bene ſpeciei, ac naturæ humanæ aſſimilare; atque in materiæ alimentaris ineptitudinem, quæ ad amuſſim nequeat a virtute nutritiua fœtus in humanam effigiem conformari; de quibus ſimul ediſſerit in hanc ſententiam Ariſtoteles, *Degenerat autem quod patitur, nec ſuperatur, aut defectu facultatis eius, quod coquit, & mouet; aut cop a, frigiditateque eius, quod concoquitur, e diſtinguitur: Quum enim partim ſuperet, partim non ſuperet, facit multiforme quod conſtituitur; vt Athletarum nonnullis per vſum cibi nimium accidit; quum enim per copiam paſtus natura nequeat ſuperare, vt proportione augeat, formamque ſeruet eandem; diuerſæ efficiuntur partes, & adeo interdum, vt nihilo fere ſimiles primis euadant.* Ita ergo geniti in vtero fœtus primum parenti ſimilis ob nutrimenti nimiam abundantiam, vel etiã ineptitudinem, nequeunte nutritoria virtute illud exacte ſubigere, vitiatur figura priſtina; vnde monſtrũ enaſcitur. Quod etenim ortis extra vterum degentibus, & adultis hominibus aliquando ab alimento euenit; id ipſum intra vterum viuentibus, & recens natis multo molliorem ſubſtantiam habentibus, ab eodem poſſe contingere probabile eſt. Porro in adultis mutata nimium ratione victus mutari etiam effigiem faciei ex humana in monſtroſam ferinæ ſimilem teſtatur & Ariſtoteles in Athletis, vt nuper vidimus, & Marcus Polus in ſeipſo, patruo, & patre; nam in eius hiſtoriæ Scythicæ præfatione a Io. Baptiſta Ramuſio deſcripta collegimus Nicolaũ, Maffeum, & Marcum Polos nobiles Venetos diu apud Scythas commoratos, eorumque victui aſſuetos, domum denique reuerſos tartarica facie, nõ multum a ferina diſſimili, parum, aut

4. de gen. an. cap. 3.

Nauig. to. 2. init.

aut nihil humanæ conſimili, a nemine ſuorũ cognitos fuiſſe. Sed & ratio huic ſententiæ adſtipulatur euidẽter; quũ enim certo experimento cõſtet puellos altos lacte bouillo, aut equino, aut canino mores, ac propenſiones animo conſimiles induere affectionibus animalis nutrientis; quumque alimentum lõge magis immutare valeat corpus nutriti, quam illius animum; quid ni ex alimenti conditione iugiter in tenellum corpus embryonis agente, fœtus aliqua parte adeo mutetur, vt ferinam effigiem ſenſim adeptus monſtroſam induat imaginem? Culpa igitur alimenti ſeu quantitate, ſeu qualitate peccantis monſtra multiformia effici poterunt.

Septima cauſſa, & origo monſtri humani ferinam effigiem habentis ex morbo elicitur. Cap. LXV.

IN humano etiam genere monſtroſæ figuræ variorum animalium effigiem varijs partibus referentes nulla parentum, aut nutricationis culpa, ſed ſola vi morbi aliquando exoriuntur; materia morbifica faciem, manus, pedeſve infantis etiamnum in vtero degentis in turpem belluę figuram deformante. Quod vitium adultis etiam hominibus contingere poſſe nouit Ariſtoteles, docuit experimentũ, confirmauit ratio; Ariſtoteles quidem aperte aſſerens in propoſito, *Proximum huic eſt morbus, quem ſatyriam appellamus;* 4. de ge. an. cap. 3 *etenim in eo præ abundantia fluxionis, aut flatus crudi in partes faciei decumbentis, facies animalis diuerſi, & ſatyri apparet.* Experimentum vero, quia paſſim a Medicis obſeruatum habemus elephantiaſi morbo correptis hominibus faciem ex humana in ferinam mire deformari. Ratio demum, quia manuum, pedumque digiti tenerrimi puellorum in vtero degentium humore aliquo exedente poſſunt excoriari, ac in vnum iungi, & contracta cicatrice in formam anſerini pedis, anatinæve manus, cohærente membranula, deformari: ſic in ambuſtis adultis aliquando videmus mentum cum pectore membranoſa ſubſtantia turpiter copulari. Quid ni ergo etiam infantis in aluo materna commorantis molliſſimum corpus habentis ob morbum aliquem elephantiaſi, ac ſatyriaſi conſimilem facies in ferinam deformari potuerit ob materiam præter naturam ad vultum tranſmiſſam vel ſola quantitate peccantem? huiuſmodi autem figuram ſemper deinde

retinent

retinent infantes etiam ab eo morbo liberati tum ea materia nutrimenti inſtar illis partibus agglutinata; tum quia figuræ ab ortu partibus alte defixæ ſunt indelebiles: quamob ē puelli poſtea enaſcuntur facie caninæ, vitulinæ, aut equinæ conſimili: ſed ſpeciatim os leporinum in fætu effingitur fiſſo ſiue ab erodentibus humoribus, ſiue aliunde labro ſuperiori, & citra vnionem vtraque parte cicatricem induente. Poterunt autem huiuſcemodi monſtra ſic & in vtero primum gigni, & extra vterum poſtremo fieri: vtrobique vigente cauſſa eorum procreatrice.

Octaua cauſſa, & origo monſtri humani brutorum effigiem in membris habentis ex imaginatione parentum deſumitur.
Cap. LXVI.

VVlgata preterea eſt hominum multa variorum animalium membra in ſuo corpore monſtroſe a natura referentium cauſſa parentum imaginatio, non vulgato ab alijs modo, quo talis imaginatio ea mōſtra pariat; quem nos fuſe alibi explicauimus, hic nobis minime reſcribendum, tibi vero maxime relegendum. Profecto quemadmodum plerumque vſu venit, vt quæ grauida vehementius concupiuerit, vel etiam timuerit, exhorrueritue, illorum ſigna, & imagines apertiſſime in fœtu conſpiciantur; ſic plane fieri poteſt (quod Pater etiā obſeruauit in ſuo Dialogo *De præſtantia, & vſu genitalium*) vt mater vtero gerens vitulinum caput, agraut pedes edere deſiderauerit vehementi appetitu, & natura eius effigiem puero latenter impreſſerit, qui proinde homo naſcatur capite anubidis, aut vitulinis pedibus. Ac veluti mulier alba venerem agens ſub albo viro magna ſui verecundia ab ęthiope procul irridente viſa fœtum nigerrimum de candido coniuge ſuſtulit; quemadmodum & illa, quæ cum viro candido iuncta æthiopis imaginem intuendo æthiopem alba concepiſſe, & peperiſſe dicitur Hippocratis ingenio a crimine adulterij liberata, cui crediderunt ſola imanationis vi ex albis ortum fuiſſe nigrum. Nec non viciſſim ſicuti mulier nigra de nigro in æthiopia concipiens albini hominis imaginem ſæpius intuens partum candidum edere potuit: Quin etiam vt oues Iacob inſpectu virgarū ſub aquis demer-

De perſ. hom. cōſtitit. in vter. ca. 26.

Paræus. lib. 17. cap. 7.

demerſarum fœtus modo vnicolores, modo diſcolores pro virgarum imagine parturiebant: Ac demum vt mulier adultero ſubdita viri aduentum anxie timens filios adulterinos marito ſimilimos procreare ſolet; quidni ob imagines variarum ferarum, monſtroſaque idola parentum phantaſiæ quauis de cauſſa ſiue in vigilia, ſiue in ſomnis obuerſantes naſcantur pueri ferinis partibus deformati? quidni ſimiliter ob imaginem humanam brutorum phantaſiæ præſertim veneris, conceptuſue, aut formationis tempore obuerſantem, animãque ſeu timore, ſeu ſpe, ſeu odio, ſeu quauis alia vehementi paſſione acriter percellentem, quidni inquam virtute imaginationis parere feræ poſſint etiam fætus partes animalium alterius ſpeciei, atque hominis etiam figuram præſeferentes? Porro ſi verum fuiſſet Apuleium, & ante illum Lucianum præſtigijs in aſini formam commutatos ſub ea ſpecie cũ muliere venerem exercuiſſe; vxoremque Milonis Hypatini Pãphilem in auem præſtigioſe itidem efformatam ad amaſios tranſuolaſſe; vt verum eſſe teſtatur acutiſſimus Cæſalpinus & ex Vincẽtio Maiolus mulierem veneficam in quadam inſula vnum e nautis illuc appulſis in aſinum mire deformaſſe; quo interdiu ad vehenda onera, noctu vero ad libidinem abuteretur; quid ni ex tali concubitu mulier concipiens fætum edere poſſet monſtrificum ex humanis, & ferinis membris fæde conſarcinatum, alterius, vel vtriuſque coeuntis phantaſia ſpectro ferino alte depicta? etſi vero vtriuſq; parentis phantaſia mõſtroſo partui cauſſam exhibere valet; hoc tamen magis maternæ, quam paternæ phantaſiæ adſcribendũ eſt, tum quia pater in actu Veneris id ſolum præſtare poteſt; femina vero etiã poſt congreſſum toto conceptionis, & formationis tempore; tum quia mulieres vehementiores habent imaginationes; vt belle haud minus quam vere vulgo dici conſueuerit mulieres aut efflictim amare, aut crudeliter odiſſe, mediocriter non affici; ſed quia poteſt hæc imaginatio vehemens in ſomno fieri nulla parentum animaduerſione; propterea euenit vt ab imagine obiecti nimium phantaſiam parentis laceſſente monſtrum exoriatur, nec parens ſciat ſe vnquam huiuſmodi ſpectrum in memoria habuiſſe: Et quia quæ in ſomnis phantaſiæ obuerſantur ſpectra plerumque chimerica ſunt ex diuerſiſſimorum animalium partibus turpiter conficta: pro-

Inueſtig. Dæmon. 2. ſpec. nat. c. 109 Dier. canic. colloq. 2.

Mulier aut odit, aut amat efflictim, nil medium.

inde nullum eſt tam horribile, ac multiforme monſtrum, cui ſola imaginatio cauſſam ſuppeditare nequeat.

Nona cauſſa, & origo monſtri varias animalium effigies habentis agnoſcitur ex parentibus monſtroſis. Cap. LXVII.

SI qui vero monſtroſi homines in hoc genere plura membra brutorum partibus ſimilia obtinentes ita conformati fuerint, vt cum muliere ſeu pariter monſtroſa, ſeu non monſtroſa congredi valeant, & eam implere: profecto ex eo congreſſu mulier monſtrum conſimile partu edere valebit; adeo natura geſtit ſibi ſimilem eſſentiam procreare: atque huiuſmodi monſtra plurima naſci hac ratione dicũtur in Africa, & in India: talia certè ſunt ea, quę tum Beatus Odoricus ſe vidiſſe teſtatur plura in viridario ab Indis paſci humana facie bruta: tum ab Olyſipponenſibus in Inſula ad meridiem conſpecti cinocephali: Ariſtoteles enim confitetur ex diuerſis ſpeciebus exorta monſtra poſſe ſibi conſimilem, atque adeo monſtroſam procreare ſobolem. 2. de gen. an. cap. 5.

Decima cauſſa, & origo monſtri partes habentis brutorum membra, & humana referentes explicatur ex ſeminum miſtione, ac nefaria Venere. Cap. LXVIII.

INſuper autem quum ex hiſtorijs, & ex Ariſtotele ipſo habeamus mulieres beſtijs nõnumquam coeuntibus ſuccumbere: maſculoſque homines cum belluis corpora miſcere: hinc ſane fieri poteſt vt à mulieribus infantes edantur ferino capite, alijſque membris belluam referentes: & beſtiarum hinnuli naſcantur humanis partibus monſtroſi, non aliunde quam a parentibus ſuorum membrorum figuras adepti: & ex variæ ſpeciei ſeminum commiſtione ortum habentes. Ac ſane teſtimonio Ariſtotelis, *coeunt animalia generis eiuſdem ſecundum naturam; ſed ea etiam quorum genus diuerſum quidem ſed natura non multum diſtat: ſi modo par magnitudo ſit, & tempora æquent grauiditatis: raro id fit; ſed tamen fieri & in canibus, & in vulpibus, & in lupis certum eſt: canes etiam Indici ex bellua quadam ſimili, & cane generantur: nec non in auibus ſalacioribus idem fieri viſum eſt, vt perdicibus, & gallinis. Quin etiã aduncorum accipitres ſpecie diuerſi coire putantur: idemq́; in nonnullis* 2. de gen. an. ca. 5.

nullis alijs auibus euenire animaduerſum eſt. In marinis nihil adhuc exploratum habemus dignum memoratu; qui tamen Rhinobati appellantur gigni creduntur ex ſquatina, & raia. Ad hæc quod de Africa in prouerbio eſt, ſemper aliquid noui Africam afferre, propterea dicitur quod diuerſa etiam genera cocant: nam ob aquæ penuriam terræ illius, vel etiam alienigena libidine copulantur, quum in loca pauciſſima rigua congregentur. Sed quum cetera ſic orta rurſus inter ſe coeant, generareque poſſint: genus vnum mulorum ſterile eſt: quippe quod neque ſecum, neque cum alijs iunctum generet. Hæc Ariſtoteles. Qui quum ſtatuat diuerſi generis animalia coire, ac prolem ſuſcipere, dummodo nec eorum natura multum diſtet, nec magnitudo ſit valde diſpar, nec tempus grauiditatis inæquale admodum: non de monſtroſo partu, ſed de nouis animalium ſpeciebus, vt de mulis ediſſerit: ſin autem natura coeuntium animaliũ valde diſſideat, & magnitudo ſit nõ parũ diſpar, grauiditatiſque tempus euidenter inæquale, raro quidem prolem ſuſcipient, ſed eam frequentiſſime ſuſcipient monſtroſam varijs partibus diuerſitatem naturæ parentum referentem dixi: frequentiſſime, quia nonnumquã ſecus eueniſſe ſuſpicamur ex eo quod aſſerit Cœlius In Co inſula, rarũ dictu, apud veterem autorem fidei integræ ſe legiſſe de grege ouiarico Nicippi ouem non ritu naturæ agnum, ſed leonem peperiſſe; nimirum antea cõpreſſam a leone ſtimulis veneris velut furioſo primam ſibi obuiam feminã ferã inſiliente: ſi enim canes cum lupis, vulpibus, & tygride coeunt Ariſtotele autore, Oppiani, & Portæ obſeruatione; vt latius in opere *De perfecta conſtitutione hominis in vtero* demonſtrauimus; cur non poſſit leo cum oue, turgente materia, commiſceri? ſed frequentiſſime ex tam diſſimilium coitu monſtra naſcuntur variorum animalium partes habentia. Id quod ex ipſomet Ariſtotele Paradoxorum ſecũdo Plutarchus ſe didiciſſe aſſerit, Ariſtonymũ ſcilicet Epheſium filium Demoſtrati mulieres exoſum aſinam inijſſe; quæ ſuo tempore filiam peperit formoſiſſimam, Onoſcelin nomine, quod ſonat Aſininis cruribus præditam. At ex proprio penu depromit alibi Plutarchus paſtorem ex equa centaurum ſuſtuliſſe in hanc ſentẽtiam, *ſecundum hæc famulus accedens, Iubet, inquit, Periander te vna cum Thalete venire viſum quid rei ſit quod modo eſt ad eum allatum; temere ne ſit natum, an monſtrum ſit, atque prodi-*

8. hiſt. cap 28. 2. de gen. an. c. 4. 5. 2. mag. nat. ca. 6. cap. 17. lib. 13. cap. 14. Parallel. 29.

In Conuiu. 7. ſa. p. 85.

gium; ipſe enim valde videtur perturbatus contaminari, ac pollui eo ſacrificium cenſens: Hæc loquutus in domum quandam nos deduxit, vnam ex his, quæ circa hortum erant: Ibi adoleſcens quidam paſtoralis, vt videbatur, imberbis adhuc, forma non contemnenda alioqui, explicato ſcorteo ſacculo, monſtrauit nobis infantem equa, vt aiebat, partu editum, ſuperne ad ceruices vſque, & manus humana forma, reliquas partes equinas habentem; ceterum in morem hominum recens natorum vagientem: ac Niloxenus quidem, Dij auerruncent vociferatus, oculos auertit: Thales autem aliquandiu in adoleſcentem intuitus, deinde ſubridens, vt ſolebat identidem de arte mecum iocari, Numnam, inquit, Diocles luſtrationem aliquam molieris, negociumque Dijs malorum profligatoribus faceſſes, re terribili ſcilicet, atque magna oblata? Quidni, inquam ego? certe enim, Thales, portenditur ſeditio, atque diſſidium: metuoque ne malum in ipſum penetret matrimonium, ac poſteros; quum Dea, priore nōdum expiata, alteram hanc, vt cernis iræ ſignificationem edat: Ad hæc nihil reſpondens Thales, ſed ridens diſceſſit, ac Periandro apud fores obuiam facto nobis, ſcitatoque quid videretur de ſpectaculo iſto, omiſſo me, manum eius prehendit, & quæ, inquit, Diocles mandabit, ea tu per ocium perages; ego autem tibi conſulo vt equarum paſtoribus non vtaris, aut eis des mulieres: viſus eſt mihi Periander his verbis auditis maiorem in modum delectari; nam & riſum tollebat, & Thaletem amplexus oſculabatur. Ita ergo Plutarcho ſub perſona Thaletis ortus eſt ille centaurus ex equa, cum qua paſtor ille adoleſcens libidine percitus, ob inopiam mulierum, corpus miſcuerat. Delrius item, quæ in Saxoniæ ſyluis ſemi humana facie capta ſunt mnoſtra anno Domini MCCXL. ex nefario hominū, ac beſtiarum coitu nata ſuſpicatur; quam monſtrorum plurimorum originem cenſet indubitatam. Cui tamen haud aſſentior ſic olim bello Marſico ex Alcippe muliere natum elephantum; quia elephanti eam eſſe pudicitiam nouimus ex hiſtorijs, vt cum matre coire nulla ratione adigi valeat; & ſemel deceptum cum cooperta matre corpus miſcuiſſe, qua detecta ita exhorruit facinus, vt ſeipsū exanimarit: quin & agens venerem occultiſſime latet; quomodo ergo vnquam mulierem comprimat? quomodo tam vaſtum animal cum muliere rem poſſit habere? quomodo mulier tam immani feræ ſe ſubijcere audeat? quomodo compreſſa pondere molis non ſuffocetur? Minus illi conſentiam

tom. 1. mag. diſ. li. 2. q. 14.

mulie-

mulierem Heluetiam ex leone maſculo leonem peperiſſe; qua fiducia mulier ſe leoni ſupponere audeat? Idipſum dicas de muliere Papienſi, quæ cattum edidiſſe dicitur; quomodo enim felis exilimum genitale mulierem in venerem pellicere potuit? Sed horum origo in ſuperius allatas cauſſas, ac præcipue in parentum imaginationem referenda eſt: Illi autem damus mulieres ſe canibus ſuppoſuiſſe, & inde monſtrum pa-
lib. 24. rere potuiſſe; quod Romæ contigiſſe teſtatur Volaterranus
2. epiſt. med. c. 9. Langius, & Polydorus Virgilius mulieri cuidam innuptæ. In Mira hiſtoria mulieris a ſimio cōpreſſæ.
3. de Prodigijs. hanc ſententiam faciunt, quæ Caſtanenda retulit in Annalibus Luſitaniæ de filijs ex muliere, ac ſimio natis; mulierem
Lemn. de oc. nat. mir. c. 8. nempe ob quoddam crimen in Inſulam deſertam naui deportatam, quũ ibi expoſita fuiſſet, eam ſimiorum, quibus frequens locus agmen circumſtetiſſe fremebundum; ſuperueniſſe vnũ grandiorem, cui reliqui loco ceſſerint: hunc mulierem blande manu captam in antrum ingens abduxiſſe, eique cum ipſum, tum ceteros copiam pomorum, nucum, radicumque variarum appoſuiſſe; & nutu vt veſceretur inuitaſſe; tandem a fera coactam ad ſtuprum: facinus hoc multis diebus cōtinuatum adeo, vt duos ex fera liberos pepererit: ita miſeram (quãto mors optabilior!) victitaſſe per annos aliquot: donec Deus miſertus nauim eo Luſitanam detuliſſet; quumque milites in terram aquatum ex proximo ad antrum fonte excendiſſent; abeſſetque forte fortuna Simius; feminam ad inuiſos diu mortales accurriſſe, & occidentem ad pedes ſupplicaſſe, vti ſe facinore, & calamitoſiſſima ſeruitute irent ereptum; adſentientibusque, & caſum miſerantibus illis, eam cum ipſis nauim adſcendiſſe. Sed ecce tibi Simium ſuperuenientem inconditis geſtibus, & fremitibus coniugem nonconiugem reuocantem: vt vidit vela ventis data concito curſu de liberis vnum matri oſtentat, minatur, ni redeat, in mare præcipitaturum; nec ſegniter fecit, quod minatus: Tum recurrit ad antrum, & eadẽ velocitate ad litus rediens oſtentat alterũ, minatur, & demergit: ſubſequitur & ipſe furens, tamque diu nauim natatu inſequitur, donec vndæ natantem vicẽre. Rem totam Luſitania
li. 6. c. 41. teſte notiſſimam, & a Rege mulierem Vliſſipone addictam
lib. 7. c. 2. ignibus, quorundam precibus vita impetrata, letum cum clau-
colloq. 2. ſtro perpetuo commutaſſe. Ælianus, Plinius & Maiolus Epiſcopus aſſerit Homines cum feris coire, atque inde gignere

monſtra.

monſtra. Saxo etiam Grammaticus, & Ioannes, atque Olaus Magnus, duo fratres, ijdemque deinceps Epiſcopi Vpſalenſes narrant in Suetia puellam ab vrſo raptam, conſtupratam, ferino cōcubitu geſtaſſe vterum, & puellum infantem piloſum membris humanis partu edidiſſe; qui adoleſcens ex accepta vxore filium genuit nomine Tregellū Sprachaleg, a quo Vlfo genitus eſt Suenonis Danorum Regis pater; Quam hiſtoriam fuſe ſuperius: fuit autem vrſi filio natura humana, & figura, maxime ſuperante vi materni ſeminis, & imagine concupitæ hominis paternam animam vehementiſſime percellente. Sic etiam relatu Delrij Sacerdotis Ioannes de Barro Peguſianos, & Sianitas Indiæ gentes originem trahere ſcribit a cane, qui cum muliere corpus miſcuerat. Quod autem ipſe addit ex diuerſæ ſpeciei animalibus ſemper tertiæ ſpeciei naſci, non recipio; tum quia ratio dictat ſi alterius parentis ſemen longe præualuerit fœtum ſuæ ſpeciei generare in eſſentia cū accidentibus tamen alterius: ſin autem apta proportione citra vllius magnum exceſſum coniungantur ſemina, tertia ſpecies enaſcitur: alias quidem monſtroſa, ſi parentum eſſentiæ maxime diſſideant, vt homo, & canis: alias vero non monſtroſa, ſi non multum ſit diſcriminis inter parentes, vt inter equū & aſinā, ex quibus enaſcitur mulus: lupum, & canem, ex quibus liciſca. Quam ſententiam apprime comprobant experimenta, ac ſpeciatim narratio, quam veriſſimā ſe Delrius adiungere ſuperioribus profitetur inquiēs, *In hoc ipſo Belgico fuit nefarius quidam, qui Vaccæ ſe commiſcuit: poſt viſa bos prægnans, & poſt aliquot menſes edere maſculum fœtum, non vitulum, ſed puerum: adfuere non vnus; deque matris vaccæ cadentem vtero adſpexerunt: leuatumque de terra nutriui mulieri tradiderunt: adoleuit puer, baptizatus, & inſtitutus Chriſtianæ vitæ præceptis, pietati ſe addixit; & pro patre ſerio pœnitentiæ vacat operibus: homo quidem perfectus, ſed qui ſentiat in animo propenſiones vaccinas, paſcendi prata, & herbas ruminandi.* Hæc ille: quibus ſuam ſententiam deſtruit ſtatuens ex animalibus diuerſæ ſpeciei numquam gigni perfectum animal eiuſdem ſpeciei cum alterutro parentum: ſed ſemper nouum animal tertiæ ſpeciei: nam vere hominem vacca ex homine peperit: quam hiſtoriam citat etiam Riolanus inquiens. *Ex vacca quidam nebulo in Germania genuit filium formoſum, qui viuit omnino addi-*

ctus

lib. 18. cap. 75.

Delrius notatus.

D. Aug. de Ciuit. Dei. Torquemad. Horti florid. dial. 1

Vacca hominem peperit.

cap. 7.

Digitized by Google

ctus pietati ad expiationem ſui ortus: verum ſtupet illi animus, & belluinum quiddam redolet. Quod enim ad cacodæmonis aſtum refert vir inſignis, id voluntarium eſt eius aſſertum nulla cõprobatione munitũ: ſed hac de re mox. His veriſimile redditur, quod vetuſtiores hiſtoriæ teſtantur, Attilam Hunnorum Regem, vulgo flagellum Dei nuncupatum, ex muliere ortum a cane conſtuprata: humano ſpermate ferinum viribus ſuperante: ſecus vbi æquipolleant, monſtroſa ex vtroque parente ſpecies enaſcetur; hac enim ratione veriſimile redditur, qđ vulgo fabuloſum exiſtimatur, Paſiphen olim Cretenſium Reginam inſano amore percitam intra Dædaleam Vaccam tauro ſe ſuppoſuiſſe, indeque minotauri monſtrum conceptum peperiſſe. Denique vero & pleraque monſtra, quæ noua ſemper affert Africa, ex variæ ſpeciei animalium congreſſu exoriri, atque adeo nonnunquam ex hominum cum belluis nefaria miſtura, id mihi plane perſuadet, quod ea regio tum ob aeris calidiorem conſtitutionem valde prona eſt in Venerem; tum ob ſordidæ ſectæ licentiã homines a nefario belluarum congreſſu non abſtinent; quod nobis non ſemel teſtati ſunt inſignes viri, qui apud illas gentes plurimos annos vixerunt. Ceterum in animalium genere variarum ſpecierum commiſtionem Veneream eſſe prolificam (quod plerique negare audent abſolute) præter experimenta, & Ariſtotelea decreta ſuperius allata, vna iam ratio e ſtirpibus deprompta plane demonſtrat; quum enim vis generandi cõmunis inſit apud Ariſtotelem omnibus viuentibus noſtratibus, hominibus, brutis, ac ſtirpibus ab vna, & eadem anima vegetali; profecto ſi diuerſarum ſpecierum plantæ coire quoquopacto inuicem poſſunt ad nouorum fructuum propagationem; eadem plane ratione diuerſis animalibus conuenientibus in vnum, prolem monſtroſam procreari continget vel Ariſtotelis obſeruatione: At vero certo conſtat inſitione, quæ congreſſus eſt, ac veluti venus arborea, plantas vel natura ſteriles, alienos tamen a ſua natura fructus procreare; de qua pulchre Propertius,

2. de an. t. 34. & 35.

2. phyſ. t. 83. 4. de gen. an. c. 4.

Plantarum venus inſitio.

Inſitor hic ſoluit pomoſa vota corona,
Quum pyrus inuiſo ſtipite mala tulit.

pulchrius Ouidius,

Venerit inſitio, fac ramum ramus adoptet,
Stetque peregrinis arbor operta comis:

Fiſſaque

Cultus & in primis ſuccos emendat acerbos,
Fiſſaque adoptiuas accipit arbor opes.

pulcherrime omnium Syrenophœnix ille Virgilius;

Et ſæpe alterius ramos impune videmus
Vertere in alterius, mutatamque inſita mala
Ferre pyrum, & prunis lapidoſa rubeſcere corna.

& paullo poſt,

Inſeritur vero ex fœtu nucis arbutus horrida:
Et ſteriles platani malos geſſere valentes,
Caſtaneæ fagos, ornuſque incanuit albo
Flore pyri: glandemque ſues fregere ſub vlmis.

Arbor ſua natura ſterilis vt fructus edat.

Si ergo ex tam diuerſi generis plantarum commiſtione fructus enaſcitur; quinimmo ſi arbor ſua natura ſterilis, accepto in ſe fecundæ ſtirpis ſeminario principio per inſitionem, fructus ex eo producit; quidni ex animalium diuerſæ ſpeciei cogreſſu fœtus edantur?

Dubitationes propoſitam theoriam vrgentes diluuntur, & primo educta ex Ariſtotele alicubi negante monſtrum fieri ex animalibus diuerſæ ſpeciei. Cap. LXIX.

SEd hic nos vrgent viri Clariſſimi, quorum obiectiones præterire, nec vlterius differre poſſumus ad propoſitæ monſtrorum cauſſæ confirmationem; aiunt autem plerique Ariſtotelem aperte negare monſtra fieri poſſe ex animalibus diuerſæ ſpeciei, quod vnicuique animali ſuum ſit naſcendi tempus diſtinctum: ſed reuera hoc dubium ſoluit Ariſtoteles multo prius aſſerens animalia diuerſæ ſpeciei habentia tempus grauiditatis quoquopacto æquale coeuntia generare; licet quæ valde inæquale tempus naſcendi obtinent, aut nunquam, aut raro admodum ſimul congredientia procreent. Nobis deinde hic de monſtrorum natura tractantibus, quorum procreatio rara eſt, non officit eo loco Ariſtoteles ea proponens, quæ ſemper eodem modo, vel vt plurimum eueniunt. Deinceps autem obſeruamus ibi Ariſtotelem negare Phyſiognomis duorum, aut trium animalium formas in vnum monſtrum commiſceri, quaſi plura animalia ſeorſum concepta in vnum monſtrum confunderentur; eaque potiſſimum, quæ diuerſa nimium tempora naſcendi obtinuere; at

4. de gen. an. cā. 4.

Animali cuique ſuum eſſe naſcendi tempus.

2. de gen. an. ca. 5.

Animalia diuerſæ ſpeciei quæ coëāt ad prolem.

Ex pluribus ſpeciebus vt nequeat vnū animal conſtare.

ciei

hoc non tollit quominus ex duorum animalium diuerſæ ſpeciei coeuntium ſeminibus; quorum tempora naſcendi poſſint eadem eſſe, tertium monſtroſum procreetur, vt homo cinocephalus, centaurus, minotaurus, & id generis: quippe hominem nouit idem Ariſtoteles habere tempus vterum ferendi ſatis enorme; quum enim alijs animalibus ſingulis vnicum ſit pariendi tempus; homini vni quamplura ſunt; quippe quũ & ſeptimo menſe, quod mihi contigiſſe a parentibus audiui ſæpius, & decimo naſcatur; atque etiam inter ſeptimum, & decimum poſitis; qui enim menſe octauo naſcuntur, etſi minus, tamen viuere poſſunt: quin & ſapientiſſimus Præceptor Coſtæus inſigni edito libello *De tempore partus* docuit homines etiam vndecimo, ac duodecimo menſe natos: vt propterea homo cũ animalibus uariorum generũ diuerſa geſtationis tempora obtinentibus æquale tempus grauiditatis habere valeat; & proinde ferina Venere abutentes generare queant.

4. de gen. an. c. 4. in f.

Monſtrum ex coitu animalium diuerſæ ſpeciei vt orìatur.

Hominis natiuitas vt ſit enormis.

Quibus vnicum ſit grauiditatis tẽpus.

Autor ſeptimeſtri partu editus.

Homo æquale tempus grauiditatis habet cum animalibus inæqualia tempora vteri obtinentibus.

Altera dubitatio Maniliana, & Lucretiana diluitur, negans quid eſſe nobis commune cum feris, & plantis adinuicem. *Cap.* *LXX.*

OBijciunt alij nihil gigni poſſe ex animalibus brutis, & homine; nihilq; ex plantis diuerſæ ſpeciei; quippe concurrentia animantia ad communis ſobolis propagationem communem aliquam naturam obtinere debent; attamen & Manilius negat nobis eſſe quid cõmune cũ feris, & Lucretius inficiatur e pluribus plantis commiſtis tertium gigni,

lib 5.

Propterea quia quę de terris nunc quoque abundant
Herbarum genera, ac fruges, arbuſtaque læta:
Non tamen inter ſe poſſunt complexa creari.

cui aſſentiri videtur apertiſſime alicubi Ariſtoteles inquiens non fieri vitem oleoproram, nec oleam vitiproram. Sed hæc refellit ratio, qua primo contra Manilium cõſtat apertiſſime nobis cum feris eſſe communem animalis naturam, & animam ſenſualem, ac vegetatricem, cuius munus proprium eſt vel Ariſtoteleo decreto generare ſobolem. Deinde contra Lucretium liquet factum ſæpenumero fuiſſe vt arbor vna ramos aleret alios ferentes pyra, nuces alios, & alios poma;

2. Phyſi. t. 83.

2. de an. t. 34.

Homini cum feris quid cõmune ſit.

Q quin

Ex pluribus plantis cõmiſtis tertium gigni.

quin vt arbor eadem ex malo citrio, aurantioque, ac limonis ramis conſtitueretur. Certe natura ſola non efficit vitẽ oleoproram, nec oleam vitiproram, vt ait Ariſtoteles; id tamen facit ars, vel natura arti vnita in inſitione; ars etenim plerumque naturam perficit Ariſtotelis obſeruatione. Sed quid ni dixero ſine artis auxilio a natura talia in plantis fieri? legimus enim apud Plinium in arboribus nata frumenta; quin ex eadem radice germinaſſe oleam, & ilicem apud Pauſaniam in Arcadicis; ſed hac de re fuſe ſuperius; quæ hic nobis fruſtra repetenda non ſunt. Immo vero vitis, & olea ſunt adeo diuerſæ naturæ, vt in vnum iungi nequeant ad tertij conſtitutionem; ſic non omnia poſſunt omnibus animalia iungi promiſcue ad ſobolis procreationem; ſed tamen diuerſæ ſpeciei copulari poſſunt in venerem, vnde ſobolem ſuſcipiant, alias monſtroſe vtroſque parentes varijs partibus referentem in ſubſtantia; & alias citra monſtri deformitatem vni parentum in ſubſtantia ſimilem, alterius tantum nonnulla retinens accidentia.

Vt fiat vitis oleoprora & olea vitiprora. 2. Phyſ. t. 7.

In arboribus nata frumenta. li. 18. c. 18 cap. 5.

Non omne animal cuique iunctum prolẽ procreare.

Tertia dubitatio viri eximij negantis ex varijs ſpeciebus poſſe quid vni tantum parenti congeneum naſci: exercitatio cum acutiſſimo Delrio. Cap. LXXI.

ARdua ſane tertia difficultas eſt, quam vir egregius obijcit, negans ex congreſſu hominis cum bellua aut purum hominem, aut puram belluam eiuſdem cum altero tantum parente ſpeciei exoriri, aſſerens citatis verbis, *Nam vt verus homo ex ſeminis vaccini materia naſcatur, & organica illa diſpoſitio perfecta humani corporis in vaccæ vtero, & vaccinæ animæ calore, ac virtute perficiatur: id Philoſophos omnes mecum arbitror inter* ἀδύνατα *computaturos.* Ceterum ego Philoſophorum minimus doctiſſimi viri ſententiam hac in re accipere non poſſum; in primis enim ſenſuum euidentia comprobatum eſt poſt nefariam hominis cũ vacca venerem bouis vterum intumuiſſe, ac ex iuuencæ aluo exiuiſſe puerũ in omnibus hominem perfectum referentem, qui vaccinas propenſiones haberet colendi prata, & herbas ruminandi: Philoſophi autem omnes in rebus naturalibus, iiſdemque ſenſui ſubiectis, a ſenſuum iudicio non diſcedunt: Quocirca

Delr. t. 1. mag. diſ. li. 2. q. 14 pag 331.

Philoſoph qua in re a ſẽſuum iudicio non diſcedãt.

Parall. 29 Quocirca Plutarchus Philoſophus minime vulgaris Ageſilao aſſentitur, cui tertio Italicorum Fuluius Stellus a mulieribus animo alieno cum equa rem habuit: quæ ſuo tempore filiam edidit perpulchram; cui pater Eponæ nomen indidit: atque hæc Ethnicis Dea eſt equorum procurationem gerens. Deinde verum hominem ex ſeminis vaccini ſola materia non naſci dabimus viro egregio; at ſi cum vaccini ſeminis materia permiſtum fuerit humanum ſperma, indidem naſci poſſe verum hominem non diffitebimur: haud enim magis mihi diſtant ſpecie homines a canibus, vrſis, equis, aſinis, ac ſimijs, quam platani a malis, caſtaneæ a fagis, orni a pyris, vlmi a quercubus, arbuti a nucibus, & corna a prunis: ſi ergo ex materia redundante nutricatui platani virtute principij ſeminarij malorum per inſitionem platano impacti poſſunt mala vera generari: ſi ex materia orni virtute principij ſeminarij pyrorũ ornis inſiti pyri flores, ac fructus enaſcuntur: ſi ex materia horridæ arbuti vi principij ſeminarij nucis inſiti nuces exoriuntur: ſi ex materia vlmi per inſitionem ſeminarij principij roboris blandes producuntur: vt ſupra ex Virgilio legimus, comprobante experimento: quidni Philoſophi omnes arbitrentur ex vaccino ſemine virtute ſpermatis virilis illud optime ſubigentis poſſe verum hominem phyſice procreari?

Homo vt ex vaccino ſemi ne gigni valeat.

Ornus vt pyra producat.

cap. 78.

Immo quum experimento comprobatum ſit pueros ab ortu ferino lacte altos in perfectos homines adoleuiſſe: atque in Gallia ſpeciatim recens natos infantes lacte vaccino paſci; quumque Ariſtotele doctore ex iiſdem alamur ex quibus conſtamus, & quæ materia eſt nutricationis eadem ſit quæ prius fuit conſtitutionis: quidni ex vaccino ſemine, ac ſanguine, qui ex vtero ad mammas delatus in lac tranſmutatur, infans humanus vi ſeminis virilis effici potuerit? Deinceps autem organicam illam diſpoſitionem perfectam humani corporis in vaccæ vtero fieri poſſe nil mirum: quia vaccinus vterus aptus locus eſſe poteſt, in quo fætus humanus conſeruetur, & cuius calore tepido foueatur, & cuius tegmento procul arceantur omnes iniuriæ exteriores, aliasque functiones, & vſus omnes erga ſemen, ac embryum humanum edere valeat, nihilominus quam humanus, vt patet ex ijs, quæ alibi de functionibus, & vſibus vteri promulgauimus. Demum vero concedentes viro eximio verum hominem in vtero vaccino, ex

2. de ge. t. 50.

De perf. concep. hum. ca. 23. 24.

Digitized by Google

vaccini ſeminis materia, ſolo calore animæ vaccinæ, ac virtute non perfici; negamus verum hominem in aluo bouilla ex iuuencæ materia ſeminali virtute ſeminis humani, & caloris in eius portione ſpirituoſa vigentis haud poſſe conſtitui; cooperatur quidem virtus vaccinæ animæ virtuti animæ in ſemine humano exiſtentis, ſed tanquam agens ſecundarium agenti primario: & calor, non quidem animæ vaccinæ; anima enim vel brutalis incorporea ſubſtantia eſt nulli corporeæ qualitati ſubdita; ſed calor vaccini corporis fouere poteſt calorem humani ſeminis, & virtuti formatrici humano ſemini inſidenti ceu inſtrumentum deſeruire ad organizandas corporis humani partes, non ſecus atque calor plantę ceu organum deſeruit virtuti formatrici alienorum fructuum inſitæ particulæ ſtirpis diuerſæ ſpeciei. Et ſane vbi virtute humani ſeminis ex materia vaccina, ſeu verius ex mole compacta ex humano ſemine, ac vaccino tum ſemine, tum ſanguine, conformatum fuerit corpus omnibus membris humanis, quidni diſpoſitæ huic materiei, conceptuique a parente vegetalem, ac ſentientem animam ſortito vel Ariſtotelis decreto ex trinſecus adueniat rationalis anima, quibus prius vegetãs, deinde animal, demum efficiatur homo? Hæc ea ſunt, quibus a viri doctiſſimi ſententia diſcedere cogor in propoſito.

Anima incorporea eſt.

3. de gen. an. cap. 3

Diſtinctè magis explicatur origo humani monſtri ex fera naſcentis. Cap. LXXII.

QVum poſſit igitur ex hominis, & feræ nefario congreſſu fœtus exoriri, vt nuper oſtendimus; quia non ſemper hic fœtus vniuſmodi naſcitur, ſed aliquando ſolam obtinet patris eſſentiam; aliquando ſolam maternam, aliquando vtramque ſimul in monſtroſam naturam conſarcinatam; & quia maſculus homo cum fera femina commiſceri poteſt, & viciſſim mulier a beſtia maſculo ſubigi; operæ pretium eſt de horum ſingulo diſtinctè agere. Si quidem nefarius homo beſtiam compreſſerit, triplex inde partus enaſci poteſt, vnus quidem homo perfectus, & hoc vbi maſculi ſemen exacte ſemineo dominetur, ac illud ex toto ſubigat; ſic puerum ex vacca genitum nuperrime vidimus: alter eſt brutum exquiſite matrem referens, ac nulla ex parte patrem,

Ex homine feram ſubigente triplex partus edi poteſt

patrem; atque hoc fiet duplici ratione, vna eſt vbi materna materia inepta ſit, quæ ab humano ſemine humanorum membrorum figuram, & naturam recipiat; ſemper enim quodcũque recipitur per modum recipientis recipitur; & ab eodem agente variæ materiæ varijs decorantur formis, vilior quidẽ viliori, & præſtantior perfectiori; tribuit enim agens materiei non niſi formam quam ſuſcipere poteſt: ac efficiens cauſſa licet formam ſua præſtantiorem nunquam efficere valeat; & in materia diſpoſita ſuæ conſimilem formam producat; impeditum tamen a materiæ ineptitudine formam ſua viliorẽ in ea progignit: quare ſemen maſculi hominis ex materia brutali, quæ ad humanos artus induendos, & ad animam vegetalem, ac ſentientem humanæ partem, ac rationali aſſociabilem ſubeundas inepta ſit, ferina membra maternis conſimilia, potiſſimum cooperante anima feræ, format; illiſque indit vegetalem, ac ſentientem animam, quæ imperfectioris notæ eſt, quam vt poſſit rationali ſubijci, ſed ſpecificæ brutali ſubijcibilem. Altera vero ratio, qua ex humano ſemine in vtero feræ fera matri ſimilis ex toto conſtituitur, ac patri diſſimilis, eſt paterni ſeminis imbecillitas, quæ quum nequeat ſubditam ſibi materiam perfecte ſubigere, cui non indit formam humanam, illi formam conciliat animalis, & ſpeciatim matri ſimilis, quia in efformando fætu ſibi maternum ſemen cooperatur, quod natura ſtudet conſtituere quid ei ſimile, a quo exiuit. Sed hi duo partus licet monſtroſam habeant generationem, vere tamen monſtra non ſunt; quocirca eos appellat Plato veluti monſtra. Tertius vero partus ex homine ac fera genitus, qui vtriuſque parentis effigiem habet in varijs partibus, monſtroſus eſt, vt centaurus ille ortus ex equa a Paſtore ſubacta; & puella illa cruribus aſininis prędita ex aſina compreſſa ab Ariſtonymo Epheſio nata, Plutarchi teſtimonio, naturæ ſuæ cauſſam habet vtriuſque ſeminis in varijs partibus efformandis prædominium, ac materiæ in varijs partibus variam diſpoſitionem; in allatis enim exemplis paternũ ſemen partibus ſupernis efformandis a natura dicatum robur habuit, & ſubditam materiam diſpoſitam ad humanas partes induendas; contra partibus inferioribus fingendis deſtinatũ aut materiam ineptam humanæ formæ ſuſcipiendæ reperijt, aut robur non habuit, quo illam exacte ſubigeret; vnde animalis

Recipitur omne per modum recipientis.

Agens materiei quam formam tribuat.

Efficiens vt ſibi diſſimile producat.

Vt homo ex fera femina belluam gignat.

In Cratylo.

7. Sapiẽt. conuiu.

Paral. 29.

Ex homine ac fera vt monſtrum fiat.

malis

malis membra effinxit,& cooperante matre matri ſimilia.
Sin autem mulier aut ſponte ſe belluæ maſculo ſuppoſuerit, aut vim a bellua patiatur, trium formarum partus edere poterit, nempe vel perfectum hominem, vt virgo illa in Sueuia ab Vrſo compreſſa; vel puram belluam pariet, vt Luſitana mulier a Simio vim paſſa; vel tertio monſtrum vtriuſque parentis formam retinens, vt mulier cani ſe turpiter ſubijciens, quæ puerum ſemicanem peperit: Porro mulier ex fera feram patri ſimilem nullo negotio cōcipere, ac parere poterit; maſculeo ſemine optime femineam materiam ſubigente. At difficilius eſt mulierem ex vrſo, aut cane hominem integrum parere; id autem fieri poterit, ſi muliebris materia exactiſſimas habens ad humanam formam propenſiones,& muliebris ſeminis pars ſpirituoſa,in qua vis actiua reſidet,robuſtior fuerit,quam ſemen maſculeum; tunc enim coniuncti ex maſculeo, & femineo ſemine pars ſpirituoſa ob prædominium virtutis humanæ hominem poterit efformare; quod facilius ad huc efficietur, ſi pater concumbens alta imaginatione defixā habuerit hominis effigiem; vt par eſt feras habuiſſe,quæ quaſi naturali feritate depoſita mulierum, earundemque formoſarum amplexus expetiuerunt,& exercuerunt. At vero mulierem ex fera monſtrum in ſe humanas, & ferinas partes obtinens concipere, ac parere ideo contingit, quia in quibuſdam partibus efformandis maternum ſemen paterno præualeat; in alijs viciſſim paternum materno prædominetur in materia ſubigenda: ſic plane in ſemicane mulieris, & canis filio, partes ſupra vmbilicum humanæ, inferiores caninæ fuere, quia ſeminis portio ſupernis partibus efformandis dicata materiam habuit digniorem, & partem ſpirituoſam, in qua vis actiua reſidet, magis robuſtam, quæ a materno ſemine defluxit, patriſque coeuntis imaginatio a ſubditæ feminæ vultu, ac membrorum ſuperiorum vehementius imagine commouebatur: ex aduerſo ſpermatis portio partibus infernis conſtituendis inſeruiens inepta fuit, quæ formam humanorū membrorum indueret; habuitque paterni ſeminis ſubſtantiam ſpirituoſam robuſtiori vi præditum, quam materni. Idemque iudicium feras de alijs in eodem genere monſtris variarum ſpecierum animalia referentibus. Ceterum fieri etiam poteſt vt femina bellua ex homine puerum, & ex fera ſuper incubāte

[Margin notes:]
Mulier ex fera triplicem partum edere poteſt.

Mulier ex fera maſculo vt feram concipiat.

Mulier ex fera vt hominē concipiat.

Mulier ex fera vt mōſtrū vtriuſque parentis effigiē habēs pariat.

Bellua femina vt hominē concipiat mōſtroſum.

Digitized by Google

te hinnulum concipiat; qui duo fœtus ob vteri anguſtiam in vnum monſtrũ copulentur: Idipſum ſtatuas de muliere, quæ humanum, & ferinum concubitum paſſa ſit; ex homine ſiquidem hominem concipiens, & ex fera belluam, vtroque fœtu ob anguſtiam vteri in vnum coagmentato, monſtrum denique pariet; ita profecto genitus eſſe potuit partus ille mõſtroſus, quem anno Domini DCCCLIV. mulier edidit, ſpecie videlicet hominis, & canis integerrime corporibus coniunctis, dorſo connexis, ac dorſis ſpina ſolidiſſime conglutinatis. Sed & hac ratione gigni etiam poterit citra gemellorum copulationem monſtrum quibuſdam partibus humanis ab hominis maſculi ſemine conſtitutis; & quibuſdam ferinis a bruti maſculi ſpermate formatis ſiue in vtero mulieris, ſiue in aluo belluæ feminæ, quãdo & mulier, & beſtia femina ſeorſum poſſunt deinceps hominis maſculi, & bruti animalis venerem perpeti. Tot ergo modis contingit ex variæ ſpeciei ſeminum commiſtione monſtra variorum animalium partes habentium phyſice procreari.

Mulier vt mõſtrum ferinũ pariat.

Iterata variorum venere vt monſtra fiant.

Vndecima cauſſa, & origo monſtri varias ſpeciei animalium partes habentis ex Cacodæmonis opera elicitur.

Cap. LXXIII.

VNdecimam, & poſtremam cauſſam originis humani mõſtri varias brutorum figuras varijs partibus æmulantis in Cacodæmonem referre voluimus cum viris egregijs; at vero multo plures modos, quam illi pronunciauerint eſſe cenſemus, quibus vi dæmonũ monſtra contingant: in primis enim poteſt perfectus fœtus a parentibus ortus vi dæmonis illudentis conſpicientium ſenſus monſtroſus apparere; vt enim præſtigijs homo videbatur ſibi, & alijs figuram aſini induiſſe; ſic nullo negocio poteſt infans variorum animalium membris compaginatus apparere malo Dæmone aſpicientium ſenſus illudente. Deinde poteſt Dæmon idem malus aliunde ſublatum monſtrum aliqua ex propoſitis cauſſis enatum parturienti clandeſtine ſupponere, vero partu ablato, aut ficta grauiditate. Deinceps poteſt Dæmon monſtri conſtitutionem promouere applicando, vt dici conſueuit, actiua paſſiuis, nempe ſingulas antea propoſitas mon-

Dæmonis aſtu multifariam poſſunt monſtra fieri.

Homo præſtigijs in aſinũ mutatus.

Maiol. colloq. 2

Monſtrũ ſuppoſitum.

Monſtrum vt conſtitui phyſice queat opera Dæmonis.

monſtrorum cauſſas in vterum afferendo; nam vi Dæmonis, permittente Deo, poteſt tum generatrix, ac efformatrix uirtus in ſemine degens adeo in quibuſdam partibus eneruari, ut ſimilem parentibus fætum conſtituere nequeat: tum ſeminis natura aliqua ex parte in uiliorem eſſentiam deturbari, quæ non niſi animantis imperfectioris membra conſtituere apta ſit: tum materiæ fætus partes aliquæ ineptæ reddi formæ eiuſdem ſpeciei cum parentibus: cum uirtus fætus altrix labefactari nę poſſit alimento partibus applicato earum figuram conciliare: tum materies alimentaris ijs diſpoſitionibus aliqua in parte priuari, quæ neceſſariæ ſunt ad induendam effigiem membrorum, quibus applicatur: tum in corpore fætus morbus induci, quo eius effigies in ferinam deformetur: tum imaginationi parentum eiuſmodi ſpectrum alte infigi, quo monſtroſus fætus enaſcatur: tum in uterum feminæ uariorum animalium ſemen prolificũ latenter infundi, quorum miſtionem nuper nouimus huiuſmodi monſtrorum cauſſam exiſtere: tum etiam in aluo grauidæ animantis ſemiformato fætui adiungi aliunde ſuſceptum ex utero feræ ſemi effictum catulum, & humano conceptui conglutinari in monſtri conſtitutionem. Cuius quidem monſtri cauſſa efficiens proprie phyſica eſt, dæmon autem miniſter eſt, atque artifex apponens actiua paſſiuis, ingerens diſpoſitiones, remouens, aut adducens impedimẽta, ſolum motus locali monſtrorum cauſſas agitans. Tot ergo ſunt Monſtrorum ex uarijs partibus diuerſa diſſimilium animalium in eodem genere membra referentibus origines, & cauſſæ phyſicæ.

Monſtra progignit Dęmõ ſolo motu locali cauſſarũ phyſicarum.

Monſtra multiformia fuiſſe conſtructa ex partibus referentibus animantia diuerſi generis. *Cap. LXXIV.*

REperiri etiam in rerum natura Monſtra, quæ partes habeant referentes membra animalium diuerſi generis, ex ijsdem hiſtoricis manifeſte conſtat: uoco autem animalia diuerſi generis, quæ non cõmunicant eodẽ genere proximo: & ſunt in quatuor claſſes diſtributa, Aues, piſces, terreſtria perfecta, & inſecta. Nam Gualtherius cum Rubeaquenſe fatetur in Thracia ex muliere natum eſſe puerum, qui oculis, palpebris, & ſupercilijs caruit:

Anno Dñi. 601.

caruit; manibus inſuper, & brachijs; cui ad coxendices cau- Anno Dñi
da piſcis innata dependeret : quod monſtrum vbi Mauritius
Imperator vidit, interfici iuſſit, gladiumque ſtatim eſt oſcu-
latus; mater autem monſtri, quia nihil in eo gignendo pecca-
De môſ. uerat, abſoluta eſt. Meminit huius monſtri etiam Riolanus.
cap. 7. In Germania prope Lauffemburgũ oppidum in finibus Hel-
uetiorum ad Rhenum fluuium ſitum, natus eſt infans mani-
bus, & pedibus anſerinis, horrendo capite. Rauennæ, quod 1274
li. 24. c. 1. obſeruat etiam Paræus, & Rueffus, natum eſt monſtrum cor- 1512
5. de con nu in ſummo capite gerens, duabus alis inſtructum, carens
ceptu c. 3 brachijs, vnico inſiſtens pede rapacium auium ſimillimo, in
genu oculum habens, duplici ſexu præditum, ceteris mem-
bris homo: huius meminere quoque Ioannes Multiuallius,
& Gaſpar Hedionus. Paræi teſtimonio in Boſci Regis Pa-
li. 24. c. 7. roëcia, in Biera ſyluaria ad fontem Bellæ aquæ natus eſt puer 1517
faciem ranæ obtinens: Viſus eſt Ioanni Bellangerio Machi-
nanæ Regiæ Chirurgo, coram Harmoij oppidi Iuſtitiæ cu-
ſtodibus, ac in primis Ioanne Bribono eius loci procuratore
regio: monſtri pater fuit Amadæus Paruus, mater Magda-
lena Sarbucata. Sed Argentinæ nobilis Alſatiæ metropoli 1544.
orta eſt puella horrendo, atque in ſuperiori parte aperto pla-
ne capite, lato ore, bouinis oculis, & naribus aquilinis. Ste-
tini ortus eſt infans habens in vertice maſſam carnis refer- 1554.
rentem imaginem teſtudinis rufæ; in ceruice caudam car-
noſam inſtar muris, ſed albeſcentem, qualis erat cutis ſine
pilis; capite fuit Therſitico; eius meminit etiam Fincelius.
li. 24. c. 12 Paræo autore Antuerpiæ vxor Michaelis cuiuſdam, qui ope-
ram Chalcographo locabat, commorantis apud Ioannem
Molinum ſculptorem, ad inſigne pedis aurei, monſtrum pe-
perit canis prorſum effigie, niſi quod ceruice eſſet breuiore; 1571.
capite vero auis, ſed implumi: vitæ exors fuit, quod mater
ante tempus peperiſſet. Eiuſdem relatione aliud monſtrum
li. 24. c. 2. medio, intimoque in ouo compertum eſt, caput nempe facie
humana, ſed capillitio colubris vndique horrente; mentum
ipſi tribus alijs colubris vibratis, veluti barba germinabat: cõ-
ſpectum eſt Auguſtodini in ædibus Bancheronis Cauſidici,
dum ancilla oua multa frangeret butyro incoquenda: oui il-
lius albumen feli exhibitum repentinam mortem intulit: Id
monſtrum in manus Baronis Senecij quum veniſſet, ad Ca-

R rolum

rolum nonum Regem Metis agentem perlatum eſt. Dantur itaque monſtra ex membris diuerſi generis animalium partes æmulantibus conſtituta.

Monſtri humani membra viliorum animalium habentis origo, & cauſſa prima in apparentiam refertur.
Cap. LXXV.

AT vero monſtrum illud longe turpius, quod ex membris animalium diuerſi generis, perfectorum ſcilicet, ac imperfectorum; ſiue aereorum, ac terreſtrium; ſiue aquatilium, ac terrenorum, ab iiſdem fere cauſſis exoriri poſſe videtur; quæ ſigillatim breuiter ſunt percurrendæ. Profecto ex Phyſiognomicis habemus pleroſque homines naſci capite, ac facie, ac vnguibus auium conſimiles partes referentibus; quorum meminit Ariſtoteles in Phyſiognomicis, & poſt eum eius diſciplinæ cultor eximius Ioann: Baptiſta Porta: quorum ſane hominum partes allatæ aliquando adeo diſtant ab humana figura, & adeo ad volucrum imaginem accedunt, vt vulgo rei non ita ſubtiliter intuenti monſtra eſſe putentur, ac prædicentur: Quin & Hiſtorici ſuperiorioris ætatis hac in re vel vulgi famam ſecuti, vel cum vulgo non ita diligenter hominum membra diſpicientes, quod primo aſpectu ſibi monſtrum viſum eſt, poſteritati ſcribentes vere monſtrum eſſe tradiderunt: quod tamen vulgi placitum viris clariſſimis de rei natura imponere non debet.

Môſtra vulgi.

Hiſtorici qui vulgares opiniones hauſerint.

Secunda monſtri diuerſi generis origo, & cauſſa ex imbecillitate virtutis generantis colligitur. Cap. LXXVI.

SEd veri monſtri diuerſo genere contentorum animaliũ partes habẽtis altera cauſſa eſt imbecillitas virtutis efficientis fætum, quæ in parte ſeminis ſpirituoſa degit; quum autem triplex ſit huiuſmodi virtus, generatiua, quæ materiæ conceptus tribuit eſſe ſpecificum; ſeparatiua, quæ partes materiæ conceptus varijs membris conſtituendis deſtinatas prius abſque ordine in vnum confuſas ſegregat, & ſuis quaſque locis collocat; & formatiua, quæ ſingulis partibus

Seminis virtus fætum cõſtituens triplex.

partibus materiæ rite collocatis propriam determinatorum membrorum figuram impertitur: ſane quæcunque harum virtutum adeo imbecilla fuerit in aliqua parte conceptus vt perfecti animalis attributa illi nequeat impertiri, ei conditiones partis animalis imperfecti communicare cogitur. Ac vt ſpeciatim primo loco de vi generante agamus; proculdubio quemadmodum in quibuſdam viris principibus vi morbi adeo labefactata eſt virtus illa, cuium eſt in nutricatu alimento formam ſubſtantialem partis alendæ communicare, atque adeo ex alimento carnem generare; vt alimentum etſi ſuapte natura probum in vermes, ac pediculos conuertere cogatur miſere hominem enecantes; quod accidiſſe legimus apud Ariſtotelem, & Plinium Alcmani Poetæ, Pherecidi Syrio, & Syllæ Dictatori; eadem ratione in fœtu contingere poteſt, vt virtus generatiua crurum, exempli gratia, adeo langueat, vt eam materiam in humana crura conuertere non valens, in ſerpentum, aut anguillarum, aut piſcium extremitatem conuertere potuerit; cuiuſmodi originem habere potuit monſtrum Erichthonio ſimile, cui ortum aſſerunt antiqui ex Vulcano, & Minerua; & certe quum claudus eſſet Vulcanus pars ſeminis crurium genitrix ab eius cruribus originem trahens adeo imbecillis eſſe potuit, vt citra figmentum Erichthonium procreare valuerit: licet non negem priſci illius Erichthonii ortum eſſe potuiſſe figmentum.

Vis generatrix imbecilla vt monſtrũ pariat.

Homines inſignes pediculis enecti.

5. Hiſto. cap. 31. li. 7. cap. 43. & li. 11. ca. 33

Ortus erichthonij.

Tertia monſtri diuerſigenei origo, & cauſa in debilitate formatricis reponitur. *Cap. LXXVII.*

SIn autem ea virtus in parentum ſemine debilis extiterit, ad quam ex officio pertinet determinatorũ membrorum configuratio; & ita debilis vt materiæ certis membris conſtituendis deſtinatæ conformationem perfecti animalis tribuere non poſſit, efficiens quod poteſt imperfectioris animantis figuram illis partibus impertitur: atq; hac ſane ratione mulier illa Thraciæ anno Domini DCI. puerũ generare potuit adeo monſtroſum, vt cui oculis, & brachiis carenti, ad coxendices cauda piſcis innata dependeret: quod mõſtrum Mauritius Imperator interfici iuſſit, matre nullius criminis reatum habente nihil moleſtata.

Vis formatiua debilis vt monſtra conſtituat.

Quarta cauſſa, & origo monſtri multigeni ex imbecillitate virtutis ſeparatricis deducitur. Cap. LXXVIII.

QVotieſcunque vero contigerit in ſpirituoſa parte ſeminis eam virtutem languidam eſſe, quæ diſcernendis portionibus materiæ variorum membrorum formam accepturis dicata eſt a natura; ſeparatrix illa vis ſuo munere in quibuſdam partibus non functa, vt puta in digitis, aut manuum, aut pedum, fætum humanum producit pedibus anſerinis, ac manibus anatinos pedes referentibus: cuiuſmodi monſtrum enatum ſcimus Anno Domini MCCLXXIV. prope Lauffemburgum. Sin autem tres iſtæ virtutes ſimul imbecillitatem contraxerint; omnes opus ſuum non integre obeuntes, monſtri deformioris cauſſa eſſe poterunt: ac ſane ob harum omnium virtutum imbecillitatem genitum eſſe potuit, quod natum eſt Anno Domini MDXI. monſtrum Rauennæ, puer ſcilicet alas brachiorum loco habens, oculum in genu, vno pede nixus, eoque auium rapacium; & cornu habens in fronte; nam vis generatrix imbecilla humani cruris, ac pedis loco, auis pedem conſtruxit: vis formatiua debilis alarum figuram brachijs dedit; vis diſcretiua, & ordinatiua languida materiam pedum in duos findere non potuit; oculorum materiæ partem in genu delapſam ad ſuum locum in capite transferre nequiuit; & oſſeam materiam alteri cruri neceſſariam de capite ad inferiora trahere non valens sibi in cornu concreſcere fuit.

Vis diſcretiua debilis vt monſtra efficiat.

Monſtri Rauennatis origo explicatur.

Quinta cauſſa, & origo monſtri multigenij refertur ad ſeminis degenerationem. Cap. LXXIX.

CEterum quacunque de cauſſa ſemen parentum aliqua ſui portione a natura priſtina nimium degenerauerit; multæ ſiquidem huius rei cauſſæ afferri poſſunt, tantuſque ſit a priſtino ſtatu lapſus, vt ex ſubdita ſibi materia fætum congeneum omnino conſtituere nequeat; cogitur aliquas in fætu partes, quibus conſtruendis portio ſeminis degener ſpeciatim dicata eſt, efformare in ſpeciem diuerſiſſimi animalis. Sic genita eſſe potuit femina

na illa Argentinæ in Alſatia, cui os latiſſimum fuit, & nares ad inſtar aquilæ.

Sexta cauſſa monſtri poligenij materiæ ineptitudo eſſe oſtenditur. Cap. LXXX.

AT ſi ceteris cauſſis bene ſe habentibus, materiale principium fætus aliquas portiones habuerit adeo male diſpoſitas, vt ineptę omnino ſint recipiendæ naturæ aliis congeneæ, quam poſſunt recipientes diuerſi generis monſtrum conſtituunt; hac ratione ex heterogenea, & contumaci materia gigni potuit monſtrum illud Stetini ortũ in ſuburbio anno Domini MDLIV. cui, præter alia multa horribilia, pedes fuere ſimiles vnguibus curuis, & aduncis Lutræ; & ocelli vitrei, ac renidentes, ſplẽdenteſq; vt oua Lucii piſcis; ac loco faciei cincinnus ſimilis pilis felinis.

Septima cauſſa, & origo monſtri diuerſigenei deſumitur ex debilitate virtutis alentis fætum. Cap. LXXXI.

QVin etiam vbi aliqua in parte corporis embryonis vis alens adeo labefactata fuerit, vt alimentum membro agglutinatum in ſubſtantiam illius plene commutare nequeat, ex eo iam ad naturam viuentis induendam vltimas diſpoſitiones adepto præ imbecillitate imperfectiſſimum genus animalium procreat, vermes videlicet, ac ſerpentes, lumbricoſue, qui creſcentes, & altera parte fætui adhærentes mõſtrum diuerſigenium cõſtituere poſſunt, puerum ſcilicet anguibus hirtum aut capite Meduſæ inſtar, aut alia corporis parte: ſi namque in aluo puelli iam nati vermes longiores exoriuntur nonnumquam ex non maligna materia, nec putri, nec ortu ſpontaneo: quod ex eo patere poteſt vnicuique, quia non raro ſcatentes in aluo vermibus homines nihil perpetiuntur, non tormina, non febres, non alia ſymptomata, quæ vermes e putri excrementorum colluuie ſponte genitos conſequi conſueuere; ſi inquam in partibus internis humani corporis ex benigna materia oriuntur vermes, quia nutrientis animæ vis aſſimilatrix nimium languida præparato alimento nequit formam perfectioris animalis impertiri; ſed

Puer meduſæ capite vt gigni valeat.

inſecti

inſecti naturam indere cogitur innoxios vermes procreans: quid ni eiuſdem generis vermes producere valeat in ſubſtantia carnium ad corporis ſuperficiem poſitarum? quod vbi cõtingat, exertis capitibus ex cute ſerpentibus, reſidui corporis extrema parte carnium ſubſtantiæ conglutinatis, & nutricatione adauctis, monſtrum diuerſigeneum exorietur.

Octaua cauſſa, & origo monſtri diuerſigenij ex inepto partium alimento educitur. Cap. LXXXII.

AT vero ſi alimentum, quo fætus enutritur in vtero, ſiue ob permiſtionem tetri alicuius vaporis, humoriſue, ſiue ob propriam intemperiem, ineptum ſit, cui ab alente anima, quamuis robore polleat, perfecti viuentis natura concilietur; ab ea imperfecti animalis, ad quam ſolam propenſum eſt, naturam ſuſcipit; quod animal ſi quapiam ex parte corpori fætus adhæreat, monſtrum conſtituet diuerſi generis animalium membra turpiter obtinens. Non alia ſane ratione Strabonis, ac Diodori Siculi teſtimonio Æthiopes, qui Silli appellantur, locuſtis viuentes a prauo alimento id patiuntur, vt ex eorum corporibus erumpant vermes, a quibus ij miſere depaſcuntur, infelicem vitam infeliciſſima nece terminantes.

lib. 16. lib. 4.

Sillorum vita, & mors miſerrima.

Nona cauſſa, & origo monſtri multigenij ex morbo fætus adducitur. Cap. LXXXIII.

PVellos in vtero multa morborum genera perpeti vetus eſt; Si ergo aliqua portio carnoſa embrii putredine concepta occaſionem det ortui ſerpentis, aut ranæ, aut cuiuis alteri animalium, quæ inter inſecta numerantur, & ſpontaneam generationem habere poſſunt; quemadmodum fit vt quæ ſponte naſcuntur non raro vnam partem ſolam animalis abſolutam obtineant hærentem alteri materiæ nondum mutatæ; vt de Niloticis muribus obſeruat alicubi Plinius aſſerens in Aegypto decreſcente Nilo (quod li. 9. c. 68 flato quodam tempore fit) exiguos mures reperiri, inchoato opere genitalis aquæ, terræque, iam parte corporis viuentes,

Sponte orta ſemigenita.

Digitized by Google

tes, nouiſſima effigie etiam num terrena: Quod ſuauiſſime deſcribit Ouidius,

1. meta. *Sic vbi deſeruit madidos ſeptenfluus agros*
Nilus, & antiquo ſua flumina reddidit alueo,
Aethereoque recens exarſit ſidere limus,
Plurima cultores verſis animalia glebis
Inueniunt; & in his quædam modo cœpta per ipſum
Naſcendi ſpatium; quædam imperfecta, ſuiſque
Trunca vident humeris; & eodem corpore ſæpe
Altera pars viuit, rudis eſt pars altera tellus.

Ita profecto contingere poteſt vt in corpore fætus generentur in varijs partibus capita ranarum, caudæ murium, ſemilumbrici, cohærentes puello in formam horribiliter monſtroſam. Hac plane ratione ortum eſſe potuit monſtrum ex puero & ſerpente compaginatũ anno Dñi MCDXCIV, a muliere Cracouiæ partu editum; ea etenim fætum enixa eſt, qui affixum dorſo ſerpentem viuum geſtabat, qui mortuum puellum arrodebat. Infans caudatus vt oriatur.

Decima cauſſa, & origo monſtri multigenij ex parentum imaginatione hauritur. Cap. LXXXIV.

CEterum in hoc mõſtrorum varia diuerſi generis animalium membra obtinentium ortu primas tenet parentum vehemens phantaſia; ſi enim matre valde appetente, aut exhorrente aliquod inanimum, fætus plerumque naſcitur illius rei ſimulachrum euidentiſſimum in corpore geſtans: quid ni ex parentum, ac matris potiſſimum affectu vehementi, ac imagine alicuius monſtri, aut variorum animalium ſeu in vigilia, ſeu in ſomno viſa occaſio tribuatur virtuti formatrici mõſtrum efformandi varios diuerſorum animalium partes in corpore geſtans? ſic plane cum Paræo, & Bellangerio putamus Magdalenam Sarbucatam febre diuexatam mulierculæ conſilio rana viua manus palmæ affixa tandiu detinendam viri amplexus exercentem, atque inde concipientem, ſuo tempore peperiſſe puerum facie ranali. Infans ranali facie vt genitus.

Vnde-

Vndecima cauſſa, & origo monſtri diuerſi generis ad parentes monſtroſos refertur. *Cap. LXXXV.*

NEmini dubium arbitror ex traditis, ſi puer hic ranali facie ad ætatem adultam perueniſſet, mulieriſque coniugio vſus fuiſſet, ex ea licet integra forma illum conſimile ſibi monſtrum ſuſcipere potuiſſe: ſi quidem partes ſeminis à paterna facie primordialem originem habentes, quum natura ſemper ſibi ſimile in omnibus procreare geſtiat, in materiam, ex qua filioli facies conſtitui debet, facile conſimilem ranæ imaginem delinearent: id tamen neceſſarium non ponimus, quia materni ſeminis portio ſpirituoſa, & prolifica deformitatem paternam corrigere poterit, ſi vires validas obtinuerit; ac eo magis, quo natura, ſi non ſit impedita, ſemper de poſſibilibus efficit quod melius eſt, Ariſtotelis obſeruatione.

Natura ſemper geſtit ſimile generare.

de an. inceſ. c. 10. 1. polit. cap. 5.

Duodecima cauſſa, & origo monſtri polygenij habetur in ſeminum permiſſione. *Cap. LXXXVI.*

QVum inter animantia, quæcunque genere proximo ab homine diffident, præter imperfecta terreſtria, volucres ſint, & aquatilia bruta; vt nullum fuiſſe reor vnquam veneris congreſſum vili hominum cum terreſtribus inſectis; ita cum marinis animalibus, & pennatorũ genere coitum hominibus eſſe produnt hiſtorici; nam quum Venetijs eſſem (inquit Gillius) quidam Dalmatæ, ſpectata fide viri mihi religioſæ teſtati ſunt ſe ad oppidum Dalmatiæ, Spalatrum nuncupatum, vidiſſe marinum hominem, qui ſe ſpectantibus ſummum terrorem iniecit, quum ſe in terram incitauiſſet vt mulierem, quæ circum littus tum verſabatur, corriperet; verum vbi eam fugere perſpexiſſet, ſtatim ad mare regreſſus imam maris ſedem petiuit: eundem mihi deſcripſerunt hominis omnino ſpeciem, ſimilitudinemque gerere. Itemque magna fide homines, qui ad mare rubrum per multum temporis verſati eſſent, ſanctiſſima aſſeueratione mihi affirmarunt illic marinos homines ſæpe capi ſolere, quorum duriſſi-

Homines cũ marinis bellius coiuiſſe. Marini hominis hiſtoria.

duriſſimis pellibus calceamenta tam robuſta conficiant, vt ad quindecim annos durent. In nauigatione Hamburgenſis cuiuſdam peracta anno Domini MDXLIX. e Portugallia meridiem verſus in orbem nouum legitur reperiri piſces in aquis humana ſpecie in vtroque ſexu; cauda tamen oblonga ſquamis piſcium obſita, cruribus breuibus iuxta caudam prominentibus, faciem ab humana parum deflectere. Ioan. Baptiſta Ramuſius in præfatione ad nauigationem Hannonis Cartaginienſis teſtatur in africano littore a Luſitanis inuentum fuiſſe cadauer magnum ab vndis eiectum, manibus, pedibus, totoque corpore homini omnino ſimile, niſi quod totum ſquamis tegebatur, capilli vt filamenta ſubtilia ſummam ob duritiem rigebant. Alexander item ab Alexandro quum hominis marini, & Nereidum mirabiles hiſtorias expoſuiſſet, ſubdit, ſed ſuper omnia noſtro æuo haud abſimile factum comperimus in Epiro, profecto exemplum inter pauca memorabile, quod nonnulli prodendum poſteris putarunt, & actis quoque publicis teſtatum eſt: Ad fontem iugis aquæ, ad quem mulieres ex oppidulo aquatum ventitabant, Tritonem, ſeu marinum hominem e ſpelunca, quam forte ibi nactus fuerat, obſeruare ſolitum ſi quando ſolam ad aquas accedentem, aut per littus ambulantem mulierem videret, ipſum ex vndis, & ſpelunca leni greſſu, tacitiſque veſtigijs deſilire, & a tergo accedere, ac vi compreſſam mulierem ex inſidijs adoriri, & ad mare concubitus cauſſa arripere, arreptamque ſub vndis deferre conſueuiſſe: Quod quum apud loci incolas percrebuiſſet, diligentius marinum hominem obſeruaſſe; & quum diutule laqueos illi intendiſſent, haud multo poſt dolo captum, & laqueis vinctum cepiſſe: quumque cibo abſtineret, extra aquas diutius viuere nequiſſe; ſqualoreque tandem, ac tædio ad extremam tabem veniſſe. Tenet fama Venereos eos, & flagrantiſſime mulierum amaſios eſſe: propterea oppidi incolas edicto inhibuiſſe ne qua deinceps ad fontem mulier niſi viris comitata accederet. Hæc nos, & huiuſmodi ab his, qui diuerſa maria pererrarant, & eadem monſtra placidis aquis colludentia vidiſſent, & in occurſum nautis exertis capitibus ab vndis accurriſſe, & voces audiſſe referebant, plerumque accepimus. Baptiſtæ quoque

Piſces humana facie.

t. 1. naui. p. 114.

38. geni. dier.

Tritonis hiſtoria.

Digitized by Google

Fulgoſij relatu Eugenio IV. Pontifice apud vrbem Sebenicum in Illyrico captus eſt marinus homo, qui ad mare puerum trahebat: is a currentibus, qui rem aſpexerant, lapidibus, fuſtibuſque vulneratus in ſiccum retractus eſt. Huius effigies pene humana, niſi quod cutis anguillæ ſimilis erat, & in capite duo parua habebat cornua; manus quoque duorum tantum digitorum formam exprimebant: pedes autem in duas veluti caudas finiebantur, a quibus ad brachia alæ, vt in veſpertilione, extendebantur. Denique Bellonij, Cardani, & aliorum relatione in lacum quendam Pomeraniæ per inundationes maximas (poſt ſæuas maris tempeſtates) delatum, piſcem mulierem, captumque, & ad Edam eius regionis vrbem deportatum Cornelius Amſterodamus ſcripſit; cui ad muliebria munera exequenda promptitudinem quamdam fuiſſe recenſet (mutam, & ſalaciſſimam fuiſſe Cardanus aſſerit) atque aliquot poſt annos cum eius loci mulieribus vixiſſe; ſed nunquam loqui potuiſſe. Næ ſi hanc marinam feminam ab homine impleri, aut a Tritone ſupradicto mulierem aliquam grauidam fieri contigiſſet; monſtrum humanum marinas partes, piſciſque membra obtinens oriri potuiſſet.

Hominis marini cornuti hiſtoria.

De varic.

Piſcis mulieris hiſtoria.

Decima tertia cauſſa originis meduſæi capitis in ouo gallinæ. Cap. LXXXVII.

Difficilimam explicatu fateor meduſæi capitis, atque adeo monſtri ex humano capite vndique capillorum loco, & barbæ anguibus horrente, quod in ouo gallinæ compertum legimus ex Paræo; niſi enim hominem ad eam dementiam perueniſſe dicamus, qui gallinæ venere abuſus fuerit; humano ſemine partim corrupto venenatorum animalium naturam adepto, partim viribus integris in capitis humani formam efformato: ſcimus enim venenum fieri ſemen retentum, & ex eo putrido, ac veneni naturam quoquo pacto habente ſerpentes fieri mirũ non eſt: venenatam vero ſubſtantiam in ouo illo incluſam fuiſſe docuit experimentum, quo conſtat oui eius albumen feli exhibitum repentinam mortem intuliſſe. Dicere poterimus gallinam, quippe animans eſt eius conditionis, vt fæda quæque

Meduſæi capitis in ouo coperti generatio.

Semen retẽtũ venenum fieri

E putrido ſemine ſerpentes fieri.

que

Digitized by Google

que in terra comperta deuoret, nec ab anguibus viuis abſtineat; gallinam inquam forte alicubi terræ nuper impactum virile ſemen deuoraſſe, menſtruum ſanguinem, ac ſerpentis oua comediſſe, galloue rabido ſuccubuiſſe; quo factum eſt vt inter cetera ouum genuerit, in quo fæda hæc omnia contenta cauſſa meduſæi capitis extiterint; a virili ſemine capite formato; a muliebri ſanguine venenato albumine; & ab ouis ſerpentinis anguibus effectis; galli ſemine generationem adiuuante, quo baſiliſcum fieri fama eſt. Ac certe tale quid contingere potuiſſe in gallina non negaſſet Auicennas aſſeuerans mulierem balneum ingreſſam, in quo maſculus homo ſemen effuderat, eo intra vterum attracto ſine coitu grauidã euaſiſſe: nec alter ille Doctor inquiens filiam cum patre dormientem illius ſemine nocturna pollutione latenter effuſo in aluum a matrice attracto nullo crimine grauidam fuiſſe: Mira ſunt hæc, fateor, & rara; ſed de monſtris agimus, quorum naturam & miram, & raram eſſe dudum oſtendimus. Monſtra enim non eſſent, ſi facile, ſi frequenter, ſi citra admirationem exorirentur.

Galline reſſæ das & venenatas deuorant.

Auicenne mulier vt ſine coitu grauida fuerit.

lib.1.c.1. & ſeq.

Decima quarta cauſſa, & origo monſtri multigenij ad vim mali Dæmonis refertur. Cap. LXXXVIII.

IN his etiam monſtris membra ex diſtantiſſimo animalium genere obtinentibus procreandis malos Dæmones, Deo ſummo permittente, cauſſæ rationem habere poſſe probabile eſt; nam eorum opera poſſunt variorum animalium tum ſemina prolifica, tum etiam fætus in vnum vterum comportari, ac turpiter inuicem copulari; tum partes variæ configurari; tum cauſſæ ſingulæ dudum a nobis propoſitæ ad monſtri generationem accommodari, non quidem e ſua ſubſtantia quidpiam admiſcentes; ſed ſolum applicando naturalibus paſſiuis actiua phyſica, & procul arcendo quæcunque horum actionem, & illorum paſſionem impedire poſſent in propoſito: ſic fortaſſe Iuppiter olim, qui Dæmõ fuit, Cycni formam indutus Lædam compreſſit; vnde orta Helene guttur olorinum habuiſſe dicitur.

2. Boc. ge. Deor. li.11.c.7. & 8.

Dæmon monſtrum procreans de ſua ſubſtantia nihil admiſcet fætui.

Anno Dñi.

Monſtri Cacodæmonis effigiem referentis exiſtentia pateſit.
Cap. LXXXIX.

DEnique vero aliquãdo etiam extitiſſe monſtra adeo dira, vt teterrimam cacodæmonis imaginẽ præſeferrent, litterarũ monumentis conſignatum eſt a varijs autoribus; in primis enim Cornelius Gẽma, i. Coſm. obſeruatione quoque Riolani, teſtatur in Vrbe Brabantiæ crit.6. Buſcunduceſi monſtrum ex muliere natum horribilem ca- cap.4. codæmonis effigiem retuliſſe. In Belgio, ait Gualtherius cum
1543. Rubeaquenſe, infans natus eſt ex honeſtis, & nobilibus parentibus teter admodum, & horribilis aſpectu; flammeis, & radiantibus oculis; ore, naribuſque bouinis, cornu figura exertis, ac prominentibus; dorſo pilis caninis hiſpido; ſimiarum faciebus in pectore extantibus, qua mammarum locus; oculis felium ſubtus vmbilicum hipogaſtrio affixis, tetris, ac minacibus canum capitibus ad vtramque cubitum, & pedi vtriuſque patellam antrorſum ſpectantibus; figura pedum cycni; cauda ſurſum reflexa, & recurua, longitudine vlnæ
1547. dimidiæ; quatuor horas ab ortu vixit. Aliud monſtrum parum huic diſſimile poſtea in Cracouia natum Munſterus, Cardanus, & Rueffus aſſeuerant, infantem ſcilicet promuſcidem Coſmag. naſi loco gerentem; oculis rotundis, & alatis; auribus aſininis; 12.de ſub alijs duobus oculis ſupra vmbilicum; cauda muris, ſed tilit. bifida, & adeo longa, vt caput ſuper excederet; manus, pe- 5.de con deſque quaternis digitis ad vnguem accipitris ſimilimis; ſed ceptu. tres membrana, velut anſerini colligabantur: ſub alis, & in- cap.3. tra cubitos, & ſupra genua ſingula capita canum prominebant, vt eſſent numero ſex: ſuperuixiſſe fertur tribus horis. In eadem ſerie monſtrorum poni debet aliud a Paræo deſcri-
1578. ptum, dum ait, Apud Subalpinos in Quiero, decem a Tauri- li.24.c.4. no miliaribus poſito oppidulo Matrona honeſta fætum peperit cornua quinque ſibi aduerſa, & arietinis ſimilia capite gerentem; cui præterea a ſumma fronte ad occiput in dorſum fere totum prælongum carneum fruſtum pendebat, capitij muliebris inſtar habens: circum collum vero alia caro duplex aduoluebatur, tanquam collare ſubuculæ: extrema

vtriuſ-

vtriuſq;manus digitorum vncos rapacium auium referebant; genua tanquam in poplitibus erant: crus dextrum, peſque item dexter rubro colore præfulgebant; reliquum corpus bætico erat colore: Magno cum clamore in lucem prodijſſe dicitur; quo ſic obſtetrices conſternatæ fuerunt, & reliquæ mulieres clinicæ, vt e veſtigio ab ædibus puerperæ ſe in fugam dederint. De eo monſtro quum Subalpinorum Princeps reſciuiſſet, iuſſit id ad ſe adduci; nec dici poteſt quam varia fuerint aulicorum de ipſo iudicia. Re vera igitur in natura compertæ ſunt decem a nobis antea ex Monſtri forma eſſentiali deductæ monſtrorum differentiæ, quæ ſunt Monſtrum mutilum, excedens, ancipitis naturæ, difforme, informe, enorme, multiplex in vna ſpecie, multiformis ſpeciei, multigenium, & diuerſigenium.

Monſtri cacodæmonis effigiem habentis origo, & cauſſa prima deſumitur ex parentum imaginatione.
Cap. X C.

POſtremo in hoc loco ſe ſe nobis offert explicanda cauſſa, & origo monſtrorũ tetrã, & horribilẽ cacodæmonis effigiẽ obtinẽtiũ. Et ſane illorũ duas arbitror phyſicas eſſe cauſſas; vna quidẽ eſt imaginatio parẽtis; nã ſi mulier coeat cum viro perſonato Dæmonis imagine; aut ſi malefica ſit ab incubo Dæmone pati aſſueta ſubhorrẽda illa ſpecie, ſciatq;, ac putet ſe cũ malo Dæmone corpus miſcere; nil mirũ ſi aliquando inde concipiens monſtrũ cacodæmonis effigie pariat: Dæmon enim aſſumpto ſibi corpore, quo venerem ſenſibilem agat, ſemen prolificum alicuius hominis defert in vterum feminæ, vnde illa vi ſeminis hominem concipit; ſed vi ſpectri alta imaginatione repoſiti Dæmoniformem parturit: Poſſe autem mulieres cum incubo Dæmone modo humanam, modo ferinam, modo etiam horribiliorem formam induto congredi, & inde concipere, ac parere vi ſeminis prolifici aliunde in vterum feminæ comportati, fuſiſſime probauit Delrius, non reclamante Platone in Cratylo. Immo vero etiam huiuſmodi ſpectrum animo mulieris inſculpi poteſt ex ſolo auditu, lectuue de natura, & defor-

Monſtri dæmoniformis duæ cauſſæ phyſicæ.

Dæmon vt venerem cum muliere exerceat.

mag. diſquiſ. to. 1. li. 2. q. 15

deformitate Dæmonis; quin & ſomnians talem imaginem concipere poteſt animo, qua vteri conceptus deformetur in Dæmonem. Audiui enim a diſertiſſimo Iulio Guaſtauino Genuenſe, Torquatum Taſſum, Etruſcam illam Phœnicem, quo ipſe familiariter vtebatur, poſt concilium illud horrendum cacodæmonum tam belle deſcriptum, habuiſſe in phantaſia monſtroſas dæmonum formas tam alte defixas, vt eas ex animo depellere non poſſet, ſed vel inuitus in earum recordationem trahebatur, vnde triſtis etiam incedebat; hincque melancholia illi aut orta, aut certe adaucta eſt, qua miſere torquebatur nobilis Poeta: certe ſi femina, vt Sappho, extitiſſet, eaque imaginatione concepiſſet; vel ſi vir mulierem impleuiſſet, monſtrum Dæmoniforme generare potuiſſet. Tale quid forte a tetro ſomnio contigit honeſtæ illi matronæ, quæ apud Subalpinos monſtrum Dæmoniforme peperit; vt ſupra vidimus apud Paræum.

Taſſus vnde melancholicus.

li.25. c.2

Monſtri Dæmoniformis altera cauſſa, & origo explicatur ex cauſſis prius adductis. Cap. XCI.

ALtera vero cauſſa monſtri cacodæmonis effigiem habentis eſt, quia Dei permiſſu malus Dæmon in aluo grauidæ partes cõceptus transformet in horrendam imaginem, adiectis cornibus, cauda, rapacibus vnguibus, & alijs id generis; atque id, vt ſæpenumero diximus, applicando actiua naturalia phyſicis paſſiuis, ac remouendo cuncta impedimenta, quæ intentum ſibi opus prohibere valerent: Qua quidem in re nihil ipſe de ſuo ponit, quum ſit ſubſtantia incorporea, & nullum obtineat accidens materiale; quum tota monſtri natura ſita ſit in corpore materialibus accidentibus affecto: ſed ſolum naturalia corpora mouet de loco ad locum; qui motus eſt illa, de qua nuper, applicatio actiuorum paſſiuis. Et ſane Intelligentijs ab omni materiæ noſtratis commercio ſeparatis nullam aliam vim tribuit Ariſtoteles, qua immediate agant in ſubſtantiam corpoream, niſi loco motricem.

Dæmon vt monſtra efficiat.

Pero-

Peroratio. *Cap.* XCII.

HÆc de phyſica monſtroſi hominis conſtitutione; immo vero de monſtrorum cauſſis, natura, & differentijs dicta ſint: In quibus cōſcribendis ſi quid a S. R. E. improbatum effluxit e calamo, id etiam nunc expungo, & non ſcriptum volo; ſin autem quid probis, doctiſque viris, ac veritati conſentaneum protuli, hoc a ſummo Deo bonorum omnium largitore acceptum referatur: cui decus, & honor ſit in perpetuum.

FINIS.

Digitized by Google

Approbationes.

EGo Dom̃us Alexander Maphæus Venetus Clericus Regularis I.V. Artium, ac ſacræ Theologiæ Doctor, Patauijque in noſtro Gymnaſio SS. Simonis, & Iudæ Theologiæ Profeſſor diligenter, & accurate perlegi Opus Perilluſt. & Excell. D. Fortunij Liceti De Monſtrorũ natura cauſſis, & differentijs; *in quo nihil eſt, quod Fidei integritati, ſanctorũ Patrũ Doctrinæ, & Chriſtianis moribus egregie non conſonet, ſed vndique exquiſitã ſubtilitatem, ſapientiam, eruditionem, & rerum varietatem redolet, multaque à nullo vſque huc explicata miro ordine, & doctrina diligentiſſime, & accuratiſſime pertractantur. Quapropter opus digniſſimum cenſeo, quod ad omnium Studioſorum Vtilitatam quamprimum typis excuſum in lucem prodeat.*

Datum Patauij in noſtra Domo SS. Simonis, & Iudæ die 14. Decemb. 1615.

D. Alexander Maphæus Cler. Reg.

Stante fide vt ſup. Fr. Paulus Sans Inquiſitor Paduæ admittit vt imprimatur.

1615. *a 21. Gennaro*

Hauendo io Agoſtino Dolce Segretario letto vn libro in foglio di carte ottanta ſcritto à penna dell'Eccell. Sig. Fortunio Liceti Genoueſe intitolato De Monſtrorum cauſſis natura, & differentiis Libri duo: *Principia* Quæcunque raro contingentia: *finiſce* Cui decus, & honor ſit in perpetuum; *nel quale non hauendo trouato coſa contraria alla ſanta Fede, Prencipi, & buoni coſtumi: lo giudico con giuramento degno di ſtampa.*

Agoſtino Dolce Segretario.

Digitized by Google

INDEX ALPHABETICVS RERVM NOTABILIVM LOCVPLETISSIMVS.

A

ACephali monſtri origo explicata. pagina 74.
Acephali qui monſtra non ſint. pag. 4
Acephalos pectore oculato non eſſe monſtra. 26. 27
Actio phyſica eſt cum motu. 33
Actio phyſica tactu fit. 5
Actus actiuorum in patiente diſpoſito fieri. 42. 107
Actus diſtinguit qui, & quomodo. 29.
Actus eſt ratio cognoſcendi. 19
Actus qui ſpecificas differentias conſtituat. 29
Admirabilia quæ ſint, quæ non ſint. 23
Admirabilia rapiunt homines ad ſui meditationem. 1.
Adultera cur pariat filios marito ſimiles. 113
Adulter qui non ſit, licet adulterium commiſerit, ſciens cum qua rem habuerit. 86
Adultos homines monſtroſam naturã induere. 110
Aegrotantes vt ſibi cauſſa euadant figuræ monſtroſæ. 70
Aethiopes vi phantaſiæ filios albos procreare poſſe. 83
Aethiopiæ feminæ qua forma ſint. 85
Aethiopiam veteres Indiæ nomine appellabant. pag. 84
Aethiopum more nigri filij ex candidis parentibus orti non ſunt mõſtra. 83.
Africa vt ſemper aliquid noui afferat. pag. 115. 119
Agens agit quatenus eſt actu. 104
Agens imbecillum ſe habet ad validũ vt id quod potentia eſt ad id quod eſt actu. 104
Agens materiei quã formã tribuat. 125
Agens omne geſtit ſibi ſimile conſtituere. 53
Agens vt formam ſua viliorem procreet. 125
Agentia pure phyſica vt ex neceſſitatẽ operentur. 75
Agentium cunctorũ naturaliũ finis. 26
Agni equinis pedibus. 10
Agnus biceps cum quinque pedibus. 10
Agnus humano capite. 99
Agnus ſiminino capite. 19
Agnus triceps. 11
Albos filios Aethiopum non eſſe monſtra. 83
Alens vis vt monſtra efficiat. 109
Alimentum vt ſit monſtrorum cauſſa. 109. 110
Alimur iiſdẽ, ex quibus cõſtamus. 123
Amaranthi monſtrum. 12
Ambuſti monſtroſi. 111

Analogatum primum cetera patefacit. pag. 28
Anaticula vno crure nixa. 9
Anceps monſtrum quodnam ſit. 29. 65
Ancipitis monſtri cauſſa vt ſit parentum imaginatio. 69
Ancipitis monſtri cauſſa prima quæ ſit. 65. 66
Androgyni qui monſtra ſint. 94
Androgyni vtroque ſexu vtentes. 94
Androgynum monſtrum quale ſit. 95
Andromeda æthiops. 84
Anguſtantia vterum plura. 41
Anguſtia vteri ex quibus cauſſis pendeat. 57. 77
Anguſtia vteri procreat monſtra informia. 77
Anguſtia vteri vt cauſſa ſit monſtri excedentis. 57
Animalia diuerſæ ſpeciei quæ coeãt ad prolem. 120
Animali cuique ſuum eſſe naſcendi tempus. 120
Animal non omne cuique iunctum procreare ſobolem. 122
Animal non ſemper tertiæ ſpeciei naſci ex parentibus diuerſæ naturæ. 118
Animal vnum vt conſtare nequeat ex pluribus ſpeciebus. 120
Anima eſt vitæ cauſſa. 19
Anima incorporea eſt. 124
Animã eſſe mõſtri formam remotã. 16
Anima nulli eſt corporeæ qualitati ſubdita. 124
Animæ partes viliores in actionibus ſuis a nobiliori gubernari. 60
Anima vt ſit vna. 17
Anſer biceps, vno collo, quaternis pedibus, cum gemino podice. 10
Anſer duplici collo, quaternis alis, & pedibus. 10
Anſerinis pedibus, & manibus puer enatus. 129
Antonij Cianfii e dorſo, & brachijs flãmas erupiſſe crepitantes. 88
Apparentia monſtra. 130
Arbor vna fructus diuerſarum ſpecierum proferens. 121.
Arborea venus quæ ſit. 119
Arbores variæ vt in vnum coeant. 63
Arbutus vt nuces ferat. 120. 123
Ariſtomenis cor piloſum. 90
Ariſtomenis fortitudo. 90
Ariſtotelis locus illuſtratus. 25
Arquati morbi natura mirabilis in Pythagora. 89
Ars monſtra efficit non ſine opera naturæ. 70
Ars naturam perficit. 122.
Ars naturæ iuncta facit oleam vitiproram. 122
Ars non potens facere quod vellet, efficit quod poteſt. 24
Ars non ſemper aſſequitur intentam formam. 13
Ars vt efficiat monſtra. 70
Arte monſtra effici poſſe. 69. 70
Artifex imperitus vt ſe habeat ad peritum. 107
Artificioſa corpora cur ſint minus ſubſtantiæ quam naturalia. 23
Artis opera vnde denominentur. 13
Artis peccata vt eueniant. 107
Aſcanij de vertice flãma erumpens. 88
Aſſuetorum adiumentorum priuatio morbos, & mortem inducit. 62
Athletas in monſtra degeneraſſe. 28
Attila ex muliere, & cane vt ortus. 119

Aui-

Auicennæ mulier vt ſine coitu grauida fuerit. 139
Aureæ glandes vt e palma phyſice defluxerint. 89
Aurei cruris allegoria. 86
Aurei cruris Pythagoræ origo explicata. 87. & ſeqq.
Aurei cur dicti ſint primi homines. 86
Aureum femur Pythagoræ. 80. 81. 86. 87.
Aures curtæ vt inſitione reficiãtur. 70.
Autores alij De Mõſtris vt egerint. 1. 2
Autor ſeptimeſtri partu editus. 121

B

BArbati pueri vt naſcantur. 90
Bartholomæi Turriani laus. 92
Baſileæ monſtri hiſtoria. 76
Baſiliſcus vt fiat. 139
Belluæ marinæ coitus cum homine. 136
Bellua femina vt hominem concipiat monſtroſum. 126. 127
Belluam vt gignat homo ex fera femina. 125
Bellua vt ex homine, ac bruto monſtra concipiat. 127
Beſtiæ quæ diuerſi generis coeuntes generent. 114
Beſtia ab hominibus nequam ſubactas monſtra parere. 114
Biceps homo. 7
Biceps infans carens altero brachio. 65
Biceps infans tertiam manum habens in collo. 71
Biceps puella cuius materiei exceſſu genita. 54
Bicipites pueri. 9
Bicorporeus homo ab vmbilico ſurſum. 45. 46
Bliti monſtrum. 12
Bonamicus notatus. 92
Bos biceps. 10
Bos quinque pedibus. 10. 11
Bos ex equa bouem genuit equinis pedibus. 10
Brachiorum expertis origo. 38
Brachiorũ expers homo a natiuitate. 35
Brutis vnicum eſt pariendi tempus. 121
Brutorum monſtra varia. 9. 10. 11

C

CAcodæmonis effigie monſtrũ mulier peperit. 140
Cælo nulla deformitas ineſt. 24
Cælum non agit ſine motu. 34
Cælum non eſt generabile, & corruptibile. 19
Cælum vt ſit noſtratium cauſſa. 21
Cælum vt ſit monſtrorum cauſſa. 34
Calceamenta quindecim annos durantia. 137
Caliditas regionis venerem acuit. 119
Calor excedens vt lapides in corpore creet. 91
Caloris exceſſus, & defectus vt mõſtra pariat. 77
Calor idem colliquat ceram, & indurat lutum. 108
Calor idem dealbat capillos, denigrat carnes. 108
Calor maternus qui ſit inſtrumentum virtutis formatricis. 60
Caluariæ deauratæ ſunt ſcytharum pocula. 86
Canes cum lupis, vulpibus, ac tygride coire. 115
Canis biceps. 9
Canis capite auis. 129
Canis triceps. 10
Capite carens orta puella. 72

Capite Meduſæo puer vt gigni valeat. 133.134
Capitis materni violenta concuſſio cur monſtrum efficiat magis quam dorſi, aut ventris. 63.64
Capitis meduſæi comperti in ouo generatio. 138.139
Capra cornu habens in crure. 9
Caput exerens ſe ex vmbilico hominis. pag. 48
Caput habens puer e ſiniſtro enatum humero. 72
Caput humanum partu editum. 35
Caput inſolitæ magnitudinis. 47
Caput Meduſæum in ouo compertũ. 129
Caput membranis inuolutum vt mulier parere potuerit. 38
Caput qua ratione materia nimium affluat. 59.
Caput ſine buſto diu non viuit, nec in vtero. 38
Caput vnum duobus pueris ab ortu datum. 46.47
Cardanus notatur. 28.61
Carduus monſtroſus. 12
Carmelita monachus vt habuerit capillos flammigeros. 87.88
Caſtratum animal vt coire, & generare poſſit. 43
Caudam e ſylueſtri victu homini crumpere non eſt probabile. 28
Caudatus infans vt oriatur. 135
Cauſſæ duæ phyſicæ monſtri dæmoniformis. 141
Cauſæ vterum anguſtantes. 41
Cauſſæ communes non ſunt in definitione ponendæ. 22
Cauſſæ variæ ineptitudinis materiæ fætus. 42
Cauſæ naturales aurei femoris Pythagoræ. 87.88.89
Cauſſa efficiens formam ſua digniorem efficere non poteſt. 125
Cauſſa efficiens vna communis eſſe poteſt omnibus monſtris. 33
Cauſſa finalis ob quam placenta in vtero gignatur. 73
Cauſſa finalis omnium monſtrorum non vna. 33
Cauſſa, in q̃ ſunt effectus reſoluendi. 37
Cauſſa monſtrorũ vt ſit ineptitudo materiæ. 42
Cauſſa monſtrorum rara. 63
Cauſſa monſtrorum indeterminata. 63.
Cauſa monſtri efficiens primaria, & proxima. 22
Cauſſa mõſtri formalis quotuplex, quæque ſit. 16.17
Cauſſæ monſtri ancipitis variæ. 65. & ſeqq.
Cauſſæ monſtrorum quatuor ſunt generum. 33
Cauſſæ monſtrorum effectrices remotæ quæ. 21
Cauſſæ ꝓximæ, ac remotæ diſcrimẽ. 16
Cauſſa proxima q̃d habeat eſſẽtiale. 16
Cauſſæ quæ non pariant ſcientiam. 34.
Cauſſa quæ ſit ſuis effectibus tempore poſterior. 5
Cauſſa remota quid habeat eſſẽtiale. 18
Centaurus. 8
Centaurus ex equa, & paſtore natus. 115.116
Centaurus vt oriatur. 121.
Ceruus habens poſteriores partes equinas. 10
Chirurgorum imperitia vt efficiat monſtra. 70

Cice-

*Ciceronis opinio de monſtri etymologia exploditur.*4.5
*Cinædus qui parere potuetit.*95
*Cinocephali meridionales.*114
*Cinocephalos non eſſe monſtra.*26.27.
*Cinocephalus homo vt naſcatur.*121
Claudi a natiuitate monſtra non ſunt. 4
*Colores partium fœtus variare poteſt parentum imaginatio.*45
*Columbarum pulli monſtroſi.*9
*Columbas ſæpe parere.*12
*Compoſitorum eſſentias manifeſtant ſimplicium naturæ.*65
*Conceptui materiam non detrahit phantaſia parentum.*45
*Conceptus ſecundus vt fiat ſine coitu iterato.*57
*Conceptus eſt corpus viuens.*18
*Conceptus quando, & quomodo fiat.*18
*Confuſa theoria vitanda.*29
*Conſtitutionis, & nutricationis materia eadem.*123
*Contareni Comites Ioppe vt primum creati.*84
*Corde piloſo q fuerint homines.*89.90
*Corna vt prunis ſint matres.*120
Cornutum infantem matrona peperit. 140.141
*Coxẽdigi e femore vt ignis exiluerit.*88
*Curicaptus vnde ortus.*38
*Cruris aurei Pythagoræ ſecunda cauſſa phyſica.*88.89
*Crus aureum Pythagoræ.*86.87
*Cucumeris monſtrum.*12
*Cyclopes non eſſe monſtra.*26.27

D

*Dæmon vt venerem cum muliere exerceat.*141
*Dæmon aſſumpto corpore eſt viuens æquinoce.*30.
Dæmon eſt ſubſtantia incorporea. 142.
Dæmonis aſtu multifariam poſſunt mõſtra fieri. 127.128
*Dæmoniformis monſtri due cauſſæ phyſicæ.*141
*Dæmonis opera vt monſtrum phyſice fieri valeat.*128
*Dæmoniforme monſtrum vt vi phantaſiæ oriatur.*141.142
*Dæmon monſtra progignit applicando actiua paſſiuis, hoc eſt ſolo motu locali cauſſarum phyſicarum.*128
*Dæmon vt monſtra efficiat.*139.142
*Dæmon monſtrorum cauſſa primaria non eſt, ſed miniſter.*128
*Dæmon monſtrum procreans de ſua ſubſtãtia nihil admiſcet fœtui.*139.142
*Dæmon vt queat monſtra generare.*32
*Dæmõ qua forma Lædã cõpreſſerit.*139
*Danorum Rex vt ab vrſo originem duxerit.*91
*Debile agens cur cedat robuſto in operando.*104
*Debilitas formatricis vt efficiat monſtra mutila.*39.40
*Debilitatis formatricis multæ cauſſæ enumeratæ.*40
*Debilitas virtutis nutrientis vt monſtrum efficiat.*110
*Debilis vis genetrix vt monſtra conſtituat.*131
*Debilis vis formatrix vt monſtra conſtituat.*131
*Deficientis monſtri cauſſæ.*66
*Definitionis officium quid ſit.*22
*Definitio ex quibus texi debeat.*22
Definitio monſtri vt ſit inueſtigãda. 23
*Definitio monſtrorum affertur.*24

Defi-

Definitio non traditur per cauſſas communes.22
Definitionis perfectæ munus.25
Definitio monſtri vt exprimat cauſſam finalem.26
Definitio mõſtri ex quib. texẽda ſit.26.
Definitio monſtri vt explicet cauſſam effectricem.26
Deformitas in Cœlo nulla 24
Degenerare ſemen faciunt multa. 132
Delrius notatus.118
Determinatio materiæ indeterminatæ vt fiat.42
Deo vt ſimilia fiant mortalia.26
Deum reipſa non efficere omnia mõſtra proxime.6
Deum ſolum poſſe omnia monſtra efficere.6
Deus cur agat non phyſice, ſed eminenter. 33
Deus vbi ſit Ariſtoteli.33
Deus vt ſit monſtrorum cauſſa.21.33
Differentia monſtri ſpecifica a forma deducta.24.
Difficilis Petrarchæ locus explicat.85.
Difficilius cur ſit naturam errare in plãtis formãdis, quã in animalibus. 11
Difforme monſtrum quod ſit.29.71
Difforme monſtrum vt conſtituatur a placenta.73
Difforme monſtrum vt a motu fiat.74
Difforme mõſtrũ vt fiat a mola.73.74
Difforme monſtrum vt oriatur a materiæ viſciditate 75
Difforme monſtrum vt fiat a facultate diſcretiua ſeminis 75
Difformis monſtri variæ hiſtoriæ.71.72
Difformis monſtri origines, & cauſſæ variæ.72.73
Diluuio antiquior Ioppe.84
Diſcretricis virtutis in ſemine neceſſitas.74
Diſcretiua debilis vt monſtra efficiat. pag.132
Diſcrimen cauſſæ proximæ a remota.16
Diſſimile ſibi vt producat efficiens.125
Diſſimilia ſibi quæ, & cur generẽt.103
Diſtortis mire manibus, ac pedibus puer vt ortus.78
Diuiſio materialis monſtri ſecunda reijcitur.28
Diuiſio mõſtri a materia duplex.27.28
Diuiſio monſtri mutili.37
Diuiſio quarta monſtri recipitur a varietate formæ.29
Diuiſio tertia monſtri quæ 28
Diuiſio vt conferat definitioni.22.23
Duodecimo menſe nati homines. 121
Duplici capite natus homo 45.& ſeqq.

E

Effectio rerum mutatio eſt.14
Effectrices monſtri cauſſæ remotæ.21.
Effectus quam cauſſam ſui tempore precedant.5
Effectus in q̃ cauſſam ſint reſoluẽdi. 37
Efficiens cauſſa vna communis eſſe poteſt omnibus monſtris.33
Efficiens monſtrorum ſecundarium.21
Efficiens monſtri primariũ duplex.21
Efficientis p̃ximi varias eſſe ſpecies.21
Efficiẽs proximũ eiuſdẽ rei duplex.21
Efficiens monſtrorum immediatum, & principale 22
Efficiens vt ſibi diſſimile producat.125
Elephãti cum muliere nulla venus.116
Elephantino capite puer.106.
Elephanti pudicitia.116

Enorm-

Enorme monſtrum quod ſit. 29.80
Enormis monſtri tres differentiæ. 80
Enormis vt ſit hominis natiuitas. 121.
Enormium monſtrorum cauſſæ, ac origines variæ explicatæ. 86. *& ſeqq.*
Epona mulier ex equa, & homine orta. pag. 121
Equæ pullus bos fuit equinis tantum pedibus. 10
Equiceruus. 10
Equi collum manu confricatum ſcintillas ignium emittens. 87
Equuleus quinis pedibus. 10
Equus mire monſtroſus humano pede. pag. 101.
Equus humanis pedibus. 99
Equus humano capite. 99
Equus Tiberij ore flammigabat. 87
Errores naturæ varij in monſtri origine. 17
Error naturæ monſtrum generantis in quo ſit. 17
Erichthonij ortus. 131
Eſau piloſus homo. 81
Excedens calor vt lapides in corpore faciat. 91
Excedens monſtrum quodnam ſit. 29
Excedens monſtrum vt fiat ex morbo fætus. 64
Excedens mõſtrum vt fiat ob vteri anguſtiam. 57
Excedens monſtrum ex parente monſtroſo. 58
Excedens monſtrum vt fiat ſolo nutricatu. 59.60.
Excedens monſtrum & in utero, & extra uterum fieri poſſe. 59.60.
Excedens monſtrum qua materia conſtituat. 54
Excedens monſtrum ex materiæ penuria vt oriatur. 54.55
Excedentia monſtra duum generũ. 45.
Excedentia monſtra quæ ſint. 52.
Excedentis monſtri plurimæ hiſtoriæ. 45. *& ſeqq.*
Excedentis monſtri cauſſæ plures. 53
Excedentis monſtri origo varia. 62
Exiſtentia rerum vt comprobetur. 6
Exos infans vnde genitus. 37

F

F*Actum nullum caret cauſſa effectrice.* 14
Facultas diſcretiua ſeminis vt monſtra difformia producat. 75
Fætum conſtituens virtus ſeminis triplex. 130
Fætum exoriri poſſe ex bruti, & hominis congreſſu. 124
Fætus biceps. 7
Fætus lapideus in vtero. 82
Fætus ortus rotundę figurę. 76
Fætus in vtero a magno morbo cur raro conualeſcat. 44
Fagi vt ferant caſtaneas. 120
Fecunditas vnde inſit ſemini. 22.
Felem cum muliere non coiuiſſe. 117.
Femineum ſemen a maſculeo gubernari in operando. 97
Femina cur poſſit omnem defectum maſculi ſupplere. 43.44
Femina vt in maſculum mutari potuerit. 96
Femur aureum Pythagoræ. 80.81
Ferę caput habẽtes humano ſimile. 102
Feræ mulierum amplexus expetentes, & exercentes. 126.
Ferę quid habeant commune cum homine. 121

Fera ex homine triplicem partum edere poteſt.124
Feram vt mulier ex fera maſculo concipiat.126
Ferinam effigiem vt induant homines extra vterum.109
Ferina venere abutentes homines generare poſſe.121
Ferinũ monſtrum vt mulier edat.127.
Ferreum genus hominũm quod nam ſit. pag.86.
Ferro candenti conſumitur malignitas. pag.62
Ficuum monſtra.12
Figura omnium monſtrorũ nõ vna.33.
Figura eſt forma accidentalis.23
Figuræ membrorum a qua virtute formentur.77
Figuras partium fætus variare poteſt parentum imaginatio.45
Figuræ indelebiles quæ.112
Filij non monſtroſi cur, & quando fiãt ex parentibus monſtroſis.43
Filios adultera cur marito ſimiles efficiat.113
Filios albos ex æthiopibus ortos non eſſe monſtra.83
Filius vrſi qualis fuerit ex muliere. 91.
Finalis cauſſa omnium monſtrorum nõ vna.33.
Finalis cauſſa monſtri vt in definitione exprimatur.26
Finis animantium perfectorum proprius.15
Finis monſtri proprius.15
Finis monſtri quo differat a fine viuentis perfecti.15.16.
Finis mõſtri remotus, & communis.15.
Finis cunctorũ agentiũ naturalium.26.
Finis cuius gratia placenta in vtero gignitur.73
Finis perficit.5
Flammæ erumpentes e corporibus equorum, & hominum viuentium. 87.88.
Forma omnis in qua materia recipiatur.109.
Forma eſſentialis monſtri quæ.33
Forma vt in materia ſit.19.
Forma cum fine coincidit.16
Forma monſtri duplex.16
Forma monſtrorum remota quæ. 16
Forma perficiens materiam remotam quæ ſit.16
Forma ſpecifica monſtri.16.17
Formatricem vim quę debilem reddant.77.
Formatrix virtus imbecilla vt monſtra informia efficiat.77
Formatrix virtus in ſemine vt operetur.60
Formatrix virtus eſt agens mere naturale.75
Formatrix debilis vt monſtra conſtituat.131
Franciſcus Guidus memoriæ monſtrũ. pag.88
Franciſci Guidi brachia frictione læuigata flammas halare conſueuiſſe.88
Frequentia non pariunt admirationem. pag.23
Frigore lapides vt fiant in humano corpore.92
Fronte connexæ puellæ.47
Frumenta nata in arboribus.122
Frumenta in lolium degenerare.105

Fruſtra nihil eſſe.14
Fulmine tacti duo viri vt monſtroſe coniuncti ſint in vnum.70
Fungi ex lapide nati.12.13
Fungi irſimum obtinent vegetalium gradum.12
Fungi in ramos diuiſi.13
Fungi turiones vt aſparagi 13
Fungorum monſtra.12.13
Fungos lapideſcere.89
Fur qui non ſit, licet furatus ſit.86
Futura mala cur non ſint fines monſtrorum 86

G

Gallinacei tripedes.10
Gallinaceus quadrupes.10
Gallinæ cur ceteris animalibus ſint magis monſtrificæ.12
Gallinæ res fædas,& venenatas deuorant.138.139
Gallinarum pulli monſtrifici.9
Gallus quinque pedibus. 10
Gemelli pectore cohærentes.49
Gemelli vnum caput habentes commune.50.
Gemelli in vtero formati vt copulentur.63
Gemelli ſimul concepti æqualem habent molem corporis.56
Gemellæ ad nates iunctæ.52
Gemelli nati varijs membris coniuncti.47.48
Gemini ſupra vmbilicum,infra vnum hominis corpus habentes.49
Generandi vis communis plantis, & animalibus.119
Generandi vis viuentibus eſt ab anima vegeta.119
Generandi vis ſolis perfectis viuentibus ineſt.94
Generans vt ſobolem ſibi ſimilem procreet. 102
Generans quã ſpeciem intendat.14.15
Generãtis primarium inſtitutum quid ſit.26
Generantis virtus ex quot, & quibus conflata ſit.103
Generantis virtus vt varia ſit.103
Generare ſibi ſimile eſſe opus naturæ perfectiſſimum. 94
Generatio monſtrorum triplex eſt abſolute.32
Generatio cur dicatur natura.13
Generatio prolis cuius animæ officium ſit.121
Generatrix virtus imbecilla vt monſtra pariat.131
Generis eſſentialia ſingulæ ſpeciei adſunt.15
Generis monſtrorum amplitudo.25
Genitale puer habuit in vertice 71
Genus in definitione ſubſtantiæ quid explicet.24
Genus proximum monſtri.98.99
Gibbi homines non ſunt monſtra.4
Gigantes non eſſe monſtra.26.27
Gigantes cur monſtra non ſint.52
Glandes aureæ de palma defluxæ.13
Glandes aureę vt phyſice defluxerint e palma.89
Glandes ortæ ex vlmo.120
Glandes vt fiant ab vlmo.123
Glauci marini fabula.28.29
Grauida mulier ſine coitu.139
Grauiditatis ſigna certiſſima.81
Grauiditatis tempus æquale vt habeat homo cum animalibus habentibus inæqualia vteri tempora.121

Digitized by Google

Grauiditatis tempus quibus ſit vnicum. 121

H

Helene vnde guttur olorinum habuerit. 139.

Heliodorus non eſt hiſtoricus, ſed poeta. 84

Herculea monſtra quæ fuerint. 20

Hermaphroditos omnes monſtra non eſſe. 93.94

Hermaphroditus ex viro concipiens, & mulieres grauidas efficiens. 94

Hermogeni cor piloſum fuiſſe. 90

Hircus ortus abſque poſterioribus pedibus mire gradiens ſolis anterioribus. 9

Hiſtoria canis caſtrati venerem exercentis. 43

Hiſtoria marini hominis. 137

Hiſtoria tauri caſtrati vaccam implentis. 43

Hiſtoria tritonis. 137

Hiſtoria mira mulieris ex ſimio filios parientis. 117

Hiſtoria marini hominis cornuti. 138

Hiſtoria mira vrſi puellam conſtuprãtis, & grauidam efficientis. 91

Hiſtorici qui vulgares opiniones hauſerint. 130

Hominem vt mulier ex fera concipiat. pag. 126

Homines belluino capite. 99

Homines cum feris coire, & monſtra procreare. 117

Homines cum marinis belluis coiuiſſe. 136.

Homines duo fulmine tacti concreuere monſtroſe in vnum. 70

Homines e ſuo corpore ignium ſcintillas excutere ſoliti. 87.88

Homines ex cane a muliere nati. 118.

Homines ferina venere abutentes generare poſſe. 121

Homines inſignes pediculis enecti. 131

Homines optimi qui ſint apud ſcythas. pag. 86

Homines primi cur aurei dicti. 86

Homines quadrupedes quid fuerint. pag. 28

Homines vndecimo menſe nati. 121

Homini caudam e victu ſylueſtri exoriri non eſt probabile. 28

Homini cum feris quod commune ſit. pag. 121

Hominis conditio peculiaris eſt enormia cæteris monſtrare. 6

Hominis cum inſectis nulla venus. 136

Hominis marini hiſtoria. 136.

Hominis natiuitas vt ſit enormis. 121

Hominis venus cum pennatis. 136

Hominum corpora in lapides mutata. pag 93

Hominum monſtroſe mutilorum hiſtoriæ variæ. 34. & ſeqq.

Homo æquale tempus grauiditatis vt habeat cum animalibus inæqualia vteri tempora obtinentibus. 121

Homo canino capite. 99

Homo capite anubidis vt oriatur. 108

Homo capite, colloque anſerinis. 99

Homo cornua gerens, carens naſo, lingua quadrata, ſine collo. 100

Homo cruribus, & pedibus bouillis. 101.102

Homo cui dimidium alterius cohærebat. 7

Homo cui ex ventre alter propendebat collotenus. 7

Homo

Homo cui puer ex pectore viuus exiẽs propendebat.9.48
Homo equino capite.99
Homo,& fera vt monſtrum efficiant. pag.125
Homo ex fera femina vt belluam gignat.125
Homo habens auriculas brutales.7
Homo habens caput bouis.8
Homo lunatas habens manus,& plantas.76
Homo marinus captus in Illyrio.138
Homo præſtigijs in aſinum mutatus. pag.127
Homo quadrimanus.9
Homo quatuor pedes habens.9
Homo qui,& quomodo in aſini formã mutatus.113
Homo rerum omnium ſcientiam natura deſiderat.1
Homo ſine brachijs natus.7.35
Homo ſine cruribus ortus.7
Homo vaccæ filius.118.119
Homo vrſi filius.118
Homo vt ex vaccino ſemine gigni valeat.123.124
Homo vt ſit rerum omnium menſura. pag.28
Humana monſtra in ſe habere quæcũque brutalibus,& plantalibus conuenire poſſunt.31
Humana monſtra ſunt præcipuum analogatum.28
Humana monſtra vt arte efficiantur. pag.70
Humanorum monſtrorum differentiæ. pag.33
Humanorum monſtrorum hiſtoriæ miræ.7.8.9.34.& ſeqq.45.& ſeqq. 65.71.72.76.80.& ſeqq.93.& ſeqq.98.& ſeqq.128.& ſeqq.
Humanorum monſtrorum origo generatim affertur.22

I

IAnum referens infans androgynus.51
Icteritia mirabilis Pythagoræ.89
Iecur vteri quid ſit.73
Ignes ex humano corpore mire proſilientes.87
Ignis adurendo vt monſtra efficiat.70
Ignis fatuus quid.87
Ignis non vrens qui.87
Ilex,& olea ex eadem radice ortæ.13. 122.
Imaginatio matris non poteſt augere, nec diminuere materiam fœtus.61
Imaginatio parentum ſine eorum animaduerſione vt ſit monſtrorum cauſſa.113
Imaginatio parentum cur non ſit cauſſa monſtri mutili.45
Imaginatio parentum vt efficere valeat monſtra excedentia.60
Imaginatio parentum vt efficiat monſtrum informe.79
Imaginatio parentum quendo nequeat gemellos conglutinare.62
Imaginatio parentum vt efficiat monſtra multiformia.87.98
Imaginatio parentum vt ſit monſtrorum cauſſa.112
Inanimata non eſſe vere monſtra.25
Indici frumenti monſtrum.12
Ineptitudinis materiæ fœtus cauſſæ variæ.42
Ineptitudo materiæ vt ſit cauſſa monſtri.42.107

Infans auribus, oculis, & naribus carens. 35
Infans barbatus natus eſt. 81
Infans capite anubidis. 7
Infans caput habens enatum ex humero ſiniſtro. 7. 72
Infans caudatus vt oriatur. 135
Infans cornutus. 99
Infans in feram verti non poteſt. 28
Infans natus canino capite. 106
Infans ortus abſque capite. 36
Infans ortus abſque manibus, & pedibus. 8
Infans promuſcidem loco naſi gerens. pag. 140
Infans rotundus. 29
Infans ſolo ſexu maſculus, corpore muliebri. 97
Infantes duo ab vno capite pendentes. 46. 47
Infantis piloſi origo. 89
Infans quadriceps 7
Informe mõſtrum quod ſit. 29. 76. 77
Informe monſtrum vt fiat a motu. 78
Informe monſtrum vt fiat ob vteri anguſtiam. 77. 78
Informia mõſtra vt fiant ob venerem menſtruatam. 80
Informitati vnius parentis alter vt conſulere queat. 79
Iniuſtus non eſt omnis iniuſte agens Ariſtoteli. 86
Inſitio vt ſit plantarum venus. 119
Inſtrumenti inepti ratio. 107
Intelligentia vt ſit monſtrorũ cauſſa. pag. 33
Intelligentijs vim ſolam loco motricẽ dat Ariſtoteles. 142
Ioppe Ciuitates duæ. 84
Ioppe quæ ſit antiquior diluuio. 84
Ioppe Contarenorum comitatus vt primum facta. 84

L

Labia curta vt inſitione reficiantur. 63. 70
Lædam compreſſit dæmon. 139
Læſi parentes cur interdum læſos, interdum non læſos filios procreent. pag. 44
Lapideſcentia varia. 93
Lapides fungiferi. 12. 13
Lapideſcentis pueri origo. 91
Lapideſcere fungos. 89
Lapideſcere frondes. 89
Lapideſcere fructus. 89
Lapides in corpore vt a calore fiãt. 91
Lapides in homine vt a frigore fiant. 92
Lapideus fœtus in vtero. 29. 82
Lapidoſa materia in genu mulieris. 92
Latro manibus a natiuitate carens. 35
Laniniæ de capite flamma erumpens. 88
Laurus ficum germinauit. 13
Laurus platanum germinauit. 13
Laurus palmam germinauit. 13
Laurus orta in platano. 13
Laurus orta in quercu. 13
Laurus orta in ceraſo. 13
Leonem cum muliere non coiuiſſe. 117
Leo ex oue vt naſci potuerit. 115
Leonidæ cor piloſum. 90
Leonidæ fortitudo. 90
Leporino ore vt oriatur infans. 108
Lepus ex muliere ortus. 106
Lepus quatuor auribus, & octo pedibus. 10
Liciſca quid ſit. 118

Limones

*Limones monſtroſi.*12
*Lingua fiſſa exerta ex ore diſtorto puelli.*71
*Linum vertitur in lolium.*105
*Lolium vertitur in triticum.*105
*Luporum, & canum coitus.*115

M

*Macrocephali mõſtra non ſunt. pag.*4
*Mala non ſunt monſtrorum fines. pag.*5
*Mala futura cur non ſint fines monſtrorum.*5
*Malus vt pyra ferat.*120
*Marci Poli effigies mira.*110
*Manus puelli exerta ex collo.*71
*Marini hominis hiſtoria.*137
*Maſculi ſemen gubernat femineũ.*97
*Maſculomulier.*30
*Mates centaurus.*8
*Mater cur non poſſit omnem patris defectum ſupplere.*44
*Materia eſſentialem habitudinem habet ad formam.*18
*Materiæ ineptitudo vt ſit cauſſa monſtri.*107
*Materia eſt potentia.*19
*Materiæ viſciditas vt monſtrum difforme conſtituat.*75
*Materia ex ſe indeterminata vt determinetur.*42
*Materia non vna omnium monſtrorũ. pag.*33
Materia proxima monſtri quæ ſit. 18
*Materia monſtri proxima non eſt corpus viuens quoad animam.*20
*Materia monſtri remota quæ.*18
*Materia proxima generis eſt remota ſpeciei.*18
*Materia quæ immediate ſibi vniri formam poſtulat.*25
*Materia ſubcæleſtium duplex.*18
*Materia vt a phyſico noſcatur proprie.*19
*Materni capitis potius, quam dorſi, aut ventris, violenta concuſſio cur monſtrum efficiat.*63.64
*Maternus calor qui ſit inſtrumentum deſeruiens virtuti formatrici.*60
*Matrona cornutum mõſtrum peperit.*140.141
*Maximi Aquilani medici corpus flãmigare conſueuiſſe.*88
*Medicus vt plagas debeat infligere. pag.*62
*Meduſæi capitis in ouo comperti generatio.*138
*Membra ſunt partes corporis viuentis.*20
*Membrorum figuræ qua virtute formentur.*77
*Menſtruatæ mulieres monſtra pariũt.*108
*Menſtrua vt monſtrum informe producere valeant.*80
*Menſtruum alimentare quando permiſtum ſit ſeminario.*80
*Militis ſeruus vt concipere, ac parere potuerit.*95
*Minotauri ortus.*119
*Moguntini monſtri mira hiſtoria.*61
*Mola miræ formæ.*39
*Mola in vtero quid ſit.*73
*Mola vt efficiat monſtrum difforme.*73.74
*Mollia quæ in aere dureſcant.*92.93
*Monoculi qui monſtra non ſint.*4
*Monopodes non eſſe monſtra.*26.27

Monſtra

Monſtra cur non perficiãtur euentis. 5
Monſtra cur ſint admirabilia. 1
Monſtra extra matris vterum facta. 28.
Monſtra fieri in ſolis viuentibus. 19
Monſtra fieri ex ſecundario naturæ inſtituto. 24
Monſtra Herculi domita quid fuerint. pag. 20
Monſtra horribilia. 9
Monſtra in brutis. 19
Monſtra in ſtirpibus. 19
Monſtra in quibus frequentiora. 12
Monſtra in quo genere ſint. 16
Monſtra metaphorice quæ ſint. 3. 20
Monſtra mutila quæ ſint. 37
Monſtra nil monſtrant futurum. 4. 5
Monſtra non eſſe accidentia. 23.
Monſtra non eſſe cauſſas futurorum. pag. 5.
Monſtra non niſi malorum ſigna eſſe valere. 5
Monſtra non eſſe Pygmeos. 26. 27
Monſtra non eſſe præter naturam. 24
Monſtra non fieri ex primario naturæ inſtituto. 23
Monſtra non indicant futura quia ſint futurorum effectus. 5
Monſtra non ſunt omnia vulgo monſtra apparentia. 102
Monſtra nõ omnia ſunt vniformia. 33
Monſtra ſunt oblæſiones naturæ. 26
Monſtra pariunt admirationem vidẽtibus. 23
Monſtra fiunt in vtero plura quam extra. 20
Monſtra proprie dicta. 3
Monſtra quæ fiant in vtero, & quæ extra. 20
Monſtra quæ ſibi ſimilia generent. 114
Monſtra quæ non ſint, licet male conſtructa, & parentibus diſſimilia in eſsentia. 25
Monſtra quatuor habere cauſſas. 13
Monſtra quid ſint. 52
Monſtra quo in eſſe conſtituantur. 23
Monſtra raro contingunt. 23
Monſtra ſunt abſoluta, nõ relatiua. 83
Monſtra ſunt errata naturæ. 5
Monſtra ſunt effectus naturæ. 14
Monſtra ſunt viuentia. 15
Monſtra ſunt ortui, & interitui obnoxia. 19
Monſtra ſunt ſubſtantiæ non ratione formæ. 23
Monſtra ſunt diſſimilia naturæ parentum, & imperfecta. 23
Monſtra vere quæ ſint. 4
Monſtra vere non ſunt inanimata. 25
Monſtra vt differant ab oſtentis. 3. 4
Monſtra vt differant a prodigijs. 3. 4
Monſtra vt differant a portentis. 3. 4
Monſtra vt ſint in genere bonorum. 3
Monſtra vulgi quæ ſint. 4
Monſtra. vide excedentia.
Mõſtri cauſſæ effectrices remotæ quæ. pag. 21
Monſtri cauſſa formalis explicata. 16 17.
Monſtri communis deſcriptio. 3
Monſtri definitio ex quibus texenda ſit. 26
Monſtri definitio vt ſit indaganda. 23
Monſtri dæmoniformis, duæ cauſſæ phyſicæ. 141
Monſtri efficiens proximum. 22
Monſtri finis remotus, & cõmunis. 15
Monſtri forma ſpecifica. 16. 17

Monſtri generatio infra naturam quæ. pag.32

Monſtri generatio ſupernaturalis. 32

*Monſtri materia proxima quæ.*20

*Monſtri perfecta definitio.*27.

*Monſtri prima diuiſio exploditur.*28

*Monſtris ſimilia ſunt oſtenta, non vere monſtra.*19

*Monſtris ſimilia ſunt portenta, non vere monſtra.*19

*Monſtris ſimilia ſunt prodigia, non vere monſtra.*19

*Monſtri ſpecifica differentia a forma deducta.*25

*Monſtri vera etymologia explicatur.*6

*Monſtrorum cauſſa coadiuuans.*21

Monſtrorum cauſſa finalis explicata. 14.15.16

*Monſtrorum cauſſa indeterminata.*63

*Monſtrorum deſcriptio.*15

*Monſtrorum diuiſio e triplici fonte.*27

*Monſtrorum efficiens cauſſa quid ſit. pag.*21

*Monſtrorum efficiens cauſſa quas habeat differentias.*21

*Monſtrorum efficiens inſtrumentale. pag.*21.

*Monſtrorum exacta cognitio quæ ſit.*2

Monſtrorum forma ſpecifica quid ſit. 17.

*Monſtrorum generis amplitudo.*25

*Monſtrorum genus proximum.*24

*Monſtrorum humanorum hiſtoriæ miræ.*7. *& ſeqq.* 34. *& ſeqq.* 43. *& ſeqq.* 65. 71. 72, 76. 80. *& ſeqq.* 93. *& ſeqq.* 98. *& ſeqq.* 128. *& ſeqq.*

*Monſtrorum mutilorum hiſtoriæ variæ.*34. *& ſeqq.*

*Monſtroſam originem habentia, non ſubſtantiam, quæ ſint.*4

*Monſtroſa origo non monſtri.*25

*Monſtrorum phyſice deſcriptio.*3

*Monſtrorum procreatio rara.*120

*Monſtrorum quatuor cauſſarum genera.*33

*Monſtrorum ſpecies omnes ad decem redactæ.*30

*Monſtrorum theoria ſpecialis.*27

*Monſtroſæ genita non monſtra.*125

Monſtrum anceps. vide anceps.

Monſtrum difforme. vide difforme.

Nonſtrum enorme. vide enorme.

*Monſtrum ex animalibus diuerſæ ſpeciei vt oriatur.*121

Monſtrum excedens. vide excedens.

*Monſtrum excedens vt ex anguſtia vteri proueniat.*57

Monſtrum informe. vide informe.

*Monſtrum multiforme in eadem ſpecie.*30

*Monſtrum multiforme in diuerſa ſpecie.*30

*Monſtrum multi generis.*30

Monſtrum mutilum. vide Truncum.

*Monſtrum mutilum.*29

*Monſtrum ſuppoſitum.*127

*Monſtrum non ſemper eſt id, cuius origo monſtroſa.*83

Monſtrum vniforme. vide vniforme.

Molbi regij vis in femore Pythagoræ. 89.

*Morborum medicatrix natura.*64

*Morbus monſtrorum cauſſa.*111

*Morbus vt efficiat monſtra excedentia.*64

*Mores hominum vnde coniectentur Phyſiognomi.*102

Mortalia vt æternitatem aſſequãtur. pag.26.
Motor quid ſit.14
Motus vt efficiat monſtrum informe. pag.78.
Motus vt procreet monſtrum diffor-me.74
Mulier Auicennæ citra coitum grauida.139
Mulier aut odit, aut amat efflictim, nil medium.113
Mulier brachijs a natiuitate carẽs.35
Mulier elephantum vt parere valeat. 107.108
Mulier ex fera maſculo vt feram concipiat.126
Mulier ex fera triplicem partum edere poteſt.126.
Mulier ex homine, ac bruto deinceps coeuntibus vt monſtra pariat.127
Mulier habens crura aſinina.8
Mulier in auem efformari ſolita.113
Mulier menſtruata concipiens mõſtra facile parit.80
Mulier ſine coitu quomodo poſſit in ſeipſam ſemen effundere.57
Mulier vt monſtrum ferinum pariat. 127.
Mulierem cum elephanto non coiuiſſe. 116.
Mulierem cum leone non coiuiſſe.116 117.
Mulierem ex fele non peperiſſe.117
Mulieres barbato capite.97
Mulieres beſtijs ſuccumbentes monſtra parere.114
Mulieres ex cane peperiſſe.117
Mulieres vt in viros mutari queant. pag.96
Mulieris piſcis hiſtoria.138
Mulorum genus ſterile eſt.115.
Multiforme monſtrum.29
Multiformia monſtra quæ ſint.93
Mulus tripes genitus.9.10
Mutatio nulla ſine motore.14
Mures Nilotici ſemiformati.134.135

N

Nabuchodonoſor vt induerit feram.29
Nares præciſæ vt inſitione reficiantur.63.70
Naſcendi tempus ſuum eſſe cuique animali.120
Naſus proboſcidem referens in ſpina puellæ.72
Natiuitas hominis vt ſit enormis.121.
Natura cur difficilius erret in pangendis plantis, quam in conſtituendis animalibus.11
Natura de poſſibilibus quando efficiat quod melius eſt.136
Naturæ monſtra generantis error in quo conſiſtat.15
Naturæ opus perfectiſſimum quod ſit. pag.94
Naturæ opera omnia formam habent. pag.13
Naturæ præuaricationes cur monſtra dicantur.26
Naturæ inſtitutum in procreatione monſtri.26
Naturæ varij errores in monſtri origine.17
Natura generans quid primario intendat.23
Natura geſtit ſibi ſimilem eſſentiam procreare.98.114.136
Natura hominis geſtit quod rarum no-

nit

uit alteri monſtrare.6.
Natura in monſtri procreatione vt ſuo fine fruſtretur.15.16
Natura mire pertinax eſt in generanda ſobole quamſimillima parenti. 80
Natura morborum medicatrix.44.64
Natura nihil agit fruſtra.14
Natura non peccat in forma monſtri remota.17
Natura non potens facere quod vellet, efficit quod poteſt.24
Natura noſtratis rei cuiuslibet ſatagit ſeipſam in ſpecie perpetuare.88
Natura quæ faciat ex ſecundario ſui inſtituto.24
Natura omnia efficit ex materia.13
Natura præcipua eſt forma.13
Natura ſemper agit propter finem.14
Natura ſemper efficit de poſſibilibus quod melius eſt.38
Natura ſemper formã conſequitur.14
Natura ſola non facit vitem oleoproram, ſed artis miniſterio vſa.122
Naturale agens vt ex neceſſitate operetur.75
Naturalia ſigna ſunt duũ generum.5
Northumbriæ monſtrum mirabile.51
Nurſinorum monſtrorum origo explicata.73
Nutricationis, & conſtitutionis materia eadem.123
Nutricatio ſola vt efficiat monſtra. 59.60
Nutrimentum vt ſit monſtrorum cauſa.109.110

O

Octimeſtres partus viuere poſſe. 121.
Oculi in humeris puellæ acephalæ.12
Oculus anima carens eſt æquiuoce oculus.20
Olea, & ilex ex eadem radice germinarunt.13.122
Onoſcelis puella vt ortum duxerit ex aſina.115
Opinio vulgaris de Monſtri etymologia conuellitur.4.5
Organizatio diſponit corpus ad animam.15
Organizatio fit poſt conceptionẽ. 18.
Organizatio hominis fieri poteſt in vtero vaccino.123
Organizatio in quo ſubiecto ſit.19
Organizatio non eſt in corpore, vt eſt quid ab anima cõtradiſtinctum. 20
Organizatio vt fiat etiam in adulto viuente extra vterum.19
Orientia ex ſecundario naturæ inſtituto quæ ſint.24
Origo monſtri ex animalibus diuerſæ ſpeciei explicatur.121
Origo monſtri Rauennatis.132
Origo monſtrorum naturalis.32
Origo monſtroſa eorum, quæ monſtra non ſunt.25.83
Origo mulieris virile caput habẽtis.96
Origo puelli ranali facie.135
Origo pueri lapideſcentis.91
Origo pueri ſemipiſcis.131
Ornus vt pyra producat.120.123
Orta ex parentibus diuerſi generis quę fecunda ſint.115.
Ortus Erichthonij.131
Oſtenta fiunt in rebus inanimis.19
Oſtenta vt a monſtris differant.3.4
Oſſa ceti Andromedæ Romam translata.85.86
Oues abſque podice.9

Ouis leonem vt parere potuerit. 115
Ouis nata capite bouis. 9

P

Palma ferens aureas glandes. 13
Palma vt aureas glandes phyſice tulerit. 89
Paræus notatus. 61
Parentes læſi filios interdum læſos, interdum non læſos generant. 58
Parentes monſtroſi cur, & quando filios monſtroſos generent. 42. 43
Parentes monſtroſi cur, & quando generent filios non monſtroſos. 43
Parentes monſtroſi vt poſſint procreare filios monſtroſos. 58. 79. 80
Parentum imaginatio vt efficere valeat monſtra excedentia. 60
Parentum phantaſia quando nequeat gemellos conglutinare. 62
Pariendi tempus vnicum brutis. 121
Partu ſeptimeſtri editus Autor. 121
Partus triplex edi poteſt ex homine feram ſubigente. 124
Paſiphaa venus nefaria. 119
Patauini monſtri natura. 59
Paternum ſemen quando ſupplere nequeat defectũ maternę materiæ. 43
Pater vi phãtaſiæ vt monſtra efficiat. 113
Peccata in arte vt fiant. 107
Peccata naturæ cur monſtra dicantur. 26
Peccatum naturæ monſtra generantis in quo conſiſtat. 15
Pectoribus coniuncti gemelli. 47
Pediculis enecti homines inſignes. 131
Peponis monſtrum. 12
Pes equiuoce qui ſit. 20
Petrarchæ locus difficilis. 84
Phantaſia materna vt ſit monſtri cauſſa. 135
Phantaſia non poteſt materiam augere. 53
Phantaſia non poteſt materiam minuere. 53
Phantaſia parentis quid poſſit, et quid non poſſit in fætus conſtitutione. 45
Phantaſia parentum alborum poteſt fætus nigros efficere. 83
Phantaſia parentum cuius monſtri cauſſa eſſe nequeat. 45
Phantaſia parentum non poteſt conceptui materiam detrahere. 45
Phantaſia parentum vt efficiat monſtrum informe. 79
Phãtaſia quæ mõſtra parere poſſit. 53
Phantaſia vt ſit cauſſa monſtri Dæmoniformis. 141
Phantaſia parentum quantum poſſit in fetum. 98
Philoſophi qua in re a ſenſuum iudicio non diſcedant. 122
Phyſicum quæ deceat contẽplari. 69.
Phyſiognomi vnde coniectentur mores hominum. 102
Piceni monſtri delineatio. 76
Piloſa virgo. 81
Piloſi pueri origo. 89
Piloſum cor vt eſſe potuerit. 89. 90
Piſces humana facie. 137
Piſces qui ex diuerſi generis parentibus oriantur. 115
Piſcis mulieris hiſtoria. 138
Placenta cuius finis gratia in vtero generetur. 73
Placenta eſt vteri iecur. 73
Placenta vbi ſita ſit in vtero. 73
Placenta vt conſtituat monſtra difformia. 73

formia.73
Placenta vt generetur in vtero.73
Plagæ quæ malignæ non ſint.61
Plagæ vt a Medico infligi debeant ægrotis 62
Plãtæ natura ſteriles vt fructus edãt. 119.120
Plantæ vt ſimpliciorem naturam habeant, quam animalia. 11
Plantarum varia monſtra. 11.12.13
Plantarum monſtra cur ſint rariora quam animalium. 11
Plantarum partes lapideſcere.89
Plantarum venus quæ ſit. 119
*Plantis e pluribus commiſſis tertium fieri.*122
*Platani vt ferant mala.*120.123.
*Platoni fabula fuit familiaris.*29
Porcellus a muliere partu editus. 35. 106.
*Porcus capite, omoplatis, ac pedibus anterioribus humanis.*101
Porcus facie, pedibus, ac manibus humanis.99
*Porcus ore, & capite humano.*8
*Porcus vno capite, quatuor auribus, duabus linguis, octo pedibus, infra vmbilicum geminus.*10
Porcus. vide Sus.
*Portenta fiunt in inanimis.*19
Portenta vt a monſtris differant. 3.4
*Potentia noſcitur habitu.*19
*Præternaturam orientia quot, quæque ſint.*24
*Priuatio aſſuetorum adiumentorum inducit morbos, & mortem.*62
Prodigia cõtingunt in rebus inanimis. 19
Prodigia vt a monſtris diſſideant. 34.
*Pruna monſtroſa.*12
*Puella ab vrſo compreſſa vt piloſum infantem pepererit.*91. 118
*Puella carens altera manu ab ortu.*7
*Puella cruribus aſininis vt orta.*125
*Puellæ bicorporeæ vſque ad vmbilicum.*46
*Puella naribus aquilinis, & oculis bouinis.*129
Puella obtinens aures in ſcapulis. 72
*Puella ſemicanem peperit.*100
Puella ſine coxis, & cruribus orta 36
Puella villoſa 81
Puella vnimana orta 8
Puella vt in virũ mutari potuerit. 96
*Puelli nutricum mores, ſeu propenſiones cum lacte bibunt.*111
Puelli vaccino lacte nutriti. 123
*Puellus quatuor manus, pedes, aures, & oculos habens.*8
*Puellus tripes.*8
*Puer alatus abſque brachijs.*129
Puer a pectore infra vnus, ſupra duplex 50.51
*Puer biceps.*8
*Puer caudam habens in ceruice.*129
*Puer cornu in sũmo capite habẽs.*129
*Puer collo, & auribus leporinis.*100
*Puer elephantino capite.*101
*Puer faciem habens ranæ.*129
*Pueri ferinas partes habentes vt vi phantaſiæ naſcantur.*113
*Puer genitale habẽs vertici agnatũ.*71
*Puer habens caput arietis.*8
Puer oculum habens in genu. 124
*Pueri duo vno capite coniuncti.*51
*Pueri lapideſcentis origo.*91
*Pueri nati ſine oculis, & abſq; naſo.*8
*Puer manibus, et pedib. anſerinis.*129

Puer meatum veſicæ non habens in extremitate penis,ſed pope anum.9
Puer meduſæo capite vt gigni valeat. 133
Puer natus abſque foramine veſicæ. 8
Puer natus abſque oſſibus.76
Puer natus bouillo capite.106
Puer ortus abſque pedibus.35.36
Puer podicem ab origine habens in anteriori parte tranſpoſitum.8.95
Puer quatuor manus, totidemque pedes habens.8
Puer ſemipiſcis ex muliere natus.128. 129.
Puer ſine capite ortus.35
Puer ſine manibus ortus.9
Puer ſine pedibus ortus.9
Puer vmbilicum habens in tibia.71
Puer vnimanus tripes.8
Puer vnimanus.7.8
Puer vnico pede auium nixus.129
Pulli gallinæ quatuor alis, & totidem pedibus.11
Putredo quid.105
Putridũ ſemen in ſerpentes abire.138
Pygmæi monſtra non ſunt.26.27
Pygmæi cur non ſint monſtra.37
Pyramidalis figura homo vt fieri potuerit.78.79
Pyra vt producantur ab orno.123
Pythagoræ crus aureum.80. & ſeqq.
Pythagoræ femoris aurei cauſſæ naturales.87.& ſeqq.

Q

Quadrupes puella.8
Quarta monſtrorum diuiſio recipitur a varietate formæ.19.
Quaſi monſtra non monſtra quæ ſint.4
Quatuor pedes habens puer.46
Quatuor pedes,& totidem manus habens puer.8
Qui aliena manu cibum porrigente comedit, raro nutrimenti copia ſuffocatur.56
Quinque pedes habens equus.10

R

Radice ex eadem olea germinauit,& ilex.122
Ranæ partu editæ a mulieribus. 105.
Ranali facie puer.129
Raritas ſola non conſtituit monſtrũ.83.
Rauennæ monſtrum horrendum.129
Rauennatis monſtri origo explicatur. 132.
Recipitur omne, quod recipitur, per modum recipientis.107.125
Relatiua eſſe paria.18
Repetitio inutilis vitanda eſt in ſcientijs.28
Rerum exiſtentia vt comprobetur.6
Rex Daniæ vt ab vrſo puellam ſubigente ortum traxerit.91
Robur virium quid ſit.105
Robur omne agendi ab actu eſt.104
Roſæ monſtrum.12
Rotundus infans.29
Rueffij monſtrum vt genitum ſit.80.

S

Salix ceraſum edidit.13
Salix inglandem edidit.13
Sambuci mõſtrum vuas ferens.12
Sarzani monſtri generatio explicata. 75.
Satyria morbus.111
Satyros non eſſe monſtra.26.27
Satyrus ex capella ortus.101
Saxoniæ monſtrum valde informe.76

Scythæ

Scythæ cur bibant ex caluarijs deauratis.86
*Scytharum facies ferinæ ſimilis.*110
Semen corruptum quid ſit Ariſt. 105
*Semen corruptum habere naturam diſſimilem generanti.*104
*Semen femineum in operando gubernari a maſculeo.*97
*Semen paternum quando ſupplere nequeat defectũ maternæ materiæ.*43
*Semẽ vnde fecũditatẽ habeat.*22.40.
*Semen retentum fieri venenum.*138
*Semen vnius parentis corrigere poſſe vitium alterius.*40.
*Semen vt in ſeipſam effundere poſſit mulier ſine coitu.*57
*Semicanis origo patefit.*126
*Semidæmon.*30
*Semine corrupto quid oriatur.*105
*Semine corrupto vt monſtra gignantur.*104.105
*Semina mutari poſſe in alienam ſpeciem.*105
*Semina parentum in vtero ſimul permiſceri.*104
*Semini neceſſaria eſt virtus diſcretiua.*74.75
*Seminis determinata portio cur deficere poſſit.*37
*Seminis, aut menſtrui quæcunque portio non poteſt quamcunque fœtus partem conſtituere.*38
*Seminis virtus fœtum conſtituens triplex.*130
*Seminum commiſtio quæ monſtra producat.*114
*Senſuum iudicio qua in re non reluctẽtur Philoſophi.*122.
*Septimeſtri partu editus Autor.*121
*Serpens duorum capitum.*9
*Serpens homicida ex muliere cũ puero natus.*106
*Serpentes fieri e putrido ſemine.*138.
Serpentes in vtero mulieris vt gignantur. 38
*Serpentem peperit mulier.*105.106
*Seruilio Tullio dormienti flamma circa verticem emicuit.*87
*Seruus militis vt concipere, & parere potuerit.*95
*Sicarius brachijs ab origine carens.*35
*Signa grauiditatis certiſſima.*81
*Signa phyſica ſunt duum generum.*5.
*Siligo in frumentum mutatur.*105
*Sillorum vita, & mors miſerrima.*134
*Simiæ quædã mire hominẽ referũt.*28
*Similitudo vulgo non diſcernitur ab identitate.*102.
*Simium vt valeat parere mulier.*107. 108.
Simius ex muliere ortus. 106
*Simius mulierẽ grauidã vt fecerit.*117
*Simplices naturæ manifeſtant eſſentiã compoſiti.*65
*Simplicia cur non admittant errorem in ſui ortu.*17
*Somniorum ſpectra chimerica.*113
*Species a generãte intenta quotuplex.*14.15
*Species a generante intenta quæ ſit.*14 15.
*Species exterior quæ.*103
*Species interior quæ ſit.*102
*Species monſtrorum ſupremæ decẽ.*30
*Sponte orta ſemigenita.*134
*Stetini monſtri origo.*73.133
Stetini monſtrum mirabile. 72
*Stirpes habere monſtra.*12

Stirpium

*Stirpiũ monſtra vt arte efficiantur.*70
*Subſtantiæ corporeæ omnes ſunt compoſitæ.*23
*Subſtantiæ puræ quæ ſint.*23
*Subſtantiæ quæ ſint ex parte materiæ ſolius, non ex parte formæ.*23
*Superfætatio vt monſtrum efficiat.*56
Superfætatio rara. 55
*Superfætatio quando fieri valeat.*55.56.
Superfætatio quomodo fieri valeat. 55.56
Superfætatio non fit ſine coitu iterato. 57.
*Sues nati ſine auribus.*9
*Sus humanas manus, et pedes habẽs.*8
*Sus humano capite natus.*99
*Sus octonis pedibus, quaternis auribus, canino capite.*11
*Sus ortus anſerinis pedibus.*10.
Sus. vide Porcus.
*Syrenas non eſſe monſtra.*26.27
*Syriaca Ioppe ciuitatum omnium antiquiſſima.*84

T

*TAurus caſtratus quomodo vaccam grauidam reddere potuerit.*43
Tempus grauiditatis quibus ſit vnicũ. 121.
*Tempus naſcendi ſuum eſſe vnicuiq; animali.*120
*Tempus pariendi vnicum brutis.*121.
*Terra vterus, & mater.*105. 106
Terebinthus in olea natus. 13
*Tergoribus coniuncti puelli.*47.
*Trachelij monſtrum.*12
*Theodorici pater ex toto corpore ſcintillas ignium profudit.*87
Thomæ Contareni comitis Ioppe laus. 84.
Tiberij equus ore flammas emittebat. 87.
*Tregellus vrſi nepos.*91
*Trimanus puer.*8
*Tripes homo, & terna brachia gerens ortus.*45
*Tripes mulus.*10
*Tripes puellus.*8
*Tripes vnimanus puer.*8
*Triticum in ſiliginem mutari.*105
*Tritones non eſſe monſtra.*26.27
*Tritones mulierum amaſios eſſe.*137.
*Tritonis hiſtoria.*137
*Trunca monſtra cur non oriantur ex imaginatione parentum.*45
Trunca monſtra fieri ob vteri anguſtiam. 41
*Trunca monſtra quæ fiant ex defectu materiæ.*37
*Trunca monſtra vt naſcantur ex defectu materiæ.*37
*Trunca monſtra quæ ſint.*37
Trunca monſtra vt vi morbi oriantur. 44.
*Trunci monſtri diuiſio.*37
*Trunci monſtri origo ex debilitate virtutis formatricis.*39.40
*Tundorfij monſtrum horrendum.*76
*Tygridis, & canis coitus.*115

V

*VAccæ filius pedibus vitulinis, capite humano barbato, & pectore humano.*101
*Vacca hominem peperit.*118
*Vacca podicem habens in meatu veſicæ.*95
Vaccino ſemine vt homo poſſit exoriri.

viri.123.124

vaccinus vterus aptus eſt, in quo fiat fœtus humanus.123

Veientini monſtri origo explicata.66.

Venenum fieri ſemen retentum. 138

Venerem Dæmon vt exerceat cum muliere.141

Venere variorum iterata vt monſtra fiant. 127

Venus plantarum quæ ſit.119

Venus varij generis animantium prolifica eſt.119.

Ventre imo coniuncti puelli.46

Vermes quando ex non putri materia fiant in aluo puelli.133.

Vermes vt ex benigna materia in aluo puelli oriantur.133

Villoſus puer natus.81

Virium robur quid ſit.105

Virgæ aureæ monſtrum.12

Viromulier.30

Virtus diſcretiua ſeminis vt monſtra producat.75

Virtutis diſcretricis in ſemine neceſſitas.74.75

Virtus generãtis ex quot facultatibus conflata.103

Virtus generantis ex quibus ſit facultatibus conflata.103

Virtus generantis vt varia ſit.103

Virtus quæ formet membrorum figuras.77

Viſciditas materiæ vt conſtituat monſtra difformia.75

Vis diſcretiua debilis vt monſtra efficiat.132

Vis formatiua debilis vt monſtra conſtituat.131

Vis formatrix membrorum eſt agens mere naturale.75

Vitis vt fiat oleoprora.122

Vitulus biceps.10

Vitulus duo habuit capita canina cum dentibus, & ſeptem pedes.10

Vitulus caninum caput habens ad caudam.10

Vitulus habens caput pueri.8.9

Vitulus oculis, naſo, auribus, cruribus, & digitis humanis.100

Vitulus ſextipes.11

Viuentia omnia ſubſtantias eſſe.23

Viuentia quæ generent ſibi ſimile.103

Viuẽtis noſtratis ſupremę ſpecies quot ſint.28

Viuentis noſtratis ſupremę ſpecies quę ſint.28

Viuentis triplex conſideratio.20

Viuentium forma eſt ſubſtantia, & anima.16

Vlmi monſtrum.12

Vlmi vt glandes edant. 120.123

Vmbilicus puero exiens e tibia.71

Vniforme monſtrum quod ſit.29

Vniformium monſtrorum excedentiũ realis exiſtentia.45.& ſeqq.

vnipedes qui monſtra non ſint.4.

Vnimanus tripes puer.8

Volucrum coitus cum homine.136

Vrſi filius homo.118

Vrſus ex muliere quem filium ſuſceperit.91.

Vterum anguſtantia.41.

Vteri anguſtia ex quibus cauſſis pendeat.57.77

Vteri anguſtia vt ſit cauſſa monſtri excedentis.57

Vteri anguſtia vt pariat monſtra informia.77.78

Vteri collum non eſſe peni omnino cõſimile.96
Vteri mala conformatio quæ monſtra efficiat.72
Vteri mola vnde oriatur.73
Vteri iecur quid ſit.73
*Vulgi monſtra quæ.*4.130
Vulgi monſtra non eſſe vere monſtra. 26.
*Vulgi opinio de monſtri etymologia confutatur.*4.5
*Vulgares opiniones qui hauſerint, hiſtorici.*130
*Vulpes cum canibus coire.*115.

F I N I S.

Studioſe Lector

Paginæ	linea	Erratum	Corrige
7	25	inſta	inſtar
15	13	mareriam	materiam
25	20	album	albam
37	22	brachijs	brachijs
53	8	pdſiti	poſiti
68	37	habituoſa	halituoſa
83	28	neque	vtque
87	39	monchus	monachus
106	28	crimen	citra crimen
112	27	agraut	aut
	36.37	imanationis	imaginationis
115	19	dixi:	: dixi
116	27	mnoſtra	monſtra
118	29	nutriui	nutrici
123	19	blandes	glandes
128	8	cum	tum
129	15	ſyluaria	ſylua, via
135	34	detinendam	detinendam quamdiu immoraretur parti; ac eo habitu

REGISTRVM.

✠ † A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X.

Patauij Excudebat Gaſpar Criuellarius.
M. DC. X V I.

Digitized by Google

Digitized by Google

RE

Digitized by Google

ISTITUTO DI S